

เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

นางสาวพรณสิริ จิตรรัตน์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโทศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0751-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE COMMUNICATION NETWORK OF LOCAL POLITICAL GROUP IN CHONBURI PROVINCE

Miss Phansiri Jitrarat

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Art in Development Communication

Department of Public Relation

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0751-7

พรรณสิริ จิตรรัตน์ : เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
(NETWORK COMMUNICATION OF LOCAL POLITICAL GROUP IN CHONBURI
PROVINCE) อ.ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาต สถาปิตานนท์ สโรบล , 238
หน้า ISBN 974-17-0751-7

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน
จ.ชลบุรี กระบวนการขยายกลุ่มและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่ม
การเมืองท้องถิ่นในจ.ชลบุรี โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย
การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มแกนนำของเครือข่าย และการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายการ
สื่อสารแบบรวมศูนย์ มีนายสมชาย คุณปลื้ม เป็นศูนย์กลาง สมาชิกเครือข่ายประกอบด้วยเครือ
ญาติของนายสมชาย คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี และผู้นำท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี โดย
รูปแบบการสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ และการสื่อสาร
แบบเป็นทางการ เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีการครอบงำสูง มีการรวมศูนย์สูง มีความยืดหยุ่น
น้อย ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร มีความไม่สมดุลสูง และเป็นเครือข่ายเปิด

กระบวนการขยายกลุ่มประกอบไปด้วย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การปรากฏขึ้นของหัวหน้า
กลุ่ม ระยะที่ 2 การก่อตัวของกลุ่ม ระยะที่ 3 การขยายตัวของกลุ่ม และระยะที่ 4 กลุ่มที่เป็น
รูปธรรมและมีแบบแผนชัดเจน

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่ม ปัจจัยหลัก คือ ผู้นำกลุ่มและการ
จัดสรรผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก ปัจจัยสนับสนุน คือ การสื่อสาร การพยายามจัดการความ
ขัดแย้ง ความเคร่งครัดในกฎระเบียบ โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุม และผลงานด้านการพัฒนาที่
เป็นรูปธรรม

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์	ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2544	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4285095028: MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: COMMUNICATION NETWORK / GROUP FORMATION / FACTORS / DEVELOPMENT

PANSIRI JITRAT: COMMUNICATION NETWORK OF LOCAL POLITICAL
GROUP IN CHONBURI PROVINCE, THESIS ADVISOR: PARICHART STHAPITANONDA
SAROBOL, Ph.D. 238 pp. ISBN 974-17-0751-7

The objective of this research is to study the characteristics of communication network among local political group in Chonburi province, group formation and factors in which effect the success of group formation of local political group in Chonburi province by means of qualitative research. In-depth interview with leading groups and local newspaper collecting were used to complete this study.

The research shows that the characteristic of communication network of local political group in Chonburi province is centralized network in which Mr.Somchai Kunpleum acts as the center actor. The network consists of Mr.Somchai's families, Chonburi representatives and local leader. The communication style is differentiated into two parts: informal communication and formal communication. The network also consist of 6 characteristics: 1) highly dominant network 2) highly centralized network 3) lowly flexible network 4) lowly reachability network 5) highly asymmetrical network and 6) open network.

The progress of group formation consist of 4 stages: 1) The exist of group leader 2) group forming 3) group progressing and 4) concrete group with rules and principles.

There are 2 kinds of factors in which influence the group formation. The major factors are group leader and sharing private benefit for members. The supporting factors are communication, problem management, group's rules, network construction and concrete development result in Chonburi province area.

Department of Public Relations

Student's signature.....

Field of Study Development Communication

Advisor's signature.....

Academic Year 2001

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์ สโรบล อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้การสนับสนุนและให้คำแนะนำ ข้อชี้แนะและข้อคิดเห็นต่างๆ มาโดยตลอด รวมถึงการดูแลเอาใจและผลักดันให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ในที่สุด

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธนวิดี บุญลือ หัวหน้าภาควิชาการประชาสัมพันธ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อแนะนำและแง่คิดอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้ อีกทั้งขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้วิจัยทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ความเมตตาากรุณาที่อาจารย์ทุกท่านมอบให้นั้น เป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่ผู้วิจัยได้สัมผัสในสถานศึกษาแห่งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและจดจำไว้ตลอดไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ) นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ในกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ Dev.Comm.ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่ปี อาจารย์แพต และน้องตุ้ย ที่ผลักดันให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบคุณแก่สำหรับความเป็นเพื่อน กำลังใจในยามเศร้าหมอง

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณพ่อ แม่ ปู่ ย่า ที่เป็นกำลังใจเสมือนกับเป็นผู้ทำวิจัยเสียเอง ขอขอบคุณสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่มอบให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่แรกกำเนิดจนถึงปัจจุบัน

พรพรรณสิริ จิตรรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1	บทนำ.....1
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....1
	วัตถุประสงค์การวิจัย..... 8
	ปัญหาคำถามวิจัย.....8
	ขอบเขตการวิจัย9
	ข้อจำกัดของการวิจัย.....9
	นิยามศัพท์.....9
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....10
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....11
	แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น.....11
	แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มและเครือข่ายการสื่อสาร.....16
	แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ.....37
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....45
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....46
	แหล่งข้อมูล.....49
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....51
	การตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล.....51
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....52
	การนำเสนอข้อมูล.....52

บทที่		
4	ผลการวิจัย.....	52
	เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี.....	52
	กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี.....	104
	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่ม.....	116
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	130
	สรุปผลการวิจัย.....	130
	อภิปรายผลการวิจัย.....	146
	ข้อเสนอแนะ.....	165
	รายการอ้างอิง.....	170
	ภาคผนวก.....	173
	ภาคผนวก ก.....	174
	ภาคผนวก ข.....	176
	ภาคผนวก ค.....	178
	ประวัติผู้เขียน.....	238

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
รายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี.....	5
รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่าย.....	95
กระบวนการรวมกลุ่ม.....	115
ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้.....	127

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

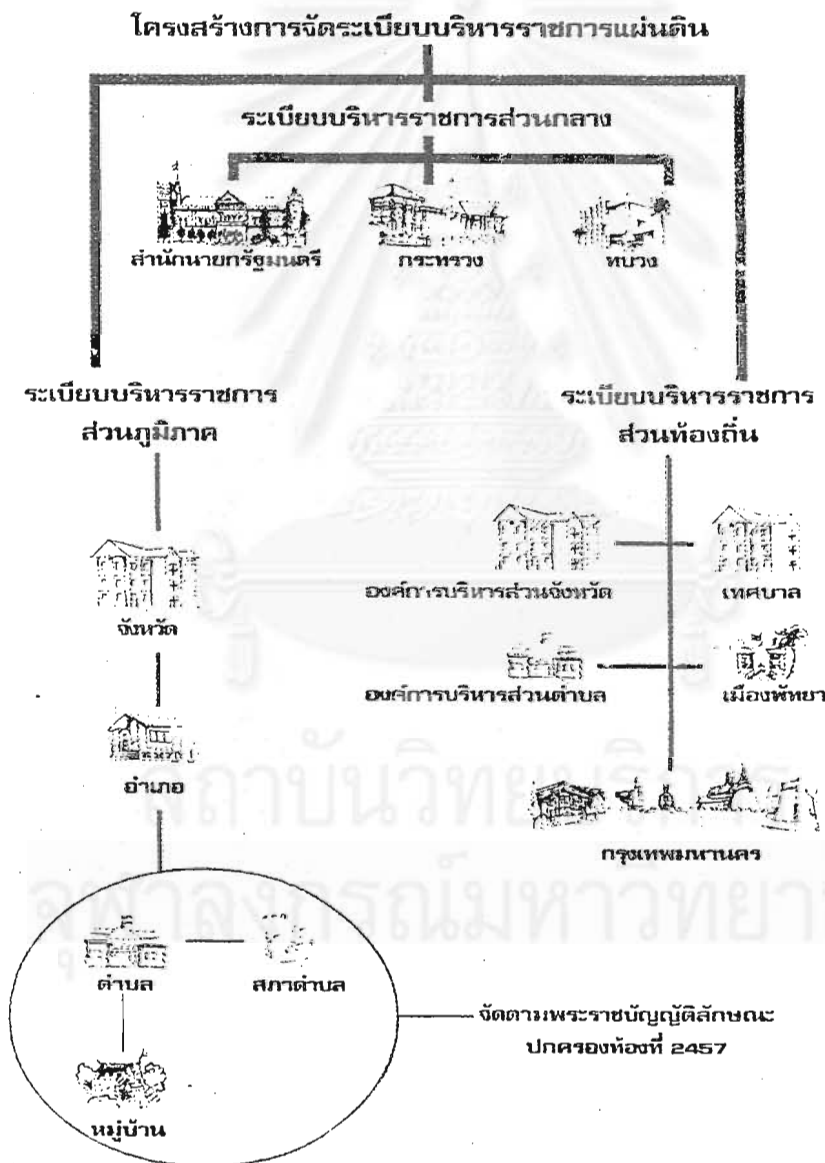
ภาพประกอบ	หน้า
โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน.....	1
วงจรแห่งความสัมพันธ์ของสังคมไทย.....	20
เครือข่ายการสื่อสารแบบลูกโซ่.....	28
เครือข่ายการสื่อสารแบบตัววาย.....	29
เครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ.....	29
เครือข่ายการสื่อสารแบบวงกลม.....	30
เครือข่ายการสื่อสารแบบทุกช่องทาง.....	30
Network Descriptors: Dominance.....	34
Network Descriptors: Centrality.....	35
Network Descriptors: Flexibility.....	35
Network Descriptors: Reachability.....	36
Network Descriptors: Symmetry.....	36
Network Descriptors: Openness.....	37
ลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี.....	53
ลักษณะความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม.....	59
สมาชิกและองค์ประกอบภายในเครือข่าย.....	70
การบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่าย.....	75
เส้นทางการไหลของข่าวสารภายในเครือข่าย.....	88
เส้นทางการสื่อสารที่แน่นอน.....	98

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทย พ.ศ. 2534 ได้แบ่งการบริหารราชการออกเป็น 3 ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ดังรูป

รูปที่ 1 โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

ส่วนกลางประกอบด้วยรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดทำบริการสาธารณะ อาทิ การจัดสร้างทางหลวงแผ่นดินทั่วประเทศ เป็นต้น หน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม (ตั้งแต่รัฐบาลจนถึงกระทรวง ทบวง กรม รวมเรียกว่า ส่วนกลาง)

ส่วนภูมิภาค คือ ราชการที่ส่วนกลาง (กระทรวง ทบวง กรม) แบ่งแยกออกไปดำเนินการในพื้นที่ต่างๆ ตามการแบ่งเขตการปกครองประเทศ (จังหวัด อำเภอ) ทั้งนี้ เนื่องจากความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่จะไม่เหมือนกัน ส่วนกลางจึงแต่งตั้งข้าราชการไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคเพื่อสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นๆ

ในส่วนภูมิภาคมีหน่วยงานบริหารเล็กกว่าอำเภอ เรียกว่า ตำบลและหมู่บ้าน เป็นการจัดระเบียบบริหารงานตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2475 ขึ้นตรงต่ออำเภอ

แต่ละจังหวัดจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปกครองข้าราชการในจังหวัด แต่ละอำเภอก็มีนายอำเภอทำหน้าที่เช่นเดียวกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ คือ ผู้ที่ส่วนกลางแบ่งอำนาจหรือหน้าที่รับผิดชอบบางส่วนให้ตัดสินใจแทนส่วนกลาง

ส่วนท้องถิ่น คือ การให้ราษฎรมีอำนาจในการปกครองตนเอง ตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง และตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นสาธารณะของท้องถิ่นด้วยตนเอง

ดังนั้นโดยหลักการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมาจากการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งก็จะดำเนินงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ขณะรณรงค์หาเสียง ประชาชนจึงเป็นผู้กำหนดนโยบายของการบริหารงานส่วนท้องถิ่น (ต่างจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดนโยบาย)

การบริหารของส่วนท้องถิ่นถือหลักกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้กับประชาชนโดยตรง

ในการบริหารราชการทั้ง 3 ส่วนนี้ การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือการปกครองท้องถิ่นซึ่งถือหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ถือเป็นรากฐานสำคัญในการแสดงออกซึ่งสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเอง ทั้งนี้โดยการเลือกประชาชนใน

ท้องถิ่นด้วยกันเข้าไปเป็นตัวแทนทำหน้าที่บริหารและดูแลทุกข์สุขภายในท้องถิ่นโดยจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีเจ้าหน้าที่และงบประมาณเป็นของตนเอง

เมื่อกล่าวถึงการปกครองท้องถิ่น สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กันและไม่สามารถแยกออกจากการปกครองท้องถิ่นได้ คือ “การเมืองท้องถิ่น” โดยการเมืองท้องถิ่นนี้ มีความหมายที่กว้างกว่าคำว่า “การปกครองท้องถิ่น” เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเพียงรูปแบบการปกครองที่กฎหมายกำหนดให้สำหรับความเหมาะสมของท้องถิ่นนั้นที่จะปกครองดูแลตนเอง แต่ความหมายของคำว่า “การเมืองท้องถิ่น” นั้น ย่อมมีความหมายที่กว้าง ครอบคลุมถึงลักษณะสังคมการเมืองของท้องถิ่นนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล สถาบันต่างๆ ในแบบและวิธีการของสังคมการเมืองท้องถิ่นนั้น ซึ่งจะมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องถิ่น (นภดล สุคนธวิท, 2538)

การเมืองในระดับท้องถิ่นนั้นมีความสำคัญและเป็นที่มาของการเมืองในระดับชาติ เมื่อรัฐกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นมากเท่าไร การเมืองท้องถิ่นก็ย่อมมีบทบาทสำคัญมากขึ้นเท่านั้น ปฏิเสธไม่ได้ว่าในสนามเลือกตั้งท้องถิ่น อันประกอบไปด้วยสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) นั้นดุเดือดไม่แพ้สนามเลือกตั้งใหญ่หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) แต่อย่างใด

การเลือกตั้งสนามเล็กหรือสนามท้องถิ่นนั้น กลุ่มการเมืองท้องถิ่นต่างๆ ต้องแย่งชิงคะแนนเสียงกันไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเลือกตั้งสนามใหญ่หรือการเลือกตั้งส.ส. เนื่องจากการเลือกตั้งในสนามเล็กนี้ถือเป็นฐานอำนาจและทรัพยากรที่สำคัญของพรรคการเมืองในสนามใหญ่ การเมืองท้องถิ่นจึงไม่ได้เป็นเรื่องในท้องถิ่นที่ประชาชนทั่วๆ ไปจะสามารถเข้าไปบริหารจัดการได้ ผู้ที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมและมีบทบาทในองค์การปกครองท้องถิ่นหรือการเมืองในท้องถิ่น จึงต้องแสวงหาและเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเสียก่อน

เมื่อกล่าวถึงกลุ่มการเมืองท้องถิ่น จังหวัดชลบุรีถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการเมืองท้องถิ่นค่อนข้างเป็นที่จับตามองของสื่อมวลชนและประชาชนในประเทศไทย อันเนื่องจากมีผู้กว้างขวางและมีอิทธิพลในจังหวัด คือ นายสมชาย คุณปลื้ม ดำรงตำแหน่งเป็นประธานที่ปรึกษาพรรคชาติไทย ภาคตะวันออก อีกทั้งบุตรชายทั้งสามคนของนายสมชาย คุณปลื้ม คือ นายสนธยา คุณปลื้ม นายวิทยา คุณปลื้ม และนายอิทธิพล คุณปลื้มต่างก็เป็น ส.ส. โดยนายสนธยา คุณปลื้มนั้นเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

จังหวัดชลบุรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 65 กิโลเมตร เนื่องจากใกล้กรุงเทพมหานครประกอบกับมีความพร้อมหลายประการ อาทิ การคมนาคมขนส่งสะดวกและรวดเร็ว มีท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังเพื่อการส่งออก เป็นต้น ทำให้ อุตสาหกรรมขยายตัวก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นเมืองที่อยู่ติดชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทย ทำให้การบริการและท่องเที่ยวเป็นตัวช่วยให้เศรษฐกิจในจังหวัดขยายตัวและมีความเป็นเมืองสูง ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากรุงเทพมหานคร

จังหวัดชลบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 92 ตำบล 677 หมู่บ้าน 3 เทศบาลเมือง 23 เทศบาลตำบล 1 เมืองพัทยา และ 76 องค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับประเทศ จังหวัดชลบุรีมีผู้แทนราษฎร 7 คน จากเขตเลือกตั้ง 7 เขต มีประชากร 1,059,756 คน

จากข้อมูลดังกล่าว ในรูปของการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจังหวัดชลบุรีมีรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในรูปแบบพิเศษและรูปแบบทั่วไป รูปแบบพิเศษ คือ การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของเมืองพัทยา รูปแบบทั่วไป ได้แก่ การปกครองในรูปแบบของเทศบาล ซึ่งมีถึง 26 เทศบาล และ 76 องค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยความหลากหลายของการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวที่ต้องมีการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทางการเมืองของพื้นที่จังหวัดชลบุรีจึงเป็นไปอย่างคึกคักและต่อเนื่อง

ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นติดต่อกันมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้วที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งใน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ และการเคลื่อนไหวทางการเมืองใน จ.ชลบุรี มาจากกลุ่ม การเมืองของนายสมชาย คุณปลื้ม(ก้านน้เปาะ) ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นภายในจังหวัด กลุ่ม การเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มจะส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งและสมาชิกในทีมส่วนใหญ่จะได้รับ เลือกตั้งเข้ามาอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) สมาชิกสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ส.จ.) ตัวอย่างเห็นได้จากสมาชิกสภา เทศบาลเมืองชลบุรี มาจากกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มทั้งหมด สมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนจังหวัด (ส.จ.) จำนวนทั้งสิ้น 36 คน มาจากกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้ม 30 คน

ไม่เพียงแต่สนามเลือกตั้งท้องถิ่นแต่เพียงอย่างเดียว สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ จ.ชลบุรีที่สังกัดพรรคชาติไทย ก็เป็นที่รับรู้กันว่าเป็นสมาชิกในกลุ่มการเมืองและได้รับการ สนับสนุนจากนายสมชาย คุณปลื้ม

ในการเลือกตั้งเมื่อปี 2535 ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรีที่สังกัดกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มมีเพียง 2 คน (เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปใน จ.ชลบุรีว่านายสมชาย คุณปลื้มสนับสนุนผู้สมัครทั้งสองคนนี้) ในขณะที่การเลือกตั้งปี 2538 และปี 2539 และปี 2544 ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรีมาจากกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มเกือบทั้งหมด (เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่านายสมชาย คุณปลื้มให้การสนับสนุนพรรคชาติไทยในการลงสมัครรับเลือกตั้ง) ดังตารางแสดงรายชื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของ จ.ชลบุรี

ปี 2535

เขต 1

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. น.ส.เสาวลักษณ์ สุริยาทิพย์	เอกภาพ
2. นายวิทยา คุณปลื้ม *	ชาติพัฒนา
3. นายคณิน บุญสุวรรณ	เอกภาพ

เขต 2

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. นายอุทัย พิมพ์ใจชน	เอกภาพ
2. นายสนธยา คุณปลื้ม *	ชาติพัฒนา
3. นายธงชัย พิมพ์สกุล	เอกภาพ

ปี 2538

เขต 1

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. นายวิทยา คุณปลื้ม *	ชาติไทย
2. นายสง่า ธนสงวนวงศ์ *	ชาติไทย
3. นายสมชาย สหชัยรุ่งเรือง *	ชาติไทย

เขต 2

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. นายสนธยา คุณปลื้ม *	ชาติไทย
2. นายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ *	ชาติไทย
3. นายสุรสิทธิ์ นิติวุฒิวรวัักษ์ *	ชาติไทย

ปี 2539

เขต 1

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. นายวิทยา คุณปลื้ม *	ชาติไทย
2. นายสง่า ธนสงวนวงศ์ *	ชาติไทย
3. นายสมชาย สหชัยรุ่งเรือง *	ชาติไทย

เขต 2

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. นายสนธยา คุณปลื้ม *	ชาติไทย
2. นายสุรสิทธิ์ นิติวุฒิวรวัักษ์ *	ชาติไทย

เขต 3

รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1. นายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ *	ชาติไทย
2. นายชาญศักดิ์ ขวลิตนิติ *	ชาติไทย

ปี 2544

เขต	รายชื่อ	พรรคการเมืองต้นสังกัด
1	นายสง่า ธนสงวนวงศ์ *	ชาติไทย
2	นายวิทยา คุณปลื้ม *	ชาติไทย
3	นายสมชาย สหชัยรุ่งเรือง *	ชาติไทย
4	นายสุรสิทธิ์ นิติวุฒิวรวัักษ์ *	ชาติไทย
5	นายอิทธิพล คุณปลื้ม *	ชาติไทย
6	นายชาญศักดิ์ ขวลิตนิติ *	ชาติไทย

* มาจากกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้ม

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อ ส.ส. ของจังหวัดชลบุรี

ดังนั้นจากการที่สมาชิกในกลุ่มได้รับการเลือกตั้งทั้งในสนามท้องถิ่นในทุกพื้นที่ ทุกระดับ (ส.ท. อบต. สจ.) และในสนามระดับชาติ พอสรุปได้ว่ากลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มเป็นกลุ่มการเมืองที่ใหญ่และมีเครือข่ายครอบคลุมทั่วทั้ง จ.ชลบุรีได้

อาจจะต้องยอมรับว่าลักษณะการเมืองการปกครองท้องถิ่นเช่นนี้เสมือนเป็นการผูกขาดอำนาจการปกครองไว้ในมือกลุ่มคนเพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ไม่เป็นไปตามแนวคิดการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการกระจายอำนาจให้ไปอยู่ในมือของประชาชนอย่างแท้จริง นักรัฐศาสตร์การปกครองจะสนใจศึกษาการเมืองเช่นนี้ในฐานะ“กลุ่มอิทธิพล” ในท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงกับภาพลักษณ์ของนายสมชาย คุณปลื้มที่ปรากฏต่อสายตาประชาชนและผ่านสื่อมวลชนต่างๆ นั้นจะเป็นภาพลักษณ์ของ“เจ้าพ่อ” ที่แผ่ขยายเข้าครอบงำการเมืองท้องถิ่นและใช้การเมืองท้องถิ่นเป็นฐานอำนาจและทรัพยากรไปสู่การเมืองระดับชาติ

ในขณะที่ประชาชนในท้องถิ่นค่อนข้างเคยชินกับปรากฏการณ์“สอบได้ยกชั้น” ของนักการเมืองในกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ ซึ่งมาจากปัจจัยหลายประการ อาทิ ความมีน้ำใจ กว้างขวางและเป็นผู้ทรงอิทธิพลของนายสมชาย คุณปลื้ม สมาชิกภายในกลุ่มที่มาจากหลากหลายอาชีพ ทรัพยากรในการดำเนินงานของกลุ่ม รวมทั้งเครือข่ายของกลุ่มที่โยงใยไปทุกซอกทุกมุมใน จ.ชลบุรี ฯลฯ

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักนิเทศศาสตร์พัฒนาการ มิใช่ นักรัฐศาสตร์การปกครอง การดำรงอยู่ของกลุ่มการเมืองเช่นนี้จึงมีความน่าสนใจศึกษาในเชิงการสื่อสารอยู่มาก มิใช่มีใช้ศึกษาวิเคราะห์ในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ระบบการเมืองการปกครองท้องถิ่นที่เป็นอยู่ หรือรื้อถอนอำนาจของกลุ่ม เมื่อมองในอีกแง่มุมหนึ่งแล้ว ก็เป็นที่น่าสนใจว่าทำไมกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้จึงได้รับการยอมรับจากประชาชนใน จ.ชลบุรีอย่างกว้างขวาง และเป็นกลุ่มการเมืองที่เติบโตเข้มแข็ง มีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นทุกขณะ

การศึกษาเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นจึงน่าจะเป็นวิธีการที่จะช่วยทำความเข้าใจกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้ทราบลักษณะของเครือข่าย ลักษณะและบทบาทของสมาชิก การเชื่อมโยงและการไหลของข้อมูลข่าวสารภายในเครือข่าย รวมทั้งขั้นตอนการรวมกลุ่ม ซึ่งเมื่อมีความเข้าใจเครือข่ายการสื่อสารดังกล่าวแล้ว จะนำไปสู่ความเข้าใจ รู้จักและเห็นภาพของกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มได้ชัดเจนมากขึ้น

การรู้จักเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในสองลักษณะ คือ เมื่อเข้าใจเครือข่ายก็สามารถใช้ช่องทางในเครือข่ายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเมืองให้แสดงบทบาทที่มีความเป็นประชาธิปไตยและมีความโปร่งใส ชัดเจนในนโยบายทางการเมืองมากยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการช่วยพัฒนาการเมืองระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่นได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้บทบาทของกลุ่มการเมือง คือ ทำหน้าที่รวบรวมความต้องการ ข้อคิดเห็น ข้อเรียกร้อง และข้อเสนอแนะของประชาชน ในฐานะที่เป็นเสมือนตัวแทนของประชาชน การเข้าใจเครือข่ายจะช่วยให้หน่วยงานพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทำงานกับประชาชนในท้องถิ่น จ.ชลบุรีได้ง่ายขึ้นทั้งในด้านการเข้าถึง การรับทราบความต้องการของประชาชน การแลกเปลี่ยนข่าวสารและการเชื่อมโยงระหว่างรัฐกับท้องถิ่น จังหวัดกับท้องถิ่นหรือระหว่างท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยการนำสมาชิกภายในเครือข่ายเป็นตัวเชื่อมโยงไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นได้

หากยอมรับว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นนี้เป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ จะทำอย่างไรจึงจะสามารถอาศัยลักษณะของกลุ่มการเมืองที่มีอยู่แล้วดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาในด้านต่างๆ ในท้องถิ่นให้มากที่สุด อาศัยสมาชิกภายในกลุ่มทั้งที่เป็นผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและสมาชิกอื่นๆ ที่มีบทบาทในการเมืองท้องถิ่นเชื่อมโยงกับประชาชนในท้องถิ่นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
2. เพื่อศึกษากระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
3. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ปัญหาคำถามวิจัย

1. เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีลักษณะอย่างไร
 - 1.1 สมาชิกภายในเครือข่ายเป็นใคร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - 1.2 รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายมีลักษณะอย่างไร
 - 1.3 เนื้อหาที่แลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายคืออะไร มีรูปแบบการไหลของข่าวสารอย่างไร
2. กระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีขั้นตอนอย่างไร

3. ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้มที่อยู่ใน จ.ชลบุรีเท่านั้น มิได้ศึกษาข้ามไปยังจังหวัดใกล้เคียงหรือจังหวัดอื่นๆ ในเขตภาคตะวันออก

ข้อจำกัดของการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เครือข่ายด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีได้ใช้โปรแกรมการวิเคราะห์เครือข่ายและการคำนวณโดยคอมพิวเตอร์ตามลักษณะของการศึกษาเครือข่ายอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถศึกษาสมาชิกภายในกลุ่มการเมืองได้ทุกคน คัดเลือกเฉพาะสมาชิกที่น่าจะเป็นตัวแทนของเครือข่ายได้ในการศึกษา

นิยามศัพท์

เครือข่าย หมายถึง รูปแบบของการประสานงานภายในกลุ่มที่มีทรัพยากร เป้าหมาย วิธีการทำงานเป็นของตัวเอง มีการประสานงานกันอย่างมีระยะเวลาอันเหมาะสม และมีการวางรากฐานเอาไว้พร้อมที่จะติดต่อสื่อสารได้เมื่อเกิดปัญหาหรือต้องการขอความร่วมมือ

เครือข่ายการสื่อสาร หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้บริบทต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีก จนสามารถระบุถึงความสัมพันธ์และการเชื่อมโยงที่บุคคลมีต่อกันและกันได้

กลุ่มการเมืองท้องถิ่น หมายถึง นายสมชาย คุณปลื้มและบุคคลอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกที่ร่วมกันทำงานการเมืองภายใน จ.ชลบุรี โดยสมาชิกภายในกลุ่มประกอบไปด้วย

- วงศาคณาญาติและพรรคพวก
- นักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีภายในจังหวัด
- ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
- นักการเมืองท้องถิ่น
- ผู้นำท้องถิ่น
- แกนนำกลุ่มอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น

รูปแบบการสื่อสาร หมายถึง ลักษณะการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จาก

- ลักษณะของเครือข่ายการสื่อสารและการไหลของข้อมูลข่าวสาร
- บทบาทของสมาชิกภายในเครือข่าย
- Network Descriptor

เนื้อหา หมายถึง ข้อมูลข่าวสารในประเด็นต่างๆ ที่สมาชิกภายในกลุ่มแลกเปลี่ยนกัน และมีรูปแบบการไหลของข่าวสารเฉพาะเจาะจงและสังเกตเห็นได้ชัดเจน

กระบวนการรวมกลุ่ม หมายถึง ขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่ก่อนที่บุคคลจะเข้ามารวมกันจัดตั้งเป็นกลุ่ม เคลื่อนไหวกลุ่ม จนกระทั่งกลุ่มเจริญเติบโตและดำรงอยู่ได้

ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการรวมกลุ่ม หมายถึง สิ่งที่ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มมารวมตัวกัน และสามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลายาวนาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ ดังนี้
 - 1.1 ใช้เป็นข้อมูลในการอธิบายลักษณะการสื่อสารทางการเมืองใน จ.ชลบุรีหรือในจังหวัดอื่นๆ ที่มีกลุ่มการเมืองท้องถิ่นลักษณะเดียวกันกับ จ.ชลบุรีได้
 - 1.2 อาศัยเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเป็นช่องทางและเป็นตัวเชื่อมในการสื่อสารกับประชาชนในท้องถิ่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี” อาศัยแนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ในการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มและเครือข่ายการสื่อสาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นและกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

พฤติกรรมทางการเมืองย่อมมีอยู่ทั่วไปทุกแห่งที่มนุษย์เรามารวมกันอยู่ คือ มีการรวมตัว อยู่เป็นหน่วยการปกครอง ซึ่งเราอาจจะกล่าวเป็นหลักเบื้องต้นได้ว่า ที่ได้มีการปกครองที่นั่นย่อมมี การเมือง แต่การที่จะมีขนาดมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพการเมืองในแต่ละ แห่ง (ดำรง ลัทธพิพัฒน์, 2515)

แต่อย่างไรก็ตามกระบวนการทางการเมืองในท้องถิ่นมิใช่จะจำกัดอยู่แต่กิจการการ ปกครองท้องถิ่นเท่านั้น การเมืองในระดับชาติของประเทศประชาธิปไตยต่างๆ สามารถเริ่มต้น จากท้องถิ่นแล้วแผ่ขยายไปสู่ส่วนกลางหรือเริ่มจากส่วนกลางแล้วแผ่ขยายไปยังท้องถิ่นได้ทั้งสิ้น แต่กระบวนการทางการเมืองท้องถิ่นยังคงมุ่งเน้นถึงกิจการของท้องถิ่นเป็นหลัก เนื่องจากเน้นหนัก ในการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ต้องการทิศทางการปฏิบัติการให้เป็นไปตามเจตจำนงของประชาชน ในกิจการที่อยู่รอบๆ ตัวประชาชนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองท้องถิ่นและการเมืองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นกับการเมืองท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ โดย “การเมืองท้องถิ่น” มีความหมายที่กว้างกว่าคำว่า “การปกครองท้องถิ่น” เพราะการปกครอง ส่วนท้องถิ่นนั้น เป็นเพียงรูปแบบการปกครองที่กฎหมายกำหนดให้เกิดความเหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น เพื่อที่จะปกครองดูแลท้องถิ่นของตนเอง แต่ “การเมืองท้องถิ่น” นั้น ย่อมมีความหมายที่กว้างและ ครอบคลุมถึงลักษณะสังคมการเมืองของท้องถิ่นนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล

และสถาบันต่างๆ ในแบบและวิธีการของสังคมการเมืองท้องถิ่นนั้นด้วย ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเมืองท้องถิ่นเท่านั้น (นภดล สุคนธวิท, 2539)

ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองท้องถิ่นกับการเมืองระดับชาติ

ก่อนที่จะก้าวไปสู่การเมืองระดับชาติได้นั้น อาจกล่าวได้ว่าการเมืองท้องถิ่นจะเป็นรากฐานสำคัญในการฝึกปรือฝีมือของนักการเมืองที่โดยส่วนใหญ่แล้วจะผ่านการเล่นการเมืองในสนามการเมืองท้องถิ่นเสียก่อนที่จะลงเล่นการเมืองในสนามการเมืองระดับชาติ ซึ่งการเล่นการเมืองในสนามท้องถิ่นนั้น ต้องอาศัยฐานเสียงและทรัพยากรสนับสนุนจากกลุ่มการเมืองภายในท้องถิ่น

กลุ่มการเมืองท้องถิ่น : พรรคการเมืองระดับท้องถิ่น

ในระบบการเมืองท้องถิ่น อาจกล่าวได้ว่ามีพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอยู่เช่นเดียวกัน หากแต่มีได้เรียกว่าเป็นพรรคการเมืองที่แท้จริง ยังคงเรียกเป็นเพียงกลุ่มการเมืองเท่านั้น กลุ่มการเมืองดังกล่าวมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในลักษณะที่อาจเรียกได้ว่าเหมือนกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่กลุ่มการเมืองมีวัตถุประสงค์ที่จัดตั้งฝ่ายบริหาร ในองค์กรปกครองท้องถิ่น (วรพันธุ์ สุวรรณยุหะ, 2535: 36)

กลุ่มการเมือง เป็นองค์กรทางการเมืองที่มีความสำคัญมากในระบบการเมืองท้องถิ่น เช่นเดียวกับการที่พรรคการเมืองมีความจำเป็นและสำคัญมากที่สุดในการเมืองระดับชาติ เพราะนอกจากจะทำหน้าที่เลือกสรรบุคคลลงสมัครเข้ารับการเลือกตั้งแล้ว ยังมีหน้าที่ต่างๆ อีกหลายประการ เป็นต้นว่า (วรพันธุ์ สุวรรณยุหะ, 2535: 46)

1. ทำหน้าที่รวบรวมความต้องการ ข้อคิดเห็น ข้อเรียกร้อง และข้อเสนอแนะของประชาชนในฐานะที่เป็นเสมือนตัวแทนของประชาชน
2. นำเสนอความต้องการ ข้อคิดเห็น ข้อเรียกร้อง และข้อเสนอแนะของประชาชนเข้าสู่ระบบ โดยผ่านทางองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ
3. กลุ่มการเมืองใดที่มีอำนาจในการบริหาร จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดเอาไว้ และทำตามความต้องการของประชาชนให้สำเร็จ
4. กลุ่มการเมืองที่ได้มีอำนาจในการบริหาร ต้องควบคุมดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหารให้ได้ผลตามเป้าหมาย เพราะกลุ่มการเมืองเป็นเสมือนผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนที่เลือกตั้งตนเข้าไปด้วย

5. กลุ่มการเมืองต้องทำหน้าที่ให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชน และทำหน้าที่ในการสื่อสารทางการเมืองอีกด้วย

สมาชิกภายในกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

ไม่มีงานวิจัยที่ระบุชัดเจนว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นจะประกอบไปด้วยบุคคลใดบ้าง แต่มีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ที่มีบทบาทในการเมืองท้องถิ่นไว้ดังนี้

กัมชัช ห่อทองคำ (2539) ศึกษาเกี่ยวกับบุคคลที่มีความเหมาะสมจะถูกเลือกมาเป็นหัวหน้าคณะหลักให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควรจะมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ในด้านใดด้านหนึ่งหรือทุกๆ ด้านรวมกัน คือ

1. กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลทางเศรษฐกิจ

เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลต่ออาชีพการงาน มีชีวิตความเป็นอยู่และฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีภายในท้องถิ่น โดยอาจเป็นนักธุรกิจ เป็นเจ้าของกิจการพาณิชย์กรรมหรืออุตสาหกรรมต่างๆ หรือเป็นเจ้าของนายหรือหัวหน้างานทั้งในส่วนราชการและเอกชนที่มีผู้ได้บังคับบัญชาหรือลูกน้องเป็นจำนวนมาก

2. กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลทางสังคม

เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทเป็นผู้นำของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักหรือได้รับการยอมรับจากประชาชนหรือเป็นบุคคลที่ประชาชนให้ความนิยมนิยมยกย่อง เชื้อถือและให้ความสำคัญ หรือเป็นบุคคลที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่เป็นตัวแทนหรือผู้นำของเขาในระดับต่างๆ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ อาจแยกออกได้เป็น

กลุ่มข้าราชการ ได้แก่ ข้าราชการต่างๆ ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น ข้าราชการฝ่ายปกครองตั้งแต่ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เสมียนอำเภอ ฯลฯ ข้าราชการฝ่ายตำรวจ พัฒนาการ เกษตรอำเภอ สาธารณสุข ปศุสัตว์ และข้าราชการส่วนการศึกษา เช่น ครู ศึกษานิเทศก์

กลุ่มผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล กรรมการสภาตำบล กรรมการหมู่บ้าน หัวหน้าคุ้มบ้าน กรรมการประจำคุ้มบ้าน ฯลฯ

กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภาจังหวัด (ส.จ.) สมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี ฯลฯ

3. กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลทางจิตใจต่อประชาชนภายในเขตเลือกตั้ง

ได้แก่ กลุ่มบุคคลที่ประชาชนมักมีความรู้สึกผูกพัน เคารพนับถือ เลื่อมใสศรัทธา หรือมีความนิยมชมชอบ เช่น พระภิกษุสงฆ์ ผู้นำทางศาสนา กลุ่มเครือญาติ ผู้อาวุโส รวมไปถึงศิลปิน ยอดนิยมในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

4. กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจและอิทธิพลมืด

หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจหรืออิทธิพลในท้องถิ่น เนื่องจากการประกอบอาชีพหรือดำเนินกิจกรรมในทางที่ไม่ถูกกฎหมาย กลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้แก่ เจ้าพ่อ นักเลง นักการพนัน เจ้ามือหวยเถื่อน ฯลฯ

นพดล สุคนธวิท (2539) ศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่เป็นปัจจัยในการเข้าถึงและเชื่อมต่อระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชน สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. วงศาคณาญาติและพรรคพวก
2. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
3. ข้าราชการ
4. นักการเมืองท้องถิ่น
5. แกนนำกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่น อาทิ แกนนำกลุ่มอาชีพ แกนนำกลุ่มแม่บ้าน แกนนำกลุ่มสื่อสารมวลชน แกนนำกลุ่มเศรษฐกิจ แกนนำกลุ่มบรรเทาสาธารณภัย แกนนำกลุ่มสหกรณ์ แกนนำในกลุ่มชาวบ้านต่างๆ ไป เป็นต้น
6. แกนนำจัดตั้งของนักการเมือง

ดังนั้นจึงอาจจะพอสรุปภาพสมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นว่าจะประกอบไปด้วย

1. กลุ่มวงศาคณาญาติและพรรคพวก
2. กลุ่มนักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีภายในจังหวัด
3. กลุ่มข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
4. กลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น
5. กลุ่มผู้นำท้องถิ่น อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
6. กลุ่มแกนนำกลุ่มอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น ฯลฯ

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกับพรรคการเมือง

ในการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่น พบว่าการเมืองท้องถิ่นเป็นแหล่งทรัพยากรอันสำคัญที่พรรคการเมืองได้เข้ามาแสวงหาประโยชน์ และสร้างฐานอำนาจทางการเมืองได้

ความสัมพันธ์ระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่น กล่าวได้คือ พรรคการเมืองที่ต้องการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งเพื่อไปทำหน้าที่ในการบริหารประเทศนั้นจำเป็นต้องสร้างฐานคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง โดยอาศัยกลุ่มตัวแทนของนักการเมืองที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในท้องถิ่นกับพรรคการเมืองได้เพื่อดำเนินการตามความต้องการของพรรคการเมือง ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการที่จะเป็นผู้ชนะในการเลือกตั้ง (นพดล สุกคนธวิท,2539)

ระบบอุปถัมภ์เป็นกลไกหลักในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมืองและพรรคการเมืองกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่น โดยพรรคการเมืองอาศัยการเมืองท้องถิ่นเป็นฐานอำนาจและแหล่งทรัพยากรในการขึ้นสู่อำนาจ ในขณะที่กลุ่มการเมืองได้รับผลประโยชน์บางอย่างอันเกิดจากลักษณะของการเอื้อประโยชน์แก่กันและกันระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่น (นพดล สุกคนธวิท,2539)

จากแนวคิดดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปกครองกับการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปด้วยกัน อีกทั้งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของกลุ่มการเมืองในท้องถิ่นที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบของการส่งผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนในการบริหารท้องถิ่นในองค์กรปกครองท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งบทบาทของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นบทบาทนี้ได้เป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงไปสู่การเมืองระดับชาติในที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองและการเมืองท้องถิ่นสามารถใช้เป็นรากฐานในการวิเคราะห์และอธิบายเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กระบวนการรวมกลุ่มและปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีได้

2. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มและเครือข่ายการสื่อสาร

แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่ม

องค์ความรู้ในการอธิบายเกี่ยวกับกลุ่มและเครือข่ายมักจะถูกนำไปอธิบายควบคู่กัน โดยมองว่ากลุ่มเป็นพื้นฐานของการเกิดการรวมตัวเป็นเครือข่าย หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งก็คือ เครือข่ายจัดเป็นพัฒนาการของการรวมตัวจากระดับกลุ่ม (ปารีชาติ วลัยเสถียรและคณะ,2543:19)

ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดระหว่างการรวมตัวในระดับกลุ่มและเครือข่าย คือ ขนาด(scale)ของการรวมตัว โดยการรวมตัวในระดับกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นการรวมตัวของปัจเจกบุคคล ขนาดของการรวมตัวจึงเล็กกว่าการรวมตัวในระดับเครือข่าย ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มต่างๆ และจากขนาดที่แตกต่างกัน ส่งผลให้พลังและขีดความสามารถของเครือข่ายสูงกว่าระดับกลุ่ม (ปารีชาติ วลัยเสถียรและคณะ,2543:20)

คำจำกัดความของกลุ่ม

กลุ่ม คือ บุคคลรวมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีแบบแผนของการปฏิบัติต่อกันในทางจิตวิทยาและเป็นที่ยอมรับกันในสมาชิกของกลุ่มเอง และรวมทั้งกลุ่มอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้ก็เนื่องจากกลุ่มมีแบบอย่างของพฤติกรรมร่วมโดยเฉพาะ (พัฒนา บุญยรัตพันธุ์ อ้างถึงในปารีชาติ วลัยเสถียรและคณะ,2543:257)

กลุ่ม หมายถึง คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มารวมตัวกัน โดยมีลักษณะสำคัญคือมีความสัมพันธ์กัน ระบุว่าตนเองมีความสนใจและเป้าหมายร่วมกัน และมารวมตัวกันเพื่อความสำเร็จของกิจกรรมในการทำงาน (Feldmars and Arnold,1983:432 อ้างถึงในบุญเกิด มาอ่อน, 2537:8)

กลุ่ม คือ การชุมนุมกันของบุคคลมากกว่า 2 คนขึ้นไปที่มีเป้าหมายร่วมกันและมีปฏิสัมพันธ์กันหรือมีการสื่อสารกัน (ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์,2534:18)

กล่าวโดยสรุป กลุ่ม จึงหมายถึง การรวมตัวกันของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีความสนใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน เพื่อสร้างพลังในการเปลี่ยนแปลงหรือพลังอำนาจในการต่อกรเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเกิดปฏิสัมพันธ์หรือการสื่อสารขึ้นระหว่างสมาชิกซึ่งมีบทบาทแตกต่างกันออกไปภายใต้บรรทัดฐานของพฤติกรรมอันเป็นที่ยอมรับ

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม

ในการรวมกลุ่มกันของมนุษย์ จะมาจากสาเหตุจูงใจไม่อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

1. ความชอบพอกันเป็นส่วนตัวระหว่างสมาชิก
2. การถูกชักชวน / ชักจูง
3. มีความพอใจในจุดมุ่งหมายของกลุ่ม
4. มีความพอใจในกิจกรรมของกลุ่ม
5. มีความพอใจที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่ม
6. ต้องการสนองความรู้สึกทางจิตใจ

องค์ประกอบของกลุ่ม

หากพิจารณาถึงองค์ประกอบของกลุ่มตามความหมายข้างต้น กลุ่มจะประกอบด้วย (พัฒนา บุญยรัตพันธุ์ อ้างถึงในปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ, 2543:258)

1. คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งไม่จำกัดในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา และเพศ มารวมกันหรือมาปรึกษาหารือกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อที่จะแก้ไขหรือขจัดข้อขัดข้องในเรื่องนั้นๆ หรือปัญหานั้นๆ ให้หมดไป หรือให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของตนเองที่มีจุดมุ่งหมายเอาไว้

2. ความสนใจร่วมกัน ความสนใจร่วมกันนี้มักจะแสดงออกได้ชัดจากวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กลุ่มทุกกลุ่มที่ตั้งขึ้นมาจะต้องมีวัตถุประสงค์ซึ่งเป็นเป้าหมายที่สมาชิกทุกคนต้องการจะให้บรรลุ ความสนใจร่วมกันนี้จะเป็แรงดึงดูดให้สมาชิกรวมกลุ่มกัน เพื่อได้รับผลประโยชน์จากความสนใจนั้นๆ ถ้าหากกลุ่มไม่สามารถดำเนินไปสู่วัตถุประสงค์ได้ กลุ่มก็จะเริ่มสลายตัวแตกแยก

3. การปฏิบัติต่อกัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดก็คือ สมาชิกภายในกลุ่มนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์เป็นพิเศษ และมีปฏิริยาโต้ตอบซึ่งกันและกัน มากกว่าที่จะมีต่อบุคคลภายนอกกลุ่ม ในกลุ่มสมาชิกจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสมาชิกอื่นๆ ที่ร่วมอยู่ในที่เดียวกัน และให้ความสำคัญต่อสมาชิกนั้นๆ ตามบทบาทและฐานะ

นอกจากนี้ถึรนั้นท์ อนวัชศิริวงศ์ (2534) ยังกล่าวว่ากลุ่มจะต้องมีมาตรฐานหรือบรรทัดฐานบางประการเป็นของตนเองอีกด้วย

กลุ่มทางจิตวิทยาสังคมจะต้องมีลักษณะดังนี้ (วินิจ เกตุขำ, คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2522:4)

1. มีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน
2. มีการติดต่อเกี่ยวข้องหรือมีปฏิสัมพันธ์กัน
3. มีจุดมุ่งหมายในการทำงานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
4. มีพฤติกรรมตามบทบาทหรือหน้าที่ของตน

ประเภทของกลุ่ม

หากจะจำแนกประเภทของกลุ่มอย่างกว้างๆ อาจจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ (ถิรพันธ์ อนวัชศิริวงศ์, 2534:36)

1. **กลุ่มที่เกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ** เป็นกลุ่มที่ได้รับมอบหมายภารกิจ วัตถุประสงค์ประสงค์ชัดเจน พร้อมทั้งขอบข่ายของอำนาจหน้าที่ กำหนดตัวสมาชิก กลุ่มชนิดนี้มักเกิดจากความต้องการขององค์กรหรือหน่วยงาน เช่น คณะทำงาน คณะอนุกรรมการ ฯลฯ

อย่างไรก็ดี กลุ่มที่เป็นทางการนี้ยังสามารถแบ่งออกได้เป็นอีก 2 ประเภท คือ (พัฒน บุญยรัตนพันธ์ อ่างถึงโนปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ, 2543:265-266)

- 1.1 กลุ่มชนิดถาวร ซึ่งกลุ่มชนิดนี้เป็นหัวใจสำคัญของสังคมหรือองค์การต่างๆ เช่น คณะผู้บริหารชั้นสูง แผนกต่างๆ ของห้างร้าน บริษัท คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาตำบล สภาตำบล กลุ่มสหกรณ์ชาวนา เป็นต้น
- 1.2 กลุ่มชนิดชั่วคราว ซึ่งได้แก่คณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมาทำงานใดงานหนึ่งในชั่วระยะเวลาอันจำกัด ผลงานสำเร็จ คณะกรรมการที่ถูกแต่งตั้งก็หมดภาระหน้าที่แล้วก็เลิกไป ฯลฯ เช่น คณะกรรมการจัดงานปีใหม่ หรือ คณะกรรมการจัดงานวัด เป็นต้น

2. **กลุ่มที่เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ** เป็นกลุ่มที่คนหลายๆ คนหรือหลายฝ่ายมารวมตัวกันเอง อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำงานหรือไม่ใช่เพื่อการทำงานก็ได้ ในการรวมตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานมักจะขึ้นอยู่กับความสนใจและความพอใจแต่ละคน เช่น กลุ่มเสวนา กลุ่มอาสาพัฒนา ฯลฯ

นอกจากนี้อาจจำแนกกลุ่มโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น (วินิจ เกตุขำ, คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2522:4)

1. กลุ่มปฐมภูมิ (Primary group) เป็นกลุ่มที่มีลักษณะการพบปะสังสรรค์อย่างเป็นกันเอง มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันมาก มีการพบปะหน้าค่าตาระหว่างบุคคลต่อบุคคลกันอยู่เสมอ และมีการร่วมมือกันทำงานโดยไม่หวังผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง ลักษณะของกลุ่มประเภทนี้ คือ กลุ่มในครอบครัว การเล่นกันเป็นกลุ่มของเด็กวัยรุ่น เพื่อนบ้านซึ่งมีความสนใจร่วมกันมีนิสัยใจคอคล้ายคลึงกัน กลุ่มเพื่อนสนิท เป็นต้น

2. กลุ่มทุติยภูมิ (Secondary group) กลุ่มประเภทนี้เป็นกลุ่มที่มีความสนใจเป็นพิเศษร่วมกัน (Special-interest group) หรือกลุ่มที่สมาชิกมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ เช่น การรวมกลุ่มทางการเมือง ศาสนา กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มในวงงานเดียวกัน กลุ่มครูในโรงเรียนเดียวกัน เป็นต้น กลุ่มนี้ไม่ขึ้นอยู่กับการพบปะเป็นรายบุคคล ถึงแม้ว่าจะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในกลุ่มก็ตาม การรวมกลุ่มกันมักจะมาจากหน้าที่ ไม่ได้มาจากความสัมพันธ์ส่วนตัว

กระบวนการรวมกลุ่มและเครือข่าย

ในความเป็นจริงพบว่าคนไทยรวมตัวกันเป็นกลุ่มมักจะไม่ใช่เกิดจากการตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมกันเป็นสำคัญ หากแต่เกิดจากความเป็นเพื่อนหรือพวกพ้องกัน ความใกล้ชิด ความไว้วางใจกัน เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวทั้งสิ้น ผลประโยชน์ไม่ใช่ปัจจัยชี้ขาดของการรวมกลุ่มของคนไทย แต่กลับเป็นความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีต่อกันและกันโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำกลุ่มเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้สำหรับการเกิดและการรักษากลุ่มให้คงอยู่ (ชาญชัย บุญเสนอ, 2536) แต่อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของกลุ่มก็ยังเป็นไปในเชิงของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน แต่ผลประโยชน์จะมีบทบาทภายหลังจากที่กลุ่มได้เกิดขึ้นแล้ว (สุนทร ลีสีทวน, 2538 อ้างถึงในวรพันธุ์ สุวรรณยุหะ, 2535 : 43)

ตามวงจรแห่งความสัมพันธ์ของสังคมไทย อธิบายได้ว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวจะเกิดขึ้นได้จะต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้ (วรพันธุ์ สุวรรณยุหะ, 2535)

1. การพบปะกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างบุคคลต่างๆ

การพบปะกันอาจทำได้โดยการแนะนำให้รู้จักและงานเลี้ยงสังสรรค์ในโอกาสต่างๆ การพบปะกันนั้นจะต้องมีความสม่ำเสมอจนก่อให้เกิดความรู้สึกที่ใกล้ชิดกัน และเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกันขึ้น

2. ความใกล้ชิดและความไว้วางใจ

หลังจากที่บุคคลได้พบปะกันอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความใกล้ชิดและความไว้วางใจซึ่งกันแล้ว ความใกล้ชิดและความไว้วางใจนี้จะนำไปสู่การร่วมมือกันกระทำกิจกรรมบางอย่างได้

3. การแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นเพื่อนหรือความเป็นพวกพ้องเดียวกัน

ความใกล้ชิดและความไว้วางใจเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นเพื่อนหรือความเป็นพวกพ้องเดียวกันและยอมให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างเพื่อนหรือพวกพ้อง การช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนนี้ทำให้คนไทยที่เป็นเพื่อนกันจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอีกด้วย และในที่สุดการพึ่งพากันนี้ ก็เป็นเงื่อนไขที่ต้องให้คนเหล่านั้นมาพบปะกันอีก เพื่อที่จะให้ความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มีอยู่หรือมีมากขึ้นอีก

รูปแบบของความสัมพันธ์ส่วนตัวที่กล่าวถึงนี้พอจะแยกแยะออกเป็นระบบได้ดังรูป

รูปที่ 2 วงจรแห่งความสัมพันธ์ของสังคมไทย

เมื่อมนุษย์มารวมกันเป็นกลุ่ม กลุ่มจะค่อยๆ พัฒนาไปตามลำดับ โดยสามารถจำแนกเป็นขั้นตอนได้ดังต่อไปนี้ (วินิจ เกตุขำ, คมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2522: 58)

1. ระยะเวลาก่อตั้ง (Forming Stage)

เป็นระยะที่คนเพิ่งมาพบกันหรือเพิ่งมารวมกัน แต่ละคนต่างก็มีความรู้สึกที่ตนเองเป็นศูนย์กลางหรือคนสำคัญ สภาพของกลุ่มยังรวมกันไม่ติด ยังไม่มีหัวหน้าหรือผู้นำเกิดขึ้น ทุกคนยังคงสงวนท่าที แต่คาดว่าคนจะเป็นหัวหน้าหรือผู้นำได้จะต้องเก่งกว่าตนเอง ทุกคนพยายามที่จะแสดงให้คนอื่นรู้จักและยอมรับ บางที่อาจเรียกว่า ระยะที่มีการแข่งขันและศูนย์กลางอยู่ที่ตนเอง (Individually Center or Competitive phase)

2. ระยะเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อ (Storming Stage)

เป็นระยะที่แต่ละคนยังไม่ยอมตกลงกันได้ คอยจับผิดและคอยโต้แย้งโต้เถียงกัน ความรู้สึกของสมาชิกจะเกิดความคับข้องใจหรือขัดแย้งในใจ เพราะไม่รู้ว่ากลุ่มจะเอาอย่างไร ถ้ายังไม่มีผู้นำต่างก็พยายามจะเป็นผู้นำ บางที่อาจเรียกว่า ระยะแห่งความขัดแย้งหรือความคับข้องใจ (Conflict and Frustration phase)

3. ระยะยินยอม (Norming Stage)

เป็นระยะที่สมาชิกเริ่มแก้ไขข้อบกพร่องในทางลบของตนเอง เพราะได้เรียนรู้อะไรจากกลุ่มมากขึ้น เช่น คนพูดมากก็พูดน้อยลง ใช้อารมณ์มากก็ลดลง ยินยอมรับผิดชอบและหาทางแก้ไข อาจจะเป็นเพราะได้ข้อคิดจากสมาชิกหลายๆ คน จำนวนด้วยเหตุผล ได้แนวคิดหรือบรรทัดฐานที่เป็นกลางๆ ของกลุ่มมากขึ้น ซึ่งเสมือนค้นพบปทัสฐาน (Norm) ของกลุ่มขึ้นแล้ว ทุกคนพยายามปฏิบัติตามมากขึ้น บางที่อาจเรียกว่า ระยะที่กลุ่มมีความสามัคคีกลมเกลียว (Group harmony phase)

4. ระยะเวลาปฏิบัติการ (Performing Stage)

เป็นระยะที่สมาชิกร่วมมือประสานงานกันเป็นอย่างดี สามารถดำเนินการไปตามเป้าหมายของกลุ่ม มีผลงานของกลุ่มออกมา สมาชิกจะยึดพลังของกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มเป็นสำคัญ อดทนต่อการขัดแย้งมากขึ้นซึ่งช่วยให้พัฒนาตนเองไปด้วย บางที่เรียกว่า ระยะที่มีผลงานและยึดกลุ่มเป็นศูนย์กลาง (group – centered, productive phase)

การที่สมาชิกในสังคมจะมารวมตัวกันเป็นกลุ่มและสร้างเครือข่ายขึ้นได้นั้น จะผ่านขั้นตอนในการเสริมสร้างกลุ่มและเครือข่าย ดังต่อไปนี้ (พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์ อ้างถึงในปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ, 2543:270-274)

ขั้นตอนที่ 1 ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่ม

การจัดตั้งกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่ง เพราะหากได้ดำเนินการจัดตั้งให้ถูกวิธีทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มแรก ก็จะทำให้กลุ่มมีคุณค่า และเจริญก้าวหน้าไปสู่ขั้นตอนอื่นได้ง่ายขึ้น

ในขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่มประกอบไปด้วยการค้นหาผู้นำ การค้นหาความต้องการของแต่ละบุคคล ก่อนที่นำมากำหนดความต้องการร่วมของกลุ่ม การสร้างความซื่อสัตย์และความภักดีต่อกลุ่ม สร้างความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน ทำให้สามารถทำงานร่วมกันได้ง่าย และเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสัมพันธ์ต่อกันไม่ขัดแย้ง มีความสามัคคีกลมเกลียว ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ จนทำให้งานกลุ่มสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

นอกจากนี้อาจจะสร้างสถานการณ์บีบตัว หมายถึง สถานการณ์ที่จะทำให้คนรวมกันเพื่อความอยู่รอด เพื่อผลประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งตรงกับความต้องการของกลุ่ม หรือสมาชิกที่จะมารวมกัน

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนที่ 1 การจัดตั้งกลุ่มนี้มีส่วนประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ 1) ผู้นำกลุ่ม 2) สมาชิกในกลุ่ม และ 3) สถานการณ์ในการเกิดกลุ่ม

ขั้นที่ 2 ว่าด้วยการเคลื่อนไหวของกลุ่ม

หลังจากที่ได้ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มอย่างถูกวิธีในขั้นที่ 1 แล้ว จะต้องส่งเสริมให้กลุ่มเกิด “การเคลื่อนไหว” เพราะการเคลื่อนไหวของกลุ่มเป็นขั้นตอนที่สำคัญอันจะช่วยผลักดันให้กลุ่มเกิดพลังการต่อสู้ และพลังการต่อรองในโอกาสต่อไป ในขั้นของการเคลื่อนไหวของกลุ่ม

ในขั้นตอนนี้สมาชิกในกลุ่มจะมีการประชุมพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนทรรศนะความคิดเห็นซึ่งกันและกัน สร้างกฎเกณฑ์ข้อบังคับในการรวมกลุ่ม สร้างสัมพันธภาพและความผูกพันอันแน่นแฟ้นระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมและผลประโยชน์ร่วมกัน

สรุปแล้วในขั้นที่ 2 ที่ว่าด้วยการเคลื่อนไหวของกลุ่มนั้น มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ระเบียบวินัย 2) วัตถุประสงค์ร่วมหรือผลประโยชน์ร่วม และ 3) กิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

ขั้นที่ 3 ว่าด้วยการเจริญเติบโตของกลุ่ม

เป็นขั้นตอนที่ทำให้กลุ่มเล็กๆ มาสนธิเข้าเป็นกลุ่มใหม่กลุ่มเดียว สร้างหน่วยนำร่วม โดยการนำเอาตัวแทนหรือผู้นำของแต่ละกลุ่มมารวมกันเป็น “หน่วยนำร่วม” เพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเล็ก ประสานงาน ประสานผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน อาศัย “หน่วยนำร่วม” เป็นตัวกลางช่วยให้กิจกรรมของกลุ่มต่างๆ มีความเกี่ยวพันกันพึ่งพากัน แล้วจึงจะมีผลประโยชน์สูงขึ้น

นอกจากนี้เป็นขั้นตอนที่มีการแลกเปลี่ยนและอาศัยความรู้ ทักษะ ตลอดจนความต้องการระหว่างกลุ่มที่มีต่อกัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสามารถและกิจกรรมใหม่ๆ สร้างพลังร่วมในการดำเนินการ สร้างพลังต่อรอง ก็คือ อำนาจของกลุ่มในการรักษาผลประโยชน์และดำรงกลุ่มไว้

สรุปแล้ว ในขั้นที่ 3 การเจริญเติบโตของกลุ่มนั้น จะต้องพยายามเอากลุ่มต่างๆ หลายกลุ่มให้มาสนธิให้เข้ากัน จะต้องสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นเพื่อทำให้กลุ่มขยายตัวไปสู่ความเจริญเติบโตยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มดำรงอยู่และดำเนินไปได้

รีฟส์ (Reeves, 1970 อ้างในสายพิรุณ น้อยศิริ, 2530: 42) กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ โดยสรุป คือ

1. เป็นกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ทำได้จริง สอดคล้องกับความสามารถของผู้นำและสมาชิก มีความร่วมมือภายในกลุ่มสูง
2. สมาชิกมีความกระตือรือร้นสนใจกิจการของกลุ่ม ไม่ปล่อยให้เป็นที่ของผู้นำเพียงฝ่ายเดียว
3. สมาชิกเต็มใจที่จะทำงานหนักเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายและรักษาความเป็นกลุ่มไว้
4. กลุ่มมีการตัดสินใจโดยกลุ่มเองในเรื่องงานและความก้าวหน้าของกลุ่ม
5. สมาชิกมีความจงรักภักดีและภาคภูมิใจในความสำเร็จของกลุ่ม
6. กลุ่มมีผู้นำที่ดีและเข้มแข็ง
7. ผู้นำและสมาชิกร่วมกันวางแผนและควบคุมการกระทำ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพของกลุ่ม โดยเน้นการกระตุ้นจิตสำนึก

เมืองทอง แคมมณี (2527: 235) กล่าวถึงองค์ประกอบของกลุ่มที่ทำให้กลุ่มทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกล่าวถึงสมาชิกและกลุ่มว่า

1. สมาชิกยึดมั่นในอุดมการณ์ของกลุ่ม โดยพยายามปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนสุดความสามารถ เพื่อให้กลุ่มปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุอุดมการณ์ที่กำหนดไว้ โดยที่แต่ละคนมีความรู้สึกว่าคุณสมาชิกทุกคนมีความสำคัญต่อกลุ่มเท่าเทียมกัน
2. สมาชิกมีความรักดีต่อกัน ซึ่งแสดงออกโดยสมาชิกมีความซื่อตรงต่อกัน
3. สมาชิกได้ช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกัน เพื่อสนองความต้องการของแต่ละคน
4. สมาชิกมีความไว้วางใจกัน
5. สมาชิกมีความสามารถที่จะทำงานเป็นกลุ่ม โดยสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดี
6. สมาชิกเชื่อในความสามารถของเพื่อนสมาชิกว่าสามารถทำสิ่งที่เป็นไปได้ให้สำเร็จได้ ซึ่งความรู้สึกนี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกพัฒนาตนเอง
7. สมาชิกพร้อมจะช่วยเหลือกันเสมอ เมื่อถึงคราวจำเป็น สมาชิกจะพยายามช่วยเหลือเพื่อนจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้
8. สมาชิกมีความมั่นใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง
9. กลุ่มมีบรรยากาศที่มีลักษณะให้ความสนับสนุนสมาชิก โดยเปิดโอกาสให้สมาชิกยอมรับข้อเสนอแนะ คำวิจารณ์ ข้อมูลและการติชมซึ่งกันและกัน แล้วร่วมพิจารณาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของกลุ่ม
10. กลุ่มพยายามช่วยให้สมาชิกแต่ละคนในการพัฒนาตนเอง เช่น ให้สมาชิกมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

จากแนวคิดเกี่ยวกับกลุ่ม สามารถนำไปใช้ในการศึกษากลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ได้ว่าเป็นกลุ่มประเภทไหน มีกระบวนการรวมกลุ่มและเครือข่ายตามขั้นตอนว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่ม การเคลื่อนไหวของกลุ่มหรือการสร้างกลุ่มและการเจริญเติบโตของกลุ่มอย่างไร ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการตอบปัญหานำวิจัยข้อ 2 คือ กระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีขั้นตอนอย่างไร และปัญหานำวิจัยข้อ 3 คือ ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีคืออะไร

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการสื่อสาร

ในกลุ่มทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สามารถนำแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการสื่อสารเป็นแนวคิดหนึ่งที่ใช้ในการศึกษาโครงสร้างรูปแบบความสัมพันธ์และรูปแบบของการสื่อสารของสมาชิกภายในกลุ่มได้โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คำนิยามเครือข่ายการสื่อสาร

เครือข่ายการสื่อสาร หมายถึง ระบบการแพร่กระจายข้อมูลในบรรดาสมาชิกของกลุ่ม โดยเครือข่ายการสื่อสารนี้มีลักษณะต่างจากช่องทางสื่อสารซึ่งเป็นเพียงตัวกลางการสื่อสารระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสาร (พัชนี เขยจรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกูล และถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, 2541:43)

เครือข่ายการสื่อสาร เป็นรูปแบบอันจำเจ (repetitive patterns) ของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก โดยการอธิบายและวิเคราะห์เครือข่ายนั้นประกอบด้วยแนวคิดหลัก 2 ประการ คือ 1)สมาชิกภายในเครือข่าย และ 2)การเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย (Farace, Monge และ Russell, 1997:180)

เครือข่ายการสื่อสาร คือ รูปแบบของการติดต่อระหว่างคู่สื่อสาร (communication partners) ซึ่งเกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารภายใต้บริบทของเวลาและสถานที่ (Monge และ Contractor, 1997)

กล่าวโดยสรุป เครือข่ายการสื่อสารจึงเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและ การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการสร้างปฏิสัมพันธ์นั้นเกิดขึ้นภายใต้บริบทต่างๆ ซ้ำแล้วซ้ำอีกจนสามารถระบุถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงที่สมาชิกภายในเครือข่ายมีต่อกันและกันได้

ดังนั้นเมื่อมองเข้าไปยังกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี จะพบว่ามรูปแบบของการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและรูปแบบของปฏิสัมพันธ์อันอันเป็นลักษณะของเครือข่ายที่สามารถนำมาวิเคราะห์ตามวิธีการวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสารดังที่จะกล่าวต่อไป

การเกิดขึ้นของเครือข่ายการสื่อสาร

ในด้านพฤติกรรมของมนุษย์นั้น โดยปกติมนุษย์จะมีปฏิริยาโต้ตอบกัน ซึ่งเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลหนึ่งกับอีกบุคคลหนึ่งหรือมากกว่านั้น ปกติแล้วบุคคลในระบบจะทำการติดต่อกับบุคคลอื่นๆ และก็จะเพิกเฉยกับบุคคลอื่นๆ ที่เหลือด้วยเช่นกัน (เมื่อระบบนั้นมีขนาดใหญ่) การไหลของการสื่อสารระหว่างบุคคลจึงกลายเป็นรูปแบบที่เรียกว่า “โครงสร้างการสื่อสาร (communication structure) หรือ “เครือข่าย” (network) (เจษฎา รัตนเขมากร, 2540:9)

การเกิดขึ้นของเครือข่ายสามารถแบ่งออกได้เป็น (พีชนี เชยจรรยาและคณะ, 2541:43)

ก. เครือข่ายการสื่อสารที่เกิดขึ้นเอง (emergent communication network) หรือเครือข่ายการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (informal network) เกิดขึ้นจากการสื่อสารระหว่างบุคคลซึ่งไม่มีใครได้รับมอบหมาย หรือบังคับให้ใช้การติดต่อผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่งอย่างตั้งใจ ตรงกันข้ามเครือข่ายเหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างอิสระในอัตราความถี่และความเข้มข้นของการสื่อสารต่างๆ กัน โดยเมื่อเวลาผ่านไปเครือข่ายที่เกิดขึ้นเองนี้จะค่อยๆ กลายเป็นแหล่งข้อมูลที่ไม่เป็นระเบียบ (unstructured) ในที่สุด

ข. เครือข่ายการสื่อสารแบบเป็นทางการ (formal network) หรือเครือข่ายการสื่อสารที่ได้ถูกกำหนดไว้ (prescribed communication network) เป็นประเภทของการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งเกิดปฏิสัมพันธ์ในเครือข่ายที่ได้มีการวางแผนอย่างแน่นอน ดังนั้นเครือข่ายเหล่านี้มีโครงสร้างที่มีแบบแผน

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงการวิเคราะห์เครือข่ายไว้ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร เป็นวิธีการวิจัยอย่างหนึ่งที่ศึกษาโครงสร้างการสื่อสารในระบบ ศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูลเกี่ยวกับการไหลทางการสื่อสาร เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ (Rogers และ Kincaid, 1980 อ้างถึงใน เจษฎา รัตนเขมากร, 2540:9)

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร จะอธิบายการสร้างความผูกพันของตนเข้ากับหมู่คณะ โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในโครงสร้างการสื่อสารระหว่างบุคคล เครือข่ายการสื่อสารประกอบขึ้นด้วยการติดต่อกันระหว่างบุคคล โดยจะติดต่อกันในรูปแบบการไหลของการสื่อสาร (ศิริชัย ศิริเกษ, 2527)

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร เป็นการแสวงหาโครงสร้างของการสื่อสารโดยทำการวิเคราะห์การไหลเวียนของข่าวสารที่จะแสดงให้เห็นถึงปฏิสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงระหว่างสมาชิก และบทบาทของสมาชิกที่อยู่ภายในเครือข่าย โดยจะต้องทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องประกอบกันดังต่อไปนี้ (ศิริชัย ศิริกาเยะ, 2527)

1. การศึกษาเพื่อสามารถชี้ระบุกลุ่มย่อยภายในระบบ และยังคงแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของกลุ่มย่อยมีผลอย่างไรต่อพฤติกรรมของการสื่อสารในระบบ กลุ่มย่อยในที่นี้ หมายถึงกลุ่มย่อยที่หน่วยต่างๆ ภายในระบบย่อยมีปฏิริยาต่อกันค่อนข้างบ่อยครั้งมากกว่าสมาชิกอื่นๆ ภายในอกระบบย่อย

2. การศึกษาเพื่อชี้ระบุบุคคลที่มีหน้าที่เป็นพิเศษในเครือข่ายการสื่อสาร

3. การวัดค่าดัชนีของโครงสร้างทางการสื่อสาร ค่าความเชื่อมโยง (connectedness) ค่าบูรณาการ (Integration) ค่าความแตกต่าง (Diversity) และค่าการเปิด (Openness)

กล่าวโดยสรุป การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร เป็นการศึกษารูปแบบโครงสร้างของการสื่อสารในระบบ อันประกอบด้วยรูปแบบความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสมาชิกภายในเครือข่าย บทบาทหน้าที่ของสมาชิก อีกทั้งความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลกับลักษณะการไหลเวียนของข่าวสาร โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์คือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในเครือข่าย

ดังนั้นการวิเคราะห์การสื่อสารจึงประกอบไปด้วย

1. การวิเคราะห์ลักษณะของเครือข่ายและการไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร
2. การวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกภายในเครือข่าย
3. การวิเคราะห์ Network descriptor

1. การวิเคราะห์ลักษณะของเครือข่ายและการไหลของข้อมูลข่าวสาร

ในเรื่องของเครือข่ายการสื่อสารนั้น ฮาร์โรลด์ เจ ลีวิตต์ (Harold J. Leavitt) ได้ทดลองทำการวิจัยโดยใช้แบบของการสื่อสารหลายแบบ พบว่า การสื่อสารจัดแยกออกได้เป็น 2 แบบ คือแบบที่มีศูนย์กลางกับแบบกระจายอำนาจ (จารุณี พัทธพิมานสกุล, 2541)

1. การสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง (Centralized Communication) เป็นการสื่อสารที่มีใครคนใดคนหนึ่งเป็นศูนย์กลางหรือทางผ่าน โดยที่สมาชิกคนอื่นๆ ไม่มีการติดต่อกันโดยตรง แต่ต้องผ่านคนกลาง

2. การสื่อสารแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Communication) เป็นการสื่อสารที่สมาชิกในกลุ่มติดต่อกันโดยอิสระ ไม่มีใครตัดสินใจคนเดียว แต่ร่วมกันคิดร่วมกันแก้ปัญหา เป็นวิธีที่ใช้ได้ตรงกับกระบวนการกลุ่มมาก เพราะทุกคนมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interaction) ผลที่ออกมาจะได้ทั้งผลผลิต (Product) และกระบวนการ (Process) ของกลุ่ม หมายถึง การสื่อสารแบบนี้คำนึงถึงการเอาใจใส่ผู้ทำงาน สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ขวัญและกำลังใจของกลุ่มด้วย

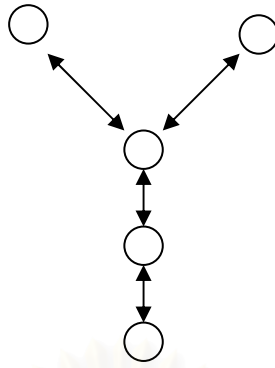
1. การสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง (Centralized Communication)

1.1 เครือข่ายการสื่อสารแบบลูกโซ่ (Chain Network) ได้แก่ เครือข่ายการสื่อสารที่สมาชิกแต่ละคนจะติดต่อไปยังสมาชิกคนอื่นที่อยู่ถัดไปเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดในแง่การประสานงานและการติดต่อระหว่างสมาชิกในกลุ่ม บางครั้งจึงเป็นความยากลำบากที่กลุ่มจะทำงานให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ การขาดความเป็นอิสระในการติดต่อสื่อสารเพราะสมาชิกจะติดต่อกับบุคคลอื่นได้เพียง 1 คน หรือ 2 คน ที่ต่อจากเขาเท่านั้น จึงทำให้ความพอใจของสมาชิกในกลุ่มค่อนข้างต่ำ ตำแหน่งศูนย์กลางอาจเป็นตำแหน่งหนึ่งตำแหน่งใดก็ได้

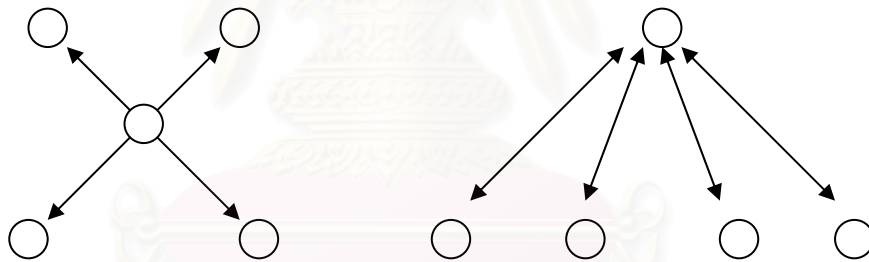
รูปที่ 3 เครือข่ายการสื่อสารแบบลูกโซ่

1.2 เครือข่ายการสื่อสารแบบตัววาย (Y Network) ได้แก่ เครือข่ายการสื่อสารที่มีสมาชิกที่อยู่ตรงกลางเพียง 2 คน จะทำหน้าที่ประสานงานและส่งข้อมูลที่ได้รับจากสมาชิกคนอื่นๆ ที่อยู่รอบนอก การสื่อสารแบบนี้มีความเหมาะสมกว่าแบบลูกโซ่ในแง่ที่ทำให้งานสำเร็จได้ดีกว่า เพราะข้อมูลสามารถผ่านทิศทางต่างๆ ได้มากกว่าแทนที่จะอาศัยคนที่อยู่ถัดไปเท่านั้น โดยปกติบุคคลที่อยู่ตรงกลางสักคนหรือ 2 คนเท่านั้นที่มีความพอใจต่อรูปแบบการสื่อสารแบบนี้ แต่ส่วนที่เหลือของกลุ่มหรือผู้ที่อยู่รอบนอกมีความพอใจต่ำ รูปแบบของข่ายการสื่อสารแบบตัวยานี้ มักจะเกิดขึ้นในกลุ่มที่สมาชิกเพียง 1 คน หรือ 2 คนเท่านั้นเต็มใจที่จะรับทำงานและรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน ในขณะที่ส่วนที่เหลือของกลุ่มไม่ยอมรับผิดชอบ

รูปที่ 4 เครือข่ายการสื่อสารแบบตัววาย

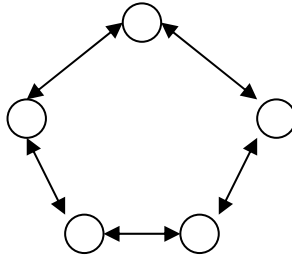
1.3 เครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ (Wheel Network) เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่รวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางมากที่สุด โดยสมาชิกคนหนึ่งเป็นผู้รับข่าวจากสมาชิกคนใดคนหนึ่งแล้วส่งข่าวนั้นไปยังสมาชิกคนอื่นๆ บุคคลที่อยู่ตรงกลางของกลุ่มจะเป็นผู้มีอำนาจอย่างแท้จริงและเป็นผู้นำของกลุ่ม เครือข่ายการสื่อสารนี้สามารถจัดระบบและสร้างผลงานได้ดีที่สุด

รูปที่ 5 เครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ

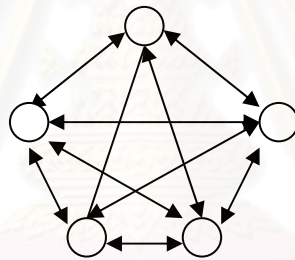
2. การสื่อสารแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Network)

2.1 เครือข่ายการสื่อสารแบบวงกลม (Circle Network) เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่สมาชิกในกลุ่มทุกคนสามารถติดต่อกับสมาชิกที่อยู่ถัดจากคนทั้งสองข้าง สมาชิกทุกคนมีความพอใจและมีสถานะเท่าเทียมกัน ดังนั้นจะไม่มีสมาชิกคนใดภายในเครือข่ายที่จะเป็นศูนย์กลางของกลุ่มหรือเป็นผู้นำของกลุ่ม แต่จะขาดความเป็นระบบระเบียบและสร้างผลงานได้ช้า

รูปที่ 6 เครือข่ายการสื่อสารแบบวงกลม

2.2 เครือข่ายการสื่อสารแบบทุกช่องทาง (All Channel Network) เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนมีปฏิสัมพันธ์อย่างทั่วถึงได้โดยตรงไม่ต้องผ่านสมาชิกคนอื่นๆ อาจถือได้ว่าเป็นเครือข่ายการติดต่อที่สมบูรณ์ที่สุด เพราะไม่มีข้อจำกัดการสื่อสารของสมาชิก โดยเครือข่ายนี้จะเปิดโอกาสให้มีปฏิริยาย้อนกลับสูงที่สุด

รูปที่ 7 เครือข่ายการสื่อสารแบบทุกช่องทาง

สรุปผลงานวิจัยในเรื่องของเครือข่ายการสื่อสารในประเด็นสำคัญมีดังต่อไปนี้ (Shaw, 1987 อ้างถึงในยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534)

1. เครือข่ายแบบรวมอำนาจสู่ส่วนกลาง จะก่อให้เกิดผู้นำเพียงคนเดียวและเกิดขึ้นได้ง่ายกว่าแบบกระจายอำนาจ เพราะคนกลางในโครงสร้างจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหามากกว่าสมาชิกคนอื่นๆ ทำให้เขาเป็นผู้ควบคุมความสำเร็จในการทำงานของกลุ่ม เพราะเขาอยู่ในตำแหน่งตัวเชื่อมการสื่อสารที่สำคัญ

2. โครงสร้างการสื่อสารแบบกระจายอำนาจ มีประสิทธิภาพมากกว่าในการแก้ปัญหาที่สลับซับซ้อน แต่โครงสร้างการสื่อสารแบบรวมอำนาจ มีประสิทธิภาพมากกว่าในการแก้ปัญหา

ง่าย ๆ ในการทำงานง่าย ๆ ใช้ข้อมูลข่าวสารจำนวนน้อยในงานที่ต้องการข้อมูลเพียงประการเดียว เครือข่ายแบบรวมอำนาจจะทำงานโดยก่อให้เกิดข้อผิดพลาดน้อย และสำเร็จเร็วกว่าแบบขยายอำนาจ เพราะการติดต่อสื่อสารแบบนี้เป็นการติดต่อทางเดียวที่ถูกครอบงำโดยผู้นำเพียงคนเดียว ความเป็นระเบียบถูกกำหนดขึ้นเพื่อไม่ให้มีข่าวสารมาก ส่วนการติดต่อสื่อสารแบบวงกลม สมาชิกของกลุ่มจะติดต่อกับบุคคล 2 คนได้ พวกเขาจึงใช้เวลามากกว่า แต่ในงานที่ต้องใช้ข้อมูลร่วมกัน และต้องมีการปฏิบัติด้วยนั้น โครงสร้างการสื่อสารแบบกระจายอำนาจจะทำงานได้รวดเร็วและมีข้อผิดพลาดน้อยกว่าแบบรวมอำนาจ

3. สภาวะข่าวสารท่วมท้นมักจะเกิดขึ้นในเครือข่ายการสื่อสารแบบรวมอำนาจ เพราะข่าวสารและการตัดสินใจจะไปรวมอยู่ที่จุดศูนย์กลางของเครือข่าย ทำให้ผู้นำของโครงสร้าง การสื่อสารแบบนั้นอยู่ในสภาวะข่าวสารท่วมท้นได้ ส่วนเครือข่ายการสื่อสารแบบกระจายอำนาจนั้น ทุกคนต้องใช้ข้อมูลร่วมกัน ต้องเป็นผู้ตัดสินใจและเป็นผู้นำ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะมีใครเกิด สภาวะข่าวสารท่วมท้นได้

จะเห็นได้ว่า โครงสร้างของการติดต่อสื่อสารสามารถมีอิทธิพลต่อความรู้สึกรวมของคน รวมทั้งยังมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มในด้านความรวดเร็ว ความถูกต้อง และการปรับตัวอีกด้วย

2. การวิเคราะห์บทบาทของสมาชิกภายในเครือข่าย

นอกเหนือจากรูปแบบของการไหลของข่าวสารภายในกลุ่มแล้ว ยังมีเรื่องของความแตกต่างของบทบาทของบุคคลในเครือข่ายการสื่อสารที่เป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร โดยแบ่งบทบาทของคนในกลุ่ม ดังต่อไปนี้ (Monge, 1987 อ้างถึงใน Windahl et al, 1992:77)

- membership role คือ กลุ่มบุคคลเป็นสมาชิกในกลุ่มและพวกของเครือข่าย
- liaison role คือ บัณฑิตบุคคลที่เชื่อมโยงกลุ่มพวกต่างๆ ในเครือข่ายเข้าด้วยกัน
- star role คือ บัณฑิตบุคคลซึ่งเชื่อมโยงกับคนอื่นๆ ในเครือข่ายเป็นจำนวนมาก
- isolate role คือ บัณฑิตบุคคลที่เชื่อมโยงกับคนอื่นๆ ในเครือข่ายค่อนข้างน้อย
- boundary - spanning role คือ บัณฑิตบุคคลที่เชื่อมโยงเครือข่ายของตนกับสิ่งแวดล้อมภายนอก

มีนักวิชาการบางท่านที่แบ่งบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่ายแตกต่างกันออกไปดังนี้ (Hellweg, 1997: 178)

- liaison role ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มต่างๆ โดยไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มใดเลย liaison ทำหน้าที่เช่นเดียวกับคนส่งข่าว (messenger) และมักจะเป็นแหล่งเริ่มต้นของข้อมูลข่าวสารต่างๆ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญเพราะเป็นผู้ควบคุมการไหลของข่าวสารภายในเครือข่าย
- bridge role ทำหน้าที่เช่นเดียวกับ liaison แต่เป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยข่าวสารที่ไหลผ่าน bridge นั้นมีโอกาสที่จะเกิดการบิดเบือนได้สูงกว่า liaison
- gatekeeper role ทำหน้าที่เป็นเครื่องกรองข้อมูลข่าวสารทั้งที่รับเข้าภายในเครือข่าย และส่งออกนอกเครือข่าย โดยการเป็นผู้ตัดสินใจว่าข้อมูลข่าวสารใดควรจะผ่านเข้าออกนี้ ทำให้ gatekeeper เป็นผู้มีอิทธิพลภายในเครือข่าย
- isolate role เป็นปัจเจกบุคคลที่ทำการสื่อสารค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในเครือข่าย ซึ่งอาจเกิดจากการมีหน้าที่เฉพาะเจาะจงภายในเครือข่าย อันเป็นหน้าที่ที่ไม่จำเป็นต้องสื่อสารกับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในเครือข่าย มากนัก
- boundary spanner หรือ cosmopolite ทำหน้าที่เชื่อมต่อเครือข่ายของตนเองกับสิ่งแวดล้อมภายนอก

ข้อแตกต่างระหว่าง Monge กับ Hellweg คือ Hellweg ได้เพิ่ม bridge role เข้าไปเพื่อแยกแยะให้เห็นชัดเจนว่าลักษณะของข่าวสารที่ไหลผ่าน liaison กับ bridge นั้นแตกต่างกัน โดยข่าวสารที่ไหลผ่าน bridge มีโอกาสถูกบิดเบือนมากกว่า อันเนื่องมาจาก bridge เป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งภายในเครือข่ายอยู่

นอกจากนี้ ลักษณะความสัมพันธ์ที่ liaison กับ bridge มีกับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในเครือข่ายก็แตกต่างกัน เนื่องจาก liaison ถือว่าไม่มีกลุ่มสังกัดภายในเครือข่าย ดำเนินบทบาทอย่างอิสระ ในขณะที่ bridge เป็นสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งภายในเครือข่าย

ถ้าหากมองในบทบาทของทีม ที่มีการเชื่อมบทบาทแต่ละบทบาทกับลักษณะบุคลิกภาพของสมาชิกภายในกลุ่ม จะพบว่า มีบทบาทภายในกลุ่มอยู่ 8 บทบาทด้วยกัน คือ (Belbin อ้างถึงใน Hartley, 1997: 228)

- Coordinator หรือ chair ทำหน้าที่จัดการและประสาน ช่วยให้กลุ่มมุ่งเน้นยังวัตถุประสงค์หลักและให้สมาชิกในกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วม
- Team leader หรือ shaper ริเริ่มและเป็นผู้นำ เสียงในการได้รับความพึงพอใจหรือด้วยประสิทธิผล ผลักดันและกระตุ้นให้ไปสู่เป้าหมาย
- Innovator หรือ plant จัดหาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ
- Monitor – evaluator ค้นหาข้อวิพากวิจารณ์ที่ไม่น่าพึงพอใจ
- Team worker สนับสนุนให้เกิดสปีดภายในกลุ่ม
- Completer ตรวจสอบว่าทุกสิ่งเสร็จสมบูรณ์ และทันตามกำหนด
- Implementer หรือ company worker มุ่งเน้นการปฏิบัติและทำงานอย่างหนัก
- Resource investigator ติดต่อภายนอกกลุ่ม

นอกจากนี้ Gladwell (อ้างถึงในกิตติ กันภัย, 2543: 6) ได้กล่าวถึง กฎคนพิเศษจำนวนหนึ่ง (The Law of the Few) โดยกล่าวว่าในสังคมทุกๆ สังคม หรือในทุกๆ วงการ จะมีคนอยู่กลุ่มหนึ่งที่มีความพิเศษและสำคัญเหนือคนอื่นๆ ที่เหลือ เป็นไปตามหลัก “80/20 Principle” คนจำนวน 20% เหล่านี้มีคุณลักษณะพิเศษคือมีพรสวรรค์ทางสังคมบางประการ ซึ่งไม่พบในคนส่วนใหญ่ (80%) เช่น มีความอยากรู้อยากเห็นมาก เข้ากับคนง่าย รู้จักคนมาก มีความรู้และพร้อมจะช่วยเหลือ แจกจ่ายข้อมูลให้กับผู้อื่น มีความสามารถในการโน้มน้าวใจสูง เป็นต้น Gladwell แบ่งกลุ่มคนพิเศษนี้ออกเป็น 3 พวก คือ กลุ่มผู้เชื่อมประสาน (connector) กลุ่มฐานข้อมูลเคลื่อนที่ (mavens) และกลุ่มผู้โน้มน้าวใจ (salesman)

กลุ่มผู้เชื่อมประสาน (Connectors)

คือ กลุ่มคนที่มีพรสวรรค์ในการเชื่อมต่อส่วนต่างๆ ของสังคมและวัฒนธรรมย่อย (subworlds, subcultures) เข้าไว้เป็นเครือข่ายที่มีลักษณะคล้ายปิรามิด โดยตัวเองอยู่บนยอดปิรามิด สามารถเข้าถึงคนจำนวนมากภายใต้เครือข่ายตามลำดับชั้นอย่างกว้างขวางในเวลาอันรวดเร็ว คนในกลุ่มนี้รู้จักคนจำนวนมากเนื่องจากมีอุปนิสัยชอบสนทนากับผู้คน รักการสร้าง ความสัมพันธ์ ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์นั้นจะไม่แนบแน่น (weak tie) แต่ก็แข็งแรงพอที่จะเชื่อมโยงเครือข่ายได้

กลุ่มฐานข้อมูลเคลื่อนที่ (mavens)

มีลักษณะเป็น “ธนาคารข้อมูล” (data bank) คนกลุ่มนี้รู้ข้อมูลกว้างขวางมากมายที่คนอื่นไม่รู้ มีนิสัยชอบสะสมข้อมูลความรู้ และที่สำคัญเป็นพิเศษคือ ชอบช่วยให้ข้อมูลและความรู้แก่ผู้อื่น

ในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ "mavens" จึงอุปมาคล้าย "ครู" หรือ "information brokers" ที่ชอบสะสม ชื้อขาย และแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่เสมอ

กลุ่มผู้นำน่าวใจ (salesman)

ในขณะที่ "connectors" มีลักษณะเป็นตัวเชื่อมโยงในสังคม (social glue) และ "mavens" เป็นธนาคารข้อมูล (data bank) คนกลุ่มสุดท้ายใน 20% ที่ Gladwell เสนอ มีลักษณะเหมือนคนขายของที่เก่งกาจ คนกลุ่มนี้มีทักษะในการโน้มน้าวใจที่ดียิ่ง สามารถทำให้ผู้ฟังคล้อยตามได้อย่างง่ายดาย

คน 3 ประเภทนี้ มีความพิเศษสุดในแง่การสร้างการประสานเชื่อมโยงคนในสังคม (social connections)

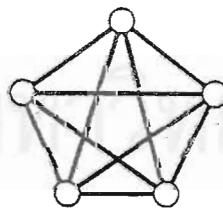
3. การวิเคราะห์ Network Descriptors

นอกเหนือไปจากการศึกษาโครงสร้างและตำแหน่งของสมาชิกภายในเครือข่ายแล้ว ยังสามารถศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายโดยการศึกษา Network descriptors ดังต่อไปนี้ (Hellweg, 1997:179)

- Dominance เป็นตัวชี้วัดระดับความเท่าเทียมกันในความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในเครือข่าย ซึ่งถ้าหากเป็นเครือข่ายที่มีการครอบงำสูง (highly dominant network) การสื่อสารจะเป็นแบบมีศูนย์กลางหรือรวมอำนาจ ในขณะที่เครือข่ายที่มีการครอบงำต่ำ (lowly dominant network) การสื่อสารจะเป็นแบบกระจายอำนาจ

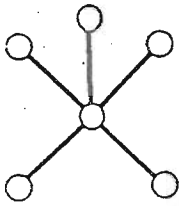
Highly Dominant Network

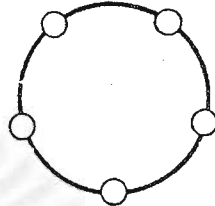
Lowly Dominant Network

รูปที่ 8 เครือข่ายที่มีการครอบงำสูง (ซ้าย) และเครือข่ายที่มีการครอบงำต่ำ (ขวา)

- Centrality เป็นตัวชี้วัดระดับที่สมาชิกภายในเครือข่ายจะอยู่บนตำแหน่งที่ข้อมูลข่าวสารไหลผ่าน โดยเครือข่ายที่มีการรวมศูนย์สูง (highly central network) นั้น ลักษณะการไหลของข้อมูลข่าวสารค่อนข้างระบุแน่นอนว่าจะไหลผ่านจากสมาชิกตำแหน่งใดไปสู่ปลายทางที่ตำแหน่งใด

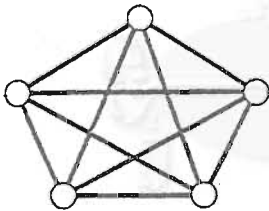
Highly Centralized Network

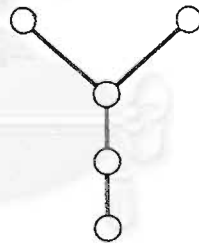
Lowly Centralized Network

รูปที่ 9 เครือข่ายที่มีการรวมศูนย์สูง (ซ้าย) และเครือข่ายที่มีการรวมศูนย์ต่ำ (ขวา)

- Flexibility เป็นตัวชี้วัดระดับที่ปฏิบัติตามกฎของเส้นทางการสื่อสารภายในเครือข่าย โดยเครือข่ายที่มีความยืดหยุ่นสูง (highly flexible network) จะอนุญาตให้มีเส้นทางการสื่อสารได้หลายเส้นทาง ในขณะที่เครือข่ายที่มีความยืดหยุ่นต่ำ (lowly flexible network) จะใช้รูปแบบการส่งผ่านข่าวสารแบบเดิมๆ เสมอ

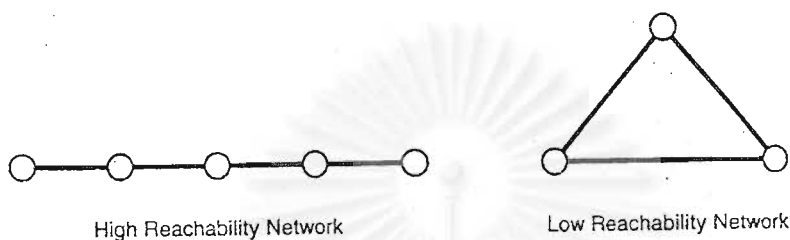
Highly Flexible Network

Lowly Flexible Network

รูปที่ 10 เครือข่ายที่มีความยืดหยุ่นสูง (ซ้าย) และเครือข่ายที่มีความยืดหยุ่นต่ำ (ขวา)

- Reachability เกี่ยวข้องกับจำนวนของสมาชิกที่ข้อมูลข่าวสารจะต้องไหลผ่านจนกว่าจะถึงปลายทาง ในเครือข่ายการสื่อสารแบบลูกโซ่ ข้อมูลข่าวสารจะต้องไหลผ่านสมาชิกจำนวนมากก่อนที่จะไปถึงปลายทาง ตรงกันข้ามกับเครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ ซึ่งข้อมูลข่าวสารไหลผ่าน 0 สมาชิกจำนวนน้อยก่อนที่จะไปถึงปลายทาง โดยจำนวนสมาชิกที่ข้อมูลข่าวสารจะต้องไหลผ่านมีมากเท่าไร ก็จะเกิดการบิดเบือนข้อมูลข่าวสารมากขึ้นเท่านั้น

รูปที่ 11 เครือข่ายที่มีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสูง (ซ้าย)
เครือข่ายที่มีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่ำ (ขวา)

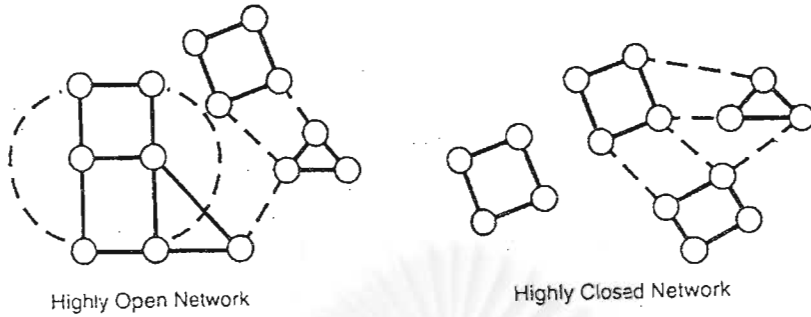
- Symmetry เป็นตัวชี้วัดว่ามีการแบ่งปันการสื่อสารภายในเครือข่ายระหว่างสมาชิกอย่างเท่าเทียมกันหรือไม่ ซึ่งถ้าเป็นเครือข่ายที่มีความสมมาตรสูง (highly symmetrical network) จะมีลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง ในขณะที่ถ้าเป็นเครือข่ายที่มีความไม่สมมาตรสูง (highly asymmetrical network) จะมีลักษณะการสื่อสารแบบทางเดียวและเป็นลักษณะการสื่อสารแบบบนลงล่าง

รูปที่ 12 เครือข่ายที่มีความสมมาตรสูง (ซ้าย) และเครือข่ายที่มีความไม่สมมาตรต่ำ (ขวา)

- Openness เป็นตัวชี้วัดว่าเครือข่ายมีการเชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมภายนอกมากน้อยเพียงใด โดยเครือข่ายเปิด (open network) จะมีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ ในระบบ เครือข่ายปิด (closed network) จะปิดตัวเอง อาจเนื่องมาจากสามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองได้ ไม่ต้องการข้อ

มูลข่าวสารจากภายนอกในการบรรลุวัตถุประสงค์ของตนและไม่ต้องการสื่อสารกับภายนอกเพื่อ
ข้อมูลข่าวสาร การบริการหรือสินค้าต่างๆ

รูปที่ 13 เครือข่ายเปิด (ซ้าย) และเครือข่ายปิด (ขวา)

จากแนวคิดเรื่องเครือข่ายการสื่อสารนี้ สามารถนำลักษณะการเกิดขึ้นของเครือข่ายและสิ่ง
ที่ต้องวิเคราะห์ในการศึกษาเครือข่ายอันประกอบด้วย 1) ลักษณะของเครือข่ายและการไหลของ
ข้อมูลข่าวสาร 2) บทบาทของสมาชิก และ 3) Network descriptor ไปใช้ในการศึกษาเพื่อตอบปัญหา
นำวิจัยข้อ 1 คือ เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีลักษณะอย่างไร

3. แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ความหมายของความเป็นผู้นำ (Leadership)

ความเป็นผู้นำ คือ กิจกรรมในการใช้อิทธิพลจูงใจประชาชนให้ร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งคนเหล่านี้เองเห็นว่าเป็นสิ่งอันพึงปรารถนา (Ordway Tead, 1936:14 – 15 อ้างในปัญญา สวัสดิ์เสรี, 2531: 31)

นอกจากนี้ยังสามารถให้คำจำกัดความความเป็นผู้นำจากนักวิชาการต่างๆ ดังนี้ (อุทัย
หิรัญโต, 2524 อ้างในนาฮีหะมะ นิยะ, 2541: 38)

1. สต็อกดิลล์ (Stogdill) ให้ความหมายของความเป็นผู้นำว่าเป็นกิจกรรมของการที่จะ
สร้างอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่ม จะก่อให้เกิดความพยายามในการดำเนินงานให้บรรลุถึงเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้

2. ริชาร์ดและกรีนโลว์ (Richard and Greenlow) ความเป็นผู้นำเป็นความพยายามของ
บุคคลที่จะชักจูงและกำหนดพฤติกรรม ทศนคติ ความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคลอื่นเพื่อบรรลุ
เป้าหมายที่กำหนดในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

เชาวัน มณีวงศ์ (2545) เปรียบเทียบภาวะผู้นำ (leadership) ว่าเป็นสิ่งเดียวกันกับคำว่า “บารมี” ภายในสังคมไทย โดยมองว่าผู้ที่มีบารมีนั้น คือ ผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้ คือ

- เป็นผู้ที่มีอำนาจ (Power)
- เป็นผู้ที่มีอิทธิพลในตัวเอง (Influence) ซึ่งอิทธิพลในที่นี้เกิดจากการหลอมรวมกันระหว่างบุคลิกภาพ (Personality) น่าเกรงขาม มีความรู้และวิสัยทัศน์ (Knowledge & Vision) เป็นที่ยอมรับของคนหมู่มาก และมีคุณธรรม (Morale)
- เป็นผู้ที่มีอำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมาย (Legal Authority)

ดังนั้น ความเป็นผู้นำ หมายถึง ภาวะที่บุคคลสามารถชักจูงให้สมาชิกในกลุ่มดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตนเองต้องการ โดยอาศัยกิจกรรมและวิธีการต่างๆ ในการสร้างอิทธิพลต่อสมาชิกในกลุ่ม เพื่อกำหนดพฤติกรรม ทักษะคติ ความเชื่อ และค่านิยมของสมาชิก โดยผู้ที่มีภาวะผู้นำที่สามารถกำหนดความเชื่อ ความคิด พฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มได้ คือ ผู้มีบารมีนั่นเอง

ความหมายของผู้นำ (Leader)

ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนาการของกลุ่ม โดยใช้อำนาจความสะกดกให้มีการปฏิบัติงานในกลุ่ม แบ่งความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสำเร็จ และแก้ไขปัญหาทั้งหลายที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานและพัฒนาการของกลุ่ม (วินิจ เกตุขำและคมเพชร ฉัตรสุภากุล, 2522 : 102)

นอกจากนี้ ความหมายของผู้นำสามารถสรุปได้เป็นสาระสำคัญ 2 ประการ คือ (ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ, 2543: 228)

- ก. ผู้นำ คือ ผู้ที่มีอิทธิพลเหนือคนอื่น ๆ สามารถทำให้คนอื่นอยากเดินตามและให้ความเคารพนับถือเชื่อถือ และให้ความร่วมมือในการทำงานต่างๆ
- ข. ผู้นำ คือ ผู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ผลสำเร็จที่ดีหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้นำ คือ บุคคลที่สามารถช่วยเหลือบุคคลอื่นและยังปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ทำให้ผู้ตามมีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถช่วยคลี่คลายความตึงเครียดต่างๆ ลงได้ และสามารถนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Remond J. Burby, 1972 อ้างในอนันต์ ลิขิตประเสริฐ, 2527: 21)

ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นในกลุ่ม หรือมีบทบาทสำคัญในการนำกลุ่มไปสู่จุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นผู้ที่สมาชิกยอมรับนับถือ เชื่อฟังและปฏิบัติตาม สามารถให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่ผู้อื่นร้องขอ รวมทั้งเป็นจุดรวมของแนวความคิดและมีอิทธิพลต่อแนวความคิดของสมาชิกในกลุ่ม องค์การต่างๆ หรือชุมชน (ปัญญา สวัสดิ์เสรี, 2531: 32)

คุณลักษณะของผู้นำ

การศึกษาถึงลักษณะของผู้นำ เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เห็นพฤติกรรมและการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้นำที่มีต่อกลุ่มได้

ทศป กาญจนประกร (2517 อ้างถึงในอรุณ สงผอม, 2534: 18) ได้จำแนกลักษณะของผู้นำออกเป็น 3 แบบ โดยพิจารณาจากวิธีการใช้อำนาจ คือ

1. ผู้นำแบบอัตตนิยม เป็นผู้นำที่ถือเอาตัวเองเป็นใหญ่ มีลักษณะถือตัว เชื้อมั่นในตนเองมาก บริหารงานและกำหนดนโยบายโดยการใช้อารมณ์และอำนาจ วางท่าใหญ่โต ไม่ให้เกียรติคนอื่น ใช้อำนาจเป็นที่ตั้ง เน้นสมรรถภาพของการทำงานของตนเอง และต้องการขยายอำนาจของตนเองออกไปในทุกวิถีทาง

2. ผู้นำแบบเสรีนิยม เป็นผู้นำที่ใช้อำนาจในการควบคุมบริหารแต่น้อย บรรดาผู้ใต้บังคับบัญชาต่างก็มีเสรีที่จะวินิจฉัยสั่งการ มาตรฐานการปฏิบัติงานหรือระบบการจัดงาน ไม่คำนึงถึงหลักการหรือกฎเกณฑ์เท่าใด การกำหนดนโยบายไม่มีความแน่นอน จากความริเริ่มและไม่มีการประเมินผลงานเพื่อหาแนวทางแก้ไขแต่อย่างใด

3. ผู้นำแบบประชาธิปไตย ถือว่าเป็นแบบผู้นำที่ดีที่สุดและอำนาจผลในการบริหารงานมากที่สุด เป็นการบริหารงานโดยยึดถือความคิดเห็นของกลุ่มเป็นสำคัญ จะดำเนินการในสิ่งใดก็มักจะกระทำไปในนามของกลุ่ม เพราะต้องการความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย การบริหารเน้นหลักในรูปการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมกันวินิจฉัยเลือกวิธีที่จะทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ การปฏิบัติงานจะเป็นไปในลักษณะของความร่วมมือประสานงานกันอย่างจริงจัง

คู่มือ ทิรัญโต (2524: 40) สรุปแนวคิดของทีด (Tead) เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นำ ดังนี้

1. มีกำลังกายและกำลังใจ
2. มีความกระตือรือร้น
3. มีความอดทน
4. มีความเป็นมิตรและความเอ็นดูรักใคร่
5. มีความรอบรู้ในทางหลักวิชา
6. มีความเด็ดขาด
7. มีสติปัญญา

บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ

ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม ซึ่งอาจจะแบ่งหน้าที่ของผู้นำออกเป็นดังนี้ (วินิจ เกตุชาและคมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2522: 48)

1. หน้าที่ในการช่วยเหลือกลุ่มให้ได้รับความสำเร็จ (Achievement Functions or goal – attainment Function) โดยส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มสามารถวิเคราะห์ปัญหา ประเมินความต้องการ ตั้งจุดมุ่งหมายของกลุ่ม อีกทั้งยังช่วยสมาชิกพัฒนาทักษะในการทำงาน แบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิก นำความคิดของสมาชิกแต่ละคนเข้าสู่การพิจารณาของกลุ่ม รวมทั้งประเมินผลข้อมูลและความคิดต่างๆ ของกลุ่ม

2. หน้าที่ในด้านการรักษาความเป็นไปของกลุ่ม (Group Maintenance Functions) โดยพยายามช่วยให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีความผูกพันในกลุ่ม และทำให้เกิดถึงกลุ่มมากกว่าตนเอง อีกทั้งให้ความช่วยเหลือสมาชิก สร้างความสัมพันธ์ในหมู่สมาชิก

บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ ได้แก่ (พนม ลิมอารีย์, อ้างถึงใน กุสุมา ภูใหญ่, 2540)

1. ผู้นำในฐานะผู้บริหาร (the leader as executive)

บทบาทที่เห็นได้ชัดที่สุดของผู้นำ คือ บทบาทในฐานะผู้บริหารซึ่งคอยประสานงานระหว่างกลุ่มต่างๆ เป็นผู้นำทางด้านการวางนโยบายและตั้งวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ตลอดจนช่วยงานของสมาชิกคนอื่นๆ ดำเนินไปด้วยดี ผู้นำต้องรับผิดชอบนโยบายและวัตถุประสงค์ของกลุ่มให้มีการปฏิบัติโดยครบถ้วน ถูกต้อง

2. ผู้นำในฐานะผู้วางแผน (the leader as planner)

โดยปกติผู้นำทำหน้าที่วางแผนการปฏิบัติงาน เป็นผู้ตัดสินใจเลือกวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้กลุ่มบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้าและการวางจุดมุ่งหมายระยะยาว บางครั้งผู้นำจะเป็นผู้วางแผนแต่เพียงผู้เดียว ผู้นำจึงเป็นบุคคลเดียวที่รอบรู้การดำเนินงานทั้งหมด ส่วนสมาชิกคนอื่นๆ จะได้รับมอบหมายงานเป็นส่วนๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการขาดความเข้าใจในงานได้

3. ผู้นำในฐานะผู้วางนโยบาย (the leader as policy maker)

งานสำคัญของผู้นำ คือ การกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

4. ผู้นำในฐานะผู้เชี่ยวชาญ (the leader as expert)

ผู้นำมีความจำเป็นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้และมีทักษะเป็นอย่างดี

5. ผู้นำในฐานะตัวแทนของกลุ่มเพื่อติดต่อกับภายนอก (the leader as external group representative)

เนื่องจากสมาชิกทุกคนของกลุ่มไม่สามารถที่จะติดต่อกับกลุ่มอื่นๆ หรือบุคคลภายนอกได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น บุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นที่พอใจของกลุ่ม จึงมักจะได้รับเลือกให้ไปทำหน้าที่แทนในการติดต่อกับบุคคลภายนอก และเมื่อบุคคลภายนอกจะติดต่ออะไรกับกลุ่ม ก็จำเป็นจะต้องติดต่อผ่านบุคคลนั้นอีกทีหนึ่ง ผู้นำประเภทนี้จึงกลายเป็น “ผู้แทน” ของกลุ่มโดยปริยาย

6. ผู้นำในฐานะผู้ควบคุมความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม (the leader as controller of internal relationship)

ผู้นำมีหน้าที่ควบคุมดูแลการดำเนินงานภายในกลุ่ม ซึ่งในการทำเช่นนั้น ผู้นำจะทำหน้าที่ควบคุมความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม

7. ผู้นำในฐานะผู้ตัดสินประนีประนอม (the leader as arbitrator and mediator)

เมื่อเกิดความขัดแย้ง บุคคลที่สามารถทำหน้าที่ตัดสินไกล่เกลี่ย ประนีประนอมให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ มักจะกลายเป็นผู้นำต่อมาในภายหลัง

8. ผู้นำในฐานะที่เป็นบุคคลตัวอย่าง (the leader as exemplor)

สมาชิกของกลุ่มที่มีความประพฤติดีหรือปฏิบัติงานดีจนได้รับการยกย่องอยู่เสมอว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของกลุ่ม มีโอกาสที่จะเป็นผู้นำของกลุ่มนั้นได้โดยง่าย เพราะเป็นคนที่ได้รับการยกย่องยอมรับนับถือจากสมาชิกในกลุ่ม

9. ผู้นำในฐานะสัญลักษณ์ของกลุ่ม (the leader as symbol of the group)

ความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวของกลุ่ม มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของกลุ่ม แต่คนหมู่มากเมื่อมาอยู่รวมกัน การที่จะทำให้มีความสามัคคีตลอดเวลานั้นย่อมเป็นไปได้ยาก ดังนั้นภายในกลุ่มจึงอาจมีบุคคลคนหนึ่งที่ได้รับการยกย่องจากสมาชิกทั้งหลายว่าเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม เนื่องจากเป็นบุคคลที่ดีกับสมาชิกทุกคน มีความจงรักภักดีต่อกลุ่ม รวมทั้งเป็นบุคคลที่ไม่เป็นภัยต่อกลุ่ม

10. ผู้นำในฐานะตัวแทนรับผิดชอบ

(the leader as substitute for individual responsibility)

การที่ผู้นำจำเป็นต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำบางอย่างหรือทั้งหมดของบุคคลในกลุ่ม โดยเหตุนี้บางทีในโอกาสต่อมา สมาชิกในกลุ่มอาจจะมอบหมายให้ผู้นำมีอำนาจตัดสินใจกระทำกรใดๆ แทนตนได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันความผิดพลาด ซึ่งอาจเป็นเหตุให้ผู้นำพลอยรับผิดชอบไปด้วย

11. ผู้นำในฐานะผู้มีอุดมคติ (the leader as ideology)

ผู้นำเป็นผู้กำหนดอุดมการณ์ สร้างความเชื่อและศรัทธาต่างๆ ให้แก่สมาชิก หรือแม้แต่คุณธรรมประจำใจและขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของกลุ่ม อุดมการณ์ดังกล่าวในระยะแรกๆ อาจเป็นเพียงคำพูดที่ใครๆ พากันนิยมและปฏิบัติตาม ต่อมาจึงกลายเป็นอุดมการณ์ที่เป็นทางการของกลุ่ม ผู้นำลักษณะนี้ส่วนมากมักจะเป็นนักพูด นักคิดที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มให้ความนับถือ

12. ผู้นำในฐานะบิดา (the leader as high figure)

ผู้นำลักษณะนี้จะมีการวางตัวเป็นผู้ใหญ่ มีอาวุโสที่สุดในกลุ่มและมีบุคลิกลักษณะที่น่านับถือในฐานะเป็นบิดาของกลุ่ม ผู้นำจะเป็นแบบอย่างแห่งอุดมคติที่สมาชิกควรเลียนแบบ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวใจของสมาชิกเมื่อเกิดความเป็นทุกข์

13. ผู้นำในฐานะผู้ให้คำปรึกษา (the leader as counselor)

ผู้นำจะต้องเป็นที่สามารถให้ความกระจ่างแก่สมาชิกในกลุ่ม ในเรื่องต่างๆ ที่เขามาขอคำปรึกษา จะต้องยินดีรับฟังเรื่องความทุกข์ร้อนต่างๆ ที่สมาชิกมาระบายให้ฟัง และช่วยแก้ปัญหาของเขาด้วย

ทิสนา แชมมณีและคณะ (2528: 352-353) ได้จำแนกบทบาทของผู้นำในการทำงานเป็นกลุ่มไว้ว่า สามารถแบ่งออกเป็นประเภทหลักๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. บทบาทเกี่ยวกับการทำงาน (task function) ได้แก่ บทบาทของผู้นำในการที่จะนำกลุ่มให้สามารถทำงานออกมาให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายของกลุ่ม ได้แก่

- 1.1 ทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการทำงานและช่วยให้ผู้ร่วมงานเข้าใจตรงกัน
- 1.2 วางแผนงานและขั้นตอนการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน
- 1.3 แบ่งงานและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม
- 1.4 ริเริ่มความคิดใหม่ๆ ให้กับกลุ่มหรือกระตุ้นกลุ่มให้ริเริ่มความคิดใหม่ๆ
- 1.5 แสวงหาข้อมูลความคิดเห็นหรือใช้ข้อมูลความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน
- 1.6 ช่วยให้กลุ่มมีความเข้าใจตรงกันในข้อมูลหรือประเด็นต่างๆ ที่จำเป็นต่อการบรรลุผลสำเร็จของงาน
- 1.7 ช่วยประสานความคิด ข้อมูลของผู้ร่วมงานให้เกิดประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายของงาน
- 1.8 ช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
- 1.9 ติดตามงาน ประเมินผลงานและสรุปผลงานเป็นระยะๆ และแจ้งให้ผู้ร่วมงานรับทราบ
- 1.10 ควบคุมมาตรฐานผลงานของกลุ่ม
- 1.11 ประเมินผลงานเมื่องานสำเร็จและปรับปรุงผลงาน

2. บทบาทเกี่ยวกับการธำรงไว้ (maintenance function) คือ บทบาทของผู้นำในการช่วยให้กลุ่มมีกำลังใจ มีความพึงพอใจที่จะทำงานร่วมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แตกแยกไปเสียก่อนที่งานจะสำเร็จผลออกมา ได้แก่

2.1 จัดระเบียบและควบคุมระเบียบของกลุ่มเพื่อช่วยให้ทุกคนได้มีโอกาสทัดเทียมกันในการแสดงความคิดเห็นและช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อยไม่ซุลมุน

วุ่นวายเพราะมีระเบียบควบคุมไว้ ทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็ว ไม่แตกแยกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย

2.2 ดูแลเอาใจใส่สมาชิกกลุ่มให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความสามารถอย่างทั่วถึงเพื่อช่วยให้ทุกคนมีความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่ามีประโยชน์ต่อกลุ่ม ทำให้เกิดความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและต้องการทำงานให้กลุ่ม

2.3 รับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอย่างทั่วถึง การที่ผู้นำรับฟังและนำสิ่งที่ฟังมาพิจารณาไม่ละทิ้งไปเฉยๆ จะทำให้สมาชิกผู้ร่วมงานมีความรู้สึกภาคภูมิใจและพอใจ ทำให้เกิดความพอใจและอยากจะช่วยกลุ่มมากขึ้นไปอีก

2.4 ช่วยทำความเข้าใจให้แก่กลุ่มในเรื่องการสื่อความหมายในการทำงานทุกครั้ง กลุ่มมักจะประสบปัญหาของการเข้าใจไม่ตรงกันในเรื่องของการสื่อความหมาย ความเข้าใจที่ไม่ตรงกันนี้อาจเป็นสาเหตุทำให้สมาชิกเกิดความขุ่นข้องหมองใจกันและแตกแยกกันได้ ผู้นำจึงจำเป็นต้องคอยสังเกตช่วยเหลือในเรื่องนี้อยู่เสมอ

2.5 สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในกลุ่มบรรยากาศที่ดี เป็นมิตรเป็นกันเอง ปลอดภัยจากความกลัว ปราศจากความรู้สึกว่าจะถูกตัดสินหรือถูกมองไปในทางที่ไม่ควร บรรยากาศในลักษณะนี้จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มไม่เกิดความรู้สึกแตกแยกหรือแบ่งแยกตัวเองออกจากกลุ่ม

2.6 ขจัดหรือลดความขัดแย้งต่างๆ ในกลุ่ม เพราะความขัดแย้งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มแตกแยก หากผู้นำไม่สามารถที่จะช่วยเรื่องนี้ได้ พลังจากความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่มก็จะลดน้อยลงไป จนอาจเป็นผลทำให้กลุ่มไม่สามารถรวมตัวกันจนงานบรรลุผลสำเร็จได้

ประเภทของผู้นำ

โดยทั่วไปสามารถแบ่งประเภทของผู้นำออกได้เป็น

1. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leadership)

ผู้นำประเภทนี้ยึดความคิดเห็นของกลุ่มเป็นหลัก การตัดสินใจทั้งหลายขึ้นอยู่กับสมาชิก โดยมีผู้นำช่วยเหลือ ดังนั้นจึงมีการอภิปรายก่อนตัดสินใจ สมาชิกมีเสรีภาพในการทำงาน มีการแบ่งภาระรับผิดชอบในการทำงานให้แก่สมาชิก และผู้นำจะทำตนให้เป็นสมาชิกธรรมดา ไม่เป็นไปในลักษณะของผู้บังคับบัญชา

2. ผู้นำแบบอัตตาธิปไตย (Autocratic Leadership)

ผู้นำประเภทนี้ตัดสินใจทุกอย่างด้วยตนเอง การทำงานมักจะเป็นการสั่งการจากผู้นำให้บุคคลทำงานร่วมกันโดยไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสม เมื่อมีการวิพากษ์วิจารณ์มักจะเป็นไปใน

ด้านส่วนตัว ไม่เกี่ยวกับการทำงานโดยตรง การทำงานของกลุ่มไม่ค่อยมีการวางแผนร่วมกัน เพราะผู้นำจะสั่งการเท่านั้น

3. ผู้นำแบบตามสบาย (Laissez – Faire Leadership)

ผู้นำประเภทนี้ปล่อยให้สมาชิกมีเสรีภาพเต็มที่ในการทำงาน ไม่ค่อยมีบทบาทในการตัดสินใจ ไม่มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมกลุ่ม ไม่ค่อยมีบทบาทในการควบคุมดูแลความเป็นไปในกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มจึงไม่ค่อยเป็นระเบียบ การงานไม่ค่อยก้าวหน้า กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่น

วรพันธุ์ สุวรรณยุหะ (2535) ศึกษาเรื่อง “การรักษาอำนาจของกลุ่มการเมืองในระบบการเมืองท้องถิ่นไทย” พบว่า การได้มาและรักษาไว้ซึ่งอำนาจของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสังคมไทยกับการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิกภายในกลุ่มการเมืองท้องถิ่น โดยหัวหน้ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการจัดสรรผลประโยชน์ดังกล่าว ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวตามลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสังคมไทยเป็นหลักจนเป็นที่ยอมรับแก่สมาชิกภายในกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มผู้สนับสนุน ทำให้สามารถรักษาอำนาจทางการเมืองไว้ได้อย่างเหนียวแน่น

นพดล สุคนธวิท (2539) ศึกษาเรื่อง “พรรคการเมืองไทยกับการเมืองท้องถิ่น” พบว่า พรรคการเมืองไทยและการเมืองท้องถิ่น ได้มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งและแนบแน่น โดยผ่านตัวนักการเมืองผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองเป็นหลัก การเมืองท้องถิ่นถือเป็นแหล่งทรัพยากรทางการเมืองที่สำคัญสำหรับพรรคการเมืองที่จะต้องแสวงหาและครอบครอง เพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมืองอันนำมาซึ่งอิทธิพลและผลประโยชน์ ทั้งนี้โดยอาศัยกลไกในระบบอุปถัมภ์ของสังคมไทย ควบคู่ไปกับความไม่รู้ไม่เข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองของประชาชน ภายใต้วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า จึงทำให้พรรคการเมืองสามารถใช้การเมืองท้องถิ่นเป็นฐานอำนาจที่สำคัญยิ่งในการก้าวเข้าสู่อำนาจทางการเมืองได้

เดชะ สิทธิสุทธิ (2541) ศึกษาเรื่อง “การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองในการเมืองท้องถิ่น : กลุ่มสันติธรรม นครปฐม” พบว่าผู้ที่มีบทบาทในการสร้างฐานอำนาจทางการเมืองมากที่สุด คือ หัวหน้ากลุ่ม โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กับสมาชิกภายในกลุ่มและกลุ่มผู้สนับสนุนภายนอกเป็นปัจจัยสำคัญเพื่อให้ตนสามารถชนะการเลือกตั้ง

เข้ามาบริหารงานในท้องถิ่น หลังจากนั้นการบริหารงานจะมีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มผู้สนับสนุนกลุ่มและพวกพ้องของตน มากกว่าการทำหน้าที่เป็นพรรคการเมืองในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

จากวิทยานิพนธ์ดังกล่าวทำให้สรุปภาพเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นได้ว่ามีความสำคัญต่อการเมืองในระดับชาติ มีผลประโยชน์และอำนาจเข้าไปเกี่ยวข้องโดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์และตัวผู้นำมามีบทบาทค่อนข้างสูง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรวมกลุ่ม

ศิริศักดิ์ ศิริมังคะลา (2533) ศึกษาเรื่อง “ความขัดแย้งในการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองอุทัยธานี” พบว่า การรวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นนั้น อาศัยรากฐานของความสัมพันธ์ส่วนตัวตามระบบของพรรคพวกและระบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้นำของกลุ่มกับบรรดาสมาชิก การเข้าร่วมกับกลุ่มของสมาชิกด้วยเพราะเห็นความสำคัญของหัวหน้ากลุ่มและผลประโยชน์ที่อาจได้รับจากการเป็นผู้รับการอุปถัมภ์หรือจากการเข้ามาทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายบริหาร ลักษณะดังกล่าวเป็นการยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือนโยบายของกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีความอ่อนแอและง่ายต่อการเกิดปัญหาความขัดแย้ง ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเพราะสมาชิกมีความต้องการที่จะเข้าไปมีอำนาจและให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเมืองท้องถิ่นต่างๆ นั้นเอง แต่กลุ่มไม่สามารถจัดสรรอำนาจและผลประโยชน์ดังกล่าวได้อย่างเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกและส่งผลกระทบต่อผลของกลุ่มในที่สุด

บุญเกิด มาอ่อน (2537) ศึกษาเรื่อง “การรวมกลุ่มกันและการทำกิจกรรมของผู้พึงวิทย์ จส.100” พบว่า เหตุผลของการเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ เพื่อทำประโยชน์ให้กับสังคมตามแนวทาง “ด้วยใจเพื่อสังคม” ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของจส.100 นอกจากนั้นแล้วยังพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนั้นยังแฝงไปด้วยผลประโยชน์ส่วนตัว

จากวิทยานิพนธ์ดังกล่าวทำให้ทราบสาเหตุของการมารวมกลุ่มกันอันเนื่องมาจากผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการสื่อสาร

เจษฎา รัตนเขมากร (2540) ศึกษาเรื่อง “ศิลปินเพลงไทยและเครือข่ายการสื่อสารกับแฟนคลับ” พบว่า เครือข่ายการสื่อสารของแฟนคลับที่จัดตั้งขึ้นโดยบริษัทและโดยศิลปินนั้น ตัวศิลปินถือเป็นตำแหน่งศูนย์กลางที่สุดในเครือข่าย เพราะจะเป็นตำแหน่งที่ส่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ

ไปให้กับสมาชิก ส่วนแฟนคลับที่จัดตั้งขึ้นโดยแฟนเพลงอย่างเป็นทางการนั้น พบว่า ผู้จัดตั้งแฟนคลับเป็นตำแหน่งศูนย์กลาง ซึ่งสมาชิกจะต้องเข้าไปหาตำแหน่งศูนย์กลางเอง โดยสมาชิกมักจะนำข่าวสารนั้นส่งต่อไปให้เพื่อนสมาชิกด้วยกันอีกทอดหนึ่ง ซึ่งถือเป็นการติดต่อสื่อสารในรูปแบบตาข่าย เมื่อเครือข่ายมีขนาดใหญ่ สมาชิกแฟนคลับมักจะมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ เพียงไม่กี่คนเท่านั้น โดยจะมี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความเหมือนตัวเองมากที่สุด แต่ในกรณีที่สมาชิกมีนิสัยบางอย่างไม่เหมือนกับกลุ่มเพื่อน สมาชิกเหล่านี้ก็จะปรับเปลี่ยนนิสัยให้เหมือนกับเพื่อนทันทีเพื่อที่จะได้อยู่ในกลุ่มนั้นหรือเกิดการเกาะกลุ่มมากขึ้น

จารุณี พัชรพิมานสกุล (2542) ศึกษา “การศึกษาเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มชีวิตจิต” พบว่า ลักษณะเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มชีวิตจิตเป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบแนวระนาบ และเครือข่ายประกอบด้วย 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ มูลนิธิชีวิตจิต กลุ่มแกนนำภายนอก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับรูปแบบการติดต่อสื่อสารแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ รูปแบบการติดต่อสื่อสารภายในกลุ่ม และรูปแบบการติดต่อสื่อสารระหว่างเครือข่ายของกลุ่ม

การศึกษาวิจัยในประเทศฟิลิปปินส์ เรื่อง “การเผยแพร่ข่าวสารทางด้านการวางแผนครอบครัวทางวิทยุ เมื่อสตรีได้ฟังรายการแล้วจะต้องไปปรึกษาสามี แม่สามี เพื่อน หรือบาทหลวง ก่อนที่จะไปพบแพทย์เพื่อวางแผนครอบครัว บุคคลต่างๆ ที่ได้ไปปรึกษานี้ ก็คือ เครือข่ายทางการสื่อสารนั่นเอง เครือข่ายจะมีผลมากต่อการรับรู้และการตอบสนองของสตรีต่อข่าวสารการวางแผนครอบครัว (จินตนา งามวิทยาพงศ์, 2537: 10, อ้างถึงในจารุณี พัชรพิมานสกุล, 2542: 35)

เลเน เฟย์ (Lene Faye, 1998, อ้างถึงในจารุณี พัชรพิมานสกุล, 2542: 35) ทำการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของเครือข่ายทางการสื่อสารที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับเครื่องตรวจมะเร็งเต้านมของผู้สูงอายุในหมู่เกาะแปซิฟิก” พบว่า เครือข่ายการสื่อสารมีผลทางบวกต่อการยอมรับนวัตกรรมในกลุ่มที่กำลังจะไปตรวจมะเร็ง และกลุ่มที่เคยไปตรวจมะเร็งเต้านมมาแล้ว

จากวิทยานิพนธ์ทำให้ทราบว่าเครือข่ายการสื่อสารที่ศึกษาพบนั้นจะมีศูนย์กลางหรือแกนนำแล้วจึงทำการแพร่กระจายข่าวสารจากตำแหน่งศูนย์กลางหรือแกนนำไปสู่สมาชิกที่อยู่โดยรอบ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการเก็บรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาลักษณะการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี การสัมภาษณ์เจาะลึก (Depth Interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – Participant Observation) เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่าย กระบวนการก่อรูปของกลุ่มและเครือข่าย โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ประชากรในการศึกษาคั้งนี้ คือ สมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น โดยดั่งที่กล่าวไปแล้วในขอบเขตของการวิจัยว่าเป็นกลุ่มการเมืองของนายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป้าะ) ซึ่งไม่สามารถระบุจำนวนประชากรหรือสมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นนี้ได้ทุกคน ดังนั้นในการศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth interview) บุคคลดังกล่าวซึ่งถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ (key informant) ในกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้

- นายสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเป้าะ)
- รศ.เชาว์ มณีวงศ์ ที่ปรึกษาของนายสมชาย คุณปลื้มและผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก
- นายวัฒนา ตั้งประกอบ (ก้านนน้อง) นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวนและน้องภรรยาของนายสมชาย คุณปลื้ม
- นายอาวุธ บุญสุวรรณ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรีและเลขานุการส่วนตัวของนายสนธยา คุณปลื้ม (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม)
- นายสวัสดิ์ หอมปลื้ม สมาชิกสภาเทศบาล ต.แสนสุข

ซึ่งภายหลังจากทำการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลดังกล่าวซึ่งถือว่าเป็นแกนนำของกลุ่มแล้ว จะใช้ Snowball Sampling Technique ให้ได้รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่มคนอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อทำการสัมภาษณ์เจาะลึกอีกครั้ง โดยรายชื่อของสมาชิกที่ได้มาประกอบไปด้วย

- นายสมบุรณ์ ประไพ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต.ห้วยกะปิ

- นายชาติรี ศิริวรรณ สมาชิกกลุ่ม
- นายอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต.หน้าพระธาตุ
- นายวินัย พันภัยพาล กำนัน ต.เสม็ด
- นายอัมพล บุญชอบ สมาชิกสภาเทศบาลอ่าวอุดม
- นายลิขิต ศิริมณีรัตน์ สมาชิกสภาเทศบาลบางละมุง
- นายชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
- นายสมสมาน อาษารัฐ รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ต.ธาตุทอง

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลนี้จะใช้ศึกษาลักษณะของเครือข่ายการสื่อสาร ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะของสมาชิกและความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน รูปแบบการสื่อสาร เนื้อหาและข้อมูลข่าวสารที่แลกเปลี่ยนกัน รูปแบบการไหลของข่าวสาร รวมทั้งกระบวนการขยายกลุ่มและเครือข่ายของกลุ่ม

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภายใน จ.ชลบุรี รวมทั้งเอกสารของทางราชการและเอกสารของเอกชนในประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการอธิบายกระบวนการก่อรูปของกลุ่มและเครือข่าย รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ดังต่อไปนี้

- ประวัติของนายสมชาย คุณปลื้ม
- การเลือกตั้งและสถานการณ์การเมืองภายใน จ.ชลบุรี
- สภาพของชุมชน/ โครงสร้างสังคมของ จ.ชลบุรี ฯลฯ
- พันธมิตรของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
- กิจกรรมของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยเตรียมแนวคำถามหลักไว้ล่วงหน้า แนวคำถามนี้จะครอบคลุมประเด็นตามปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีกรอบของแนวคำถามดังต่อไปนี้

ปัญหานำวิจัยข้อ 1 เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีลักษณะอย่างไร

- สมาชิกภายในเครือข่ายเป็นใคร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายมีลักษณะอย่างไร
- ประเด็นในการสื่อสารคืออะไร มีรูปแบบการไหลของข่าวสารอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อ 2 กระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีขั้นตอนอย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อ 3 ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

2. การเก็บรวบรวมเอกสารเพื่อศึกษาสภาพการเมืองท้องถิ่น

การตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาศัยวิธีการตรวจสอบความแม่นยำของข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความตรงภายในมากที่สุด ดังนี้

- การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล โดยพิจารณาจากแหล่งบุคคล โดยบุคคลที่ให้ข้อมูลนั้นประกอบไปด้วยสมาชิกภายในกลุ่ม จำนวน 12 คน
- การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล โดยการใช้การสัมภาษณ์พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบ ซึ่งประกอบด้วยหนังสือพิมพ์ภายในท้องถิ่นและเอกสารที่ได้รับจากกลุ่ม โดยดูว่าข้อมูลจากแต่ละแหล่งมีความสอดคล้องต้องกันมากน้อยเพียงใด
- การตรวจสอบหลังจากที่ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะให้บุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้ให้นายสมชาย คุณปลื้ม หัวหน้ากลุ่มและ รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ ที่ปรึกษากลุ่มและผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก เป็นผู้อ่านบททวนว่าข้อมูลและการตีความหมายนั้นมีความเที่ยงตรงจริงหรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกและการรวบรวมเอกสารมาวิเคราะห์ โดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. จำแนกประเภทข้อมูล (Typological)
2. เปรียบเทียบข้อมูล (Comparison)
3. สร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 และ 2

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะเครือข่ายการของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจ.ชลบุรี และกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ซึ่งลำดับของการนำเสนอแบ่งออกเป็นลำดับดังนี้

1. นำเสนอลักษณะของเครือข่ายการของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะของสมาชิกและความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน รูปแบบการสื่อสาร เนื้อหาและข้อมูลข่าวสารที่แลกเปลี่ยนกัน รูปแบบการไหลของข่าวสาร

2. นำเสนอกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี และศึกษากระบวนการขยายกลุ่มรวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี การวิจัยนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ประกอบด้วยหัวหน้ากลุ่ม แกนนำของกลุ่ม 11 คน และที่ปรึกษาของกลุ่ม 1 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน โดยผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
 - ลักษณะของเครือข่าย
 - สมาชิกและพันธมิตร
 - องค์ประกอบและบทบาทของสมาชิก
 - การบริหารและการดำเนินงาน
 - กฎเกณฑ์การดำเนินงาน
 - รูปแบบการสื่อสาร
2. กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

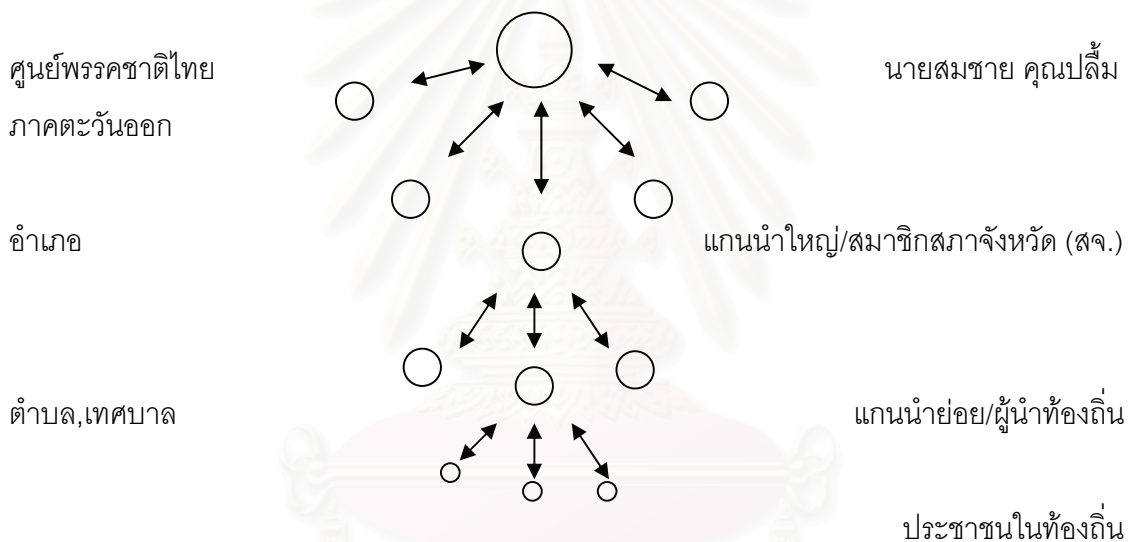
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหานำวิจัยข้อ 1 เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

การวิเคราะห์ลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีประกอบไปด้วยลักษณะของเครือข่าย องค์ประกอบของเครือข่าย การบริหารและการดำเนินงานของเครือข่าย รวมทั้งลักษณะของเครือข่ายในบริบทของการสื่อสาร

ลักษณะของเครือข่าย

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกพบว่า เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี มีลักษณะดังภาพ

รูปที่ 13 ลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ดังคำกล่าวของนายอาวุธ บุญสุวรรณ สรุปได้ว่า ส่วนบนสุดและเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายคือผู้นำเครือข่าย คือนายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป้าะ,นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข) โดยมีคุณย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียง เป็นฐานสนับสนุนของเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิก

จากศูนย์กลางที่นายสมชายย่อยลงมาในระดับอำเภอ เครือข่ายจะแตกออกเป็นหลายกลุ่มย่อย โดยมี“แกนนำใหญ่” ซึ่งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในระดับอำเภอ คือ สมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) เป็นหัวหน้ากลุ่มย่อยๆ แต่ละกลุ่มเหล่านั้น ดังคำกล่าวของ รศ.เชาว์ มณีวงศ์

ภายในกลุ่มย่อยที่มี สจ. เป็นหัวหน้ากลุ่ม กลุ่มย่อยจะแตกออกเป็นกลุ่มขนาดเล็กได้อีก โดยมี“แกนนำย่อย” ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้นำกลุ่มขนาดเล็กและขึ้นตรงต่อ “แกนนำใหญ่” ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มในระดับอำเภอของตนอีกทีหนึ่ง โดยแกนนำย่อย คือ สมาชิกภายในเครือข่ายที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบล และเทศบาล อาทิ สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งแกนนำย่อยนี้จะเป็นคนประสานลงถึงประชาชนในแต่ละพื้นที่ในที่สุด ดังข้อมูลที่ได้จาก รศ.เชาว์ มณีวงศ์ คุณอาวุธ บุญสุวรรณ และคุณอัมพล บุญชอบ ดังนี้

“สมมตินี้เป็นศูนย์กลางของกำนันสมชายก็จะออกไปตามเขตต่างๆ แล้วจะมีแตกย่อยๆ ออกไปในส่วนของอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ในตำบลก็แตกออกไปเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ในทุกระดับก็จะมีแกนนำ ไล่ตั้งแต่แกนนำใหญ่ อาจจะเรียกว่าแกนนำสาขา แล้วก็ลงไปเป็นแกนนำย่อยลงไปถึงทุกหมู่บ้าน”

รศ.เชาว์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

“ศูนย์กลางคือศูนย์กลางของพรรคชาติไทยที่บางแสน ก็จะมีเจ้าหน้าที่ที่ประสานออกไปทั่วทุกอำเภอ ไม่ว่าจะสตีป พันธ์นิคม ศรีราชา ฯลฯ ก็จะใช้ศูนย์กลางนี้ แต่ละอำเภอก็จะมีศูนย์กลางของเขาอีก ถ้าออกไปนอกเขตก็จะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่ถ้าในเขตก็จะเป็นเทศบาล ท่านนายกเทศมนตรีก็จะเป็นคนรับนโยบาย”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกเทศบาลเมืองชลบุรี

“ในแต่ละอำเภอจะมีแกนนำอยู่ อำเภอละ 1-2 คน กลุ่มย่อยลงมาก็จะเป็นกลุ่มตำบล มีกำนันดูแล ถ้าเป็นเทศบาลพวกเทศบาลก็จะดูแลอยู่ อบต.ก็จะย่อยออกมา ซึ่งมันจะมีการแบ่งเหมือนโครงสร้างการปกครองท้องถิ่น ในแต่ละอำเภอก็จะมีแกนนำใหญ่ แล้วก็ย่อยลงไปในแต่ละตำบลก็จะมีแกนนำรอง”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

สมาชิกและพันธมิตรของเครือข่าย

จากการศึกษาสามารถแบ่งประเภทของผู้เกี่ยวข้องกับเครือข่ายออกเป็น 1) สมาชิกภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี และ 2) พันธมิตรของเครือข่าย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.สมาชิกภายในเครือข่าย โดยสามารถแบ่งประเภทของสมาชิกภายในเครือข่ายและความสนิทสนมของสมาชิกได้จากคำกล่าวของคุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณอาวุธ บุญสุวรรณ คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ และคุณอัมพล บุญชอบ ดังนี้

1.1 ครอบครัวยุติและเครือข่ายของนายสมชาย คุณปลื้ม อาทิ ¹

- นายสนรยา คุณปลื้ม ลูกชายคนโต เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม / สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบปาร์ตี้ลิสต์ พรรคชาติไทย
- นายวิทยา คุณปลื้ม ลูกชายคนที่สอง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี
- นายอิทธิพล คุณปลื้ม ลูกชายคนที่สาม เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี
- นายณรงค์ชัย คุณปลื้ม ลูกชายคนที่สี่ เป็นสมาชิกสภาเทศบาล ต.แสนสุข
- นายวัฒนา ตั้งประกอบ น้องเขย เป็นนายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน
- นายสวัสดิ์ หอมปลื้ม ลูกพี่ลูกน้องนายสมชาย คุณปลื้ม เป็นสมาชิกเทศบาล ต.แสนสุข

1.2. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี สำหรับในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมาในปี พ.ศ. 2544 จ.ชลบุรีมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ทั้งหมด 8 คน เป็นสมาชิกในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ 7 คน

1.3. ผู้นำท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่นภายใน จ.ชลบุรี อาทิ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

“ทุกสายก็มุ่งมาหาท่านนายก ทุกสายในที่นี้หมายถึงผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาจังหวัดหรือแม้แต่คณะครู โรงเรียน วัด ศาลเจ้า สมาคมต่างๆ “

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

¹ รวบรวมจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภายใน จ.ชลบุรี

“สมาชิกในกลุ่มก็คิดว่าหลายอาชีพ เป็นพ่อค้า นักธุรกิจ ข้าราชการเกษียณ โดยมากจะเป็นคนในท้องถิ่นที่รู้จักกันมาเป็นการส่วนตัวก่อน แล้วก็อาจจะมีส่วนของท่านบ้าง”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“คนที่เข้ามาส่วนมากก็จะเป็นผู้นำชุมชน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี ส่วนมากก็ไปหาบ้านใหญ่หมด”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานอบต.ต.หน้าพระธาตุ

“คนที่เป็นสมาชิกหรืออยู่ในเครือข่ายก็คือคนที่ต้องการจะเล่นการเมืองท้องถิ่น”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาลอำเภอดุสิต

นอกจากนี้ จากบทสัมภาษณ์คุณชาติ ศิริวรรณ พบว่า สมาชิกบางคนในเครือข่ายมีลักษณะเป็น “นักเลง” ในสายตาของคนทั่วไปมาก่อน แต่นายสมชายได้ดึงเข้ามารวมกลุ่มและปรับปรุงพฤติกรรมเสียใหม่ด้วยวิธีการที่แยบยล โดยให้สมาชิกเหล่านั้นที่คนทั่วไปมองว่าเป็นนักเลงมาทำหน้าที่ผู้นำดูแลบริหารจัดการท้องถิ่น ทำให้สมาชิกเหล่านั้นไม่กลับไปเป็นนักเลงหรือมีพฤติกรรมที่ไม่ดีอีก เนื่องจากตระหนักว่าตนเองในขณะนี้มีความหมายที่ได้รับมอบหมายจากนายสมชายต้องรับผิดชอบ

“คนส่วนมากมองว่าคนที่มาร่วมกระบวนการเป็นคนไม่ค่อยดี คือ เป็นนักเลง แต่กำนันเป๊าะ พลิกหน้ามือเป็นหลังมือ เอาคนพวกนี้มาเล่นการเมือง เอามาเปลี่ยนตัว เมื่อเป็นผู้นำแล้วเขาก็ไม่กล้าทำสิ่งไม่ดี มีความรับผิดชอบ สังคมก็ยอมรับ ก็เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำให้สังคมดีขึ้น”

ชาติ ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่ายสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1) สมาชิกไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย แต่เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วจึงได้รู้จักกันโดยมีแกนนำเป็นตัวประสาน 2) สมาชิกรู้จักกันมาเป็นการส่วนตัวก่อนบ้าง แต่เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วก็ยังคงไม่สนิทสนมกันมากนัก และร่วมงานกันโดยยึดถือผลประโยชน์ร่วมกันเป็นหลัก 3) สมาชิกรู้จักกันมาก่อนเป็นอย่างดี เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วก็มีความสัมพันธ์และให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี และ 4) สมาชิกรู้จักกันมาก่อนบ้าง แต่ไม่ถูกกัน เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วก็ยังไม่ถูกกันเหมือนเดิม

1. สมาชิกไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย แต่เมื่อเข้าร่วมกลุ่มแล้วจึงได้รู้จักกันโดยมี แกนนำเป็นตัวประสานหรือรู้จักกันผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม

จากบทสัมภาษณ์คุณอัมพล บุญชอบ คุณสมสมาน อาษาวิรัฐ และคุณชาติรี ศิริวรรณ เกี่ยวกับสมาชิกประเภทนี้ พบว่า สมาชิกภายในกลุ่มแต่ก่อนที่จะเข้าร่วมกลุ่มนั้นก็จะรู้จักกับแกนนำของกลุ่ม แล้วแกนนำกลุ่มจึงได้ดึงให้เข้าร่วมกลุ่ม โดยเป็นตัวประสานให้เข้ามารู้จักกับสมาชิกคนอื่นๆ มาร่วมทำกิจกรรมของกลุ่ม มาทำงานพัฒนาร่วมกัน จนเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และเข้าร่วมกลุ่มในที่สุด

“เดิมแล้วก็ไม่ได้รู้จักกันมาก่อน คือ การได้รวมตัว การได้มาเข้ากลุ่มแล้วจัดกิจกรรมร่วมกันจะเป็นจุดที่ได้มารู้จักกันและมารวมกลุ่มกัน”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

“สมาชิกภายในเครือข่ายนี้ไม่ได้มีความรู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน อันนี้คือเป็นผลต่อเนื่องมาจากผู้นำท้องถิ่นเป็นตัวประสานและดึงเข้ามาร่วม ร่วมงานสักพักด้วยกัน เคื่อก็เห็นว่ามีความเป็นรูปธรรม ทุกคนก็เลยพร้อมใจกันมา”

สมสมาน อาษาวิรัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

“ความสนิทสนมมันไม่มีกันมาก่อนเลย ต่างคนต่างมาเหมือนลูกโซ่ มารู้จักคนโน้นมารู้จักคนนี้ คือ มาคุยกัน นำแนวทางมาพัฒนาเหมือนกันหมด พอได้พูดคุยกันมากๆ เข้า ร่วมงานกันมากๆ เข้ามันก็เลยสนิทสนมกันไปโดยปริยาย”

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

2. สมาชิกรู้จักกันเป็นการส่วนตัวมาก่อนบ้าง แต่เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วก็ยังคง ไม่สนิทสนมกันมากนัก และร่วมงานกันโดยยึดถือผลประโยชน์เป็นหลัก

คุณสมบุญ ไร่ไพ สรุปลักษณะสนิทสนมระหว่างสมาชิกประเภทนี้ว่า สมาชิกจะรู้จักกับสมาชิกคนอื่นๆ โดยผิวเผินผ่านทางสายงาน โดยต้องทำงานร่วมกัน แต่ไม่คิดที่จะต้องสนิทสนมกันเป็นการส่วนตัว ยึดถือคิดว่าตนเองได้ประโยชน์จึงทำงานร่วมกันได้

“จะรู้จักกันบ้างแต่ก็ไม่สนิทสนม แต่พอเข้ามาในสายงานก็รู้จักกันทั้งจังหวัด จะโคกันตลอดแล้วเน้นการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก ทุกคนเข้ามาหาผลประโยชน์แต่ไม่ทำให้คนอื่นเสียผลประโยชน์ จะเอาผลประโยชน์ร่วมกันเป็นหลัก”

สมบุญ ไร่ไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

3. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนเป็นอย่างดี เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วก็มีความสนิทสนมและให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี

คุณอัมพล บุญชอบ คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ และคุณสมสมาน อาษารัฐ ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับสมาชิกประเภทนี้ว่า สมาชิกจะรู้จักสนิทสนมกันเป็นการส่วนตัวมาก่อน รู้จักกันผ่านทางการทำงานกิจกรรมสังคมร่วมกัน ถึงแม้ไม่ได้ร่วมงานกันก็ยังคงติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อมีโอกาสก็จะเชิญกันร่วมทำกิจกรรมใหม่ๆ ต่อไป

“อย่างสมาชิกสภาเทศบาล สภาอบจ. ส่วนมากเค้าจะมีความคุ้นเคย มีการรู้จักกันมาก่อนอย่างลงสมัครก็มีการคัดเลือกตัวว่าใครสามารถจะเป็นผู้นำในจุดนั้น คือ คนยอมรับในสังคมตรงจุดนั้นได้ แล้วเพื่อนฝูงกันเองนี่ก็ให้การสนับสนุนกันอย่างเต็มที่”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

“ส่วนมากจะรู้จักกันมาก่อน พอไปงานไหนก็จะเจอหน้ากัน ก็เกิดกลุ่มก้อน ถือว่าเราเดินมาทางเดียวกัน ไปแนวเดียวกัน จับกลุ่มแล้วก็เหมือนกันหมด ไปประชุมที่กรุงเทพฯ ก็ทำให้ผมรู้จักกับ อ.พานทอง หนองใหญ่ก็รู้จักกันเยอะ เจอกันแนะนำว่ามีงาน เขาก็เชิญเราไป ก็เกิดความสนิทสนม ไทรคุยกัน อย่างที่พานทองฟุ้งนี้วันเกิดประธานคนนี้ก็ไปกัน อย่างจัดกีฬา ตำบลอื่นก็ชวนเราไปเป็นประธาน เราก็ไป เวลาเรามีงาน เขาก็เชิญเราไป เป็นการขอแรงกัน”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานอบต. ต.หน้าพระธาตุ

“พวกพี่น้องเพื่อนกันนี่ พอเข้ามารวมกลุ่มแล้วก็สนิทสนมกันเหมือนเดิม บางทีเขาอาจจะตัวใครตัวมัน แต่ก็ทางพวกผมก็ให้การช่วยเหลือสนับสนุนกันเป็นอย่างดี”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

4. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนบ้าง แต่ไม่ถูกกัน เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วก็ยังคงไม่ถูกกันเหมือนเดิม

คุณลิขิต ศิริมณีรัตน์ กล่าวถึงสมาชิกประเภทนี้ว่า ถึงแม้สมาชิกจะอยู่ร่วมกลุ่มกัน ทำงานร่วมกัน แต่จะไม่ค่อยถูกกัน ซึ่งจะมีเป็นส่วนน้อยในบางพื้นที่ อาทิ พื้นที่ อ.พนัสนิคม อ.พานทอง อ.หนองใหญ่

“การประสานงานระหว่างพื้นที่ บางพื้นที่ก็ไม่ค่อยกินกัน ที่มองเห็นกับบ่อทอง หนองใหญ่มีปัญหา ส่วนใหญ่จะมีปัญหาอยู่ที่ผู้นำท้องถิ่น”

ลิขิต ศิริมณีรัตน์ / สมาชิกสภาเทศบาลบางละมุง

โดยผู้วิจัยสามารถสรุปลักษณะความสัมพันธ์สมระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายได้ดังภาพ

นี้

1. สมาชิกไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย แต่เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วจึงได้รู้จักกันโดยมีแกนนำเป็นตัวประสานหรือรู้จักกันผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม

2. สมาชิกรู้จักกันเป็นการส่วนตัวมาก่อนบ้าง แต่เมื่อเข้าร่วมกลุ่มแล้วก็ยังคงไม่สนิทสนมกันมากนัก และร่วมงานกันโดยยึดถือผลประโยชน์เป็นหลัก

3. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนเป็นอย่างดี เมื่อเข้าร่วมกลุ่มแล้วก็มีความสนิทสนมและให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี

4. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนบ้าง แต่ไม่ถุกกัน เมื่อเข้าร่วมกลุ่มแล้วก็ยังคงไม่ถุกกันเหมือนเดิม

รูปที่ 15 ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

2. พันธมิตรของเครือข่าย

จากการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภายใน จ.ชลบุรี พบว่า เครือข่ายประกอบไปด้วย "พันธมิตร" ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอหรือได้รับความช่วยเหลือจากเครือข่าย ซึ่งผู้วิจัยจัดแยกออกจากกลุ่มสมาชิกเนื่องจากกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเมืองโดยตรง โดยสามารถแบ่งพันธมิตรออกตามประเภทของอาชีพ ดังนี้

2.1 ข้าราชการสายปกครอง สายการศึกษา และข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว พบว่า เครือข่ายให้การสนับสนุนงบประมาณด้านต่างๆ ของสถานศึกษา หรือเข้าร่วมสมาคมศิษย์เก่าของ โรงเรียนประจำจังหวัด เป็นต้น

2.2 นักธุรกิจสายอาชีพต่างๆ อาทิ ธุรกิจก่อสร้าง ธุรกิจเหล็ก เกษตรกร ธุรกิจประมง และท่องเที่ยว ธุรกิจท่องเที่ยว โดยสมาชิกของเครือข่ายที่เป็นผู้นำท้องถิ่นจะเข้าร่วมกิจกรรมที่สมาคมธุรกิจต่างๆ จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

2.3 กลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้านภายในอำเภอต่างๆ ใน จ.ชลบุรี โดยนางสตีล คุณปลื้ม ภรรยาของนาย สมชาย คุณปลื้ม ผู้นำเครือข่าย จะเป็นผู้นำกลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้านใน จ.ชลบุรีในการทำกิจกรรมด้านการพัฒนาต่างๆ

2.4 กลุ่มลูกเสือชาวบ้านภายในอำเภอต่างๆ ใน จ.ชลบุรี พบว่า กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน จะเข้าร่วมกิจกรรมของเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ อาทิ เข้าร่วมงานวันเปิดศูนย์ประสานงาน พรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก เข้าร่วมงานวันเกิดของนายสมชาย คุณปลื้ม เป็นต้น อีกทั้งลูกเสือชาวบ้านในแต่ละอำเภอ ก็เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มย่อยของเครือข่ายในอำเภอด้วย

2.5 กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี จากการเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ภายใน จ.ชลบุรีติดต่อกันเป็นระยะเวลา 1 ปี พบแนวโน้มที่ว่า สื่อมวลชนท้องถิ่นให้การสนับสนุนกลุ่มการเมืองท้องถิ่นผ่านการทำเสนอภาพข่าวอย่างสม่ำเสมอและในเชิงบวก อีกทั้งมีลักษณะการเขียนข่าวเชิงประชาสัมพันธ์ผลงานของเครือข่ายกลุ่มการเมืองท้องถิ่น กลุ่มนี้อย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

องค์ประกอบและบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่าย

องค์ประกอบภายในเครือข่ายประกอบด้วย 1) นายสมชาย คุณปลื้ม 2) ศูนย์ประสานงาน พรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก 3) แกนนำใหญ่ 4) แกนนำย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. นายสมชาย คุณปลื้ม

เครือข่ายมีนายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข เป็นผู้นำเครือข่าย

บทบาทของนายสมชาย คุณปลื้ม

นายสมชาย คุณปลื้มในฐานะผู้นำเครือข่ายและหัวหน้ากลุ่มมีบทบาทในด้าน 1) การให้ความช่วยเหลือสมาชิก 2) การไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิก 3) การจัดสรรปันส่วนงบประมาณในพื้นที่ต่างๆ และ 4) การกลั่นกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี ดังมีรายละเอียดดังนี้

1. การให้ความช่วยเหลือสมาชิก

นายวัฒนา ตั้งประกอบ และนายสวัสดิ์ หอมปลื้ม ได้กล่าวถึงบทบาทในด้านการให้ความช่วยเหลือสมาชิกของนายสมชายไว้ว่า นายสมชายจะให้ความช่วยเหลือสมาชิกได้ในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเงินทอง สมาชิกที่มีความเดือดร้อนจะเข้ามาขอความช่วยเหลือ ขอคำแนะนำ ขอคำตัดสินใจ จากนายสมชาย โดยตัวนายสมชายเองก็ยินดีให้ความช่วยเหลือและเป็นผู้ขอความช่วยเหลือโดยมิได้หวังผลตอบแทน โดยมีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นมาจากการเป็นคนที่ใจป้ำ ให้ความช่วยเหลือสมาชิกโดยตลอด

“แทบทุกกลุ่มจะมุ่งมาที่ท่านแล้วจะไม่ค่อยผิดหวัง ต้องได้ไปไม่มากก็น้อย ท่านเป็นผู้ให้ตลอด ให้ข้อคิด ให้งานทำ แนะนำแนวทางในการครองตน ท่านเป็นคนแนะนำ ตักเตือน อาจมีการด่าบ้าง พูดจาแบบนักเลงแต่ก็กันเองเหมือนพ่อปกครองลูก”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“ท่านนายกเป็นนายทุนสนับสนุนให้ทุกกลุ่มว่าขาดเหลืออะไรไหม ให้ไปแล้วก็ไม่หวังผลอะไรตอบแทน ท่านเป็นคนแบบมีก็บอกว่ามี มีน้อยก็บอกว่ามีน้อย มีมากก็บอกว่ามีมาก วันนี้ยังไม่มั่ง ไร่ วันหลังนัดมาเอาใหม่ วันไหนถ้าท่านไม่จ่ายตั้งช่วยเหลือก็ผิดปกติ”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

2. การไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิก

นายสมบุญ ไร่ไพ กล่าวถึงบทบาทด้านการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิกไว้ว่า นายสมชายทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิกในเรื่องของผลประโยชน์ที่ไม่ลงตัวกัน อาทิ แย่งกันรับเหมางานก่อสร้างหรือการแย่งตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น โดยนายสมชายจะลงมาดูแลความขัดแย้งและแก้ไขให้เป็นที่พึงพอใจทั้งสองฝ่ายในที่สุด

“ท่านก็จะพูดในทำนองว่า ไหนมีเรื่องอะไรกัน เล่าให้ฟังซิ โดยมากจะทะเลาะเบาะแว้งด้วยเรื่องผลประโยชน์หรือไม่ก็เรื่องของตำแหน่ง เช่น อยากจะเป็นกำนัน อยากจะเป็นนายกเทศมนตรีหรือไม่ก็แก่งแย่งงานกัน ต่างคนก็มีพรรคมีพวก บางทีลูกน้องถูกรังแก ท่านก็จะลงมาดูแล”

สมบุญ ไร่ไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

3. การจัดสรรปันส่วนงบประมาณลงในพื้นที่ต่างๆ

นายวัฒนา ตั้งประกอบ และนายอาวุธ บุญสุวรรณ กล่าวถึงบทบาทด้านการจัดสรรปันส่วนงบประมาณลงในพื้นที่ต่างๆ ของนายสมชาย โดยนายสมชายทำหน้าที่จัดสรรปันส่วนงบประมาณการพัฒนาลงในพื้นที่ต่างๆ ให้ลงตัวมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยการจัดสรรปันส่วนนี้นายสมชายจะพิจารณาจากโอกาส ความจำเป็นของสมาชิกแต่ละคน หากสมาชิกคนใดหรือกลุ่มใดยังไม่ได้หรือยังไม่พึงพอใจในสัดส่วนที่ตนได้ นายสมชายก็ต้องสวมบทบาทผู้ไกล่เกลี่ยและให้ความหวังกับสมาชิกว่าขอให้ออกเป็นโอกาสหน้า แต่อย่างไรจะต้องได้ตามที่สมาชิกคนนั้นหรือกลุ่มนั้นขออย่างแน่นอน

“ท่านนายกนั้นเป็นผู้มีแต่ให้ ได้งานการมาให้มาแบ่งกันไปโดยมิต้องมาแก่งแย่งกัน คนไหนได้โอกาสก็เอาไปมากหน่อย ขึ้นอยู่กับว่าคนไหนเดือดร้อนมาก ทุกคนมีงานทำไม่ต้องแก่งแย่ง”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“เวลาทะเลาะกัน ท่านก็จะขอร้องว่าให้คนนี้ไปก่อนเถอะเพราะเขาเดือดร้อน ส่วนคุณเอาไว้งานหน้า เดี่ยวจะหางานให้ คนก็มีความหวัง”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

4. การกลั่นกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี

คุณอาวุธ บุญสุวรรณ และคุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ กล่าวถึง บทบาทในการกลั่นกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี ว่า นายสมชายทำหน้าที่กลั่นกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาเทศบาลและการเลือกตั้งในระดับชาติ คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกลั่นกรองในที่นี้คือ การคัดเลือกหรือเฟ้นหาผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง โดยอาศัยข้อมูลสนับสนุนจากบรรดาแม่ทัพและนายกอง

“ถ้าพูดกันอย่างการเมืองทั่วไปแล้ว สส.ก็ดี สจ.ก็ดี สท.ก็ดี หรือนายกเทศมนตรีอำเภออื่นๆ ทั้งจังหวัด ท่านก็เป็นคนกลั่นกรองโดยดูจากพฤติกรรมเป็นหลัก โดยผมเองก็มีส่วนสนับสนุนว่าคนนี้เป็นอย่างไร”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“ท่านมีส่วนเบื้องหลังสนับสนุนอยู่อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สจ.ใน จ.ชลบุรี ท่านเป็นคนสรรหาบุคลากร”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานอบต. ต.หน้าพระธาตุ

2. ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก

เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้ มีศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก(ศูนย์ใหญ่) เป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารในการติดต่อสมาชิกภายในเครือข่าย

บทบาทของศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ และคุณชาติ ศิริวรรณ กล่าวถึงศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก(ศูนย์ใหญ่) ว่ามีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการกระจายข่าวสารข้อมูลไปสู่สมาชิก และเป็น “ธนาคาร” ข้อมูลที่สมาชิกจะติดต่อเข้าไปเพื่อสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆ และ update ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อีกทั้งยังเปรียบเสมือนสภากาแฟที่สมาชิกจะแวะเวียนเข้าไปพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาท้องถิ่น

“พรรคชาติไทยเป็นศูนย์รวม อยู่หลังบ้านท่านนายก จะเป็นที่มาของเรื่องราว ข่าวสารต่างๆ แล้วคนก็จะโทรเช็คเข้าไปเองว่า ท่านนายกจะไปทำอะไร ที่ไหน”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“ศูนย์พรรคชาติไทยนี้เป็นศูนย์กลาง ถ้าใครไม่มีอะไรวางๆ ก็มานั่งคุยกันที่ศูนย์ตรงนี้ ใครไม่รู้ อะไรมาตรงนี้ก็รู้ ใช้เป็นศูนย์ประสานงานใครมีปัญหา ก็คุยกันได้ตลอดเวลาเพื่อพัฒนา จ.ชลบุรี”

ชาติ ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

3. แกนนำใหญ่และศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยประจำอำเภอ

จากบทสัมภาษณ์คุณวัฒนา ตั้งประกอบ พบว่า ภายในเครือข่ายประกอบไปด้วย“แกนนำใหญ่” คือ สมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) ที่ดูแลรับผิดชอบในแต่ละอำเภอ โดยแต่ละอำเภอใน จ.ชลบุรีจะถือว่าเป็นกลุ่มย่อยภายในเครือข่าย โดยแกนนำใหญ่อำเภอละ 2 – 5 คนจะเป็นเสาหลักในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารจากศูนย์กลางของเครือข่าย โดยมีศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยประจำอำเภอ (ศูนย์

ย่อย)เป็นศูนย์สนับสนุนข้อมูลภายในอำเภอ ซึ่งศูนย์ย่อยนี้จะได้รับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์ใหญ่)

“แกนนำก็จะแบ่งเป็นแต่ละอำเภอ แต่ละอำเภอก็จะมีแม่ทัพซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นสจ. คอยประสานงานในแต่ละอำเภอนั้นๆ ถ้าอำเภอนั้นจะต้องไปหาคนนั้น อำเภอนี้ต้องไปหาคนนี้ อันนี้มีแน่นอน อย่างอำเภอเมืองผมกล้ายืนยันว่าผมเป็นแม่ทัพ”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

บทบาทของแกนนำใหญ่

แกนนำใหญ่จะมีบทบาทในด้าน 1) การประสานงานภายในพื้นที่ 2) การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร 3) การตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร และ 4) การแก้ไขและตัดสินปัญหาภายในกลุ่มย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประสานงานภายในพื้นที่

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงบทบาทของแกนนำว่า แกนนำใหญ่และแกนนำย่อยจะทำหน้าที่ประสานงานในการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในท้องถิ่น อาทิ งานประเพณี กีฬา และประสานงานด้านการพัฒนาต่างๆ ภายในท้องถิ่นหรือกลุ่มของตน

“ส่วนใหญ่แล้วตัวแกนนำ พวกประธานเองหรือตัวเทศมนตรีเป็นคนที่อยู่แล้ว เป็นคนที่คอยเชื่อมโยงอยู่แล้ว การเชื่อมโยงก็ไม่มีอะไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรมหรือการพัฒนาท้องถิ่น”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

2. การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร

โดยสามารถสรุปบทบาทของแกนนำใหญ่จากคำกล่าวถึงวิธีการดำเนินงานภายในกลุ่มของคุณสมสมาน อาจารย์รัฐได้ว่า แกนนำใหญ่จะทำหน้าที่เปรียบได้กับ “ไปรษณีย์จังหวัด” รับ ข้อมูลข่าวสารจากนายสมชายหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์ใหญ่) ซึ่งเปรียบได้กับ “ไปรษณีย์กลาง” แล้วส่งต่อไปยังแกนนำย่อยซึ่งเปรียบได้กับ “บุรุษไปรษณีย์” และต้องคอยรับข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกและแกนนำย่อยส่งขึ้นไปยังแกนนำ

ใหญ่ เพื่อส่งต่อไปยังนายสมชายหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก (ศูนย์ใหญ่) เช่นกัน

“เวลาที่มีกรณีขัดแย้งต่างๆ สมาชิกก็ส่งผ่านแกนนำขึ้นมา แล้วก็ส่งผ่านขึ้นไปให้ท่านนายก ท่านนายกก็ต้องเรียกมาเคลียร์ตลอด สมาชิกบอกกล่าวความต้องการของตัวเองได้ ว่าเรื่องราวมันเป็นมาเป็นไปอย่างไร คนที่เป็นแกนนำจะเป็นแค่ตัวประสาน ไม่ใช่คนมีอำนาจตัดสินใจ ยิ่งงี้ก็ต้องไปที่ท่านนายก”

สมสมมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

3. การตรวจสอบและการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร

ในขณะเดียวกันที่ทำหน้าที่รับส่งข้อมูลข่าวสาร คุณวินัย พันภัยพาล ได้กล่าวถึงบทบาทในด้านการตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร โดยกล่าวว่า แกนนำใหญ่ต้องเป็นผู้ที่คอยตรวจสอบ กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่ตัวเองได้รับจากสมาชิกก่อนที่จะส่งไปยังศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก (ศูนย์ใหญ่) หรือส่งให้นายสมชาย

“ส่วนมากก็จะเป็นบรรดาแม่ทัพต่างๆ ที่จะเป็นคนกลั่นกรองทั้งคน ทั้งเรื่องราว ข้อมูลข่าวสารที่จะเข้ามาในกลุ่ม แล้วก็ส่งต่อให้ท่านนายก โดยมากสจ.จะมีส่วนตรงนี้เยอะ”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

4. การแก้ไขและการตัดสินใจปัญหาในกลุ่มย่อย

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ และคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงบทบาทในการแก้ไขและการตัดสินใจปัญหาในกลุ่มย่อยว่า แกนนำใหญ่ทำหน้าที่แก้ไขปัญหาในกลุ่มย่อยและตัดสินใจในระดับกลุ่มย่อยของตนเอง โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำภายในกลุ่มย่อยของตนเอง คอยไกล่เกลี่ยและตัดสินใจแก้ไขความขัดแย้งระหว่างลูกบ้านของตน เป็นการดูแลและแก้ไขข้อปลีกย่อยโดยไม่จำเป็นต้องขึ้นไปยังนายสมชาย

“ผมกล้ายืนยันว่าผมเป็นแม่ทัพ ทุกอย่างจะมาอยู่ที่ผม มีอะไรก็จะมาเล่าให้ผมฟัง ผมจะให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น หากผมไม่ไหวถึงจะพาไปหาท่านสมชาย ถ้าไหวผมรับเองไม่มากนักน้อยแนะนำช่วยเหลือเบื้องต้น”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“ก็อย่างที่บอกว่าในแต่ละอำเภอก็จะมีตัวแทน 3-4 คนที่เป็นแกนนำ โดยแกนนำก็ค่อนข้างมีหลายบทบาทหน้าที่ คือ เป็นผู้นำด้วย เป็นคนคอยกลั่นกรองข้อมูลให้ท่านนายกด้วย แล้วก็คอยไกล่เกลี่ยเวลาลูกบ้านตนเองเกิดความขัดแย้ง รวมทั้งเป็นคนคอยติดต่อประสานงานภายในพื้นที่ด้วย”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

4. แกนนำย่อย

ภายในกลุ่มย่อยที่มีแม่ทัพหรือแกนนำใหญ่เป็นคนดูแลรับผิดชอบนั้น คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล กล่าวไว้ว่า สามารถแบ่งออกเป็น กลุ่มเล็กกลุ่มน้อยลงไปอีก โดยมี “แกนนำย่อย” ซึ่งก็คือ ผู้นำท้องถิ่น อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาอบต. ฯลฯ เป็นผู้นำอีกเช่นกัน โดยแกนนำย่อยนี้สังกัดอยู่กับแกนนำใหญ่หรือแม่ทัพของอำเภอนั้นๆ คอยดูแลสมาชิกในพื้นที่ ตามคำกล่าวของคุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม ดังนี้

“ในแต่ละอำเภอก็จะมีแม่ทัพ แล้วก็ มีนายกอง นายร้อย เวลาสมาชิกในกลุ่มมีปัญหา ก็ประสานมาแล้วก็มาเล่าเรื่องให้พวกแม่ทัพ นายกองฟัง ถ้าช่วยไหวก็ช่วย ถ้าไม่ไหวก็พาไปพบท่านนายก”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

ยกตัวอย่างเทศบาลอ่าวอุดมมี 27 ชุมชน ที่นี้ประธานชุมชน กรรมการชุมชนประสานกับนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีก็ประสานงานต่อมา ในส่วนล่างอาจไม่ได้ประสานงานกับท่านสมชาย แต่จะมีระดับกลาง คือ นักการเมืองระดับท้องถิ่นเป็นตัวประสานให้ มันจะมีลักษณะจากล่างสุด คือ ชาวบ้านผ่านมายังตัวกลางอย่างนักการเมืองท้องถิ่น แล้วก็อาจจะผ่านตัวกลางใหญ่ๆ ก่อน ถึงจะถึงข้างบน คือ ท่านนายก”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

คุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึง การแบ่งกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยในกลุ่มย่อยว่า การแบ่งกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยก็จะแบ่งจากท้องถิ่นเป็นหลัก คือ กำนันดูแลตำบลของตนเอง สมาชิกสภาเทศบาลก็ดูแลเฉพาะท้องถิ่นภายในเทศบาลของตน โดยแกนนำย่อยแต่ละคนจะมีประชาชนหรือสมาชิกในท้องถิ่นเป็นของตนเองที่ต้องส่งผ่านข้อมูลข่าวสารจากแกนนำใหญ่ลงไป และคอยรับข้อมูลข่าวสารกลับเพื่อส่งต่อให้แกนนำใหญ่เช่นกัน

“การแบ่งกลุ่มย่อยก็จะแบ่งตามอำเภอ คือจะมีแกนนำอยู่ที่อำเภอ อำเภอละ 1-2 คน กลุ่มย่อยๆ มากก็จะเป็นกลุ่มของตำบล ตำบลก็จะเป็นกำนันคอยดูแล ถ้าเป็นเทศบาล พวกเทศบาลก็จะดูแลอยู่ อบต.ก็จะย่อยออกมา แล้วอบต.ย่อยออกมา แล้วก็มาชุมชน”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาลอ่าวอุดม

บทบาทของแกนนำย่อย

แกนนำย่อยนั้นมีบทบาทเช่นเดียวกับแกนนำใหญ่ แต่จะแตกต่างกันตรงที่ตำแหน่งภายในเครือข่ายที่แกนนำย่อยจะทำงานใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากกว่าแกนนำใหญ่ โดยแกนนำย่อยจะมีบทบาทในด้าน 1) การประสานงานภายในพื้นที่ 2) การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร และ 3) การแก้ไขและตัดสินใจปัญหาภายในกลุ่มย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การประสานงานภายในพื้นที่

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงบทบาทของแกนนำย่อยว่า แกนนำย่อยจะทำหน้าที่ประสานงานในการจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในท้องถิ่น อาทิ งานประเพณี กีฬา และประสานงานด้านการพัฒนาต่างๆ ภายในท้องถิ่นหรือกลุ่มของตน

“ส่วนใหญ่แล้วตัวแกนนำ พวกประธานเองหรือตัวเทศมนตรีเป็นคนที่อยู่แล้ว เป็นคนที่คอยเชื่อมโยงอยู่แล้ว การเชื่อมโยงก็ไม่มีอะไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการจัดกิจกรรมหรือการพัฒนาท้องถิ่น”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

2. การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร

ในขณะที่แกนนำใหญ่ทำหน้าที่เปรียบได้กับ “ไปรษณีย์จังหวัด” รับข้อมูลข่าวสารจากนายสมชายหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก (ศูนย์ใหญ่) ซึ่งเปรียบได้กับ “ไปรษณีย์กลาง” คุณสวัสดิ์ หอมปลื้มและคุณสมสมาน อาษารัฐ กล่าวถึงแกนนำย่อยซึ่งเปรียบได้กับ “บุรุษไปรษณีย์” ว่า แกนนำย่อยจะรับข้อมูลข่าวสารจากแกนนำใหญ่ แล้วจะส่งต่อข้อมูลข่าวสารไปในกลุ่มเด็กกลุ่มน้อยของตนต่อไป ในขณะที่เดียวกันแกนนำย่อยก็ต้องคอยรับข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกเพื่อส่งให้แกนนำใหญ่นำไปส่งต่อยังนายสมชายหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก (ศูนย์ใหญ่) อีกชั้นหนึ่ง

“ประชาชนหลังจากที่เขาประชุมกันแล้วก็จะเสนอเข้ามา โดยมีประธานกลุ่มแต่ละกลุ่มเป็นคนรับ ทางคณะเทศมนตรีก็จะเป็นคนรับข้อมูลด้วย และตรวจสอบความถูกต้องไปด้วยในตัว”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“เวลามีกรณีขัดแย้งต่างๆ สมาชิกก็ส่งผ่านแกนนำขึ้นมา แล้วก็ส่งผ่านขึ้นไปให้ท่านนายก ท่านนายกก็ต้องเรียกมาเคลียร์ตลอด สมาชิกบอกกล่าวความต้องการของตัวเองได้ ว่าเรื่องราวมันเป็นมา เป็นไปอย่างไร คนที่เป็นแกนนำจะเป็นแค่ตัวประสาน ไม่ใช่คนมีอำนาจตัดสินใจ ยิ่งไงก็ต้องไปที่ท่านนายก”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

3. การแก้ไขและการตัดสินใจปัญหาในกลุ่มของตน

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ และคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงบทบาทของแกนนำย่อยในการแก้ไขและตัดสินใจปัญหาในกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยของตนเองว่า แกนนำย่อยทำหน้าที่แก้ไขปัญหาในกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยและตัดสินใจในระดับกลุ่มของตนเอง โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำภายในกลุ่มย่อยของตนเอง คอยไกล่เกลี่ยและตัดสินใจแก้ไขความขัดแย้งระหว่างลูกบ้านของตน เป็นการดูแลและแก้ไขข้อปล้ภัยย่อยโดยไม่จำเป็นต้องขึ้นไปยังนายสมชาย

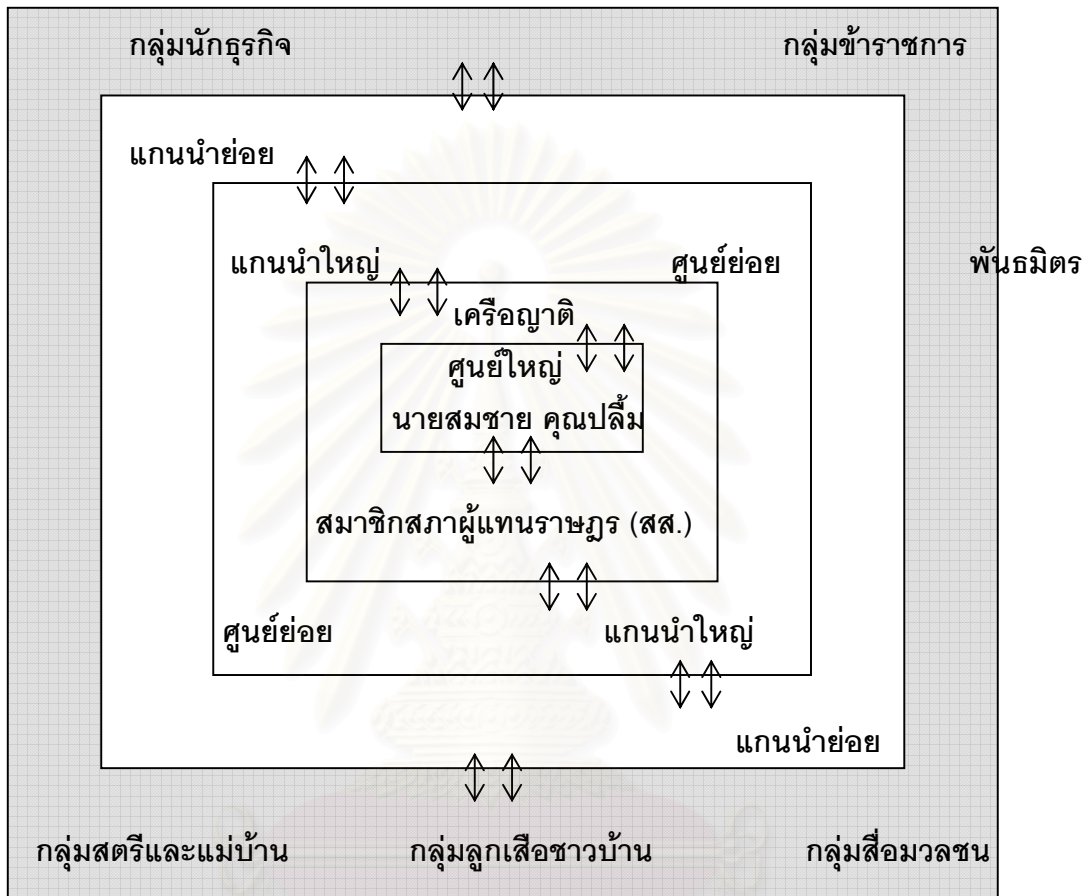
“ผมกล้ายืนยันว่าผมเป็นแม่ทัพ ทุกอย่างจะมาอยู่ที่ผม มีอะไรก็จะมาเล่าให้ผมฟัง ผมจะให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น หากผมไม่ไหวถึงจะพาไปหาท่านสมชาย ถ้าไหวผมรับเองไม่มาก็ค่อยแนะนำช่วยเหลือเบื้องต้น”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“ก็อย่างที่บอกว่าในแต่ละอำเภอก็จะมีตัวแทน 3-4 คนที่เป็นแกนนำ โดยแกนนำก็ค่อนข้างมีหลายบทบาทหน้าที่ คือ เป็นผู้นำด้วย เป็นคนคอยกลั่นกรองข้อมูลให้ท่านนายกด้วย แล้วก็คอยไกล่เกลี่ยเวลาลูกบ้านตนเองเกิดความขัดแย้ง รวมทั้งเป็นคนคอยติดต่อประสานงานภายในพื้นที่ด้วย”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาลอำเภออุ้ม

จากรายละเอียดเรื่องสมาชิกและพันธมิตรภายในเครือข่าย รวมทั้งองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่สมาชิกภายในเครือข่าย สามารถสรุปภาพของเครือข่ายได้ ดังนี้

รูปที่ 16 สมาชิกและองค์ประกอบภายในเครือข่าย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่าย

การดำเนินงานภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นภายใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ 1) การวางนโยบายจากหัวหน้ากลุ่ม 2) การส่งต่อนโยบายให้แม่ทัพและนายกอง และ 3) การสื่อสารกลับจากสมาชิกหลังจากได้รับข้อมูลข่าวสาร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.การวางนโยบายจากนายสมชาย คุณปลื้มหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก

การวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงการวางตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่นและผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะอยู่ที่ตัวนายสมชาย คุณปลื้มเป็นหลัก โดยมีศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก เป็นผู้รับนโยบายมาดำเนินการต่อ โดยภายในศูนย์สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- ส่วนสำนักงานที่ดำเนินการวางแผนและส่งผ่านข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นทางการไปยังศูนย์ย่อยระดับอำเภอ
- สภากาแฟที่จัดไว้สำหรับเป็นที่พบปะสังสรรค์ของบรรดาแม่ทัพและนายกอง

คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ และคุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล กล่าวว่า นายสมชายและศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกนี้จะเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสารและกำหนดนโยบายต่างๆ วิธีการที่แม่ทัพและนายกองจะได้รับข้อมูลข่าวสารทำได้โดย 1) ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกส่งข้อมูลข่าวสารไปยังศูนย์ย่อยระดับอำเภอ หรือ 2) แม่ทัพและนายกองจะเข้าไปที่ศูนย์ฯ ในส่วนที่เป็นสภากาแฟเพื่อรับนโยบายรวมทั้ง แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันเองที่นี้

คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล คุณชาติรี ศิริวรรณ และคุณสมบุรณ์ ประไพ กล่าวว่า โดยปกติแล้วแม่ทัพและนายกองจะนิยมใช้วิธีที่สองคือ เข้ามาที่ศูนย์ในจุดที่เป็นสภากาแฟ เนื่องจากจะได้พบปะสมาชิกด้วยกันเองแล้ว ยังได้มีโอกาสที่จะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือขอคำแนะนำในการพัฒนาท้องถิ่นจากสมาชิกเครือข่ายคนอื่นๆ และอาจได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับนายสมชาย คุณปลื้มด้วย

“ตรงพรรคชาติไทยนี้เป็นศูนย์รวม อยู่หลังบ้านท่านนายก จะเป็นที่มาของเรื่องราว ข่าวสารต่างๆ แล้วคนก็จะโทรเช็คเข้าไปเองว่าช่วงนี้มีอะไร ทำอะไรกันหรือเปล่า หรือท่านนายกไปทำอะไรที่

ไหนด จะได้เข้าไปช่วยเหลือหรือรับทราบข้อมูลมาดำเนินการ เอามาได้เป็นลู่ทางก่อนว่าเดี๋ยวต้องถิ่น เราจะต้องทำอย่างนี้นะ”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“อย่างถ้าเป็นนโยบาย เค้าจะลงมาที่ศูนย์พรรคชาติไทย เพราะส่วนมากทุกคนจะแวะเวียนมา ที่ศูนย์กันบ่อย พอรู้แล้วก็จะบอกต่อกันไป ส่วนมากจะรู้ต่อๆ กันไป แล้วจะโทรติดต่อกัน เช็คกันเองอีก ที่ โดยถามกันว่าภายในในกลุ่มข่าวที่ได้มาตรงกันไหม”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต.ต.หน้าพระธาตุ

“สมมติว่าจะมีการเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี อ.ศรีราชาจะมีผู้นำท้องถิ่นได้กี่คน จะให้ใครลงบ้าง สมาชิกก็จะเข้าที่ศูนย์ซึ่งก็คือบ้านท่านนั่นแหละ เข้ามารับนโยบายไปว่าควรจะให้ใครลง”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

“ศูนย์พรรคชาติไทยตรงนี้เป็นศูนย์กลาง ถ้าใครไม่มีอะไร ว่างๆ ก็มานั่งคุยกันที่ศูนย์ หรือถ้ามี เรื่องอะไรอยากได้ข้อมูล อยากได้คำปรึกษา ก็เข้ามาตรงศูนย์ฯ “

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

“เวลาที่แวะเข้ามาที่ศูนย์ฯ บรรดาแกนนำต่างคนก็ต่างนำปัญหาของแต่ละส่วนเข้ามาคุยกัน เหมือนเป็นการระดมสมองกันไปในตัวด้วย ถ้าบังเอิญได้เจอท่านนายก ได้พูดคุยกับท่านเพื่อขอความคิดเห็นด้วย”

สมบุญ ประไพ / ประธานสภาอบต.ต.ห้วยกะปิ

2. การส่งต่อข้อมูลข่าวสารผ่านทางแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย

คุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงการติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายว่า ศูนย์ประสานงานพรรค ชาติไทยจะส่งข้อมูลข่าวสารไปยังศูนย์ย่อยในแต่ละอำเภอ หรือตัวแม่ทัพเองเมื่อเข้ามารับนโยบายและ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันที่ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว จึงนำกลับไป ยังกลุ่มย่อยของตนเองและส่งต่อให้แกนนำย่อย เพื่อแกนนำย่อยจะได้นำไปส่งต่อให้กับประชาชน ภายในท้องถิ่นของแกนนำย่อยต่อไป ซึ่งวิธีการที่นิยมใช้ในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารคือ การโทรศัพท์ถึง กันเพื่อกระจายข่าว

“วิธีการที่ใช้กระจายข่าวสารก็คือใช้วิธีโทรศัพท์ ทุกเรื่องมีอะไรใช้โทรศัพท์ถามกัน เวลาเป็นเรื่องอะไรเข้ามาเค้าจะโทรแจ้งที่หัว แล้วหัวก็กระจายไปยังสมาชิกที่ตนเองเคยติดต่อไว้ ยกตัวอย่างเช่นผมเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ ได้รับเรื่องมาจากนายกเทศมนตรี ซึ่งรับมาจากสส.อีกทีหนึ่ง ทางตัวผู้แทนเค้าก็โทรหาแก่นนายกเทศมนตรี แล้วนายกเทศมนตรีก็โทรหาผม ผมก็จะไปกระจายสมาชิก 10 คนที่ผมติดต่ออยู่ อาจจะเป็นประธานชุมชน ประธานเค้าได้รับจากผมเค้าก็ไปบอกลูกบ้านเค้าอีก 10 คน มันก็จะมีลักษณะอย่างนี้ตลอด”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

3. การสื่อสารกลับจากสมาชิกหลังจากได้รับนโยบายและข้อมูลข่าวสาร

คุณอาวุธ บุญสุวรรณ กล่าวถึงการสื่อสารกลับโดยสมาชิกว่า สมาชิกภายในเครือข่ายจะได้รับทราบนโยบายหรือข้อมูลข่าวสารจากแกนนำย่อย จากนั้น เมื่อต้องการสื่อสารกลับ สมาชิกจะส่งข้อมูลข่าวสารผ่านแกนนำย่อย แล้วแกนนำย่อยจะส่งขึ้นไปยังแกนนำใหญ่ โดยแกนนำใหญ่อาจส่งต่อข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาไปยังนายสมชายหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยด้วยตนเอง หรือให้ศูนย์ย่อยทำเรื่องและส่งต่อให้ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยก็ได้

ประเด็นที่ทำการสื่อสารกลับมักจะเกี่ยวข้องกับปัญหาภายในท้องถิ่น ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อนโยบายและการดำเนินงานของเครือข่าย โดยข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็นจากสมาชิกสามารถไปถึงนายสมชายได้โดยที่สมาชิกไม่จำเป็นต้องเข้าพบเพื่อพูดคุยกับนายสมชาย

“ก่อนที่จะถึงท่านนายกจะมีสส. และก็มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี พอเค้ารับเรื่อง รับปัญหา หรือความคิดเห็นมาจากลูกบ้านแล้วก็จะนำปัญหาเข้ามาในศูนย์ฯ คือ ศูนย์สส.ของพรรคชาติไทยใน จ.ชลบุรีที่มีอยู่ทุกอำเภอ โดยที่ไม่ต้องมาที่บ้านท่านนายก เขาจะทำเรื่องผ่านศูนย์ แล้วศูนย์นั้นก็จะนำเรื่องมาที่ศูนย์พรรคชาติไทยในส่วนกลาง”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

จากบทสัมภาษณ์คุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณชาติรี ศิริวรรณ และคุณสมสมาน อาษารัฐ พบว่า ถึงแม้จะมีการสื่อสารกลับจากสมาชิกภายในเครือข่ายได้ แต่การตัดสินใจภายในเครือข่ายมิได้กระทำโดยสมาชิกภายในเครือข่ายโดยรวม การตัดสินใจโดยส่วนใหญ่ ยังคงขึ้นอยู่กับนายสมชาย โดยอาจกล่าวได้ว่านายสมชายเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสูงสุดภายในเครือข่าย โดยใช้ความคิดเห็นของแม่ทัพ นายกองเป็นส่วนประกอบ

“ในการคัดเลือกคนที่จะลงสส. สจ. อบต. พวกในท้องถิ่น ท่านตัดสินใจคนเดียว แต่ก็มีคนรอบข้างผสม โดยถามว่าคนนี้เป็นยังไง แบบนี้เอาไหม เอาไว้เป็นข้อมูล แต่ทำแล้วท่านก็ตัดสินใจเอง”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“เหตุผลที่ดีจะถูกเสนอต่อท่านนายก บอกข้อดีข้อเสียแล้ว ตัวท่านนายกเป็นคนตัดสินใจว่าจะเอาคนนี้ลงหรือไม่เอา ไม่ใช่ว่าคนนี้ถูกเสนอขึ้นมาก็เอาคนนี้ ท่านต้องดูก่อนแล้วก็พิจารณาด้วยตนเอง”

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

“เวลามีกรณีขัดแย้งต่างๆ สมาชิกก็ส่งผ่านแกนนำขึ้นมา แล้วก็ส่งผ่านขึ้นไปให้ท่านนายก ท่านนายกก็ต้องเรียกมาเคลียร์ตลอด สมาชิกบอกกล่าวความต้องการของตัวเองได้ ว่าเรื่องราวมันเป็นมาเป็นไปอย่างไร คนที่เป็นแกนนำจะเป็นแค่ตัวประสาน ไม่ใช่คนมีอำนาจตัดสินใจ ยิ่งก็ต้องไปที่ท่านนายก”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

แต่ในขณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าเครือข่ายจะมีลักษณะการสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง แต่ก็ยังมีลักษณะของการกระจายอำนาจให้แกนนำใหญ่ได้ตัดสินใจเช่นกัน โดยคุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณสมบุญฤทธิ์ ประไพ คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม คุณชาติรี ศิริวรรณ กล่าวว่า แกนนำใหญ่สามารถตัดสินใจได้ในกรณีที่เป็นปัญหาภายในกลุ่มย่อยของตน และตัวแกนนำใหญ่เองมีกำลังหรือบารมีเพียงพอที่จะจัดการแก้ไขได้โดยไม่ต้องขึ้นไปยังนายสมชาย เมื่อตัดสินใจหรือแก้ปัญหาเรียบร้อยแล้วจึงค่อยแจ้งให้นายสมชายทราบในภายหลัง นอกจากจะเป็นปัญหาสำคัญและแกนนำใหญ่ไม่สามารถตัดสินใจได้ จึงจะประสานนำปัญหาเข้าสู่ศูนย์กลางให้นายสมชายตัดสินใจ โดยตนเองเป็นผู้ให้ข้อมูลสนับสนุนดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

“ทุกอย่างจะมาอยู่ที่ผม มีอะไรประชาชนก็จะมาเล่าให้ผมฟัง ผมจะให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น หากผมไม่ไหวถึงจะพาไปหาท่านนายก ถ้าไหวผมรับเองไม่มากนักน้อย แนะนำช่วยเหลือเบื้องต้นก่อน”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“สำหรับพรรคนี้ต้องมีคุณธรรม ใจถึง กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่ต้องถามท่านนายก แล้วค่อยมาบอกกัน ถ้าเรื่องมันใหญ่หนักถึงจะถามท่านนายก”

สมบุญ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

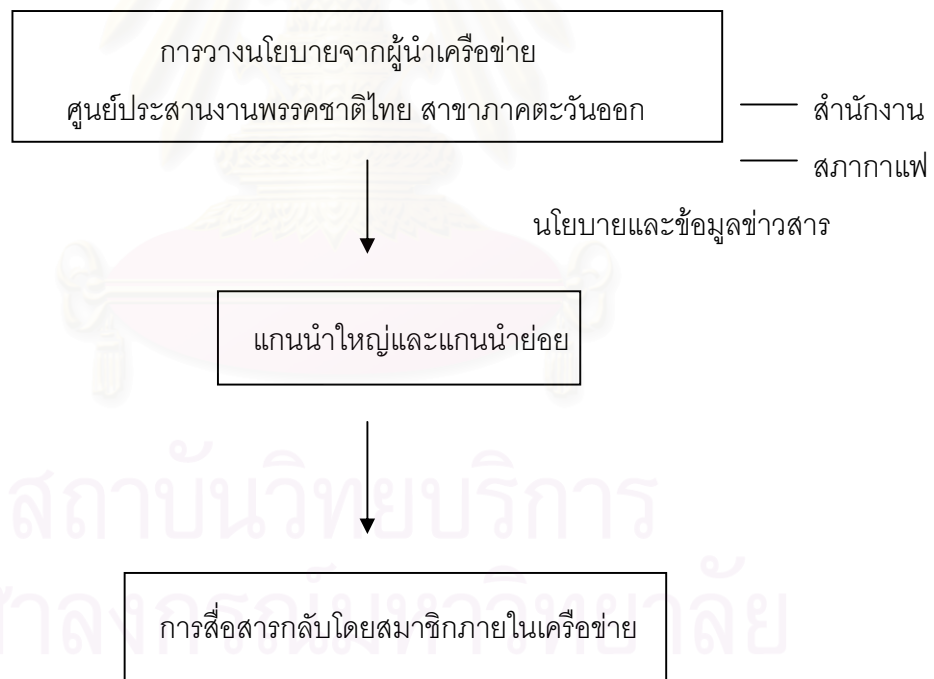
“ในท้องถิ่นของเราก็จะเป็นท่านนายกหรือประธานสภา ถ้านิดๆ หน่อยๆ ก็จบในท้องถิ่น แต่ถ้าจบไม่ได้ถึงจะขึ้นมาปรึกษาท่านนายก”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“ท่านนายกจะให้เกียรติตัดสินใจเอง โดยเรื่องเล็กๆ ก็จะเป็นหัวหน้าของแต่ละหน่วย แต่ละอำเภอก็สามารถตัดสินใจเองได้ แล้วก็มาบอกว่าตัดสินใจไปอย่างนั้นนะ”

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

จากการบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่าย สามารถสรุปได้ดังนี้

รูปที่ 17 การบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่าย

กฎเกณฑ์การดำเนินงานภายในเครือข่าย

ภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ มีกฎเกณฑ์ที่สมาชิกยึดถือร่วมกันคือ 1) ยึดระบบอาวุโส 2) มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการพัฒนา 3) มีความสามัคคีปรองดอง ยึดหลักการทำงานเป็นทีม ไม่แก่งแย่งงบประมาณ 4) ยึดถือความซื่อสัตย์ในการดำเนินงาน 5) การลงโทษเมื่อไม่ปฏิบัติตามกลุ่มด้วยการ boycott ไม่ยอมรับว่าเป็นสมาชิกกลุ่มทำให้ไม่สามารถทำมาหากินอยู่ภายใน จ.ชลบุรีได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1.ยึดระบบอาวุโส

คุณลิขิต ศิริมนิรัตน์ กล่าวถึงการยึดระบบอาวุโสภายในเครือข่ายว่า ใครที่ต้องการขึ้นเป็นผู้นำท้องถิ่นในตำแหน่งสำคัญ อาทิ นายกเทศมนตรี ทางเครือข่ายจะให้สมาชิกที่มีอาวุโสสูงสุดเป็นก่อนระบบอาวุโสในที่นี้พิจารณาทั้งจากอายุและระยะเวลาที่เป็นสมาชิกภายในเครือข่าย

“กฎกติกาชัดเจนภายในกลุ่มคงจะไม่ใช้ จะเป็นการเข้าใจกัน และเน้นหลักอาวุโส อย่างที่มองเห็นคือ ใครขึ้นมาเป็นหัวก่อกำหนดให้อาวุโสก่อน ก่อนที่จะขึ้นมาเป็นนายกเทศมนตรี คนไหนอยู่กับแกมานาน สมาชิกคนอื่นก็เกรงใจด้วย ”

ลิขิต ศิริมนิรัตน์ / สมาชิกสภาเทศบาลบางละมุง

2.มีวิสัยทัศน์ในด้านการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการพัฒนา

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม และคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวว่า กลุ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนา การสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนา โดยสมาชิกทุกคนจะต้องยึดถือเป็นอุดมการณ์ร่วมกันว่าการเข้ามาในเครือข่ายคือการเข้ามาร่วมทำงานพัฒนาให้ จ.ชลบุรีมีความเจริญทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ

“สมาชิกที่มารวมกันต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับความดีงามกับประชาชน เหล่านี้เป็นสิ่งที่กลุ่มยึดถือกัน”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“ค่านิยมที่ยอมรับกันก็คงจะเป็นเรื่องของกรมวิสัยทัศน์ร่วมกัน อยู่ด้วยอุดมการณ์เดียวกัน มองจุดประสงค์อันเดียวกัน คือ ต้องการพัฒนา จ.ชลบุรีให้ทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ “

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

3. ยึดหลักการทำงานเป็นทีม ไม่แก่งแย่งงบประมาณ

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงหลักการทำงานเป็นทีมว่า สมาชิกภายในเครือข่ายหากเป็นไปได้จะต้องไม่แข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น เพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกไม่ดีต่อกันเมื่อปรากฏผลแพ้ – ชนะ

“การเลือกตั้งแข่งขันต่างๆ ท่านก็บอกว่าอย่าไปแข่งกันเลย เพราะแข่งกันแล้วด้อยลงไป ปากบอกว่าไม่มีอะไร แต่ใจยังกินแหนงแคลงใจ แล้วจะทำงานร่วมกันได้อย่างไร”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

นอกจากนี้ในเรื่องของงบประมาณ คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์และคุณวินัย พันภัยพาล กล่าวว่ สมาชิกภายในเครือข่ายจะต้องไม่แก่งแย่งงบประมาณกันอย่างเด็ดขาด ห้ามสมาชิกทะเลาะกันด้วยเรื่องการแข่งขันงบประมาณ เพราะถ้าเกิดการแก่งแย่งงบประมาณเมื่อไหร่ การทะเลาะเบาะแว้งจะตามมาซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการทำงานร่วมกันและต่อเครือข่าย

“บางที่มึงงานมีการก็ขอท่านทำ ก็แบ่งสันปันส่วน กลุ่มนี้มีกี่คน ใหญ่ขนาดไหนก็แบ่งกันไป งานนี้ไม่ได้ก็รอกงานหน้า ตำบลนี้ไว้รอกงานนั้นนะ งบประมาณมีเยอะก็แบ่งๆ กันไป ท่านบอกว่าไว้รอกงานนั้นงบนี่ ท่านไม่ให้ทะเลาะกัน ถ้ามีการแก่งแย่งผลประโยชน์กันเมื่อไหร่ การแตกความสามัคคีก็เกิดขึ้น”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. หน้าพระธาตุ

“เน้นเลยว่าต้องรักกลุ่มเดียวกัน อย่าแตกแยก ต้องประสานงานกัน เพราะเรื่องที่ต้องประสานแผนมันมีเยอะ ถ้าไม่อย่างนั้นต่างคนต่างแย่งกันเรื่องงบประมาณ”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

4. ยึดถือความซื่อสัตย์ในการดำเนินงาน

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงการยึดถือความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานว่า เครือข่ายยึดมั่นในกฎหมาย และหลีกเลี่ยงการทุจริต

“ในการดำเนินงานเราต้องยึดถือระเบียบและกฎหมายเป็นหลัก ถ้าไม่ยึดถือจะเกิดการทุจริตได้ ท่านนายกบอกว่า ในเรื่องของการทุจริตจะต้องไม่ให้มีภายในกลุ่ม ต้องช่วยกันดูแลเพราะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องสำคัญมาก”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

คุณอาวุธ บุญสุวรรณ ยังกล่าวอีกว่า นายสมชายเป็นผู้เน้นย้ำว่าภายในเครือข่ายจะต้องไม่มีการทุจริต จะต้องมีการตรวจสอบอยู่เสมอว่างบประมาณที่ได้ไปนั้น ได้นำไปพัฒนาพื้นที่อย่างที่ได้เขียนแผนพัฒนาของงบประมาณมาหรือไม่

“กลุ่มเราเน้นในเรื่องความซื่อสัตย์ การทำงานทุกอย่างต้องโปร่งใส ชาวบ้านเดือดร้อนอะไร รับปากเขาแล้วต้องทำให้ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำไปเดี๋ยวนี้มันตรวจสอบได้ทั้งนั้น เครือข่ายพยายามเน้นเรื่องความซื่อสัตย์ การทำงานต้องได้ผลจริง ๆ เองบไปแล้วทำงานได้ไม่เท่าที่ควร มันไม่ได้ ท่านนายกเองก็พยายามดูตลอดเวลา งบประมาณที่ท่านขอมาให้ ผู้นำท้องถิ่นเอาไปทำอะไรบ้าง แล้วก็ทำตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ชาวบ้านต้องการหรือไม่”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

5. การลงโทษเมื่อไม่ปฏิบัติตามเครือข่าย

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงวิธีการลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามเครือข่ายว่า จะ boycott ให้ออกจากเครือข่าย ซึ่งเมื่อไม่ได้เป็นสมาชิกเครือข่ายแล้ว การทำมาหากินภายใน จ.ชลบุรีก็จะทำได้ลำบาก เช่นเดียวกับคุณสมบุญ ประไพ กล่าวถึงการลงโทษสมาชิกในเครือข่ายว่า ในกรณีที่ลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่นก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่ม ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะได้รับการเลือกตั้งเข้ามา การลงโทษนี้ต้องทำโดยเฉียบขาด เนื่องจากกลุ่มมีสมาชิกจำนวนมาก หากสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎจะเกิดปัญหาและความวุ่นวาย ซึ่งส่งผลเสียต่อเครือข่าย

“ท่านไม่ใช่คนทำลาย มีแต่สร้าง ไม่เคยทำลาย ถ้าทำไม่ถูกใจจึงจะลงโทษ คุณหยุดพักทางการเมืองได้แล้ว ไม่มีการฆ่าแกงกัน แต่เขาไม่สนับสนุน”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

“สำคัญที่สุดเลยทุกคนต้องมีระเบียบ ถ้าใครออกนอกกลุ่มนอกทางนี่ตัดทิ้งเลย ตัดแล้วห้ามกลับเข้ามา ฉะนั้นทุกคนกลัวมาก การตัดออกนี้เหมือนกับตัดออกจากสังคมไปเลย เพราะจะทำอะไรไม่ได้เลย มันจำเป็นต้องมีเพราะสมาชิกในเครือข่ายเรามีเยอะ ไม่อย่างนั้นกลุ่มมันจะอยู่ไม่รอด”

สมบูรณ์ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่าย

การวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองใน จ.ชลบุรี ประกอบไปด้วยวิธีการสื่อสารภายในเครือข่าย ประเด็นการสื่อสารและเส้นทางการไหลของข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งเครือข่ายเมื่อวิเคราะห์โดยอาศัย Network descriptor

วิธีการสื่อสารภายในเครือข่าย

จากการศึกษาพบว่าเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้ ใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) เป็นหลัก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 1) การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ และ 2) การสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication)** สามารถแบ่งลักษณะการสื่อสารออกเป็น 1) การพบปะกันโดยบังเอิญ 2) การขอเข้าพบนายสมชาย คุณปลื้ม 3) การโทรศัพท์ และ 4) การอาศัย “ม้าเร็ว” ส่งข่าว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 การพบปะกันโดยบังเอิญ

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายว่า สมาชิกภายในเครือข่ายมักจะพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตาตามงานสังคมต่างๆ หรือในบางครั้งสมาชิกจะพบกันโดยบังเอิญที่บ้านของนายสมชาย คุณปลื้ม หรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก (ศูนย์ใหญ่)

“ส่วนใหญ่ก็จะเจอกันโดยบังเอิญหรือไม่ก็ไปที่พรรค ไปที่บ้านท่านนายก ที่จะนัดหมายเจอกันไม่ค่อยมี หรือไม่บางทีไปแล้วเจอท่านนายก ท่านก็บอกเฮอ เดียวไปกินข้าวกัน”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

1.2 การขอเข้าพบนายสมชาย คุณปลื้ม

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายว่า สมาชิกจะขอเข้าพบกับนายสมชายเพื่อเยี่ยมเยียนหรือปรึกษาหารือปัญหาต่างๆ ที่บ้านของนายสมชาย หรือที่ว่าการเทศบาลเมืองแสนสุขก็ได้

“เดี๋ยวมีเวลาจะขอเข้าพบท่านนายกได้ไหม ท่านนายกก็บอกว่าเชิญทุกเวลายกเว้นผมนอนหลับ ถ้าผมอยู่มาได้ทุกเวลา ที่ไหนก็ได้ จะเป็นร้านอาหาร จะเป็นเทศบาล หรือเป็นบ้านท่าน พบได้ทุกเวลา”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

1.3 การโทรศัพท์

คุณสมบุญ ประไพ คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม และคุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายโดยการโทรศัพท์ว่า สมาชิกจะส่งข่าวสารกันทางโทรศัพท์ และแกนนำใหญ่จะโทรศัพท์เรียกให้แกนนำย่อยเข้ามาพบเป็นการส่วนตัวที่บ้านหรือแจ้งข่าวสารผ่านทางโทรศัพท์ หรือโทรศัพท์นัดหมายให้มาพบกันเพื่อประชุมกัน เป็นต้น

“ส่วนใหญ่จะใช้ปากต่อปาก อย่างเช่นวันที่ 30 นี้เป็นวันเกิดนายก เพราะฉะนั้นก็จะบอกกันไปว่า เฮ้ย วันพรุ่งนี้อย่าทำอะไรนะ ให้เลื่อนไปก่อน หรือไม่ก็ใช้โทรศัพท์”

สมบุญ ประไพ / ประธานสภาอบต.ต.ห้วยกะปิ

“ก็พูดคุยกัน พบปะกันบ้าง ใช้โทรศัพท์ โทรคุยกันว่าเดี๋ยวเราไปประชุมกันนะ แล้วไปพบกันตรงนั้นตรงนี้ แต่ถ้าเรื่องไม่ยาวก็ใช้โทรศัพท์คุยกันเลย”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“บางทีก็ให้คนโทรศัพท์ตามมาประชุมกันที่บ้านนี้แหละ อย่างเช่นคนนั้นอยู่ตรงไหน ไปตามให้มาพบหนองรี ไปตามคนนี้มาหน่อยนะ เจอกันแล้วก็กินข้าวด้วยกัน คุยกันไปด้วย”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

1.4 การอาศัยม้าเร็วส่งข่าว

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารโดยการอาศัย “ม้าเร็ว” ส่งข่าวว่าเป็นการมอบหมายให้คนไปส่งข่าวให้กับสมาชิกคนอื่นๆ โดยมากแก่นนำใหญ่จะมอบหมายให้คนสนิทของตนไปส่งข่าวให้กับแก่นนำย่อยในกรณีเร่งด่วน หรือไม่สามารถติดต่อแก่นนำย่อยด้วยโทรศัพท์ได้

“บางที่มันชักช้าไม่ทันใจ ก็จะใช้ลูกน้องนี้แหละ วิ่งไปบอกถึงที่บ้านเลย ว่าวันนี้ว่างไหม พุธนี้ว่างไหม กำนันน้องขอพบหน่อย”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

จากบทสัมภาษณ์คุณชาตรี ศิริวรรณ พบว่า เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการกับข้อมูลข่าวสารทุกประเด็น อันอาจเนื่องมาจากการยึดถือคำพูดของสมาชิกทุกคนภายในเครือข่ายว่าเป็น “สัจจะ” เมื่อพูดอะไรออกไปแล้ว ถือว่าเป็นการยืนยันตามนั้น ไม่จำเป็นต้องมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร

“เราถือว่าคุยกันไปแล้วเรามีสัจจะ ถึงไม่มีสัญญาเราถือว่าคำพูดพูดไปแล้วต้องเอาตามนั้น ถือเป็นคำพูดหลักไม่จำเป็นต้องมีลายลักษณ์อักษร คุยกันวันนี้ต้องถือกันเป็นหลัก ไม่มีการยื่นเยื่อต่อ คุยกันตรงนั้นต้องจบตรงนั้นเลย มีความเชื่อถือกันเป็นค่าใช้จ่ายของแต่ละคน คุยอย่างนั้นนะ วันนี้บเป็นสัญญาใจของแต่ละคนที่มีต่อกัน การคุยกันจะได้เป็นสัญญาใจได้”

ชาตรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

2.การสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication) สามารถแบ่งลักษณะการสื่อสารออกเป็น 1) การจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิก 2) การประชุม 3) โทรสารและจดหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

2.1 การจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิก

การจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายเป็นหนึ่งในวิธีการสื่อสารและถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกได้รู้จักกันและมีความสามัคคีกันมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นซึ่งช่วยขยายเครือข่ายอีกด้วย

การจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิกสามารถแบ่งออกเป็น 2.1.1) กิจกรรมในแต่ละกลุ่มย่อย และ 2.1.2) กิจกรรมรวมระหว่างสมาชิกทั้งหมดภายในเครือข่าย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 กิจกรรมในแต่ละกลุ่มย่อย

คุณสวัสดิ์ หอมปลี้ม และคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึง การจัดกิจกรรมภายในเครือข่ายว่า ส่วนใหญ่จะจัดกันภายในกลุ่มย่อย ซึ่งก็คือภายในอำเภอหรือตำบลหรือหมู่บ้านของตน อาทิ งานประเพณี กิจกรรมลูกเสือชาวบ้าน การจัดกีฬาตำบล เป็นต้น

“แต่ละกลุ่มก็จะมีกิจกรรมของตนเอง เป็นกิจกรรมประเพณี เช่น ประเพณีก่อพระทรายวันไหล หรือการละเล่นพื้นเมืองต่างๆ ก็จะเป็นการพบปะกันระหว่างสมาชิกที่อยู่ในกลุ่มย่อยเดียวกัน”

สวัสดิ์ หอมปลี้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“กิจกรรมส่วนมากจะจัดในแต่ละท้องถิ่น คือ แยกกันแต่ละอำเภอ โชนไหนก็รับผิดชอบกันไป กิจกรรมที่จัดก็ต้องเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่ท้องถิ่น กิจกรรมเพื่อความสามัคคีก็แล้วแต่ แต่ละอำเภอจะมีตัวแทนประสานอยู่”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

2.1.2 กิจกรรมรวมระหว่างสมาชิกทั้งหมดภายในเครือข่าย

คุณวินัย พันภัยพาล และคุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ กล่าวถึง กิจกรรมรวมระหว่างสมาชิกทั้งหมดภายในเครือข่ายว่า มักจะเป็นงานสังสรรค์ประจำปี การแข่งขันฟุตบอล งานครบรอบวันเกิดของนายสมชาย งานครบรอบวันก่อตั้งสำนักงานศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย ภาคตะวันออก ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นให้สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมได้มากๆ

“การทำกิจกรรมร่วมกันก็เพื่อให้เกิดความสามัคคีกัน ไม่ว่าจะเทศบาล หรืออบต. กำหนดหมู่บ้าน เช่น การแข่งขันกีฬา อย่างเตะฟุตบอลนี้จะเตะกันประจำ อบต.นี้แข่งกับอบต.นี้ บางทีก็แข่งกันทั้งจังหวัด พอเสร็จแล้วก็มีสังสรรค์กัน ก็จะได้มีโอกาสพูดคุยกัน”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

“คนที่เข้ามาส่วนมากก็จะเป็นผู้นำชุมชน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสตรี ส่วนมากก็ไปหาบ้านใหญ่กันหมด เวลาท่านจัดงานวันเกิดก็ จะเข้าไปอวยพรกัน คนก็ไปกันคับคั่ง รถติดไปตั้งแต่ต้นซอยยันท้ายซอยบ้านท่าน เพราะโอกาสอย่างนี้ไม่มีบ่อย ได้เจอท่านด้วยแถมยังได้เจอ สมาชิกภายในเครือข่ายแบบพร้อมเพรียงกัน เป็นงานข้างจริงๆ”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

2.2 การประชุมระหว่างสมาชิก สามารถแบ่งออกเป็น 2.2.1) การประชุมในแต่ละกลุ่มย่อย และ 2.2.2) การประชุมรวมระหว่างสมาชิกทั้งหมดภายในเครือข่าย โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

2.2.1 การประชุมในแต่ละกลุ่มย่อยหรือภายในท้องถิ่นของตนเอง

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม และคุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ กล่าวถึง การประชุมในแต่ละกลุ่มย่อยหรือภายในท้องถิ่นของตนเองว่าประกอบไปด้วย การประชุมสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล การประชุมสมาชิกเทศบาล การประชุมในลักษณะนี้ จะจัดขึ้น 1-2 ครั้งต่อเดือน เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการแก้ไขปัญหาภายในท้องถิ่นของตนเอง อาทิ ปัญหาการจัดการขยะ ปัญหาบ่อน้ำเสีย ฯลฯ

“แต่ละกลุ่มก็จะมีการประชุมกันเอง 1-2 ครั้งต่อเดือน ประชุมเกี่ยวกับความคิดเห็น รับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะต้องจัดภายในท้องถิ่น หรือไม่ก็ปัญหาภายในท้องถิ่นที่ต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน ปัญหาการพัฒนาบ้าง ตรงไหนจะทำอะไร บ่อขยะ บ่อกำจัดน้ำเสีย”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“จริงๆ แล้วอย่างผมเป็นอบต. ก็ต้องมีการประชุมกันทุกเดือนอยู่แล้วที่อำเภอ ตำบลหนึ่งเดือนหนึ่งก็จะเจอกัน 1-2 ครั้ง”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

2.2.2 การประชุมรวมระหว่างสมาชิกทั้งหมด

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึง การประชุมรวมระหว่างสมาชิกทั้งหมดภายในเครือข่ายว่า จะเป็นการประชุมการจัดสรรงบประมาณประจำปีภายใน จ.ชลบุรีหรือการประชุมสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของทั้งจังหวัด เป็นต้น การ

ประชุมแบบนี้จะจัดขึ้น 2-3 เดือน/ครั้ง เป็นการประชุมใหญ่ร่วมกันเพื่อจัดสรรปันส่วนงบประมาณ ซึ่งเปิดโอกาสในสมาชิกได้เขียนแผนงานพัฒนาท้องถิ่นของตนเพื่อของบประมาณขึ้นมา ในที่ประชุมนี้จะเป็นการพิจารณาว่าควรอนุมัติงบประมาณให้ตามแผนที่ขอมาหรือไม่ อย่างไร

“อย่างอบต. เทศบาล อบจ. ทั้งสามหน่วยงานนี้ก็จะมีการประชุมในเรื่องการทำงบประมาณร่วมกัน เพราะทางอบจ. มีงบประมาณมาก เขาก็จะเรียกหน่วยงานในท้องถิ่นมาคุยกันว่าปีนี้จะทำอะไร ใน 3-5 ปี ในท้องถิ่นของเราจะทำอะไร เราก็ต้องเขียนโครงการ เขียนแผนดำเนินงาน แล้วก็จัดส่งให้ถูกต้องตามหลักการก็จะได้รับงบประมาณมา”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / เทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข

“การประชุมร่วมกันก็มีอบต. สัญจรทุกตำบลอยู่แล้ว ตอนนี่เริ่มแรกผมอยู่ที่อ.พนัสนิคม ครั้งหน้าก็ครั้งที่ 6 แล้ว เค้ามามีชมรมอบต. อยู่ ย้ายทุกตำบลไป เดือนนี้ตำบลนี้เป็นเจ้าภาพ ทุกวันที่ 17 ก็จะไปทุกตำบล คือ จะมีสมาชิกอบต. ประธานอบต. ปลัด ผู้บริหารประชุมกันตำบลละ 5 คน มี 19 ตำบล ประมาณเกือบ 100 คน ก็ปรึกษากันตลอด จับกลุ่มกันตลอด”

สมสมาน อาศารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

3. โทรสารหรือจดหมาย

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารโดยอาศัยโทรสารหรือจดหมายว่า สมาชิกภายในเครือข่ายจะทำการส่งโทรสารเพื่อนัดประชุม ส่วนการเขียนหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรจะใช้ในเรื่องที่เป็นทางการที่ต้องทำส่งถึงแกนนำใหญ่

“ถ้าเป็นเรื่องด่วนก็เรียกประชุมโดยการส่งแฟกซ์ ส่วนจดหมายจะไม่ค่อยได้ใช้ มันจะช้ามาก ถ้ามีหนังสือก็จะใช้แฟกซ์มากกว่า ถ้าเป็นหนังสือหรือลายลักษณ์อักษรก็จะใช้เมื่อถึงผู้นำระดับสูง เช่น นายกเทศมนตรี ผู้ว่า”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

เส้นทางการไหลของข่าวสารและประเด็นการสื่อสารภายในเครือข่าย

เส้นทางการไหลของข่าวสาร

ภายในเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ สามารถแบ่งเส้นทางการไหลของข่าวสารได้เป็น 1)เส้นทางการไหลของข่าวสารหลักและ 2)เส้นทางการไหลของข่าวสารรอง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.เส้นทางการไหลหลัก ประกอบด้วย 1)เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่างและ 2)ทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน (การสื่อสารแนวตั้ง) มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง(top-down)

โดยการสื่อสารจากบนลงล่าง จะเริ่มจากนายสมชาย/ศุภนิษฐ์พรรคชาติไทย โดยจะเรียกให้แกนนำใหญ่เข้ามารับข้อมูลหรือส่งข้อมูลข่าวสารไปยังศุภนิษฐ์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ แล้วจากแกนนำใหญ่/ศุภนิษฐ์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ จะส่งต่อไปให้แกนนำย่อยเพื่อนำไปกระจายยังท้องถิ่นของตนอีกทีหนึ่ง

“เวลาแกนนำเค้าเข้าไปที่ศุภนิษฐ์พรรคชาติไทย เค้าไปแลกเปลี่ยนข้อมูลกันบ้าง ไปรับนโยบายจากท่านนายกบ้าง พอเสร็จแล้วเค้าก็จะกลับไปกระจายทั่วอำเภอ แล้วก็กระจายลงสู่ตำบล ลงอบต. แล้วก็ลงไปประชาคมหมู่บ้าน โดยนำไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง”

ชาตรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

“วิธีการที่ใช้กระจายข่าวสารก็คือใช้วิธีโทรศัพท์ ทุกเรื่องมีอะไรใช้โทรศัพท์ถามกัน เวลาเป็นเรื่องอะไรเข้ามาเค้าจะโทรแจ้งที่หัว แล้วหัวก็กระจายไปยังสมาชิกที่ตนเองเคยติดต่อไว้ ยกตัวอย่างเช่น ผมเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ ได้รับเรื่องมาจากนายกเทศมนตรี ซึ่งรับมาจากสส.อีกทีหนึ่ง ทางตัวผู้แทนเค้าก็โทรหาแก่นายกเทศมนตรี แล้วนายกเทศมนตรีก็โทรหาผม ผมก็จะไปกระจายสมาชิก 10 คนที่ผมติดต่ออยู่ อาจจะเป็นประธานชุมชน ประธานเค้าได้รับจากผมเค้าก็ไปบอกลูกบ้านเค้าอีก 10 คน มันก็จะมีลักษณะอย่างนี้ตลอด”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาลอำเภอดุสิต

“การสื่อสารก็เริ่มจากศุภนิษฐ์ใหญ่ตรงบางแสนแล้วไปที่ศุภนิษฐ์อำเภอ แล้วจากศุภนิษฐ์อำเภอก็จะลงไปเครือข่าย คือ ผู้นำท้องถิ่น แล้วลงไปชุมชน จะใช้วิธีการแบบนี้ตลอด ใครที่เคยติดต่อกับใครก็จะติดต่อกับคนนั้นตลอดเวลาที่เกิดปัญหา”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

1.2 เส้นทางไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน (bottom - up)

ในขณะเดียวกัน การสื่อสารจากล่างขึ้นบน จะเริ่มจากเมื่อชาวบ้านในท้องถิ่นมีปัญหา หรือมีเรื่องราวที่จำเป็นต้องสื่อสารกลับ ก็ส่งผ่านไปยังแกนนำย่อยแล้วแกนนำย่อยก็จะส่งผ่านไปยังแกนนำใหญ่/ศูนย์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ แล้วแกนนำใหญ่จึงจะนำไปแจ้งที่ นายสมชาย/ศูนย์พรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียง (ศูนย์ใหญ่) ในที่สุด

“ถ้าเป็นนโยบายหรือสิ่งไหนที่ท่านให้ทำ แล้วเราทำแล้ว ก็ต้องรายงานย้อนกลับไปที่ทาง จังหวัดรับทราบ ให้ผู้บังคับบัญชาได้ทราบด้วย”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“จากส่วนย่อยที่ส่งเรื่องเข้ามา ส่วนมากเป็นเรื่องของบทำถนน พัฒนาหมู่บ้าน มีงานวัด ขอ ประชานทำพิธีเปิดก็ได้ เค้าก็ส่งผ่านกันขึ้นมาเราก็รับฟังแล้วก็พิจารณาว่าสามารถปฏิบัติตามความต้องการได้หรือไม่”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต.ต.หน้าพระธาตุ

“เวลามีกรณีขัดแย้งต่างๆ สมาชิกก็ส่งผ่านแกนนำขึ้นมา แล้วก็ส่งผ่านขึ้นไปให้ท่านนายก ท่านนายกก็ต้องเรียกมาเคลียร์ตลอด สมาชิกบอกกล่าวความต้องการของตัวเองได้ ว่าเรื่องราวมันเป็นมา เป็นไปอย่างไร คนที่เป็นแกนนำจะเป็นแค่ตัวประสาน ไม่ใช่คนมีอำนาจตัดสินใจ ยังไงก็ต้องไปที่ท่านนายก”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

2. เส้นทางไหลรอน – การสื่อสารแนวนอนประกอบด้วย 2.1) การสื่อสารระหว่างแกนนำด้วยกันเอง และ 2.2) การสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1) การสื่อสารระหว่างแกนนำด้วยกันเองทั้งในระดับแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย

โดยแม่ทัพและนายกองต้องสื่อสารกันเองภายในกลุ่มย่อยของตน หรือแม่ทัพอาจจะสื่อสารกับแม่ทัพของอำเภออื่นๆ ซึ่งแม่ทัพเหล่านั้นจะเข้ามาที่ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียง ในส่วนที่เป็นสภากาแพดั่งที่กล่าวไปแล้ว โดยอาจจะเจอกันเองโดยมิได้นัดหมาย

“นายกแต่ละเทศบาลหรือประธานอบต. ก็ดี ถ้ามีอะไรก็ต้องมาปรึกษากัน แล้วเราก็จะรวบรวมข้อมูลมาวางแผนโครงสร้างในการพัฒนาของเรา การที่อบจ. อบต. เทศบาลต้องมาคุยกันหาข้อคิดเห็นด้วยกันก็เพราะถือว่าเราเป็นหนึ่งเดียวกันแล้วก็ต้องคุยกัน”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“ส่วนใหญ่สจ. ทุกอำเภอจะเข้ามาคุยกันเป็นประจำ ตัวแทนที่เข้ามาก็จะเข้ามาโดยไม่ได้นัดหมาย คือ ว่างก็จะเข้ามาคุยกันเป็นประจำ มารวมกันเป็นกิจวัตรอยู่แล้ว เพราะว่าอาหารก็มีจัดให้ไว้อยู่แล้ว จะมานั่งคุยกันเหมือนสภากาแฟ ซึ่งจะทำให้ทราบปัญหาหลายๆ อย่าง เขานั่งคุยกันก็จะรู้เรื่องปรึกษาของแต่ละท้องถิ่น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อเป็นแนวทางของแต่ละท้องถิ่น”

สมบูรณ์ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

2.2) การสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย

โดยส่วนมากจะเป็นการพูดคุยกันเพื่อหาข้อสรุปของปัญหาหรือสิ่งที่สมาชิกที่อยู่ภายในกลุ่มย่อยเดียวกันต้องการให้แกนนำหรือนายสมชายช่วยเหลือ นอกจากนี้ก็จะสื่อสารกันเมื่อได้รับนโยบายจากแกนนำย่อยลงมา

“ก่อนจะมาถึงแกนนำ พวกลูกบ้านเค้าก็มีชุมชนของเค้ากันเอง บางที่รวมกันในหมู่บ้าน บางที่ก็รวมแบบกลุ่มอาชีพ เวลาทำมาหากินแล้วมีปัญหา เค้าก็จะรวมตัวกันแล้วก็ส่งจดหมายบ้าง หรือมาขอพบแกนนำให้ช่วยแก้ปัญหาหรือไม่ก็ช่วยพาไปหาท่านนายก”

สมบูรณ์ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

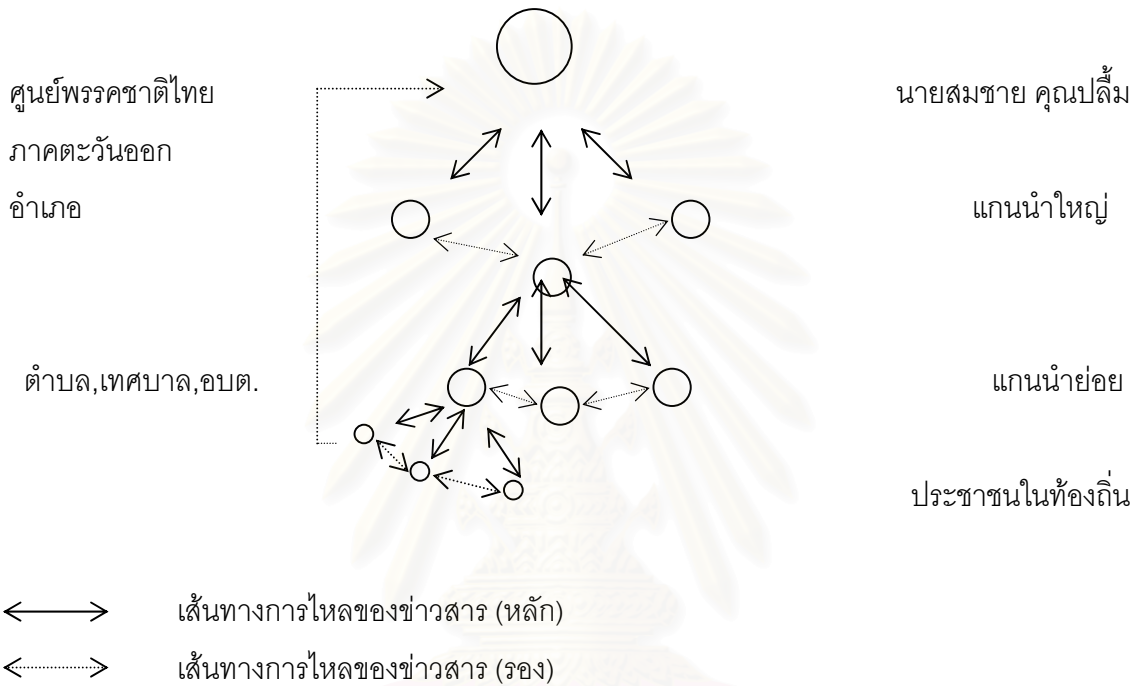
“เวลาเราส่งมอบนโยบายลงไป เช่น เดียววันพรุ่งนี้ขอให้แต่ละชุมชนส่งตัวแทนมาร่วมประชุมสักชุมชนละ 10 คนนะ แกนนำเค้าก็ไปแล้ว ไปบอกลูกบ้าน แล้วเดี๋ยวเค้าก็บอกต่อๆ กัน คุยกันว่าจะเอาใครมาบ้าง แป๊บเดียว เดียวก็ครบ”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

นอกจากนี้ในบางครั้งอาจจะเกิดการผลักดันโดยสมาชิกในเครือข่ายสามารถสื่อสารกับนายสมชายได้เองโดยไม่ผ่านแกนนำใหญ่หรือแกนนำย่อย ในกรณีนี้ที่สมาชิกรู้จักก็เป็นการส่วนตัวกับนายสมชายหรือเคยได้ให้แกนนำพาเข้าไปพบแล้ว การติดต่อสื่อสารครั้งต่อมาจึงกระทำด้วยตนเอง

“ในแต่ละอำเภอก็จะมีแม่ทัพ แล้วก็มีนายกอง นายร้อย ก็ประสานมาแล้วก็มาเล่าเรื่องให้ฟัง ถ้าไม่ไหวก็พาไปพบนายก พบพบนายกแล้ว เริ่มคุ้นเคยก็จะเข้าหาเอง เข้าพบเอง ไม่ต้องผ่านตัวกลางอีก”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

รูปที่ 18 เส้นทางกรไหลของข่าวสารภายในเครือข่าย

ประเด็นการสื่อสารภายในเครือข่าย

ประเด็นการสื่อสารภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีประกอบไปด้วย

- 1) การจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี
- 2) นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นและปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น
- 3) การแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้ง
- 4) ปัญหาเรื่องเงินทอง
- 5) การอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยผู้นำเครือข่าย
- 6) กิจกรรมทางสังคมทั่วไปภายในจังหวัด และ
- 7) การดำเนินธุรกิจโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.การจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงประเด็นการจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรีว่า สมาชิกภายในเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันเกี่ยวกับ

- ห้องที่ไหนควรได้งบประมาณในการพัฒนาเท่าไร มากน้อยเพียงไร
- ห้องที่ไหนควรจะได้ก่อนหรือหลัง
- ห้องที่ไหนมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้งบประมาณ เพราะอะไร

โดยส่วนใหญ่แกนนำจะพูดคุยกันเพื่อเปรียบเทียบกันเรื่องงบประมาณในแต่ละห้องถิ่น ซึ่งเป็น การอาศัยเส้นทางการไหลของ คือ การสื่อสารระหว่างแกนนำ

“โดยมากเวลามาเจอกันก็จะคุยกันเรื่องการพัฒนาว่าใครควรจะได้อะไรก่อน คุยเรื่องความเป็นธรรม อย่างเช่น ศิริราชาเป็นอำเภอใหญ่พอสมควร แต่ทำไมไม่ได้งบ”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

การจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรีถือเป็นประเด็นสำคัญเนื่องจากสมาชิกภายในเครือข่ายต่างก็อยากได้งบประมาณพัฒนามาตกอยู่ในกลุ่มย่อยหรือห้องที่ของตนเอง

คุณอาวุธ บุญสุวรรณ และคุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ กล่าวถึงประเด็นการจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรีว่า อาศัยการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ โดยการพูดคุยกันแบบเห็นหน้าค่าตา และการสื่อสารแบบเป็นทางการ คือ การประชุม โดยในการประชุมนั้น สมาชิกจะได้แสดงความคิดเห็น และนายสมชายจะเป็นผู้ตัดสิน ซึ่งเป็นการอาศัยเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบนและเส้นทางการสื่อสารแบบบนลงล่าง

“การพบปะพูดคุยกันก็มีทั้งนอกรอบ ในรอบ ในรอบหรือในที่ประชุมก็จะคุยกันถึงว่าเทศบาลนั้น เทศบาลนี้มีปัญหาอะไรเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณใหม่ งบประมาณปีที่แล้วยังเหลือเท่าไร ถ้ายังเหลือปีนี้ก็เอาไปน้อยหน่อย ให้พื้นที่อื่นที่ปีที่แล้วได้น้อย”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“ส่วนใหญ่คุยกันก็เป็นเรื่องมาของงบประมาณว่าตอนนี้มาขออะไร ทำถนนสายนี้ละ ตำบลนี้ไม่เจริญ ไม่เคยได้รับการพัฒนาเลย ปีนี้ น่าจะได้แล้ว ก็เลยมาขอหน่อย บางทีก็พูดกับท่านนายกก่อน แจ้งให้ท่านทราบเป็นการส่วนตัวก่อน แล้วพอประชุมจริงก็ค่อยแจ้งที่ประชุมอีกทีหนึ่ง”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานอบต. ต.หน้าพระธาตุ

เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในเรื่องของการจัดสรรงบประมาณที่จะต้องมีสมาชิกที่ถูกต้อง สมาชิกที่ไม่ถูกต้อง และเกิดความรู้สึกว่าไม่เป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากท้องถิ่นของตนได้งบประมาณน้อยกว่าท้องถิ่นอื่น หรือไม่ได้ ทั้งที่มีความจำเป็นมากกว่า คุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าววว่า นายสมชาย คุณปลื้มพยายามจัดสรรงบประมาณให้เป็นที่ถูกต้องสมาชิกมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เพื่อลดทอนความขัดแย้งระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย

“โดยมากจะพูดกันเรื่องพัฒนาว่า ใครควรจะได้อะไรก่อน คุยเรื่องความเป็นธรรม อย่างเช่น ศรีราชาเป็นอำเภอใหญ่พอสมควร แต่ทำไมถึงไม่ได้งบ ถ้าถามว่าทุกอำเภอมีความจำเป็นไหม ทุกอำเภอมีความจำเป็น แต่ต้องดูว่าใครจำเป็นมากน้อยขนาดไหน ท่านก็ผลักดันงบประมาณลงไป อย่างน้อยความขัดแย้ง ความกินแหนงแคลงใจว่าตรงนั้นได้ ทำไมตรงนี้ไม่ได้ มันก็ลดน้อยลง”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

2.นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นและปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น

เป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับประเด็นการจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี โดยคุณชัยศิริ มงคล พิริยะภาพสกุล กล่าวถึงการสื่อสารในประเด็นนี้ว่า สมาชิกภายในเครือข่ายจะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องการพัฒนาและบริหารท้องถิ่นของตน บางปัญหาเป็นสิ่งที่เคยเกิดขึ้นกับกลุ่มหรือท้องถิ่นของสมาชิกคนอื่นมาก่อน การได้พูดคุยกันจะทำให้สมาชิกเห็นตัวอย่างในการแก้ไขปัญหาได้ หรือกรณีที่เป็นปัญหาภายในท้องถิ่นที่ไม่เคยเกิดขึ้นที่ไหนมาก่อน สมาชิกก็จะขอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาจากเพื่อนสมาชิกเช่นกัน

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างแกนนำนี้ อาศัยเส้นทางการไหลของ คือ การสื่อสารระหว่างแกนนำด้วยกัน

“คุยกันเรื่องบริหารท้องถิ่นเป็นหลักใหญ่ เขตนั้นมีปัญหาอะไร เกิดขึ้นเพราะอะไร จะแก้ไขได้อย่างไร มันเป็นปัญหาซ้ำซ้อนเคยเกิดขึ้นกับท้องถิ่นไหนมาก่อนแล้วบ้าง มีตัวอย่างใหม่ แล้วเขาแก้ได้อย่างไร หรือขอความเห็นกันว่าถ้าสร้างถนนเลียบชายทะเลไปแล้วรถมันจะติดน้อยลงไหม ทำบ่อขยะ ชาวบ้านมาโวยวายไม่ยอมให้ที่จะทำอย่างไร”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกอบจ. จ.ชลบุรี

ประเด็นนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นและปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น อาศัยการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะแบบเห็นหน้าค่าตากัน ซึ่งอาศัยเส้นทางการไหลรอน คือ การสื่อสารระหว่างสมาชิกและการสื่อสารระหว่างแกนนำ ส่วนการสื่อสารแบบเป็นทางการ คือ การประชุม อาศัยเส้นทางการไหลหลัก คือ การสื่อสารจากแกนนำขึ้นไปสู่ผู้นำเครือข่าย และการมอบเป็นนโยบายจากผู้นำเครือข่ายลงมาสู่แกนนำ

“ส่วนมากจะคุยกันเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น ทำอย่างไรให้ชลบุรีเป็นเมืองที่เจริญของทะเลภาคตะวันออก เรื่องในท้องถิ่นก็คุยกันเช่น จะรณรงค์ให้เยาวชนในท้องถิ่นตลอดยาเสพติดได้อย่างไร เป็นต้น มีทั้งที่คุยกันในสภา แบบว่าเสนอเป็นญัตติเข้าไป แล้วก็ไปต่อกันนอกสภาอีก หรือเวลาเจอกัน มันหนีไม่พ้นต้องคุยเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น”

สมสมาน อาจารย์รัฐ / รองประธานอบต. ต.ธาตุทอง

3.การแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติใน จ.ชลบุรี

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงการแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในระดับท้องถิ่นและระดับชาติในจ.ชลบุรีว่า เป็นประเด็นที่สมาชิกภายในเครือข่ายพูดคุยกันเพื่อหาข้อสรุปว่าสมาชิกคนใดสมควรที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น เพื่อจะนำเสนอให้นายสมชายเป็นผู้เลือกในท้ายสุด นอกจากนี้คุณอาวุธ บุญสุวรรณ กล่าวว่าการพูดคุยเกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเป็นการพูดคุยกันเพื่อให้ทราบว่านายสมชายได้เลือกใครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยประเด็นการแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งนี้ อาศัยเส้นทางการไหลรอน คือ การสื่อสารระหว่างแกนนำ และเส้นทางการไหลหลัก คือ การสื่อสารแบบบนลงล่าง

“บางทีก็ปรึกษากันเกี่ยวกับด้านการเมืองท้องถิ่น ไม่ว่าจะป็นสจ. กิติ สว.กิติ สส.กิติ ว่าใครสมควรจะเป็น ใครเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความรู้ คุณสมบัติก็จะได้จัดส่งเข้าไป”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“การพบปะสังสรรค์ส่วนมากจะมีเฉพาะช่วงที่ทำการเลือกตั้ง ท่านไม่ต้องไปหา แต่จะมีคนมารับทราบนโยบายของท่านว่าจะเอาอย่างไร จะสนับสนุนคนไหน”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

คุณอาวุช บุญสุวรรณ และคุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ กล่าวถึงการพูดคุยในเรื่องการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นว่า ในบางครั้งจะเกิดความขัดแย้งขึ้นเนื่องจากสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ภายในท้องถิ่นเดียวกันต้องการที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งพร้อมกัน เมื่อทางกลุ่มตัดสินใจให้คนใดคนหนึ่งลงสมัคร อีกฝ่ายก็ยังคงต้องการลงสมัครอยู่ จึงลงสมัคร ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มต้องมาแข่งขันกันเองโดยไม่จำเป็น เกิดเป็นความบาดหมาง ไม่กินใจกันเมื่อผลการเลือกตั้งปรากฏ

“ความขัดแย้งก็มีแต่น้อย ไม่สามารถจัดการก็มีแต่น้อย สมาชิกบางคนก็ไม่ยอมรับเหตุผล บางคนก็อยากจะลงแข่งไม่ยอมมรอ พุดกันแล้วไม่ฟัง ถ้าใครอยากแข่งกันท่านก็ปล่อย ก็คุยกันเอง แข่งกันเอง ไม่เคยใช้อิทธิพล ท่านจะชี้แจงเหตุผลให้ฟัง เพราะหลายท้องถิ่นที่มีความขัดแย้งอยู่เรื่องตัวผู้ลงสมัคร”

อาวุช บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“อย่างหนึ่งจะมีการเลือกตั้งจะแข่งขันกันตลอด อย่างอำเภออื่นไม่ต้องเลือกตั้งกันก็ได้ แต่อำเภอหนึ่งไม่ได้ ทำอะไรก็ต้องเลือกตั้งกันตลอด คือ ที่นักต่างคนต่างก็ไม่ยอมกัน คือ พอๆ กัน อย่างผมเป็นเด็กผมก็ไม่ยอม คือ ต่างคนต่างคิดว่าคนอื่นดีกว่าเราหรือเปล่า ดีกว่า กล้ากว่าเราหรือต่างคนต่างแข่งกัน เราคิดว่าเขาไม่ดีกว่าเราหรอก คือ เชื่อกันไม่ได้ อย่างชุดนี้สจ.จะลงก็ต้องมาแข่ง ถึงจะลงไม่ได้เขาก็จะลง”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

4. ปัญหาเรื่องเงินทอง

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวถึงประเด็นปัญหาเรื่องเงินทองว่า สมาชิกที่มีปัญหาเรื่องเงินทองขาดมือ หรือมีเรื่องเดือดร้อนจะเข้าขอความช่วยเหลือนายสมชาย ในขณะที่คุณวัฒนา ตั้งประกอบระบุว่า สมาชิกอาจจะไปหาแกนนำเพื่อขอความช่วยเหลือหรือให้แกนนำพาเข้าพบนายสมชายก็ได้

ประเด็นการขอความช่วยเหลือด้านเงินทองนี้ อาศัยการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ โดยการขอเข้าพบนายสมชาย คุณปลื้มเป็นการส่วนตัว หรือให้สมาชิกที่เป็นแกนนำพาเข้าพบ โดยประเด็นปัญหาเรื่องเงินทองนี้อาศัยเส้นทางการไหลหลัก คือ การสื่อสารแบบล่างขึ้นบน คือ จากสมาชิกไปสู่ นายสมชาย

“ท่านนายกเป็นนายทุนสนับสนุนให้ทุกกลุ่มว่าขาดเหลืออะไรไหม ให้ไปแล้วก็ไม่หวังผลอะไรตอบแทน ท่านเป็นคนแบบมีก็บอกว่ามี มีน้อยก็บอกว่ามีน้อย มีมากก็บอกว่ามีมาก วันนี้ยังไม่มิดัง ไว้วันหลังนัดมาเอาใหม่ วันไหนถ้าท่านไม่เจียดช่วยเหลือก็ผิดปกติ”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาล ต.แสนสุข

“ผมกล้ายืนยันว่าผมเป็นแม่ทัพ ทุกอย่างจะมาอยู่ที่ผม มีอะไรก็จะมาเล่าให้ผมฟัง ผมจะให้ความช่วยเหลือในเรื่องต้น หากผมไม่ไหวถึงจะพาไปหาท่านสมชาย ถ้าไหวผมรับเองไม่มาก็ช่วยแนะนำช่วยเหลือเบื้องต้น”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

5.การอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยผู้นำเครือข่าย

คุณวัฒนา ตั้งประกอบกล่าวถึงประเด็นการอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยนายสมชายว่า ในเวลาที่สมาชิกภายในกลุ่มเข้ามาขอคำปรึกษา หรือคำแนะนำในเรื่องต่างๆ นายสมชาย จะให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะต่างๆ หรือบางครั้งก็ต่อว่าเพื่อให้สมาชิกเข้าใจและนำไปปฏิบัติตาม เปรียบเสมือนบุพการีที่อบรมบุตร

ประเด็นการอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยหัวหน้ากลุ่ม อาศัยการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ โดยการขอเข้าพบกับนายสมชาย คุณปลื้มเพื่อพูดคุยเป็นการส่วนตัว ซึ่งเป็นการอาศัยเส้นทางการไหลหลัก คือ การสื่อสารแบบล่างขึ้นบน

“ท่านเป็นผู้ให้ตลอด ให้ข้อคิด ให้งานทำ แนวทางในการครองตน ท่านเป็นคนแนะนำ ตักเตือน อาจมีการด่าบ้าง พูดจาแบบหนักแน่นแต่ก็กินเองเหมือนพ่อปกครองลูก ใครที่เข้าไปหาท่านแล้ว กลับออกมาจากบ้านท่านก็ไม่ผิดหวัง ได้คำแนะนำดีๆ ไม่ว่าจะเรื่องงาน เรื่องการดำเนินชีวิตกลับไปเสมอ”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

6.กิจกรรมทางสังคมทั่วไปภายในจังหวัด

คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ และคุณลิขิต ศิริมณีรัตน์ กล่าวถึง ประเด็นเรื่องกิจกรรมทางสังคมทั่วไปว่า สมาชิกภายในเครือข่ายเมื่อพบปะกันจะมีการชักชวนกันให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมทั่วไปภายในจังหวัด อาทิ งานประจำปี งานประเพณีของจังหวัด การเป็นเจ้าภาพในงานแต่งงาน งานศพ

ประเด็นกิจกรรมทางสังคมภายในจังหวัด อาศัยการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการโดยการชักชวนสมาชิกด้วยกันเองให้เข้าร่วมกิจกรรมเมื่อสมาชิกได้พบปะกันหรือเป็นการติดต่อชักชวนทางโทรศัพท์โดยตรง โดยอาศัยเส้นทางการไหลรอง คือ การสื่อสารระหว่างแกนนำและการสื่อสารระหว่างสมาชิก

“ส่วนมากถ้าคุยกันก็จะเป็นเรื่องไปงานต่างๆ เป็นเจ้าภาพร่วมกันในงานต่างๆ มากกว่า เวลาเจอกันโดยบังเอิญ หรือเข้าไปที่ศูนย์ฯ ก็ไปบอกกล่าวกันไว้ว่าเดือนหน้ามีงานกีฬาที่ตำบลนั้นนะ หรือมีงานขอแรงจากลูกเสือชาวบ้าน ให้มาช่วยกันหน่อย ถ้าว่าง”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

“ก็ยกหูคุยกันว่าเป็นนี้จะไปงานศพใคร พอไปเจอกันแล้ว เดี่ยวก็ต้องมีเรื่องให้ไปช่วยกันทำอีก งานประจำปีบ้าง งานประเพณีบ้าง ก็ต้องตามกันให้ไปช่วยอีก”

ลิขิต ศิริมณีรัตน์ / สมาชิกสภาเทศบาลบางละมุง

7. การดำเนินธุรกิจ

คุณอาวุธ บุญสุวรรณกล่าวว่าประเด็นการดำเนินธุรกิจไว้ว่า สมาชิกภายในเครือข่ายจะพูดคุยกันเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับธุรกิจการค้าของตนเองกับเพื่อนสมาชิกที่อาจจะให้ความช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาของตนเองได้

ประเด็นการดำเนินธุรกิจ อาศัยการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการโดยการพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตากัน และอาศัยเส้นทางการไหลรอง คือ การสื่อสารระหว่างแกนนำและการสื่อสารระหว่างสมาชิก

“ก็มีคุยกันเรื่องธุรกิจการค้าบ้าง การก่อสร้างบ้างว่าไปทำแล้วเกิดมีจุดที่ไม่สามารถจะทำได้ อย่างพื้นที่นี้จะไปกินที่กินทางเขา จะแก้ไขปัญหาก็ได้ยังไง”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

ประเด็นการสื่อสาร	รูปแบบการสื่อสาร	เส้นทางการไหลของข่าวสาร
1.การจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี	การสื่อสารแบบเป็นทางการ - การประชุม การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา	เส้นทางการไหลหลัก - แบบบนลงล่าง - แบบล่างขึ้นบน เส้นทางการไหลรอง - การสื่อสารระหว่างแกนนำ
2.นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น / การบริหารท้องถิ่น / ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น	การสื่อสารแบบเป็นทางการ - การประชุม การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา	เส้นทางการไหลหลัก - แบบบนลงล่าง - แบบล่างขึ้นบน เส้นทางการไหลรอง - การสื่อสารระหว่างแกนนำ - การสื่อสารระหว่างสมาชิก
3.การแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายใน จ.ชลบุรี / การเมืองท้องถิ่น / การเมืองระดับชาติ	การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา - การเรียกสมาชิกที่เป็นแกนนำให้เข้าพบนายสมชาย	เส้นทางการไหลหลัก - แบบบนลงล่าง เส้นทางการไหลรอง - การสื่อสารระหว่างแกนนำ
4.ปัญหาเรื่องเงินทอง	การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา - การขอเข้าพบนายสมชายโดยสมาชิกที่เป็นแกนนำพาเข้าพบ	เส้นทางการไหลหลัก - แบบล่างขึ้นบน
5.การอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยหัวหน้ากลุ่ม	การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา - การขอเข้าพบนายสมชาย	เส้นทางการไหลหลัก - แบบล่างขึ้นบน
6.กิจกรรมทางสังคมทั่วไปภายในจังหวัด	การสื่อสารแบบเป็นทางการ - การประชุม การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา - การโทรศัพท์	เส้นทางการไหลหลัก - แบบบนลงล่าง เส้นทางการไหลรอง - การสื่อสารระหว่างแกนนำ
7.การดำเนินธุรกิจ	การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา	เส้นทางการไหลรอง - การสื่อสารระหว่างแกนนำ

ตารางที่ 2 รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร

เมื่อใช้แนวคิดเกี่ยวกับ Network Descriptors เข้าไปวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี จะพบรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

1. เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นนี้เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีการครอบงำสูง (highly dominant network) โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- สมาชิกภายในเครือข่ายรับนโยบายจากผู้นำเครือข่าย(นายสมชาย) หรือรับเรื่องจากศูนย์พรรคชาติไทยผ่านทางแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณลงสู่กลุ่มย่อยต่างๆ ดังที่คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล และคุณอาวุธ บุญสุวรรณกล่าวว่า

“สมมติว่าถ้ามีการเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี สมมติ อ.ศรีราชา จะมีผู้นำท้องถิ่นกี่คน จะให้ใครลงสมัครได้บ้าง ท่านนายกก็จะเรียกเข้ามา แล้วก็มารับนโยบายไป ไม่ว่าจะมาจากพรรคชาติไทยหรือที่บ้าน ท่านจะเรียกให้มารับนโยบายแล้วก็จะกระจายถึงกันอย่างรวดเร็ว”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

“ธรรมชาติการพบปะสังสรรค์ส่วนมากจะมีเฉพาะช่วงที่ทำการเลือกตั้ง ก็ท่านไม่ต้องไปหา แต่จะมีคนมารับทราบนโยบายของท่านว่าท่านจะเอาอย่างไร สนับสนุนคนไหน บางทีท่านก็จะเรียกมาคุยว่าเทศบาลนั้น เทศบาลนี้มีปัญหาอะไรเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณใหม่”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

- สมาชิกภายในเครือข่ายไม่มีความเท่าเทียมกันโดยแท้จริง คุณวินัย พันภัยพาล กล่าวว่า ผู้ที่เป็นแกนนำใหญ่และแกนนำย่อยจะมีบทบาทมากกว่าสมาชิกภายในเครือข่ายโดยปกติ สมาชิกภายในเครือข่ายมีความสนิทสนมกับนายสมชายและเป็นแกนนำก็จะมีบทบาทมาก สามารถตัดสินใจปัญหาต่างๆ ภายใน กลุ่มย่อยของตนเองได้ และสมาชิกภายในเครือข่ายคนอื่นๆ จะให้ความเคารพยำเกรง

“ใครก็คุยกับท่านนายกได้ทุกคน แต่จริงๆ แล้วมันก็ขึ้นอยู่กับว่าใครสนิทน้อยสนิทมาก ใครเป็นแกนนำก็ตัดสินใจได้ เสียงดัง พูดจาใครก็ฟัง ท่านก็ฟังมากหน่อย คนเป็นแกนนำ สมาชิกคนอื่นๆ ก็ให้ความนับถือ ความยำเกรงมากหน่อย ถ้าจะให้เท่าเทียมกันจริงๆ ทุกคนคงไม่ใช่”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

- สมาชิกภายในเครือข่ายสามารถแสดงความคิดเห็นได้ แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายจะอยู่ที่ นายสมชาย โดยใช้ความคิดเห็นของสมาชิกเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจ ดังที่คุณวัฒนา ตั้ง ประคบ กล่าวว่

“สมาชิกออกความคิดเห็นได้ ท่านก็จะฟังว่าน้ำหนักคนนั้นเชื่อถือได้มากขนาดไหน แต่ท่านจะ เอาหรือไม่ นั่น เป็นอีกเรื่องหนึ่ง หรือไม่ก็เอาคนอื่นมาถามอีกให้ได้ข้อมูล”

วัฒนา ตั้งประคบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

2. เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้เป็นเครือข่ายที่มีการรวมศูนย์สูง (highly centralized network)

คุณอัมพล บุญชอบ และรศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึงลักษณะการรวมศูนย์ภายในเครือข่ายว่า เครือข่ายมีลำดับการไหลของข่าวสารที่แน่นอนว่าจะต้องผ่านจากสมาชิกที่เป็นแกนนำใหญ่ไปสู่ สมาชิกที่เป็นแกนนำย่อยและลงไปสู่สมาชิกในที่สุด และจากสมาชิกขึ้นไปสู่แกนนำ แล้วถึงจะส่งต่อไป ยังหัวหน้ากลุ่ม

“มันค่อนข้างจะเป็นระบบนะ คือ จะผ่านจากจุดย่อยเข้ามา อย่างเช่น จากชาวบ้าน เค้ามีเรื่อง อะไรไม่รู้จะไปหาใครก็ต้องมาหาท่าน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. แก้ไขได้ก็แก้ไขเลย ถ้าแก้ไม่ได้ก็จะผ่านขึ้นไป ข้างบน ส่วนมากจะต้องผ่านแกนนำมาก่อน นอกจากจะพิเศษจริงๆ หรือรู้จักเป็นการส่วนตัว แต่ ชาวบ้านแล้วจริงๆ จะไม่กล้า ต้องผ่านตามลำดับชั้นเข้ามา”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

“เวลาเราส่งข่าวลำดับมันก็เป็นอย่างนี้ คือ จากศูนย์กลางคือท่านนายกแล้ว เราก็ต้องบอก กับพวกผู้นำก่อน หลังจากนั้นก็ถึงไล่ไปเรื่อยๆ เป็นขั้นตอนไปสู่สมาชิกระดับล่าง”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

คุณสมสมาน อชารัฐ กล่าวว่ ถึงแม้เครือข่ายจะมีลำดับการไหลของข่าวสารที่แน่นอน แต่ก็ มีข้อยกเว้นในบางกรณี เช่น ปัญหาส่วนตัวของสมาชิก ผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหาอาจหาคนสนิทของนาย สมชายแล้วนำปัญหาเข้ามาเลยก็ได้โดยไม่ต้องผ่านตามลำดับชั้น

“สมาชิกใครรู้จักกับใครก็คุยกับคนนั้น แล้วคนนั้นก็ประสานอีกที โดยอาจจะขึ้นมาที่แกนนำก่อนแล้วขึ้นไปถึงท่านนายก นอกเสียจากจะเป็นกรณีพิเศษที่บางที่ไม่ผ่านแกนนำแต่ว่าตรงไปที่ท่านนายกเลย”

สมสมาน อาจารย์รัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

3. เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้เป็นเครือข่ายที่มีความยืดหยุ่นน้อย (lowly flexible network) โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

- เครือข่ายมีเส้นทางการสื่อสารที่แน่นอน โดยคุณอาวุธ บุญสุวรรณ กล่าวว่า สมาชิกภายในเครือข่ายที่สนิทกับใคร เคยติดต่อกับสมาชิกคนไหน ก็จะติดต่อกับสมาชิกคนนั้นๆ และรับทราบข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกคนนั้นตลอด ข้อมูลข่าวสารทุกอย่างที่สมาชิกจำเป็นต้องรู้ก็จะออกมาจากศูนย์กลาง คือ นายสมชาย

นายสมชาย \longleftrightarrow แกนนำใหญ่ \longleftrightarrow แกนนำย่อย \longleftrightarrow ชุมชน

รูปที่ 19 เส้นทางการสื่อสารที่แน่นอนภายในเครือข่าย

“การสื่อสารก็เริ่มจากศูนย์ใหญ่ตรงบางแสนแล้วไปที่ศูนย์อำเภอ แล้วจากศูนย์อำเภอก็จะลงไปเครือข่าย คือ ผู้นำท้องถิ่น แล้วลงไปชุมชน จะใช้วิธีการแบบนี้ตลอด ใครที่เคยติดต่อกับใครก็จะติดต่อกับคนนั้นตลอดเวลาที่เกิดปัญหา”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

คุณอัมพล บุญชอบ และรศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึง ลักษณะการวางเครือข่ายการสื่อสารไว้เป็นจุดในแต่ละอำเภอว่า นายสมชายจะมีบุคคลที่แน่นอนในแต่ละอำเภอที่ต้องส่งข้อมูลข่าวสารไปให้ จากนั้นแกนนำจึงจะไปกระจายต่อกับสมาชิกในสังกัดของตนเองอีกต่อหนึ่ง โดยจะสามารถรู้ได้แน่นอนว่าจากนายสมชายไปสู่แกนนำคนไหนแล้ว ข้อมูลข่าวสารจะส่งไปที่ใดและให้ใครต่อ

“วิธีการที่ใช้กระจายข่าวสารก็คือใช้วิธีโทรศัพท์ ทุกเรื่องมีอะไรใช้โทรศัพท์ถามกัน เวลาเป็นเรื่องอะไรเข้ามาเค้าจะโทรแจ้งที่หัว แล้วหัวก็กระจายไปยังสมาชิกที่ตนเองเคยติดต่อไว้ ยกตัวอย่างเช่น ผม

เป็นสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ ได้รับเรื่องมาจากนายกเทศมนตรี ซึ่งรับมาจากสส.อีกทีหนึ่ง ทางตัวผู้แทนเค้าก็โทรหาแก่นายกเทศมนตรี แล้วนายกเทศมนตรีก็โทรหาผม ผมก็จะไปกระจายสมาชิก 10 คนที่ผมติดต่อยู่ อาจจะเป็นประธานชุมชน ประธานเค้าได้รับจากผมเค้าก็ไปบอกลูกบ้านเค้าอีก 10 คน มันก็จะมีลักษณะอย่างนี้ตลอด”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

“นายกสมชายเค้าใช้วิธีกระจายจุด เค้าจะวางไว้เลยว่าอย่างตำบลนี้ก็จะโทรบอกคนนี้นะ แล้วคนนี้ก็เอาไปกระจายอีกทีไปทุกจุด อย่างบ่อทองก็ไปบอกคนนั้นก็จบเลย เดี่ยวมันก็ลงไปเป็นอัตโนมัติ เพราะรู้จักกันอยู่แล้วว่า จากคนนี้นั้นจะลงไปไหนต่อ”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายกสมชาย คุณปลื้ม

-ใช้วิธีการสื่อสารแบบเดิมๆ อยู่เสมอ โดยวิธีการสื่อสารที่คุณวัฒนา ตั้งประกอบและคุณสวัสดิ์ หอมปลื้มระบุ คือ การพบปะพูดคุย การโทรศัพท์ โทรสาร การประชุม

“ส่วนใหญ่จะใช้ปากต่อปาก อย่างเช่นวันที่ 30 นี้เป็นวันเกิดนายก เพราะฉะนั้นก็จะบอกกันไปว่า เฮ้ย วันพรุ่งนี้อย่าทำอะไรนะ ให้เลื่อนไปก่อน หรือไม่ก็ใช้โทรศัพท์”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“ก็พูดคุยกัน พบปะกันบ้าง ใช้โทรศัพท์ โทรคุยกันว่าเดี๋ยวเราไปประชุมกันนะ แล้วไปพบกันตรงนั้นตรงนี้ แต่ถ้าเรื่องไม่ยาวก็ใช้โทรศัพท์คุยกันเลย ถ้าเป็นเรื่องด่วนก็เรียกประชุมหรือส่งแฟกซ์ ส่วนจดหมายจะไม่ค่อยได้ใช้ มันจะช้ามาก ถ้ามีหนังสือก็จะใช้แฟกซ์มากกว่า ถ้าเป็นหนังสือหรือลายลักษณ์อักษรก็จะใช้เมื่อถึงผู้นำระดับสูง เช่น นายกเทศมนตรี ผู้ว่า ก็ประมาณนี้แหละที่ใช้ด้วยกันเป็นประจำ”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

4. เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้เป็นเครือข่ายที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

เครือข่ายมีความรวดเร็วในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย แต่มีความแตกต่างในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิก ขึ้นอยู่กับประเด็นว่าบางประเด็นสมาชิกไม่สามารถรับทราบได้ทั่วกันหมดกับประเด็นที่สมาชิกสามารถรับทราบทั่วกันหมด

คุณสมสมาน อาษารัฐ คุณลิขิต ศิริมณีรัตน์ คุณวินัย พันภัยพาล และคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงประเด็นที่สมาชิกภายในเครือข่ายสามารถรับทราบได้ทั่วกันหมดว่าประกอบด้วยประเด็นการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นและจังหวัดชลบุรีและการจัดกิจกรรมภายในจังหวัด

คุณสมสมาน อาษารัฐ คุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณลิขิต ศิริมณีรัตน์ คุณวินัย พันภัยพาล และคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงประเด็นที่สมาชิกภายในเครือข่ายไม่สามารถรับทราบได้ทั่วกันหมดหรือรับทราบได้เฉพาะแกนนำว่าประกอบด้วยปัญหาส่วนตัว การจัดวางตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น แผนจัดทำงบประมาณระยะยาว

“เรื่องการพัฒนาจังหวัดชลบุรีนี้สมาชิกจะได้รับทราบทั่วถึงกันหมด และรับทราบกันอย่างรวดเร็ว โดยเราจะติดต่อกันผ่านทางโทรศัพท์หรือไม่ก็เรียกเข้าประชุม แต่อย่างบางเรื่องเช่นนักการเมืองโดนใบเหลืองใบแดง จะให้ทุกคนรู้ไม่ได้ ก็ต้องรู้เฉพาะบางกลุ่ม บางคน ถ้าพวกกลางๆ ฐึไปไม่ได้”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

“เรื่องทุกเรื่องไม่ใช่สมาชิกทุกคนจำเป็นต้องรู้ ถ้าตนเองไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นด้วย หรือเป็นเรื่องส่วนตัวของสมาชิกคนอื่นเค้า ก็ไม่จำเป็นต้องรู้”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“มีบางเรื่องที่ข้อมูลข่าวสารก็ไม่ได้ส่งถึงสมาชิกทุกคน เรื่องที่ทุกคนจะได้รับทราบทั่วกันคือเรื่องงบประมาณที่ผ่านการเรียกประชุม ส่วนเรื่องส่วนตัวของสมาชิกบางคน สมาชิกทุกคนก็ไม่จำเป็นต้องรู้”

ลิขิต ศิริมณีรัตน์ / สมาชิกสภาเทศบาลบางละมุง

“ถ้าเป็นเรื่องส่วนตัวของสมาชิกแล้วก็จะรู้เพียงแค่บางคน รู้เฉพาะพวกหัวๆ แต่ถ้าเป็นเรื่องแผนโครงการ แผนงบประมาณจะรู้กันหมด เพราะทุกคนจะรับข้อมูลเหมือนกัน”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

“เรื่องของการพัฒนาจะให้อำนาจกันทั่ว แต่ถ้าเป็นเรื่องของการจัดตั้งคนขึ้นมาเป็นตัวแทน เป็นผู้นำท้องถิ่นก็รู้เอาแต่พวกหัวๆ พอ เรื่องที่ต้องรับรู้กันทั่วก็ได้แก่เรื่องการพัฒนา การประชาสัมพันธ์และการทำกิจกรรมร่วมกัน”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล กล่าวถึง ประเด็นที่สมาชิกรับทราบทั่วกันหมดว่า การไหลของข้อมูลข่าวสารจะเป็นไปด้วยความรวดเร็ว โดยอาศัยการโทรศัพท์และการเรียกประชุมแกนนำ

“เราติดต่อสื่อสารกันอย่างรวดเร็ว พอโทรวันนี้พรุ่งนี้ก็มีมาแล้ว ต่างคนต่างออกไปปากต่อปากว่าวันนี้มีประชุมเรื่องงบประมาณนะ ทุกคนต้องมากันให้ได้”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

5. เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้เป็นเครือข่ายที่มีความไม่สมมูลสูง (highly asymmetrical network)

คุณอาวุธ บุญสุวรรณ คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ และคุณสมสมาน อาษารัฐ กล่าวถึงลักษณะการสื่อสารภายในเครือข่ายว่า เครือข่ายจะมีการสื่อสารกลับจากสมาชิกในระดับล่าง ซึ่งเป็นลักษณะการสื่อสารสองทางทั้งจากบนลงล่างและล่างขึ้นบน แต่การตัดสินใจต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับนายสมชาย คุณปลื้มทั้งหมดและขึ้นอยู่กับแกนนำในบางประเด็นที่เรื่องไม่ได้ขึ้นถึงนายสมชาย

“ชาวบ้านบางที่อาจจะมาหนังสือร้องเรียนเข้ามา บางที่เขาให้ทำอะไรแล้วไม่ทำหรือทำช้า เขาก็จะมีหนังสือหรือบัตรสนเท่ห์เข้ามาว่าท้องถิ่นไม่สนใจเรื่องที่เราประชาชนเดือดร้อน ส่งผ่านมายังแกนนำของเรา แล้วก็ส่งขึ้นไปข้างบนช่วยกันคิดหาทางแก้ไข”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“จากส่วนย่อยที่ส่งเรื่องเข้ามา ส่วนมากเป็นเรื่องของบทำถนน พัฒนาหมู่บ้าน มิ่งานวัด ขอ
 ประธานทำพิธีเปิดก็ได้ เคื่าก้ส่งผ่านกันขึ้นมาเราก็รับฟังแล้วก็พิจารณาว่าสามารถปฏิบัติตามความ
 ต้องการได้หรือไม่”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

“เวลาเมื่อกรณีขัดแย้งต่างๆ สมาชิกก็ส่งผ่านแกนนำขึ้นมา แล้วก็ส่งผ่านขึ้นไปให้ท่านนายก
 ท่านนายกก็ต้องเรียกมาเคลียร์ตลอด สมาชิกบอกกล่าวความต้องการของตัวเองได้ ว่าเรื่องราวมัน
 เป็นมาเป็นไปอย่างไร คนที่เป็นแกนนำจะเป็นแค่ตัวประสาน ไม่ใช่คนมีอำนาจตัดสินใจ ยิ่งงี้ก็ต้องไป
 ที่ท่านนายก”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

6.เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้เป็น**เครือข่ายเปิด (open network)** โดยมี
 รายละเอียดดังนี้

-มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ โดยคุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล กล่าวถึง การเชื่อมโยง
 กับเครือข่ายอื่นๆ ว่า เครือข่ายได้เชื่อมโยงกับส่วนกลาง จังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียง สหพันธ์ผู้นำ
 ท้องถิ่นทั่วประเทศ สมาชิกทุกคนภายในเครือข่ายสามารถเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากภายนอกได้

“มีเป็นสหพันธ์ ก็คือสหพันธ์ของสจ.ทั่วประเทศไทยกว่า 2,000 คน มีการประชุมภาคแต่ละ
 ภาคแล้วมารวมกัน ซึ่งเราก็เข้าเป็นสมาชิกแล้วก็เป็นการรวมการสหพันธ์เข้าร่วมงานตลอด”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภา อบจ. จ.ชลบุรี

-มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารและติดตามความเคลื่อนไหวที่สื่อมวลชนกล่าวถึงเครือข่ายของ
 ตนเองและผู้นำเครือข่าย ตามที่คุณสวัสดิ์ หอมปลื้มกล่าวได้ว่า

“โดยมากแล้วเราก็จะตามสถานการณ์ เกาะติดสถานการณ์ ทั้งสื่อโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ “

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาล ต.แสนสุข

โดยคุณวัฒนา ตั้งประกอบกล่าวว่า การติดตามความเคลื่อนไหวของสื่อมวลชนนี้ เป็นการติดตามว่า สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องราวของเครือข่ายได้ถูกต้องหรือไม่ โดยเฉพาะการขอสัมภาษณ์นายสมชาย เนื่องจากเกรงว่าเมื่อให้สัมภาษณ์ไปแล้ว สื่อมวลชนจะนำไปตีความผิดได้

“กลุ่มก็ติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชน บางทีก็ต้องดูว่าช่อง 3 ช่อง 7 ทีวีไอ้เค้าพูดถึงเราอย่างไร เค้าพูดถึงท่านนายกอย่างไร หรือบางทีเขามาขอสัมภาษณ์ สัมภาษณ์เรื่องอะไร เราควรจะให้สัมภาษณ์ไหม สัมภาษณ์ท่านนายกไปแล้วมันมีข้อดีข้อเสียอย่างไร จะเอาไปตีความผิดหรือไม่”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหานำวิจัยข้อ2 กระบวนการรวมกลุ่ม

ความเป็นมาของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี นั้นอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ 1) การกำเนิดขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม 2) การก่อตัวของกลุ่ม 3)การขยายตัวของกลุ่ม และ 4)กลุ่มที่เป็นรูปธรรม และมีระเบียบแบบแผนชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การปรากฏขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม (พ.ศ. 2509 – 2518)

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มเริ่มต้นงานการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีด้วยการเป็นผู้ใหญ่บ้าน และเริ่มสั่งสมชื่อเสียงและบารมี

คุณชาติ ศิริวรรณ กล่าวถึงการเริ่มต้นของกลุ่มว่า ย้อนหลังไปประมาณ 30 ปีเศษ จ.ชลบุรียังไม่ได้มีการรวมกลุ่มทางการเมืองใดๆ ทั้งสิ้น การเมืองใน จ.ชลบุรีเต็มไปด้วยการแก่งแย่งแข่งขัน หากคนที่จะประสานกลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกันไม่ได้ แต่แล้วการรวมกลุ่มกันทางการเมืองใน จ.ชลบุรีได้เริ่มขึ้นเมื่อมีหัวหน้ากลุ่มเกิดขึ้น คือนายสมชาย คุณปลื้ม ซึ่งมีคุณสมบัติโดดเด่นเพียงพอที่จะเป็นผู้นำกลุ่มได้

“เริ่มจากการเมืองท้องถิ่นสมัยแรก สมัยก่อนมีการแก่งแย่งกัน เมื่อแก่งแย่งกันแล้วเกิดข้อพิพาทระหว่างหมู่บ้าน จึงมามองว่าใครจะเป็นคนประสานตรงนี้ได้ จุดที่จะประสานได้ คือ ต้องเป็นบุคคลที่เป็นที่นับหน้าถือตา เป็นคนจริง เป็นนักเลง กล่าวได้กล้าเสีย ท่านนายกเป็นคนที่อยู่ตรงนั้น เป็นคนที่ทุ่มเทให้กับบางแสน สมัยเริ่มตั้งแต่เป็นผู้ใหญ่บ้าน ก็เริ่มพัฒนาตั้งแต่หมู่บ้านขึ้นมา”

ชาติ ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

ดังนั้นเมื่อต้องการศึกษาการก่อร่างสร้างกลุ่มต้องอาศัยการมองย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นความเป็นมาของนายสมชาย คุณปลื้ม ควบคู่ไปกับการก่อร่างสร้างกลุ่ม ดังนี้

นายสมชาย คุณปลื้ม กล่าวถึงความเป็นมาในการเข้ามาทำงานการเมืองว่า ปี 2509 ตนเองได้รับตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านแทนบิดาของภรรยา ด้วยคุณสมบัติส่วนตัวที่เป็นคนใจกว้าง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น จึงเริ่มมีชื่อเสียงขจรขยายเป็นที่ยอมรับ ผู้คนเข้ามาขอความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก

“ตอนเป็นผู้ใหญ่บ้านดังกว่าตอนเป็นกำนันอีก ก็อายุน้อย แค่ 30 ปีกว่า สมัยก่อนมี 7 โรงพัก 7 อำเภอ ขึ้นโรงพักทุกวัน มีไป 4-5 หมื่นบาท ขึ้นโรงพักไปลงมาก็หมด ช่วยเขาอย่างเดียวจนโตดัง”

สมชาย คุณปลื้ม / หัวหน้ากลุ่ม

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ ให้ข้อสังเกตว่า ในช่วงแรกนี้เป็นช่วงของการสร้าง สะสมบารมีและชื่อเสียงของนายสมชาย คุณปลื้ม โดยลักษณะการสื่อสารที่พบคือ ผู้คนที่ได้รับความช่วยเหลือจากนายสมชาย ได้บอกต่อถึงชื่อเสียงในด้านการช่วยเหลือผู้คน คุณงามความดี ความเป็นคนจริงของนายสมชายแบบปากต่อปาก

“หลังจากที่ได้รับตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านแทนพ่อตาของเขา ตำแหน่งกับคุณสมบัติส่วนตัวที่สั่งสมมาบวกกับหน้าที่หรือตำแหน่งทางราชการ ทำให้กำนันมีความสำคัญขึ้น เป็นที่พึ่งพาของลูกบ้านได้แล้วเป็นคนที่พูดคำไหน คำนั้น มีสัจวาจา ใจกว้าง มีใจนักเลง ก็เลยเป็นที่ชื่นชมของคนทั้งหลาย เป็นที่เชื่อถือ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ใช้เวลาสั่งสมมาเป็นเวลานาน กำนันก็เริ่มมีชื่อ มีเสียงเป็นที่ยอมรับของคนในตำบลแสนสุข”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

แต่อย่างไรก็ตาม ภาพการรวมกลุ่มยังไม่ชัดเจน เนื่องจากยังไม่สามารถระบุสมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่มได้ คุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงผู้คนที่เข้ามาหานายสมชายว่า จะมีลักษณะของการเข้ามาหาเพื่อขอความช่วยเหลือ และเชื่อว่านายสมชาย สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับตนเองได้ หากแม้ว่านายสมชายจะช่วยแก้ไขปัญหาให้ไม่ได้ แต่ก็สามารถเชื่อมโยงไปจนถึงผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้ และขอความช่วยเหลือจากบุคคลนั้น

“สาเหตุหนึ่งที่คนเข้าร่วมกลุ่มก็เพราะว่า เห็นว่ากำนันเป๊าะเป็นคนที่มีความจริงใจ มีการช่วยเหลือ ไม่ว่าจะใครเดือดร้อนก็จะเข้าไปช่วยทุกด้านไม่ว่าจะเรื่องเงินทองหรืออะไร เริ่มจากประสานงานกับผู้ใหญ่ มีความเดือดร้อนอะไรก็จะโยงไปถึงผู้ใหญ่ได้ ซึ่งปัญหาต่างๆ ก็จะเคลียร์กันได้ แม้กระทั่งว่าเกิดกรณีพิพาทก็จะเรียกมาไกลเกลี่ยให้ปรองดองกันได้ เป็นจุดที่ว่าสามารถเคลียร์ปัญหาต่างๆ ให้จบลงได้”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

ปี 2518 นายสมชายมีชื่อเสียงโด่งดังเพิ่มขึ้น นายสมชาย คุณปลื้มเข้าสู่วงการเมืองโดยเป็นหัวหน้าคณะให้แก่นายบุญชู โรจนเสถียร ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทำให้นายบุญชูสามารถเข้าสู่สภาได้สำเร็จ รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึง ผลการทำงานของนายสมชายครั้งนี้ว่าชื่อเสียงด้านการเป็นหัวหน้าคณะชั้นยอดทำให้ผู้คนที่ต้องการลงสมัครเลือกตั้งภายในท้องถิ่นเริ่มเข้ามาหาเพื่อให้นายสมชายเป็นหัวหน้าคณะให้ในการเลือกตั้ง

“เริ่มเข้าสู่วงการเมืองโดยเริ่มงานหาเสียงให้คุณบุญชู โรจนเสถียร ตอนนั้นอยู่พรรคกิจสังคม คุณบุญชูเป็นรัฐมนตรีคลัง ก็คะแนนมาชนะในถิ่นผม ชนะพลตรีศิริ 4-5 พันคะแนน ผมก็เลยโด่งดังไปเลย เป็นหัวหน้าคณะชั้นดี”

สมชาย คุณปลื้ม / หัวหน้ากลุ่ม

“พอมีการเลือกตั้งสส. หรือเลือกตั้งกลุ่มพลังท้องถิ่นอะไรต่างๆ ขึ้นมา ทุกคนก็มุ่งมาหากำนัน สมัยก่อนเขาเรียกว่าผู้ใหญ่เปาะ เขากว้างขวาง มีคนนับหน้าถือตาเยอะ เพราะฉะนั้นถ้าเข้ามาหาท่านกำนันก็จะได้รับการสนับสนุน ใหม่ๆ ก็อยู่ในวงแคบๆ ช่วยกันเป็นส่วนตัว ตั้งแต่สมัยพลตรีศิริ ศิริโยธิน สมัครสส. กำนันก็คล้ายๆ เป็นหัวหน้าคณะให้ สมัยนายบุญชู โรจนเสถียรก็ทำให้ พอพวกนี้ได้สส. คนก็ทิ้งกันว่ากำนันแกแ่่ง ก็เริ่มมีชื่อเสียง”

รศ.เชาวน์ คุณปลื้ม / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

จากลักษณะการก่อร่างสร้างกลุ่มในระยะแรก ยังไม่พบภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ชัดเจน โดยลักษณะเด่นในระยะนี้ คือ การปรากฏขึ้นของผู้ที่มีศักยภาพพอที่จะเป็นผู้นำกลุ่มและการสร้างชื่อเสียงและบารมีของนายสมชาย คุณปลื้ม

ระยะที่ 2 การก่อตัวของกลุ่ม (พ.ศ. 2519 – 2529)

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มได้พัฒนาบางแสนจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน จนผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเข้ามาหาเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชาย การก่อตัวของกลุ่มจึงเริ่มจากการรวมตัวกันของผู้นำท้องถิ่นบางแสนและผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียง

ปี 2519 นายสมชาย คุณปลื้ม ขึ้นเป็นกำนัน ต.แสนสุข ได้ริเริ่มพัฒนาบางแสนจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ชื่อเสียงของทีมแสนสุขจึงได้รับการยอมรับจากประชาชนและผู้นำท้องถิ่นคนอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง อาทิ ต.เหมือง ต.ห้วยกะปิ ต.อ่างศิลา ต.เสม็ด

คุณชาตรี ศิริวรรณ กล่าวถึง ผลงานการพัฒนา ต.แสนสุขว่า มีความโดดเด่นจนทำให้ผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงต้องเข้ามาหานายสมชายเพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นและศึกษาวิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชาย

“การพัฒนาตรงนี้เป็นที่เลื่องลือไปโดยตลอดว่า การทำงานของตำบลแสนสุขเป็นที่มาตลอดเมื่อเลื่องลือตรงนี้ คนก็อยากรู้ อยากเข้ามาทำความรู้จักกับท่านนายก”

ชาตรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

คุณสมบูรณ์ ประไพ กล่าวถึง มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเข้าร่วมกลุ่มกับนายสมชายว่า สมาชิกซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเข้าร่วมกลุ่มเพื่อเรียนรู้วิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชายแล้วนำกลับไปปรับใช้กับท้องถิ่นของตน

“บางคนเข้ามาเพราะว่าจะเข้ามาเพื่อศึกษาการทำงานของท่านนายก เอาไปเป็นแนวทางและปฏิบัติตามเพื่อเป็นประโยชน์ต่อชุมชน เนื่องจากผลงานของท่านนายกที่ออกไปเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นเพราะฉะนั้นผู้นำชุมชนต่างๆ ก็มุ่งเข้าไปหาเพื่อจะนำไปเป็นแบบปฏิบัติงาน นี่เป็นสิ่งดึงดูดหนึ่งที่จะทำให้อำเภอมาเข้าร่วมกลุ่ม”

สมบูรณ์ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้มและคุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงการก่อร่างสร้างกลุ่มในระยะนี้ว่า การรวมกลุ่มเริ่มเกิดขึ้นจากจุดเล็กๆ คือ ผู้นำท้องถิ่นในเขตบางแสนและบริเวณโดยรอบ รวมทั้งพี่น้องเพื่อนฝูงคนใกล้ชิดที่รู้จักสนิทสนมกับนายสมชายก่อน โดยมีจุดมุ่งหมายในด้านการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง คือ พื้นที่บางแสนและท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นหลัก

“ย้อนหลังไปในช่วงปีพ.ศ. 2519 - 20 ท่านนายกสมัยนั้นยังเป็นกำนัน ท่านเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นคนจริงใจ ช่วยเหลือประชาชน ไม่ว่าจะเป็นชาวตำบลแสนสุขหรือตำบลใกล้เคียง

เช่น ต.เหมือง ห้วยกะปิ อ่างศิลา เสม็ด หรือจะเป็นอำเภอใกล้เคียง เช่น อ.เหมือง อ.ศรีราชา ก็ได้
พื้นฐานจากตรงนี้ ทำให้รู้จักกับท้องถิ่นต่างๆ การรวมกลุ่มกันก็เริ่มจากผู้นำในท้องถิ่น ซึ่งก็เริ่มจะเป็น
ปีกแผ่นแล้ว”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาล ต.แสนสุข

“ท่านนายกสมชายเริ่มจากการเป็นกำนันมาก่อน ก็มาคลุกคลีกับพวกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
จนกระทั่งมีความคุ้นเคย จนกระทั่งมีปัญหาอะไรเกี่ยวกับท้องถิ่นต่างๆ ก็ขึ้นมาเพื่อให้กำนันเป๊าะช่วย
แก้ไข เป็นการโยงโยยเครือข่าย ผมอยู่ในเขตของศรีราชา ส่วนมากเค้าก็จะรู้จักกำนันเป๊าะ “

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

“การเมืองพื้นถิ่นท่านนายกสมชายทำมานาน เท่าที่ผมจำได้ก็ปี 2525 ท่านนายกสมชาย เริ่ม
จากการที่เป็นกำนันมาก่อน ก็มาคลุกคลีอยู่กับพวกกำนันผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นฐานเสียง จนกระทั่งมี
ความคุ้นเคยกัน เวลามีปัญหาอะไรเกี่ยวกับท้องถิ่นต่างๆ ก็เข้ามาหาเพื่อให้กำนันเป๊าะช่วยแก้ไข ก็เป็น
การเริ่มโยงโยยเครือข่าย ตอนแรกๆ ก็เป็นจุดเล็กๆ ที่บางแสนก่อน ต่อมาชื่อเสียงของท่านก็ดังขึ้น มีการ
รวมตัวของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เพราะท่านเป็นประธานชุมนุมผู้ใหญ่บ้าน ชื่อเสียงน่าจะมาจากจุดนี้ คือ
ท่านจะมาจากเจ้าหน้าที่กำนันผู้ใหญ่บ้านก่อน แล้วก็จะขยายกำลังไปตามลูกบ้าน ไม่ว่าจะมีปัญหา
อะไร ผู้ใหญ่บ้านก็จะรับมาแล้วก็จะไปหาที่กำนัน กำนันก็จะแก้ไขปัญหาให้ รู้สึกจะทุกอย่าง เรื่อง ตรงนี้เป็น
จุดเริ่มต้นในฐานเสียง”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

ระยะที่ 3 การขยายตัวของกลุ่ม (พ.ศ.2530 – 2538)

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มขยายกลุ่มด้วยการลงสมาชิกกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งระดับ
ท้องถิ่นและระดับชาติใน จ.ชลบุรี ซึ่งสมาชิกกลุ่มสามารถได้รับตำแหน่งเป็นจำนวนมาก

ปี 2530 ตำบลแสนสุขยกฐานะเป็นเทศบาล นายสมชาย คุณปลื้มได้รับเลือกเป็นนายก
เทศมนตรีเทศบาล ต.แสนสุข ชื่อเสียงและบารมีส่วนตัวประกอบกับการรวมกลุ่มของผู้นำท้องถิ่นใน
เขตบางแสนและพื้นที่ใกล้เคียงที่ขยายไปถึง อ.ศรีราชา

คุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึงลักษณะเด่นของการขยายตัวของกลุ่มในระยะนี้ว่า นายสมชายเริ่มส่งสมาชิกกลุ่มลงสมัครชิงตำแหน่งผู้นำท้องถิ่นต่างๆ ใน จ.ชลบุรีรวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยอาศัยกลุ่มของตัวเองที่มีอยู่เป็นฐานเสียงในการต่อสู้ในสนามการเมือง

“พอเริ่มกว้างขวาง กลุ่มเรามีพรรคมีพวกบางแล้ว ทีนี้ก็เลยคิดกันว่า ลองดูซิ ส่งลงทั้งจังหวัดจะเป็นอย่างไร ส่วนมากจะส่งนักการเมืองทุกระดับมาลงสมัคร อย่างสุขาภิบาล อบต. เทศบาล อบจ. คือ ในเขตไหนที่มีการลงสมัคร ท่านก็จะส่งคนของท่านลงพื้นที่ทั้งหมด”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

ในระหว่างการขยายกลุ่มนี้ คุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณอาวุธ บุญสุวรรณ และคุณอนุชาติ ศุภศิริ ลักษณะ กล่าวถึงมูลเหตุจูงใจให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มว่า สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มเนื่องจากต้องการลงเล่นการเมืองท้องถิ่น การเข้าร่วมกลุ่มของสมาชิกเกิดจากตัวเองต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งในสนามท้องถิ่นในเขต จ.ชลบุรี ซึ่งการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้จะทำให้ได้รับการสนับสนุนในด้านฐานเสียงจากนายสมชาย ซึ่งมีฐานเสียงอยู่ในมือเป็นจำนวนมาก ประกอบกับชื่อเสียงของนายสมชายเอง โดยเมื่อบอกกับประชาชนว่าเป็นคนของนายสมชายแล้ว โอกาสที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาจะมีสูงขึ้น

“ท่านเคยเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาก่อน ก็มีสมาชิกเดินเข้ามาขอให้ช่วยเวลาจะลงสมัครรับเลือกตั้ง แล้วก็มีบางส่วนที่มาขอสมัครโดยใช้บารมีของท่าน”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“คนที่มาเป็นเครือข่ายของท่าน วัตถุประสงค์คือต้องการเล่นการเมือง ขอให้ท่านช่วยบ้าง พอบอกว่าเป็นคนของท่านนายก ก็แทบจะนอนมาแล้ว”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“อย่างตัวพี่เองเดินเข้ามาทำงานกับท่านนายก เราก็มีจุดประสงค์ที่จะเล่นการเมืองด้วย ส่วนมากทุกคนตอนนี้จะไปสายนายกกันหมด ทุกวันนี้ทุกคนที่ลงสมัคร ต้นสังกัดก็เป็นท่านนายกหมด ให้แข่งขันกันเอง แต่ใครได้มาก็ทีมเดียวกันอยู่แล้ว”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณะ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

ปี 2538 กลุ่มเข้าร่วมกับพรรคชาติไทย ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งสส.และกวาดที่นั่งสส.ของ จ.ชลบุรีทั้งหมด

ระยะที่ 4 กลุ่มที่เป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจน (พ.ศ.2538 – ปัจจุบัน)

ในระยะนี้ กลุ่มได้จัดตั้งสำนักงานอย่างเป็นทางการขึ้น และนายสมชาย คุณปลื้มได้เป็น ประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี ผู้นำท้องถิ่นเกือบทั้งจังหวัดเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเนื่องจาก คาดหวังว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่ของตน

ในระยะที่ 4 นี้ กลุ่มมีลักษณะเป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจน เนื่องจากกลุ่มได้ จัดตั้งสำนักงานอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นศูนย์กลางของกลุ่ม เรียกว่า ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก(รายละเอียดในภาคผนวก) ประกอบกับนายสมชาย หัวหน้ากลุ่มได้รับการแต่งตั้ง ให้เป็นประธานที่ปรึกษาแผนและจัดสรรงบประมาณของจ.ชลบุรี มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณ ลงในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วทั้ง จ.ชลบุรี ดังคำกล่าวของคุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม

“การพัฒนาที่โดดเด่น ผู้คนกินดีอยู่ดีมากขึ้น ทำให้ท้องถิ่นข้างเคียง อบต.กิติ หรือเทศบาล ใกล้เคียงกิติได้นำเป็นตัวอย่างและเข้าร่วม ทำให้ท่านนายกได้เป็นประธานประสานแผนพัฒนาของ จังหวัด ก็เกิดการรวมกลุ่มขึ้น”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

คุณชาตรี ศิริวรรณ กล่าวถึงมูลเหตุที่ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มว่า ด้วยสาเหตุที่นายสมชายได้ เป็นประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี ทำให้ผู้นำท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีต่างวิ่งเข้าหาเพื่อเข้าร่วม กลุ่มเนื่องมาจากผลประโยชน์จากเงินงบประมาณที่จะถูกแบ่งสนับสนุนกระจายลงสู่ทุกพื้นที่ลงสู่ สมาชิก ตัวสมาชิกเองจะมีรายได้จากงบประมาณที่กระจายลงมา

“สิ่งที่เป็นแรงจูงใจมากที่สุดคือ การทำให้ทุกคนมีอาชีพ สร้างอาชีพให้กับชุมชน เช่น ใน จ.ชลบุรีจะสร้างอาชีพตรงไหนบ้าง เช่น การตัดถนน สร้างถนน เค้าดึงคนชดมาทั้งนั้น แบ่งกันไป คนนั้น เอาดินไป คนนี้เอาลูกรังไป ก็กระจายรายได้และสร้างรายได้และทำเพื่อชุมชน เข้ามาทำกันเยอะ เพราะว่ามีรายได้ดี”

ชาตรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

นอกจากนี้ คุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ คุณสมสมาน อาษารัฐ และคุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล ยังกล่าวถึงมูลเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มว่า การเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มทำให้การของบประมาณไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองง่ายขึ้นและเม็ดเงินมีปริมาณมากขึ้น

“ความจริงแล้วทุกคนคิดว่างบประมาณเราขอสะดวกกว่า อยู่ที่เรารู้ว่าตอนนี้เราอยู่ที่บ้านใหญ่ เราต้องการให้พื้นที่ของตำบลเราเจริญ เราก็เลยเข้ามาทางนี้ ถ้าเกิดเราไม่เข้ามาทางนี้ เวลาของบเราก็ไม่ได้ ตำบลเราก็ไม่เจริญ ทุกตำบลคิดเหมือนกันหมด ก็เลยมาทางนี้กันหมด จริงๆ แล้วขออะไรเขาก็ให้หมด ขออะไรที่เป็นส่วนรวมเขาให้หมด”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

“เค้าให้งบ ให้ความช่วยเหลือ ในเมื่อเค้ามีการพัฒนาให้หมู่บ้านเรา หมู่บ้านเราก็ดีขึ้น ไม่ว่าจะสาธารณูปโภค ถนนหนทาง สาธารณสุข การศึกษา พอมีกำลังปุ๊บ เค้าก็จะเข้าไปช่วย พออยู่กับกลุ่มของท่านนายกแล้ว มันก็ช่วยให้การพัฒนาในท้องถิ่นเราทำได้ง่ายขึ้นและดีขึ้นตามลำดับ”

สมสมาน อาษารัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

“ใครเข้าไปทำงานก็ต้องเข้าไปทำงานกับท่าน เรื่องการจัดสรรงบประมาณก็ต้องมาขอ อย่างขอ อบจ.มา อบจ.จัดได้ 50% ที่เหลืออีก 50% ก็ต้องมาขอจากท่าน พอต้องมาขอจากท่าน มันก็เป็น การดึงมาร่วมงานกัน จากใครก็แล้วแต่ที่มาจากไหน ก็ต้องเข้าร่วมกลุ่ม”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

คุณวัฒนา ตั้งประกอบและคุณชาติรี ศิริวรรณ กล่าวถึง มูลเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มว่า การเป็นสมาชิกของกลุ่มทำให้ขอความช่วยเหลือต่างๆ จากหน่วยงานราชการต่างๆ ในจังหวัด หรือการขอความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นสะดวกขึ้น

“บางกลุ่มอาจถูกเอาเปรียบ หรือว่าไม่มีอำนาจต่อรอง ก็ได้พึ่งท่านเข้าไปเจรจา โดยไม่ได้ใช้กำลัง ใช้เหตุผล โดยเฉพาะท่านจะเข้าไปพูดคุยในระดับกระทรวงก็ได้ เพราะท่านมีบารมีถึง”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

“เนื่องจากว่ากลุ่มเราสามารถประสานงานได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นเมื่อใครก็ตามที่เข้ามาในกลุ่มเรา เวลาทำงานพัฒนามันก็ง่ายขึ้น”

ชาตรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

ในระยะที่ 4 นี้กลุ่มมีสมาชิกที่เป็นผู้นำท้องถิ่นจำนวนมาก คุณสมสมาน อาจารย์รัฐ และคุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล กล่าวว่า เป็นเสมือนแรงกดดันที่ทำให้ผู้นำท้องถิ่นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มต้องเข้าร่วมกลุ่มเพื่อความสะดวกในการทำงานของตนเอง

“คือแต่เดิมผมเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมาก่อน พอผู้ใหญ่บ้านซึ่งเค้าอยู่ในกลุ่มของท่านนายก เวลาเค้ามีอะไรเราก็โอเค ทำงานร่วมทีมกับกลุ่มของท่านนายก ไปๆ มาๆ พอสัมผัสแล้วรู้ว่าเป็นกลุ่มพัฒนา ทำงานด้วยกันบ่อยเข้าก็เข้าร่วมกลุ่มไปโดยปริยาย”

สมสมาน อาจารย์รัฐ / รองประธานสภาอบต. ต.ธาตุทอง

“ที่แรกผมเข้ามาคนเดียวจริงๆ ในศรียาซามี 5 ตำแหน่ง แต่เวลาทำงานมันต้องประสานกับคนอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มของท่านนายก ตอนหลังมาทำงานร่วมกันมันไม่มีปัญหาอะไร ในสภาที่ทำหน้าที่ให้ดีที่สุด สุดท้ายก็เลยอยู่กับกลุ่ม เพราะการทำงานอย่างน้อยถ้ารวมเป็นหนึ่งเดียวกัน การพัฒนามันจะดี”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภา อบจ. จ.ชลบุรี

คุณวินัย พันภัยพาล คุณอัมพล บุญชอบ คุณอาวุธ บุญสุวรรณ และคุณวัฒนา ตั้งประกอบ กล่าวถึงภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มในระยะที่กลุ่มเป็นรูปธรรมชัดเจนแล้วว่า คือ การพัฒนาพื้นที่ของสมาชิกและ จ.ชลบุรีให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ

“ ส่วนหนึ่งคือการพัฒนา จ.ชลบุรี ยกตัวอย่างเช่น เมืองบรรหาร 2 เราก็อยากมีแบบนั้นบ้าง สร้างความเจริญต่างๆ ขึ้นมา เพราะจากที่เห็นอยู่ชลบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยว เป็นเมืองเศรษฐกิจอุตสาหกรรมอยู่ในตัวพร้อม ตรงนี้เป้าหมายก็จะทำให้เป็นระเบียบ การจัดสรรการจัดองค์กรให้เป็นรูปแบบ ทำอย่างไรก็ได้ ตรงนี้ทางกลุ่มจะให้เข้าถึงประชาชนมากที่สุด ประชาชนได้รับผลประโยชน์ให้มากที่สุด”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

“เรามีวิสัยทัศน์อันเดียวกัน อยู่ด้วยอุดมการณ์เดียวกัน มองจุดประสงค์อันเดียวกัน คือ ต้องการพัฒนาจังหวัดชลบุรีให้ทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาลอ่าวอุดม

“จุดมุ่งหมายของกลุ่มก็คือ เป็นการทำให้พัฒนาให้จังหวัดชลบุรีเจริญ โดยเวลาเราลงสมัครรับเลือกตั้ง เรามักจะตั้งชื่อเป็นสิ่งที่พัฒนาเมือง อย่างที่ผมท่านนายกตั้งชื่อว่าชลบุรีโฉมใหม่ ซึ่งหมายถึง เป็นทีมที่จะพลิกโฉมอะไรหลายๆ อย่างที่มันดูไม่สะอาดใน จ.ชลบุรี ท่านก็พยายามพลิกโฉม โดยบอกอยู่คำหนึ่งว่าจะทำให้เหมือน จ.สุพรรณบุรี”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

นอกจากนี้คุณวัฒนา ตั้งประกอบและคุณชาติ ศิริวรรณ กล่าวว่า ภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่ม คือ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของสมาชิกภายในกลุ่ม เมื่อสมาชิกภายในกลุ่มมีฐานะทางเศรษฐกิจดีแล้ว กลุ่มจะสามารถดำรงอยู่ได้ โดยคุณวัฒนาและคุณชาติเชื่อว่าทั้งเศรษฐกิจของสมาชิกภายในกลุ่มและการพัฒนาท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ควบคู่กัน การพัฒนา จ.ชลบุรี ก็คือการนำงบประมาณลงไปในพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำไปปรับปรุงสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การนำงบประมาณลงไปก็เท่ากับเป็นการแบ่งสรรปันส่วนงบประมาณไปยังกลุ่มย่อยต่างๆ ภายในเครือข่าย เงินงบประมาณที่นำลงไปก็เท่ากับเป็นการสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับสมาชิกภายในเครือข่าย

“อย่างน้อยที่สุดกลุ่มจะแข่งได้ ทุกคนต้องมีงานทำ”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“จริงๆ แล้วมันเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่า เมื่อเศรษฐกิจของแต่ละคนมองแล้วเนี่ยต่างคนต่างได้ เรื่องส่วนรวมก็ไม่คิดกัน คิดแต่เรื่องเศรษฐกิจของตัวเอง แต่ถ้ามีหัวเรือใหญ่สักคนเนี่ยทำอะไรมันง่ายขึ้น เพราะมีคนนับหน้าถือตา สิ่งสำคัญคือทำอย่างไรให้ทุกคนในกลุ่มมีเศรษฐกิจที่ดี แล้วเมื่อเศรษฐกิจดี การพัฒนามันก็ตามมาด้วย ได้ทั้งเศรษฐกิจดี การพัฒนาในท้องถิ่นก็ดีด้วย”

ชาติ ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

ท้ายที่สุด จุดมุ่งหมายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้ รศ.เชาวน์ มณีวงศ์กล่าวว่า ต้องการลดล้างภาพกลุ่มอิทธิพล กลุ่มนักเลง และสร้างภาพของกลุ่มเพื่อการพัฒนา

“แต่ก่อนโดนโจมตีมากเลยว่าเป็นพวกอิทธิพล เป็นนักเลง จริงๆ แล้วมันไม่ใช่ เราพยายามจะทำให้ภาพของกลุ่มเพื่อการพัฒนามันเด่นชัดเหมือนกับที่ จ.สุพรรณบุรี เพราะฉะนั้นถ้าเป็นคนเกเรเค้าจะไม่เอาเลย เพราะเข้ามาแล้วทำให้กลุ่มเสียหาย”

รศ.เชาว์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระยะที่	ช่วงเวลา	บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการรวมกลุ่ม	ลักษณะการสื่อสาร	ประเด็นในการสื่อสาร
ระยะที่ 1 การกำเนิดขึ้นของ หัวหน้ากลุ่ม	2509 - 2518	-นายสมชาย คุณปลื้ม -ลูกบ้านต.แดนสุขที่เข้ามาขอความช่วยเหลือ -ผู้ที่ต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น	การสื่อสารในการสร้างหัวหน้ากลุ่ม -การบอกต่อชื่อเสียงในด้านความมีน้ำใจของ นายสมชายระหว่างลูกบ้านแบบปากต่อปาก -การเป็นหัวคะแนนให้นายบุญชู โรจนเสถียร ชนะการเลือกตั้งสส.	-คุณงามความดีของนายสมชาย คุณปลื้ม มีต่อลูกบ้าน -ความสามารถของนายสมชายที่ทำให้ นายบุญชู ได้รับการเลือกตั้ง
ระยะที่ 2 การก่อตัวของกลุ่ม	2519 – 2529	-นายสมชาย คุณปลื้ม -ลูกบ้าน -ประชาชนในจังหวัดที่เข้ามาขอความช่วยเหลือ -ผู้ที่ต้องการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น -ผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียง	การสื่อสารในการก่อตัวของกลุ่ม -การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตากัน	-การพัฒนาท้องถิ่น
ระยะที่ 3 การขยายตัวของกลุ่ม	2530 – 2538	-นายสมชาย คุณปลื้ม -ลูกบ้าน -ผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียง -ผู้สมัครรับเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี	การสื่อสารในการขยายกลุ่ม -การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตากัน -การประชุม	- การส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง ภายในท้องถิ่น
ระยะที่ 4 กลุ่มที่เป็นรูปธรรม มีระเบียบแบบแผน ชัดเจน	2538 ถึงปัจจุบัน	-นายสมชาย คุณปลื้ม -ลูกบ้าน -ผู้นำท้องถิ่นทั้ง จ.ชลบุรี	การสื่อสารในการจัดรูปกลุ่ม การสร้าง กฎระเบียบ ภายในกลุ่ม - การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่า ตากัน -การประชุม -การจัดตั้งศูนย์กลางเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร	-การพัฒนา จ.ชลบุรีและท้องถิ่นของสมาชิก -การแบ่งสันปันส่วนงบประมาณในการ พัฒนา จ.ชลบุรี

ตารางที่ 3 กระบวนการรวมกลุ่ม

ปัญหานำวิจัยข้อ 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่ม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 1) ปัจจัยหลัก ซึ่งประกอบด้วย 1.1) ผู้นำกลุ่ม และ 1.2) การประสานประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม 2) ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย 2.1) การสื่อสารที่มีคุณภาพ 2.2) ความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น 2.3) ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม 2.4) โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด และ 2.5) ผลงานด้านการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งขอเสนอรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยหลัก

1.1 ปัจจัยด้านผู้นำกลุ่ม

ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ เนื่องจากตัวผู้นำกลุ่มมีคุณสมบัติส่วนตัวอันโดดเด่น อันประกอบไปด้วย 1.1.1) ความมีคุณธรรม 1.1.2) ความมีใจนักเลงและกล้าได้กล้าเสีย 1.1.3) ความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือสมาชิก 1.1.4) ความทุ่มเทให้กับงานพัฒนา 1.1.5) มีบารมี รู้จักคนมาก 1.1.6) ความสามารถในการจัดสรรงบประมาณลงสู่ท้องถิ่น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 ความมีคุณธรรม

คุณธรรมในที่นี้ประกอบไปด้วยความมีสัจจะและความยุติธรรม โดยคุณวัฒนา ตั้งประกอบและคุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม กล่าวว่า ความมีคุณธรรมของนายสมชายทำให้สมาชิกให้ความยอมรับนับถือ และเชื่อถือทั้งด้านส่วนตัวและด้านการบริหารและการดำเนินงานภายในกลุ่ม

“ผมกล้าพูดเลยว่า ท่านนายกเป็นคนมีคุณธรรมสูง ไม่เคยรังแกคน ท่านเคยเป็นนักเลงมาก่อน แต่เป็นนักเลงมีคุณธรรม ไม่รังแกเขา ไม่เอาเปรียบเขา มีแต่ช่วยเหลือ มีแต่ให้ ด้วยคุณสมบัติอันนี้แหละที่ทำให้ท่านเป็นที่ยอมรับของผู้นำท้องถิ่นทั้งจังหวัด”

วัฒนา ตั้งประกอบ /นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

“ท่านเป็นคนที่ว่าพูดคำไหนคำนั้น สมาชิกก็ต่างให้ความเชื่อถือตรงจุดนี้ ทำให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งในด้านโครงการและการรวมกลุ่ม”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม /สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

1.1.2 ความมีใจนักเลงและกล้าได้กล้าเสีย

คุณชาติร์ ศิริวรรณ และคุณวัฒนา ตั้งประกอบบอกว่า ความเป็นคนจริงใจนักเลงและกล้าได้กล้าเสีย ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มให้ความยำเกรง ส่งผลให้สามารถควบคุมสมาชิกที่แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยหลายๆ กลุ่มให้อยู่รวมกันได้

“ ถ้าพูดถึงเมืองชลแล้ว เมื่อก่อนมีกันอยู่หลายก๊ก คนที่จะเอาอยู่ต้องเป็นคนจริง ต้องเป็นนักเลง กล้าได้กล้าเสีย คนเมืองชลมักจะเป็นอย่างนี้ คือต้องซื่อใจกันจริงๆ ท่านนายกเป็นคนหนึ่งที่มีคุณสมบัตินี้ จึงสามารถกำราบบรรดาคนใหญ่คนโตในจังหวัดให้มาอยู่รวมกันได้”

ชาติร์ ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

“ท่านเป็นนักเลงมาก่อน แต่เป็นนักเลงมีคุณธรรม ไม่รังแกเขา ไม่เอาเปรียบเขา มีแต่ช่วยเหลือ มีแต่ให้ ความเป็นคนใจนักเลงทำให้คนเกรงใจท่าน เรียกได้ว่าท่านมีทั้งพระเดชพระคุณ เลยทำให้มีคนอยู่”

วัฒนา ตั้งประกอบ /สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

1.1.3 ความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือสมาชิก

คุณอัมพล บุญชอบ คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล และรศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึง ความจริงใจของนายสมชายว่า เป็นคนที่จริงใจในการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านเงินทองและคำปรึกษาปัญหาชีวิต ทำให้สมาชิกเกิดความศรัทธา และอยากเข้าร่วมกลุ่ม

“กำนันเป๊าะเป็นคนที่มีความจริงใจ มีการช่วยเหลือ ไม่ว่าจะใครเดือดร้อนก็จะเข้าไปช่วยทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินทองหรือเรื่องอะไร ฉะนั้นในเมืองชลเวลาชาวบ้านเค้ามีความเดือดร้อน ไม่รู้จะหันหน้าไม่พึ่งใครก็มาหาท่าน ซื่อเสียงท่านเรื่องช่วยคนนี่แซ่ซร้องไปทั่วทั้งจังหวัด”

อัมพล บุญชอบ /สมาชิกสภาเทศบาลเมืองศรีราชา

“ท่านเป็นคนจริงใจ มีมนุษยสัมพันธ์ ช่วยเหลือประชาชนไม่ว่าจะเป็นชาวตำบลแสนสุขหรือตำบลใกล้เคียง ใครๆ ก็รู้ว่าท่านใจกว้าง พอรู้แล้ว ได้สัมผัสแล้วก็อยากจะเข้ามาอยู่ร่วมกลุ่มกับท่าน”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

“ท่านนายกเป็นนายทุนสนับสนุนให้ทุกกลุ่มว่าขาดเหลืออะไรไหม ให้ไปแล้วก็ไม่หวังผลอะไรตอบแทน ท่านเป็นคนแบบมีก็บอกว่ามี มีน้อยก็บอกว่ามีน้อย มีมากก็บอกว่ามีมาก วันนี้ยังไม่มีตั้งไว้วันหลังนัดมาเอาใหม่ วันไหนถ้าท่านไม่จ่ายตั้งช่วยเหลือก็ผิดปกติ”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

1.1.4 ความทุ่มเทให้กับการพัฒนา

คุณสมสมาน อาจารย์รัฐ และคุณชาติรี ศิริวรรณ กล่าวว่า นายสมชายเป็นคนทุ่มเทให้กับการพัฒนาท้องถิ่นและ จ.ชลบุรี อย่างจริงจัง ทำให้เกิดผลงานการพัฒนาท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรม จากจุดนี้ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของนักเลงจางหายไป ผู้นำท้องถิ่นจึงเข้าร่วมกลุ่มเพื่อขอคำปรึกษาและศึกษาตัวอย่างการพัฒนา

“ภาพพจน์อาจจะมองว่าเค้าเป็นนักเลง ถ้าเข้ามาได้สัมผัสแล้วจะรู้ว่า เค้าไม่ใช่ นักเลง เค้าเป็นนักพัฒนา ตอนหลังๆ มาประชาชนก็เริ่มเข้าใจกันมากขึ้น”

สมสมาน อาจารย์รัฐ / รองประธานสภาอบต.ธาตุทอง

“เริ่มตั้งแต่เป็นผู้ใหญ่บ้าน ท่านก็เริ่มพัฒนาตั้งแต่หมู่บ้านขึ้นมา จนเป็นกำนัน ท่านก็พัฒนาบางแสนมาโดยตลอด ท่านคิดอย่างเดียวว่าต้องพัฒนาบ้านเราให้ดีกว่าก่อน จากการพัฒนาบางแสนก็ทำให้คนอื่นเอาเป็นตัวอย่างในหลายๆ แห่ง”

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

1.1.5 มีบารมี รู้จักคนมาก

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึงนายสมชายว่าเป็นผู้มีบารมี รู้จักคนมาก ซึ่งส่งผลให้นายสมชายสามารถดึงงบประมาณเข้าสู่ จ.ชลบุรีและเข้าสู่กลุ่มได้ง่ายขึ้น

“บางที่ท่านไม่ใช่คนงอแง แต่หน่วยเหนืองอแง งบประมาณของกรมพัฒนาทั่วไปหรืออบต. อบจ. ยังไม่มีเงิน ท่านรัฐมนตรีสนธยาพอมิบาร์มีกับรพช. ก็ผลักดันเองบ รพช. เปลี่ยนโครงการ ของบ จากกระทรวงให้ จากสส. สนธยาบ้าง สส. สง่าบ้าง ปรับโครงการ แม้แต่สำนักงบประมาณท่านก็มีเพื่อน อยู่ ท่านถามว่ามีงบประมาณบ้างไหม ของบสนับสนุนหน่อย”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

1.1.6 ความสามารถในการจัดสรรงบประมาณลงสู่ท้องถิ่นต่างๆ

คุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม และคุณสมบุญ ประไพ กล่าวถึง นายสมชาย ว่า เป็นผู้ นำ ที่ สามารถ จัดสรร งบประมาณ การ พัฒนา ได้ เป็น อย่าง ดี โดย จัดสรร ให้ สมาชิก ภายใน กลุ่ม ได้รับ งบประมาณ โดยทั่วถึงกัน และเป็น ธรรม ซึ่ง ส่งผล ให้ สมาชิก มี เศรษฐกิจ ที่ ดี ด้วย คุณสวัสดิ์ และ คุณสมบุญ ยัง กล่าว อีก ว่า การ จัดสรร งบประมาณ ที่ ดี นี้ ทำให้ สมาชิก ภายใน กลุ่ม เกิด ความ พึงพอใจ ไม่ เกิด ความ ขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท ภายใน กลุ่ม เพื่อ แย่งชิง งบประมาณ ส่งผล ให้ กลุ่ม ดำรง อยู่ ได้

“เรื่องของการทำงานสำคัญ ต้องมีการทำงาน ต้องพยายามหางานให้ทำไม่มากนักน้อย แล้วแต่ถ้ามีฝากให้ได้ก็ฝากให้ แล้วก็แบ่งๆ กันไป กรู่นี้มีก็คน มันแบ่งสรรปันส่วนกันได้ลงตัวดี ปัญหามันก็ไม่เกิด”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

“ท่านเป็นประธานประสานแผนก็ได้เข้าไปดูการบริหารงบประมาณต่างๆ ที่จะดึงมาพัฒนา จังหวัดของเรา แล้วก็รวมไปถึงอบต. และเทศบาลที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งจังหวัดจะได้แบ่งสรรปันส่วนกัน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วก็จะเป็นที่พึงพอใจกันทุกฝ่าย”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกเทศบาลเมืองแสนสุข

“ท่านนายกสมชายทำงานเก่ง บริหารเก่ง ดึงงบประมาณเก่ง ทุกบาทที่ได้มา เขาจะกระจาย คือ แบ่งปันปันส่วนอย่างแท้จริง จะแบ่งกันเยอะ แบ่งให้อบต. ที่ไม่มีรายได้ ปกติจะรวมแต่เทศบาลอย่างเดียว แต่นี้จะกระจายให้หมดเลย แบ่งให้เท่ากัน พอคนได้งานทำ มีเงินใช้กันอย่างทั่วถึง ความขัดแย้ง ภายใน มันก็ไม่มี อยู่กันอย่างสมัครสมานสามัคคี กลุ่มมันก็อยู่ได้ เพราะคนมันอยู่ได้”

สมบุญ ประไพ / ประธานสภาอบต. ตำบลห้วยกะปิ

“จะแบ่งงบประมาณกันเหมือนแบ่งเค้ก แบ่งเท่าๆ กันหมด แบ่งตามความจำเป็นมาก จำเป็นน้อย อย่างอบต. ไม่มีเงิน เงินไปอยู่อบจ. เยอะ เค้าจะแบ่งเลย เค้าดูเหตุผลว่าอบต.นี้เล็กนะ เงินยังไม่ไปเค้าก็จะแบ่ง นายกเค้าประสานแผนคลุมทุกอย่าง”

ลิขิต ศิริมณีรัตน์ / เทศมนตรีเทศบาลบางละมุง

ความสำคัญของนายสมชายซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้ คุณวัฒนา ตั้งประกอบ คุณอาวุธ บุญสุวรรณ และคุณอนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ กล่าวว่า “ไม่มีผู้นำ ไม่มีกลุ่ม ไม่มีผู้นำ กลุ่มไม่สามารถดำรงอยู่ได้” เนื่องจากภายในกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้มีกลุ่มย่อยอยู่เป็นจำนวนหลายกลุ่ม แกนนำแต่ละคนต่างก็มีอำนาจและบารมีภายในกลุ่มของตน หากขาดคนที่สามารถควบคุม แกนนำเหล่านี้ได้ไป กลุ่มก็จะแตกแยกออกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย และเกิดการไม่ยอมลงให้กันระหว่าง แกนนำของกลุ่มย่อยเหล่านั้น

“ถ้าขาดท่านแล้วกล้ายืนยันได้ว่าใน จ.ชลบุรีนี้มีเจ้าพ่อ คนใหญ่คนโตมากมาย แต่บารมีท่านมาก ไม่อย่างนั้นบ้านเมืองจะเดือดร้อนเป็นไฟแน่นอน”

วัฒนา ตั้งประกอบ / นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านสวน

“หากท่านเป็นอะไรไป เครือข่ายของเราจะลำบาก จะไม่เป็นปึกแผ่น และก็จะมีความขัดแย้งที่จัดการไม่ได้ ชลบุรีจะแบ่งออกเป็นก๊ก เป็นฝ่ายอย่างแน่นอน”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“ไม่มีท่านนายกกลุ่มก็คงจะแตก เพราะไม่มีใครยอมใคร ถ้าไม่มีท่าน ต่างคนก็ต่างไป ไม่ยอมกัน อยู่ด้วยกันไม่ได้”

อนุชาติ ศุภศิริลักษณ์ / ประธานสภาอบต. ต.หน้าพระธาตุ

1.2 ปัจจัยด้านการประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

คุณสมบุรณ์ ประไพ และคุณชาติรี ศิริวรรณ กล่าวถึง การประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มว่า สมาชิกภายในกลุ่มมีเป้าหมายและภารกิจสำคัญร่วมกันในการทำงาน คือ ไม่พยายามขัดแย้งกันด้วยเรื่องงบประมาณ สิ่งสำคัญที่สุดคือ สมาชิกทุกคนต่างมีรายได้เป็นที่พอใจและได้พัฒนาท้องถิ่นของตน รวมทั้ง จ.ชลบุรีด้วย

“ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มเข้มแข็งคือ ทุกคนรักษากฎระเบียบ ทุกคนมีความจริงใจที่จะเข้ามาทำงานร่วมกัน และทุกคนทราบว่าผลในการทำงานจะทำให้เศรษฐกิจของตนเองดีขึ้น ครอบคลุมวิถีชีวิต ทำให้จังหวัดของเราพัฒนาดีขึ้น ตรงนี้ทำให้ทุกคนเข้ามาช่วยกันพัฒนา”

สมบุญ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

“กลุ่มเราต้องทำงานเป็นทีมเวิร์คมาก จะต้องมารวมกันแล้วช่วยกันคิดตลอดว่าต้องพัฒนาตรงไหน ต้องแก้ไขปัญหอย่างไร ใดๆ ก็อยากให้เห็นบ้านของเรามีความเจริญ ผู้คนอยู่ดีกินดีกันทั้งนั้น รวมกันเป็นทีมแล้วมันก็รวดเร็ว ไม่ค่อยมีปัญหาจุกจิกติดขัด มันก็ขับเคลื่อนกลุ่มไปได้เร็ว”

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

2. ปัจจัยสนับสนุน

2.1 ปัจจัยด้านการสื่อสาร

การสื่อสารที่มีคุณภาพระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ประกอบไปด้วย 2.1.1) การสื่อสารที่เป็นไปอย่างทั่วถึงกันด้วยความรวดเร็ว 2.1.2) การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก และ 2.1.3) ระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารและการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การสื่อสารที่เป็นไปอย่างทั่วถึงกันด้วยความรวดเร็วระหว่างสมาชิก

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้มและคุณชาติรี ศิริวรรณ กล่าวถึง การสื่อสารภายในเครือข่ายว่า การสื่อสารทั้งที่เริ่มจากหัวหน้ากลุ่มลงสู่สมาชิกและจากสมาชิกขึ้นไปสู่หัวหน้ากลุ่ม ในประเด็นด้านการพัฒนาท้องถิ่นและประเด็นกิจกรรมทางสังคมทั่วไปที่สมาชิกต้องขอความร่วมมือจากสมาชิกนั้น จะเป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึงกัน ทำให้การดำเนินงาน / กิจกรรมภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

“จากระดับลงไปหาบน การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ระดับบนเวลารายงานลงมา ก็มีความรวดเร็วเช่นกัน ดังนั้นนโยบายใดๆ ที่รับมาจากท่านนายกก็ต้องลงไปสู่สมาชิกด้วยความรวดเร็ว เมื่อสมาชิกได้รับแล้วมีปัญหาที่ต้องรีบประสานขึ้นมา การประสานงานด้านการสื่อสารจึงต้องควบคู่กันไป ทั้งจากล่างไปหาบนและจากบนลงล่าง”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“เวลามีข่าวส่งเข้ามาจากภายนอก เราต้องมานั่งคุยกันแล้วว่าจริงไหมกับข่าวที่รับมา ต้องตรวจเช็คว่าคุณต้องเป็นอย่างไรแน่นอน เชื่อถือได้นะ เราโทรครั้งเดียวจะเชื่อมไปทุกส่วน จากตำบลมาอำเภอเราก็โทรได้ตลอด แล้วแป๊บเดียวก็ต่อกันคิดว่าเรื่องราวมันเป็นมาอย่างไร”

ชาตรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

2.1.2 การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึงหลักการดำเนินงานภายในกลุ่มว่า การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกด้วยกันเพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานของ กลุ่มเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากจะทำให้การดำเนินงานพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและสร้างความรู้สึกเป็นพวกพ้องเดียวกัน

“นายกแต่ละเทศบาลหรือประธานอบต. ก็ดี ถ้ามีอะไรก็ต้องมาปรึกษากัน แล้วเราก็จะรวบรวมข้อมูลมาวางแผนโครงสร้างในการพัฒนาของเรา การที่อบจ. อบต. เทศบาลต้องมาคุยกันหาข้อคิดเห็นด้วยกันก็เพราะถือว่าเราเป็นหนึ่งเดียวกันแล้วก็ต้องคุยกัน”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

2.1.3 ระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารและการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิก

คุณชาตรี ศิริวรรณ กล่าวถึงประโยชน์ของศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่า การมีระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเป็นธนาคารข้อมูลอยู่ที่ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ศูนย์ใหญ่) นั้น ทำให้สมาชิกสามารถนำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที อีกทั้งสมาชิกยังสามารถนำข้อมูลข่าวสารของตนเข้ามายังศูนย์เพื่อแบ่งปันกับสมาชิกคนอื่นๆ ได้ ทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกว่าเป็นหนึ่งเดียวกัน ส่งผลให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

“เรามีแผนเอาไว้เลย เช่น ใน จ.ชลบุรีมีถนนหนทางเท่าไร เส้นไหนพัฒนาแล้ว และเส้นไหนที่ยังไม่ได้พัฒนา ก็สามารถทราบได้ทันทีว่าจะพัฒนาส่วนไหน และส่วนไหนที่ยังไม่ได้พัฒนาจะตั้ง

งบประมาณตรงไหนมา จะเคลียร์กันทั้งจังหวัด การรวมผู้นำท้องถิ่นมาเป็นฐาน พอผู้นำท้องถิ่นทุกคนมาถึงศูนย์ฯ แล้ว บอกได้เลยว่าต้องการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาอะไรก็ทำให้ทราบได้ทันทีเพราะเรามีข้อมูลอยู่แล้ว สามารถแชร์ข้อมูลตรงนี้ได้เลย”

ชาติรี ศิริวรรณ / สมาชิกพรรคชาติไทย

2.2 ความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล และคุณวินัย พันภัยพาล กล่าวถึงความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มว่า เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งขึ้นระหว่างสมาชิก สมาชิกก็จะพยายามช่วยกันจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยการพูดคุยกัน ปรึกษาหารือกัน หรือหาฉันทามติ ทำให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเป็นไปได้ อย่างราบรื่น สามารถสร้างผลงานการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม ซึ่งเมื่อมีผลงานการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมแล้ว ประชาชนในท้องถิ่นจะให้การสนับสนุนและเลือกสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้นำท้องถิ่น ส่งผลให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

“การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันทำให้กลุ่มของเราไม่แตกแยก อบต.ก็ดี เทศบาลเกิดใหม่ก็ดี หรืออบจ. เราต้องพยายามไม่ให้เกิดปัญหากันขึ้นมา ถือเป็นนโยบายว่าเราจะจัดสรรปันส่วนให้ไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญยิ่งขึ้นอย่างทั่วถึงกัน”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

“ก็ต้องมีความรักความสามัคคีกัน พยายามไม่ทะเลาะเบาะแว้ง ไม่อย่างนั้นมันก็ไม่มีความสามัคคีกันไว้แล้วช่วยกันทำงาน ช่วยกันสร้างผลงานให้ประชาชนเห็น ให้ประชาชนเค้าไว้วางใจ จะได้เลือกเข้ามาทำงานอีก ประชาชนเค้าสนับสนุนเรา กลุ่มก็อยู่รอด”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ.จ.ชลบุรี

“สส. สจ. หรือว่าองค์กรท้องถิ่นรวมตัวกันหมด คือว่าไม่ขัดแย้งกัน มีอะไรก็คุยกัน ปรึกษาหารือกัน มีอะไรก็โหวตเสียงประชาธิปไตย มาช่วยกันทำงานอย่าให้แตกแยกดีที่สุด ถ้าแตกแยกกันแล้วงานไม่เดิน อย่างสส.ได้มา 6-7 คน งบประมาณลงมา ถ้าแบ่งเป็น 2 พรรค งบประมาณก็โดนแบ่งด้วย ฉะนั้นรวมกันไว้ดีกว่า การดำเนินงานมันจะมีประสิทธิภาพกว่าเพราะงบประมาณมันไม่ถูกแบ่ง”

วินัย พันภัยพาล / กำนันต.เสม็ด

2.3 ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม

คุณสมบุรณ์ ประไพ กล่าวถึง ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่มว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มมีสมาชิกจำนวนมาก หากสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม จะทำให้เกิดความวุ่นวายภายในกลุ่ม

นอกจากนี้ คุณสมบุรณ์ ยังกล่าวอีกว่า ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่มช่วยให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเกิดความซื่อสัตย์ สมาชิกไม่กล้าประพฤติผิดระเบียบของกลุ่ม เนื่องจากเกรงว่าจะถูกตัดออกจากกลุ่ม

“สำคัญที่สุดเลยทุกคนต้องมีระเบียบ ถ้าใครออกนอกกลุ่มนอกทางนี้ตัดทิ้งเลย ตัดแล้วห้ามกลับเข้ามา ฉะนั้นทุกคนกลัวมาก การตัดออกนี้เหมือนกับตัดออกจากสังคมไปเลย เพราะจะทำอะไรไม่ได้เลย มันจำเป็นต้องมีเพราะสมาชิกในเครือข่ายเรามีเยอะ ไม่อย่างนั้นกลุ่มมันจะอยู่ไม่รอด”

สมบุรณ์ ประไพ / ประธานสภาอบต. ต.ห้วยกะปิ

คุณสวัสดิ์ หอมปลื้ม ยังกล่าวว่า การที่สมาชิกยึดถือความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานเท่ากับเป็นการรักษาชื่อเสียงของกลุ่มและชื่อเสียงของนายสมชาย คุณปลื้ม ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญเช่นกัน

“ในการดำเนินงานเราต้องยึดถือระเบียบและกฎหมายเป็นหลัก ถ้าไม่ยึดถือจะเกิดการทุจริตได้ ท่านนายกบอกว่า ในเรื่องของการทุจริตจะต้องไม่ให้มีภายในกลุ่ม ต้องช่วยกันดูแลเพราะความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องสำคัญมาก ไปหลอกลวงชาวบ้านเค้าไม่ได้ ทีหลังเค้าจะไม่ไว้วางใจ มันเสียชื่อเสียงของท่านนายก”

สวัสดิ์ หอมปลื้ม / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองแสนสุข

2.4 โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

จากการศึกษาเอกสารของศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มมีการรณรงค์เพื่อเพิ่มสมาชิกใหม่ในแต่ละอำเภอ โดยจัดให้มีกลุ่มเคลื่อนไหวกิจกรรม (Activists) ลงในแต่ละพื้นที่เพื่อวางโครงสร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

คุณอัมพล บุญชอบ กล่าวถึง โครงสร้างเครือข่ายภายในจังหวัดว่า กลุ่มได้มีการวาง สมาชิกกลุ่มไว้ในทุกพื้นที่ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่ม และคอยเชื่อมโยงกับ ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้การเลือกตั้งภายใน จ.ชลบุรีทุกสมัย กลุ่มจะกวาดที่นั่งเป็นจำนวนมาก

“ท่านวางคนเอาไว้หมดแล้ว มันอยู่ทุกที่ ในหมู่บ้านก็มีผู้ใหญ่บ้าน อบต.ก็มีประธานอบต. ผู้นำท้องถิ่นเป็นคนของเราหมด มันทำให้เข้มแข็ง แล้วคนในแวดวงก็ยอมรับท่าน ในด้านการเมืองก็ สมัยก็ไม่มีปัญหา เพราะเจาะลงไปตรงไหนก็มีตัวของท่านคอยเชื่อมกับชาวบ้านในท้องถิ่นอยู่”

อัมพล บุญชอบ / สมาชิกสภาเทศบาล ต.อ่าวอุดม

คุณอาวุธ บุญสุวรรณและรศ.เชาวน์ มณีวงศ์ กล่าวถึง การวางโครงสร้างเครือข่ายภายใน จังหวัดว่า กลุ่มมีเครือข่ายสมาชิกครอบคลุมทั้งจังหวัด ซึ่งถือเป็นฐานเสียงสำคัญของกลุ่ม โดย เครือข่ายเหล่านี้พยายามสื่อสารโดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องผ่าน การร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ภายในท้องถิ่นกับประชาชน โดยการดำเนินงานเช่นนี้เป็นการรักษาฐานเสียง ของกลุ่ม ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในช่วงการเลือกตั้งภายในจังหวัด

“เครือข่ายของท่านลงพื้นที่ตลอด ไม่มีอะไรท่านก็ลงไปตลอด คอยดูแล ใครมีทุกข์ร้อนอะไรก็ ไป งานศพทั้ง จ.ชลบุรี ไปดูได้เลยว่าต้องมีหรีดของท่านนายก ไม่ท่านนายกก็ต้องของท่าน สส. หรือไม่ ก็แกนนำของกลุ่ม ลูกชายท่านที่เป็น สส. ยังเคยไปงานทอดกฐินวันละ 20 – 30 วัดก็ยังคง ของอย่างนี้ ชาวบ้านเค้าเชียวมา เราก็ต้องไป ถือว่าเป็นการรักษาฐานเสียงของเรา”

อาวุธ บุญสุวรรณ / สมาชิกสภาเทศบาลเมืองชลบุรี

“สส.ในเครือข่ายของเราก็จะลงพบปะกับชาวบ้าน พบปะกับสมาชิกภายในกลุ่ม พอกลุ่มมีงาน สส.ก็จะมา มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ว่านานๆ จะไปครั้ง มีอะไรมา เชิญ เค้าไปหมด ใครมาเชิญบ้านไหนก็ไป”

รศ.เชาวน์ มณีวงศ์ / ที่ปรึกษานายสมชาย คุณปลื้ม

2.5 ปัจจัยด้านผลงานด้านการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

คุณลิขิต ศิริมณีรัตน์ คุณชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล และคุณอาวุธ บุญสุวรรณ กล่าวถึง การดำเนินงานการพัฒนาของกลุ่มว่า กลุ่มได้ทำงานพัฒนาภายในท้องถิ่นอย่าง

ต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาสาธารณูปโภคต่างๆ ส่งผลให้เกิดผลงานด้านการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ประชาชนเห็นว่าเมื่อเลือกสมาชิกของกลุ่มเข้าไปทำงานแล้ว สมาชิกกลุ่มได้ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้ก่อนได้รับเลือกตั้ง ประชาชนจึงให้ความเชื่อถือและให้การสนับสนุนอย่าง ต่อเนื่องเมื่อสมาชิกของกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัด

“ในท้องถิ่นท่านเป็นคนดูแลการกินดีอยู่ดี ถนนหนทาง งบประมาณก็ดี แกนนำที่เข้าไปเป็นสส. ทั้ง 6 คนก็จะดึงงบประมาณเข้ามาในจังหวัด มาช่วยท้องถิ่นได้ก็ดี ทำให้จังหวัดพัฒนาเหมือนจังหวัดสุพรรณบุรี เขาก็เห็นว่าคนของเรามีความซื่อสัตย์”

ลิขิต ศิริมณีรัตน์ / สมาชิกสภาเทศบาลบางละมุง

“กลุ่มเรามีผลงาน ท่านนายกก็มีผลงานการพัฒนาเป็นหลัก เรื่องสาธารณูปโภค ประชาชนเค้าเห็นว่าทางกลุ่มเราทำงานจริงจัง พัฒนาต่อเนื่อง ก็เลยเลือกตั้งต่อเนื่องและก็ให้การสนับสนุนการทำงานของกลุ่ม”

ชัยศิริมงคล พิริยะภาพสกุล / สมาชิกสภาอบจ. จ.ชลบุรี

“ชาวบ้านเดือดร้อนอะไร รับปากเขาแล้วต้องทำให้ได้ ทำให้ชาวบ้านรู้สึก ถ้าหากสส. หรือผู้นำท้องถิ่นในเครือข่ายของท่านได้รับเลือกตั้ง สิ่งที่ชาวบ้านต้องการจะสำเร็จ เป็นไปตามที่ท้องถิ่นต้องการ คะแนนที่ได้จากชาวบ้านก็เลยเทมาที่คนหรือเครือข่ายของท่านนายกทุกครั้ง เรียกได้ว่าผูกขาด ชาวบ้านเค้าให้ความสนับสนุนแบบนี้ กลุ่มก็อยู่ได้”

อาวุธ บุญสุวรรณ / เทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ปัจจัยหลัก

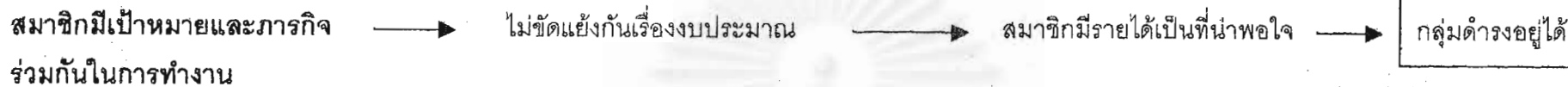
1.1 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้นำ

แผนภูมิ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรวมกลุ่มและการดำรงอยู่ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

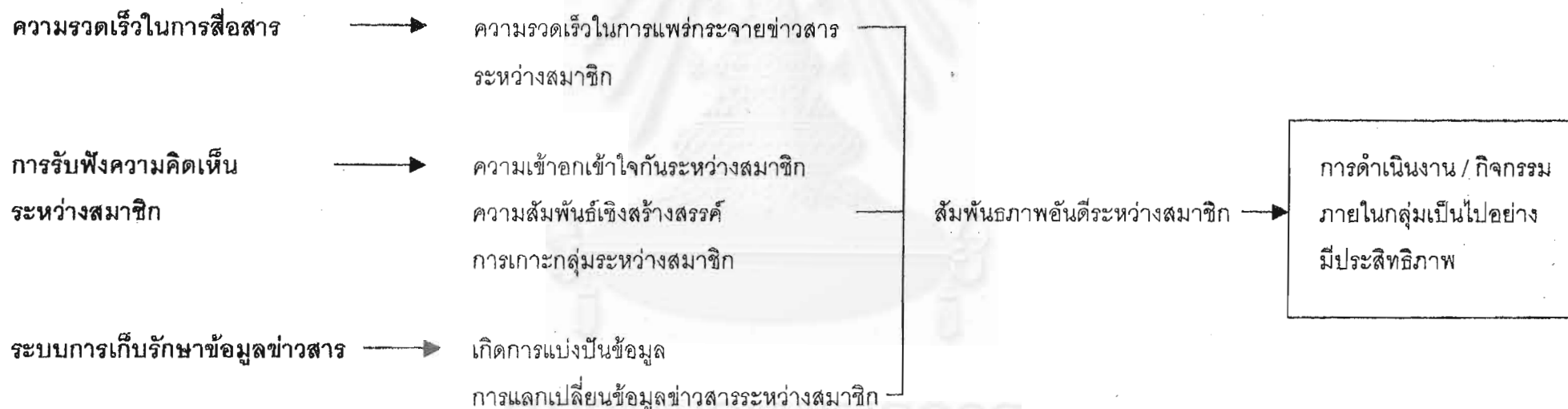
ปัจจัยหลัก

1.2 ปัจจัยด้านการประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

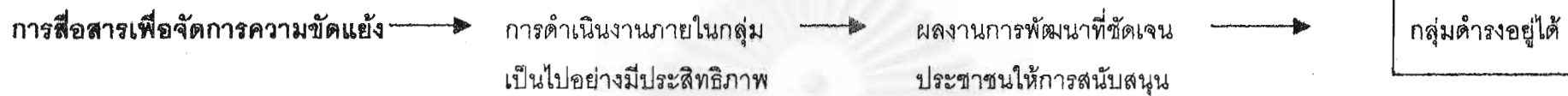

2. ปัจจัยสนับสนุน

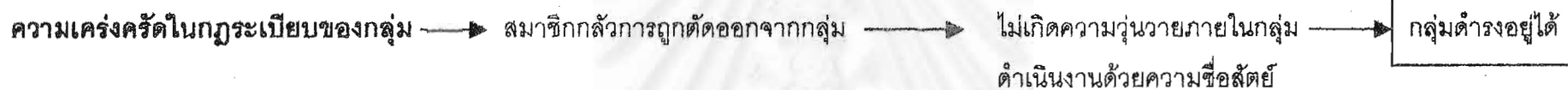
2.1 ปัจจัยด้านการสื่อสาร

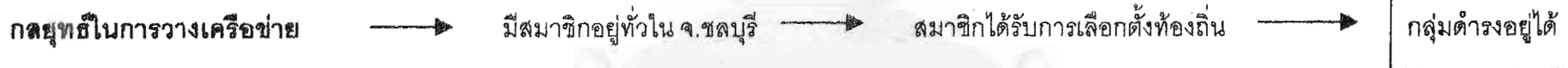
แผนภูมิที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรวมกลุ่มและการดำรงอยู่ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

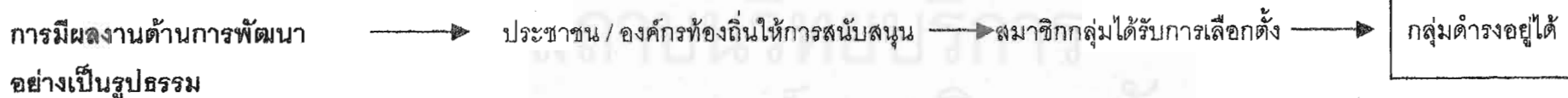
2.3 ปัจจัยด้านกฎระเบียบของกลุ่ม

2.4 ปัจจัยด้านโครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด

2.5 ปัจจัยด้านผลงานการพัฒนา

แผนภูมิที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรวมกลุ่มและการดำรงอยู่ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี และศึกษากระบวนการขยายกลุ่มรวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

การวิจัยนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ประกอบด้วยผู้นำเครือข่าย แกนนำของเครือข่าย 11 คน และที่ปรึกษาของผู้นำเครือข่าย 1 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

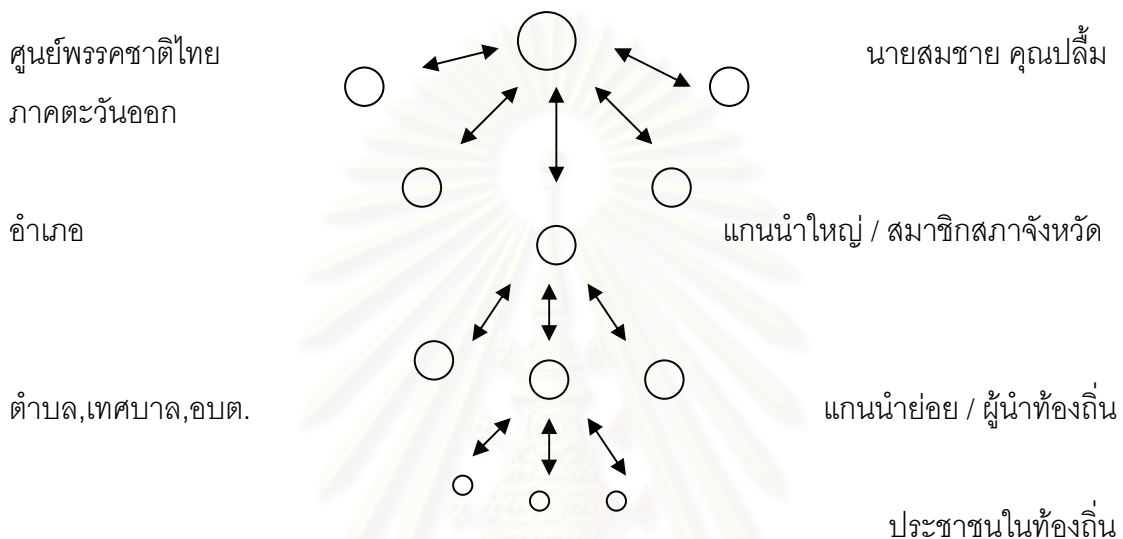
การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา 3 ประเด็น คือ

1. เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
 - ลักษณะของเครือข่าย
 - สมาชิกและพันธมิตร
 - องค์ประกอบและบทบาทของสมาชิก
 - การบริหารและการดำเนินงาน
 - กฎเกณฑ์การดำเนินงาน
 - รูปแบบการสื่อสาร
2. กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี โดยมีข้อสรุปที่ได้จากผลการวิจัย ดังนี้

เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ลักษณะเครือข่าย

กลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เครือข่ายมีลักษณะเป็นทางการ (formal network) และมีการสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง (Centralized Communication) โดยเป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบวงล้อ (Wheel Network) ดังภาพ

ส่วนบนสุดและเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายคือผู้นำเครือข่าย คือนายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป๊าะ,นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.แสนสุข) โดยมีศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเป็นฐานสนับสนุนของเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิก

จากศูนย์กลางที่นายสมชายย่อลงมาในระดับอำเภอ เครือข่ายจะแตกออกเป็นหลายๆกลุ่มย่อย โดยมี“แกนนำใหญ่” ซึ่งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในระดับอำเภอ คือสมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) เป็นหัวหน้ากลุ่มย่อยๆ แต่ละกลุ่มเหล่านั้น

ภายในกลุ่มย่อยที่มี “แกนนำใหญ่” เป็นหัวหน้ากลุ่ม กลุ่มย่อยจะแตกออกเป็นกลุ่มขนาดเล็กได้อีก โดยมี“แกนนำย่อย” ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้นำกลุ่มขนาดเล็กและขึ้นตรงต่อ “แกนนำใหญ่” ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มในระดับอำเภอของต่อนอีกทีหนึ่ง โดยแกนนำย่อย คือ สมาชิกภายในเครือข่ายที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบล และเทศบาล อาทิ สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งแกนนำย่อยนี้จะเป็นคนประสานลงถึงประชาชนในแต่ละพื้นที่ในที่สุด

สมาชิกและพันธมิตรของเครือข่าย

1. สมาชิกภายในเครือข่าย

สมาชิกภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีจะประกอบไปด้วย

- 1.1 ครอบครัวและเครือข่ายของนายสมชาย คุณปลื้ม
- 1.2 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี
- 1.3 ผู้นำท้องถิ่น, นักการเมืองท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีสมาชิกบางประเภทที่มีลักษณะเป็น “นักเลง” ในสายตาของคนทั่วไป โดยนายสมชายได้ดึงเข้ามารวมกลุ่มและปรับปรุงพฤติกรรมเสียใหม่ด้วยวิธีการที่แยบยล โดยให้คนที่คนทั่วไปมองว่าเป็นนักเลงมาทำหน้าที่ผู้นำ ดูแลบริหารจัดการท้องถิ่น ทำให้บุคคลเหล่านั้นไม่กลับไปเป็นนักเลงหรือมีพฤติกรรมที่ไม่ดีอีกเนื่องจากมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย

สามารถแบ่งออกได้เป็น

1. สมาชิกไม่เคยรู้จักกันมาก่อนเลย แต่เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วจึงได้รู้จักกันโดยมีแกนนำเป็นตัวประสาน
2. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนบ้าง เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายก็ไม่สนิทสนมกัน
3. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนเป็นอย่างดี เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายก็มีความสนิทสนมและให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี
4. สมาชิกรู้จักกันมาก่อนบ้างแต่ไม่ถูกกัน เมื่อเข้าร่วมเครือข่ายแล้วยังคงไม่ถูกกัน ต่างคนต่างอยู่

2. พันธมิตรของเครือข่าย

พันธมิตรของเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ประกอบไปด้วย

- 2.1 กลุ่มข้าราชการสายปกครอง สายการศึกษา และข้าราชการที่เกษียณอายุแล้ว
- 2.2 กลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น นักธุรกิจ เกษตรกร ประมง
- 2.3 กลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้าน
- 2.4 กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน
- 2.5 กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

องค์ประกอบและบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่าย

1. นายสมชาย คุณปลื้ม

โดยนายสมชาย คุณปลื้ม ผู้นำเครือข่ายมีบทบาทในด้านการให้ความช่วยเหลือสมาชิก การไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิก การจัดสรรปันส่วนงบประมาณลงในพื้นที่ต่างๆ การกลั่นกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี

2. ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย

ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก(ศูนย์ใหญ่) มีบทบาทเป็นธนาคารข้อมูล ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการกระจายข่าวสารข้อมูลไปสู่สมาชิก

3. แกนนำใหญ่และศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยประจำอำเภอ

โดยแกนนำใหญ่ คือ สมาชิกสภาจังหวัด(สจ.) คูแลร์บผิดชอบในแต่ละอำเภอ มีบทบาทในด้านการประสานงานภายในพื้นที่ การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร และการแก้ไขและตัดสินปัญหาภายในกลุ่มย่อย

4. แกนนำย่อย

แกนนำย่อย คือ ผู้นำท้องถิ่น อาทิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาอบต. ฯลฯ โดยแกนนำย่อยนี้สังกัดอยู่กับแกนนำใหญ่ในแต่ละอำเภอ แกนนำย่อยมีบทบาทในด้านการประสานงานภายในพื้นที่ การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร และการแก้ไขและตัดสินใจปัญหาในกลุ่มย่อย

การบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่าย

การดำเนินงานภายในเครือข่ายสามารถแบ่งได้เป็น

1. การวางนโยบายจากนายสมชาย คุณปลื้มหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก การบริหารและการดำเนินงานจะมีศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย ซึ่งภายในศูนย์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

- ส่วนสำนักงานที่ดำเนินการวางแผนและส่งผ่านข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นทางการไปยังศูนย์ย่อยระดับอำเภอ
- สภากาแฟ

นายสมชายและศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกนี้จะเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสาร โดยแกนนำใหญ่และแกนนำย่อยจะเข้าไปที่ศูนย์ฯ เพื่อรับนโยบายรวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันเองที่นี่

2. การส่งต่อนโยบายและข้อมูลข่าวสารผ่านทางแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย

การส่งต่อนโยบายและข้อมูลข่าวสารทำได้โดยศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยจะส่งตรงไปยังศูนย์ย่อยในแต่ละอำเภอ หรือตัวแม่ทัพเองเมื่อเข้ามารับนโยบายและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันแล้ว จึงนำกลับไปเพื่อส่งต่อให้แกนนำย่อยต่อไป

3. สมาชิกภายในเครือข่ายจะได้รับทราบนโยบายหรือข้อมูลข่าวสารจากการส่งต่อจากแกนนำย่อย จากนั้นเมื่อต้องการสื่อสารกลับก็จะส่งข้อมูลข่าวสารผ่านแกนนำย่อยขึ้นไปยังแกนนำใหญ่ ให้ส่งต่อไปยังนายสมชายหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยในที่สุด

นอกจากนี้ยังพบว่า การตัดสินใจภายในกลุ่มมิได้กระทำโดยกลุ่ม ส่วนใหญ่ นายสมชายจะเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจสูงสุดแต่ในขณะเดียวกัน ถึงแม้ว่าเครือข่ายจะมีลักษณะการสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง แต่ก็ยังมีลักษณะของการกระจายอำนาจให้แกนนำใหญ่ได้ตัดสินใจในกรณีที่เป็นปัญหาภายในกลุ่มย่อยของตน และมีกำลังพอที่จะจัดการแก้ไขได้โดยไม่ต้องขึ้นไปยังนายสมชาย

กฎเกณฑ์การดำเนินงานภายในเครือข่าย

ภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ มีกฎเกณฑ์ที่สมาชิกยึดถือร่วมกันคือ ยึดระบบอาวุโส มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการพัฒนา มีความสามัคคีปรองดอง ยึดหลักการทำงานเป็นทีม ไม่แก่งแย่งงบประมาณ ยึดถือความซื่อสัตย์ในการดำเนินงาน และการลงโทษเมื่อไม่ปฏิบัติตามกลุ่มด้วยการ boycott ไม่ยอมรับว่าเป็นสมาชิกกลุ่ม ทำให้ไม่สามารถทำมาหากินอยู่ภายใน จ.ชลบุรีได้

รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่าย

วิธีการสื่อสารภายในเครือข่าย

พบว่าใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล (interpersonal communication) เป็นหลัก ซึ่งแบ่งออกได้เป็น

1. การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) ประกอบด้วย การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา การคุยโทรศัพท์ การเรียกให้มาพบและการให้คนไปบอกข่าวที่บ้าน

ข้อสังเกตก็คือ มีการใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการกับลักษณะของข้อมูลข่าวสารทุกประเภท อันอาจเนื่องมาจากการยึดถือคำพูดเป็น “สัจจะ”

2. การสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication) ประกอบด้วยการจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิก แบ่งออกเป็น การจัดกิจกรรมภายในกลุ่มย่อย และการจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย การนัดประชุม แบ่งออกเป็น การประชุมภายในกลุ่มย่อย และการประชุมระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย รวมทั้งการส่งเอกสารโดยโทรสาร จดหมาย

เส้นทางการไหลของข่าวสารและประเด็นที่แลกเปลี่ยนกันภายในเครือข่าย

เส้นทางการไหลของข่าวสาร

สามารถแบ่งเส้นทางการไหลของข่าวสารภายในเครือข่ายได้เป็นเส้นทางการไหลหลักและเส้นทางการไหลรอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. เส้นทางการไหลหลักภายในเครือข่าย ประกอบด้วย 1) เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่างและ 2) เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน (การสื่อสารแนวตั้ง) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง (top - down) โดยการสื่อสารจากบนลงล่าง จะเริ่มจากนายสมชาย/ศูนย์พรรคชาติไทย โดยจะเรียกให้แกนนำใหญ่เข้ามารับข้อมูลหรือส่งข้อมูลข่าวสารไปยังศูนย์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ แล้วจากแกนนำใหญ่/ศูนย์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ จะส่งต่อให้แกนนำย่อยเพื่อนำไปกระจายยังท้องถิ่นของตนอีกทีหนึ่ง

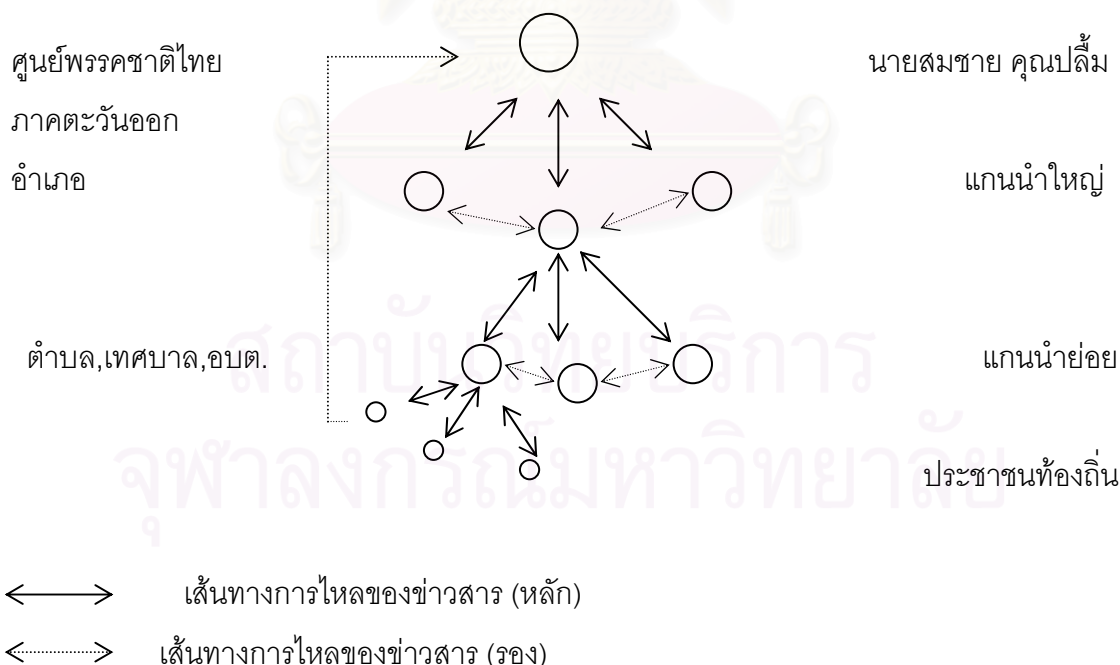
1.2 เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน (bottom - up) ในขณะเดียวกันการสื่อสารจากล่างขึ้นบนจะเริ่มจากเมื่อชาวบ้านในท้องถิ่นมีปัญหาหรือมีเรื่องราวที่จำเป็นต้องสื่อสารกลับ ก็จะส่งผ่านไปยังแกนนำย่อย แล้วแกนนำย่อยก็จะส่งผ่านไปยังแกนนำใหญ่หรือศูนย์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ แล้วแกนนำใหญ่จึงจะนำไปแจ้งที่นายสมชายหรือศูนย์พรรคชาติไทยในที่สุด

2. **เส้นทางการไหลรอง - การสื่อสารแนวนอน** ประกอบด้วย 1) การสื่อสารระหว่างแกนนำด้วยตนเอง และ 2) การสื่อสารระหว่างสมาชิก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 **การสื่อสารระหว่างแกนนำด้วยตนเองทั้งในระดับแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย** โดยประเด็นที่อาศัยเส้นทางการไหลรอง คือ การจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น การแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น กิจกรรมทางสังคมทั่วไปภายใน จ.ชลบุรี การดำเนินธุรกิจ

2.2 **การสื่อสารระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย** โดยประเด็นที่อาศัยเส้นทางการไหลรองระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย คือ ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่น ในบางครั้งอาจจะเกิดการขัดแย้งขึ้นตอนโดยสมาชิกในเครือข่ายสามารถสื่อสารกับนายสมชายได้เองโดยไม่ผ่านแม่ทัพหรือนายกอง ในกรณีที่รู้จักเป็นการส่วนตัวกับนายสมชายหรือเคยได้ให้แกนนำพาเข้าไปพบแล้ว การติดต่อสื่อสารครั้งต่อมาจึงกระทำด้วยตนเอง

โดยสามารถสรุปภาพเส้นทางการไหลของข่าวสารได้ดังภาพ

เส้นทางการไหลของข่าวสารภายในเครือข่าย

ประเด็นการสื่อสารภายในเครือข่าย

ประเด็นที่สมาชิกแลกเปลี่ยนกันหรือมีการส่งผ่านไปยังสมาชิกในส่วนต่างๆ ภายใน เครือข่าย ประกอบไปด้วย

1. **การจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี** โดยประเด็นที่พูดคุยกันก็คือ ท้องที่ไหนควรได้งบประมาณในการพัฒนาเท่าไร มากน้อยอย่างไร ท้องที่ไหนควรจะได้ ก่อนหรือหลัง เพราะอะไร โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการ คือ การประชุม และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน และเส้นทางการไหลแนวนอนซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างแกนนำ

2. **นโยบายการพัฒนาท้องถิ่น การบริหารท้องถิ่นและปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่น** โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการ คือ การประชุม และแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง เส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน และเส้นทางการไหลแนวนอนซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างแกนนำ และการสื่อสารระหว่างสมาชิกด้วยกัน

3. **การแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติใน จ.ชลบุรี** โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา และนาย สมชายเรียกให้เข้าพบ และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง และเส้นทางการไหลแนวนอนซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างแกนนำ

4. **ปัญหาเรื่องเงินทอง** โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา การขอเข้าพบนายสมชายโดยแกนนำเป็นผู้นำเข้าพบ และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน

5. **การอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยหัวหน้ากลุ่ม** โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา และการขอเข้าพบนายสมชาย และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบล่างขึ้นบน

6. **กิจกรรมทางสังคมทั่วไปภายในจังหวัด** โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบเป็นทางการ คือ การประชุม และแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา

และการโทรศัพท์ และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง และการเส้นทางการไหลแนวนอนซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างแกนนำ

7. การประกอบธุรกิจของสมาชิก โดยมีรูปแบบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ คือ การพบปะพูดคุยแบบเห็นหน้าค่าตา และมีเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบแนวนอน คือ การสื่อสารระหว่างแกนนำ

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร

1. เครือข่ายกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเป็นเครือข่ายที่มีการครอบงำสูง (highly dominant network) คือมีลักษณะดังต่อไปนี้

- มีการรับนโยบายจากหัวหน้ากลุ่ม (นายสมชาย) หรือรับเรื่องจากศูนย์พรรคชาติไทยลงไป
- สมาชิกไม่มีความเท่าเทียมกันโดยแท้จริง มีการแบ่งหรือรับรู้กันว่า ใครเป็นผู้มีความสำคัญภายในเครือข่าย ใครมีอำนาจตัดสินใจ ใครมีความสนิทสนมกับนายสมชาย
- สมาชิกแสดงความคิดเห็นได้ แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายจะอยู่ที่นายสมชาย

2. เป็นเครือข่ายที่มีการรวมศูนย์สูง (highly centralized network) คือ

- มีลำดับการไหลของข่าวสารที่แน่นอนว่าจะต้องผ่านจากแกนนำลงไป แต่มีข้อยกเว้นในบางกรณี เช่น ปัญหาส่วนตัวของสมาชิก ผู้ที่เป็นเจ้าของปัญหาอาจหาคนสนิทของนายสมชายแล้วนำปัญหาเข้ามาเลยก็ได้โดยไม่ต้องผ่านตามลำดับขั้น

3. เป็นเครือข่ายที่มีความยืดหยุ่นน้อย (lowly flexible network) คือ

- มีเส้นทางการสื่อสารที่แน่นอน คือ สมาชิกภายในเครือข่ายที่สนิทกับใคร เคยติดต่อกับสมาชิกคนไหน ก็จะติดต่อกับสมาชิกคนนั้นๆ และรับทราบข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกคนนั้นตลอด ข้อมูลข่าวสารทุกอย่างที่สมาชิกจำเป็นต้องรู้ก็จะออกมาจากศูนย์กลาง คือ นายสมชาย

นายสมชาย ↔ แกนนำใหญ่ ↔ แกนนำย่อย ↔ ชุมชน

เส้นทางการสื่อสารที่แน่นอนภายในเครือข่าย

- สมาชิกภายในกลุ่มที่สนิทกับใคร เคยติดต่อกับใคร ก็จะติดต่ออยู่กับคนๆ นั้น และรับทราบข้อมูลข่าวสารจากคนๆ นั้นตลอด
- ใช้วิธีการสื่อสารแบบเดิมๆ อยู่เสมอ คือ การพบปะพูดคุย การโทรศัพท์ การใช้โทรสาร การประชุม

4. เป็นเครือข่ายที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร คือ

- มีความรวดเร็วในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิก แต่มีความแตกต่างในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิก ขึ้นอยู่กับประเด็น โดยสามารถแบ่งประเด็นออกเป็น 1) ประเด็นที่สมาชิกรับทราบได้ทั่วกันหมด และ 2) ประเด็นที่สมาชิกไม่สามารถรับทราบได้ทั่วกันหมด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ประเด็นที่สมาชิกสามารถรับทราบได้ทั่วกันหมด คือ การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาท้องถิ่น การไหลของข้อมูลข่าวสารจะเป็นไปด้วยความรวดเร็วโดยอาศัยการโทรศัพท์และการเรียกประชุมแกนนำ

4.2 ประเด็นที่ไม่สามารถรับทราบได้ทั่วกันหมด โดยสามารถรับทราบได้เฉพาะแกนนำ คือ ปัญหาส่วนตัว การจัดวางตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น แผนจัดทำงบประมาณระยะยาว

5. เป็นเครือข่ายที่มีความไม่สมดุลงสูง (highly asymmetrical network) คือ

- ถึงแม้ว่าจะมีการสื่อสารกลับและการสื่อสารสองทาง ทั้งการสื่อสารจากบนลงล่างและการสื่อสารจากล่างขึ้นบน แต่การตัดสินใจต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับนายสมชายและแกนนำ (ในบางประเด็นที่เรื่องไม่ได้ขึ้นถึงนายสมชาย)

6. เป็นเครือข่ายเปิด (open network) คือ

- มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ อาทิ ส่วนกลาง จังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือผู้นำท้องถิ่นทั่วประเทศ สมาชิกทุกคนภายในเครือข่ายสามารถเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากภายนอกได้

กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ความเป็นมาของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี นั้นอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ 1) การกำเนิดขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม 2) การก่อตัวของกลุ่ม 3) การขยายตัวของกลุ่ม และ 4) กลุ่มที่เป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การปรากฏขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม (พ.ศ. 2509 – 2518)

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มเริ่มต้นงานการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีด้วยการเป็นผู้ใหญ่บ้าน และเริ่มสั่งสมชื่อเสียงและบารมี

การรวมกลุ่มใน จ.ชลบุรีนั้น เริ่มแรกเกิดจากการกำเนิดขึ้นของหัวหน้ากลุ่มซึ่งเป็นศูนย์กลางของกลุ่ม ซึ่งก็คือนายสมชาย คุณปลื้ม เป็นอันดับแรก โดยต้องมองย้อนกลับไปยังจุดเริ่มต้นความเป็นมาของนายสมชาย คุณปลื้ม ควบคู่ไปกับการก่อร่างสร้างกลุ่ม ดังนี้

- ปี 2509 นายสมชาย คุณปลื้มได้รับตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้านแทนบิดาของภรรยา ด้วยคุณสมบัติส่วนตัวที่เป็นคนใจกว้าง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น จึงเริ่มมีชื่อเสียงขจรขยาย ผู้คนเข้ามาขอความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก
- ความโด่งดังเพิ่มขึ้นเมื่อปี 2518 นายสมชาย คุณปลื้ม เข้าสู่วงการเมือง โดยเป็นหัวคะแนนให้กับนายบุญชู โรจนเสถียร ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จากลักษณะการก่อร่างสร้างกลุ่มในระยะแรก ยังไม่พบภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มที่ชัดเจน การรวมกลุ่มยังไม่ชัดเจน โดยลักษณะเด่นในระยะนี้ คือ การปรากฏขึ้นของผู้ที่มีศักยภาพพอที่จะเป็นผู้นำกลุ่มและการสร้างชื่อเสียงและบารมีของนายสมชาย คุณปลื้ม

ระยะที่ 2 การก่อตัวของกลุ่ม (พ.ศ. 2519 – 2529)

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มได้พัฒนาบางแสนจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน จนผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเข้ามาหาเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชาย การก่อตัวของกลุ่มจึงเริ่มจากการรวมตัวกันของผู้นำท้องถิ่นบางแสนและผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียง

ปี 2519 นายสมชาย คุณปลื้ม ขึ้นเป็นกำนัน ต.แสนสุข ในช่วงเวลานี้ได้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้ง จ.ชลบุรี นายสมชายได้ริเริ่มพัฒนาบางแสนจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นอย่าง

เป็นรูปธรรมชัดเจนจนได้รับการยอมรับจากประชาชนและผู้นำท้องถิ่นคนอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง ทำให้ผู้นำท้องถิ่นเหล่านั้นเข้ามาหาเพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาวิธีการพัฒนาท้องถิ่น การรวมกลุ่มจึงเริ่มเกิดขึ้นจากผู้นำท้องถิ่นในเขตบางแสนและบริเวณใกล้เคียง โดยรอบก่อน

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเข้าร่วมกลุ่มกับนายสมชาย คือ เข้าร่วมกลุ่มเพื่อต้องการเรียนรู้วิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชายแล้วนำกลับไปปรับใช้กับท้องถิ่นของตน

การรวมกลุ่มเริ่มเกิดขึ้นจากจุดเล็กๆ คือ ผู้นำท้องถิ่นในเขตบางแสนและบริเวณโดยรอบ รวมทั้งพี่น้องเพื่อนฝูงคนใกล้ชิดที่รู้จักสนิทสนมกับนายสมชายก่อน โดยมีจุดมุ่งหมายในด้านการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง คือ พื้นที่บางแสนและท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นหลัก

ระยะที่ 3 การขยายตัวของกลุ่ม (พ.ศ.2530 – 2538)

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มขยายกลุ่มด้วยการลงสมาชิกกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติใน จ.ชลบุรี ซึ่งสมาชิกกลุ่มสามารถได้รับตำแหน่งเป็นจำนวนมาก

ปี 2530 ตำบลแสนสุขยกฐานะเป็นเทศบาล นายสมชาย คุณปลื้มได้รับเลือกเป็นนายกเทศมนตรีแสนสุข ความกว้างขวางเป็นการส่วนตัวประกอบกับการสั่งสมเพื่อนฝูงมาเป็นเวลานาน ทำให้ความรู้จักสนิทสนมขยายตัวจากบางแสนไปสู่ศรีราชา และขยายครอบคลุมทั้งจังหวัด จากนั้นได้เริ่มส่งสมาชิกภายในกลุ่มลงสมัครชิงตำแหน่งผู้นำท้องถิ่นต่างๆ ใน จ.ชลบุรี รวมทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

มูลเหตุจูงใจให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่ม เนื่องจากสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มเนื่องจากต้องการลงเล่นการเมืองท้องถิ่น ซึ่งการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้จะทำให้ได้รับการสนับสนุนในด้านฐานเสียงจากนายสมชาย ซึ่งมีฐานเสียงอยู่ในมือเป็นจำนวนมาก ประกอบกับชื่อเสียงของนายสมชายเอง โดยเมื่อบอกกับประชาชนว่าเป็นคนของนายสมชายแล้ว โอกาสที่จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาจะมีสูงขึ้น

ปี 2538 นายสมชายได้นำสมาชิกของกลุ่มเข้าร่วมกับพรรคชาติไทย ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง สส. และ กวต. ที่นั่ง สส. ของ จ.ชลบุรี ทั้งหมด เป็นการยืนยันถึงฐานเสียงและแรงสนับสนุนจากสมาชิกภายในกลุ่มอย่างเข้มแข็ง

ระยะที่ 4 กลุ่มที่เป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจน (พ.ศ. 2538 – ปัจจุบัน)

ในระยะนี้ กลุ่มได้จัดตั้งสำนักงานอย่างเป็นทางการขึ้น และนายสมชาย คุณปลื้มได้เป็นประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี ผู้นำท้องถิ่นเกือบทั้งจังหวัดเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม เนื่องจากคาดหวังว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่ของตน

ในระยะที่ 4 นี้ ภายหลังจากที่ได้เข้าร่วมกับพรรคชาติไทยและกวาดที่นั่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน จ.ชลบุรี เกือบทุกที่นั่ง กลุ่มได้จัดตั้งสำนักงานอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นศูนย์กลางของกลุ่ม เรียกว่า ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก(รายละเอียดในภาคผนวก) ประกอบกับนายสมชาย หัวหน้ากลุ่มได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานที่ปรึกษาแผนและจัดสรรงบประมาณของจ.ชลบุรี มีอำนาจในการจัดสรรงบประมาณลงในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วทั้ง จ.ชลบุรี

ด้วยสาเหตุที่นายสมชายได้เป็นประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี ทำให้ผู้นำท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีต่างวิ่งเข้าหาเพื่อเข้าร่วมกลุ่มเนื่องมาจากผลประโยชน์จากเงินงบประมาณที่จะถูกแบ่งสันปันส่วนกระจายลงสู่ทุกพื้นที่ลงสู่สมาชิก ตัวสมาชิกเองจะมีรายได้จากงบประมาณที่กระจายลงมา

นอกจากนี้การเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่มทำให้การของงบประมาณไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเองง่ายขึ้นและเม็ดเงินมีปริมาณมากขึ้น อีกทั้งขอความช่วยเหลือต่างๆ จากหน่วยงานราชการต่างๆ ในจังหวัดหรือการขอความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นได้สะดวกขึ้น

ภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มในระยะที่กลุ่มเป็นรูปธรรมชัดเจนแล้วว่า คือ การพัฒนาพื้นที่ของสมาชิกและ จ.ชลบุรีให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของสมาชิกภายในกลุ่มให้ได้มีงานทำทั่วถึงกัน และการแก้ไขภาพลักษณ์จากกลุ่มนักเลงให้เป็นกลุ่มนักพัฒนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 1) ปัจจัยหลัก ซึ่งประกอบด้วย 1.1) ผู้นำกลุ่ม และ 1.2) การประสานประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม 2) ปัจจัยสนับสนุน ประกอบไปด้วย 2.1) การสื่อสารที่มีคุณภาพ 2.2) ความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น 2.3) ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม 2.4) โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด และ 2.5) ผลงานด้านการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ซึ่งขอนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยหลัก

1.1 ผู้นำกลุ่ม

ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ เนื่องมาจากตัวผู้นำกลุ่มมีคุณลักษณะส่วนตัวอันโดดเด่น อันประกอบไปด้วย

- 1.1.1 ความมีคุณธรรม คุณธรรมในที่นี้ประกอบไปด้วยความมีสัจจะ และความยุติธรรม
- 1.1.2 ความมีใจนักเลงและกล้าได้กล้าเสีย
- 1.1.3 ความจริงใจในการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุกๆ ด้าน
- 1.1.4 ความทุ่มเทให้กับงานพัฒนา
- 1.1.5 มีบารมี รู้จักคนมาก
- 1.1.6 ความสามารถในการจัดสรรงบประมาณลงสู่ท้องถิ่น ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มมีเศรษฐกิจที่ดีอย่างทั่วถึงกัน

ผู้นำกับความสำเร็จของการรวมกลุ่ม

สมาชิกทุกคนต่างกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า “ไม่มีผู้นำ ไม่มีกลุ่ม ไม่มีผู้นำ กลุ่มไม่สามารถดำรงอยู่ได้”

1.2 การประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

สมาชิกภายในกลุ่มมีเป้าหมายและภารกิจสำคัญร่วมกันในการทำงาน คือ ไม่พยายามขัดแย้งกันด้วยเรื่องงบประมาณ โดยสิ่งสำคัญที่สุดคือ สมาชิกทุกคนต่างมีรายได้เป็นที่พอใจและได้พัฒนาท้องถิ่นของตน รวมทั้ง จ.ชลบุรีด้วย

2. ปัจจัยสนับสนุน

2.1 การสื่อสารที่มีคุณภาพ ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1.1 การสื่อสารที่เป็นไปอย่างทั่วถึงกันด้วยความรวดเร็ว

โดยการสื่อสารทั้งที่เริ่มจากหัวหน้ากลุ่มลงสู่สมาชิกและจากสมาชิกขึ้นไปสู่หัวหน้ากลุ่ม ในประเด็นด้านการพัฒนาท้องถิ่นและประเด็นกิจกรรมทางสังคมทั่วไปที่สมาชิกต้องขอความร่วมมือจากสมาชิกนั้น จะเป็นไปอย่างรวดเร็วและทั่วถึงกัน ทำให้การดำเนินงานและกิจกรรมภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสมาชิกด้วยกันเพื่อนำไปปรับปรุงการทำงานของกลุ่มเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากจะทำให้การดำเนินงานพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและสร้างความรู้สึกเป็นพวกพ้องเดียวกัน

2.1.3 ระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารและการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม

การมีระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเป็นธนาคารข้อมูลอยู่ที่ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) นั้น ทำให้สมาชิกสามารถนำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างทันที่ อีกทั้งสมาชิกยังสามารถนำข้อมูลข่าวสารของตนเข้ามายังศูนย์เพื่อแบ่งปันกับสมาชิกคนอื่นๆ ได้ ทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกว่าเป็นหนึ่งเดียวกัน ส่งผลให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งขึ้นระหว่างสมาชิก สมาชิกก็จะพยายามช่วยกันจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยการพูดคุยกัน ปรึกษาหารือกัน หรือหาฉันทามติ ทำให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเป็นไปได้อย่างราบรื่น สามารถสร้างผลงานการพัฒนาได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งเมื่อมีผลงานการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมแล้ว ประชาชนใน

ท้องถิ่นจะให้การสนับสนุนและเลือกสมาชิกในกลุ่มเป็นผู้นำท้องถิ่น ส่งผลให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

2.3 ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม

ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่มว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มมีสมาชิกจำนวนมาก หากสมาชิกไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม จะทำให้เกิดความวุ่นวายภายในกลุ่ม

ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่มช่วยให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเกิดความซื่อสัตย์ สมาชิกไม่กล้าประพฤติผิดระเบียบของกลุ่ม เนื่องจากเกรงว่าจะถูกตัดออกจากกลุ่ม

2.4 โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

จากการศึกษาเอกสารของศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลุ่มมีการรณรงค์เพื่อเพิ่มสมาชิกใหม่ในแต่ละอำเภอ โดยจัดให้มีกลุ่มเคลื่อนไหว (Activists) ลงในแต่ละพื้นที่เพื่อวางโครงสร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด

นอกจากนี้ กลุ่มได้มีการวางสมาชิกกลุ่มไว้ในทุกพื้นที่ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มและคอยเชื่อมโยงกับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้การเลือกตั้งภายใน จ.ชลบุรีทุกสมัย กลุ่มจะกวาดที่นั่งเป็นจำนวนมาก

การที่กลุ่มมีเครือข่ายสมาชิกครอบคลุมทั้งจังหวัด ซึ่งถือเป็นฐานเสียงสำคัญของกลุ่ม โดยเครือข่ายเหล่านี้พยายามสื่อสารโดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในท้องถิ่นกับประชาชน โดยการดำเนินงานเช่นนี้เป็นการรักษาฐานเสียงของกลุ่ม ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในช่วงการเลือกตั้งภายในจังหวัด

2.5 ปัจจัยด้านผลงานด้านการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

กลุ่มได้ทำงานพัฒนาภายในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาสาธารณูปโภคต่างๆ ส่งผลให้เกิดผลงานด้านการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ประชาชนเห็นว่าเมื่อเลือกสมาชิกของกลุ่มเข้าไปทำงานแล้ว สมาชิกกลุ่มได้ปฏิบัติตาม

สัญญาที่ให้ไว้ก่อนได้รับเลือกตั้ง ประชาชนจึงให้ความเชื่อถือและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเมื่อสมาชิกของกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งในจังหวัด

อภิปรายผลการวิจัย

เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ลักษณะของเครือข่าย

จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์กลางของเครือข่าย คือ นายสมชาย คุณปลื้ม (กำนันเป่าะ, นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข) ซึ่งเป็นผู้นำเครือข่าย โดยมีศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก เป็นฐานสนับสนุนของเครือข่ายในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิก

จากศูนย์กลางที่นายสมชายย่อกลงมาในระดับอำเภอ เครือข่ายจะแตกออกเป็นหลายๆ กลุ่มย่อย โดยมีแกนนำใหญ่ ซึ่งเป็นนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในระดับอำเภอ คือ สมาชิกสภาจังหวัด (สจ.) เป็นหัวหน้ากลุ่มย่อยๆ เหล่านี้

ภายในกลุ่มย่อยที่มี สจ. เป็นหัวหน้ากลุ่ม กลุ่มย่อยจะแตกออกเป็นกลุ่มขนาดเล็กได้อีก โดยมี “แกนนำย่อย” ซึ่งเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นผู้นำกลุ่มขนาดเล็กและขึ้นตรงต่อ “แกนนำใหญ่” ซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มในระดับอำเภอของตนอีกทีหนึ่ง โดยแกนนำย่อย คือ สมาชิกภายในเครือข่ายที่เป็นนักการเมืองท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในระดับตำบล และเทศบาล อาทิ สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งแกนนำย่อยนี้จะเป็นคนประสานลงถึงประชาชนในแต่ละพื้นที่ในที่สุด

เมื่อพิจารณาลักษณะเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจ.ชลบุรีแล้วพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาลักษณะเครือข่ายของพัชนี เที่ยจรรยาและคณะ (2541:43) กล่าวคือ เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี มีลักษณะของเครือข่ายแบบเป็นทางการ คือ มีตำแหน่งศูนย์กลางของเครือข่าย มีตำแหน่งแกนนำใหญ่และแกนนำย่อยที่สามารถระบุแบบแผนการติดต่อสื่อสารภายในเครือข่ายได้อย่างมีระบบระเบียบ

สมาชิกและพันธมิตรของเครือข่าย

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกภายในเครือข่ายประกอบด้วยครอบครัวและเครือญาติของนายสมชาย คุณปลื้ม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี และผู้นำท้องถิ่นและนักการเมืองท้องถิ่น

ภายใน จ.ชลบุรี อาทิ สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สิ่งพิเศษที่พบเกี่ยวกับสมาชิกในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี คือ สมาชิกบางคนในเครือข่ายมีพฤติกรรมเป็นนักเลงในสายตาของคนทั่วไปมาก่อน แต่นายสมชายได้ดึงเข้ามาร่วมกลุ่มและปรับปรุงพฤติกรรมใหม่ด้วยวิธีการที่แยบยล โดยให้สมาชิกที่เป็นนักเลงมาก่อนมาทำหน้าที่เป็นผู้นำท้องถิ่น ทำให้สมาชิกเหล่านั้นไม่กล้ามีพฤติกรรมเป็นนักเลงอีก เนื่องจากตระหนักว่าตอนนี้ตนเองมีบทบาทเป็นผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายจากนายสมชาย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้แยกกลุ่มคนบางประเภทออกจากการเป็นสมาชิกเครือข่าย เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการเมืองโดยตรง โดยผู้วิจัยจัดให้เป็นพันธมิตรของเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการสายปกครองและสายการศึกษา นักธุรกิจสายอาชีพต่างๆ กลุ่มสตรีและกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน และกลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น

จากการเปรียบเทียบลักษณะสมาชิกภายในเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกับผลการศึกษาของนภดล สุคนธวิท (2539) ที่ได้ศึกษากลุ่มการเมืองทางด้านรัฐศาสตร์ พบว่ามีความเหมือนกันในหลายประการ คือ สมาชิกภายในเครือข่ายประกอบไปด้วยวงศาคณาญาติของผู้นำเครือข่าย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นซึ่งในเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ถือว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้เป็นแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย

ข้อแตกต่างระหว่างผลการศึกษาคั้งนี้กับผลการศึกษาของนภดล สุคนธวิท คือ สมาชิกบางประเภทในการศึกษาของนภดล สุคนธวิท อาทิ แกนนำกลุ่มอาชีพ แกนนำกลุ่มแม่บ้าน แกนนำกลุ่มสื่อมวลชน และแกนนำกลุ่มเศรษฐกิจ ถือว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในการศึกษาของนภดล แต่ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกลุ่มบุคคลเหล่านี้ว่าเป็น “พันธมิตร” มิใช่เป็น “สมาชิก” โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการแยกแยะพันธมิตรของเครือข่ายออกจากสมาชิก จะทำให้ได้ภาพของเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่ชัดเจน สามารถอธิบายการบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่ายได้เป็นระบบดีกว่า

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร คือ หนึ่งในพันธมิตรของเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ประกอบอาชีพด้านการสื่อสาร คือ กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่น โดย

กลุ่มสื่อมวลชนท้องถิ่นมีบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับเครือข่ายแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์บางประการที่ได้จากเครือข่าย

องค์ประกอบและบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่าย

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบภายในเครือข่ายประกอบด้วยนายสมชาย คุณปลื้ม ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แคนนำใหญ่ และแคนนำย่อย

1. นายสมชาย คุณปลื้ม ผู้นำเครือข่าย

นายสมชาย คุณปลื้ม ผู้นำเครือข่ายมีบทบาทในด้านการให้ความช่วยเหลือสมาชิก การไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิก การจัดสรรปันส่วนงบประมาณในพื้นที่ต่างๆ และการกลั่นกรองผู้สมัครรับเลือกตั้งใน จ.ชลบุรี

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษารoles ofผู้นำเครือข่ายกับแนวคิดของมอนจี (Monge, 1987 อ้างถึงใน Windahl et al, 1922:77) พบว่านายสมชาย คุณปลื้ม ผู้นำเครือข่าย มีบทบาทเทียบเคียงได้กับ liaison คือ เป็นผู้ประสานเชื่อมโยงกลุ่มย่อยต่างๆ ในเครือข่ายเข้าด้วยกัน อีกทั้งยังมีบทบาทเทียบเคียงได้กับ star คือ เป็นคนที่เชื่อมโยงกับสมาชิกจำนวนมากภายใน เครือข่าย อีกด้วย

หรือหากจะเปรียบเทียบผลการศึกษาโดยอาศัยทฤษฎีคนพิเศษจำนวนหนึ่งของแกลด์เวลล์ (Gladwell, อ้างในกิตติ กัญภัย, 2543) ที่กล่าวถึงบุคคลจำนวนหนึ่งในสังคมที่มีคุณสมบัติพิเศษ จะพบว่านายสมชายจะมีลักษณะเป็น connector หรือกลุ่มผู้เชื่อมประสานมากที่สุด คือ เป็นบุคคลที่อยู่บนยอดปิรามิด สามารถเข้าถึงสมาชิกจำนวนมากภายในเครือข่าย และสามารถเชื่อมประสานสมาชิกภายในเครือข่ายได้

นอกจากนี้ยังพบความคล้ายคลึงกับแนวคิดของแกลด์เวลล์ในเรื่องบทบาทของผู้นำเครือข่ายในด้านการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิกว่าสามารถจัดให้อยู่ในกลุ่มผู้โน้มน้าวใจ (salesman) ของแกลด์เวลล์ได้ เนื่องจากนายสมชายต้องใช้การโน้มน้าวใจในการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิก

2. **ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก** มีบทบาทเป็นศูนย์กลางกระจายข้อมูลข่าวสารไปสู่สมาชิกและเป็นธนาคารข้อมูลที่สมาชิกจะติดต่อเข้าไปเพื่อสอบถามข้อมูลข่าวสารต่างๆ

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาบทบาทของศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกกับกฎเกณฑ์เฉพาะจำนวนหนึ่งของแกลด์เวลล์ พบว่า ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกนั้น จัดอยู่ในประเภทของ maven ซึ่งเป็นฐานข้อมูลหรือธนาคารข้อมูลตามที่แกลด์เวลล์กล่าวไว้นั่นเอง

ความแตกต่างระหว่างผลการศึกษาบทบาทของศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกกับบทบาท “maven” ของแกลด์เวลล์ คือ แกลด์เวลล์กล่าวถึงกลุ่มฐานข้อมูลเคลื่อนที่ที่เป็น “บุคคล” แต่ภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ ฐานข้อมูลมิใช่บุคคล แต่เป็นศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก ซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกภายในเครือข่ายจำนวนมาก แน่หนอนว่าปริมาณข้อมูลข่าวสารที่ศูนย์ประสานงานได้รับย่อมมากกว่าและเป็นระบบกว่ากลุ่มฐานข้อมูลที่เป็นบุคคล การที่สมาชิกภายในเครือข่ายจะนำข้อมูลมาใช้หรือการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารย่อมมีประสิทธิภาพมากกว่าการขอข้อมูลข่าวสารจากกลุ่มคนที่เปรียบเสมือนฐานข้อมูลเคลื่อนที่

3. **แกนนำใหญ่** แกนนำใหญ่มีบทบาทในด้านการประสานงานภายในพื้นที่ การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสาร และการแก้ไขและตัดสินใจปัญหาภายในกลุ่มย่อย

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาบทบาทของแกนนำใหญ่กับแนวคิดของเฮลล์เวก (Hellweg, 1987: 178) พบว่าแกนนำใหญ่มีบทบาทเทียบได้กับ gatekeeper ของเฮลล์เวก คือ เป็นผู้กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่ผ่านเข้าออกภายในเครือข่าย

ข้อสังเกตที่พบในการศึกษาครั้งนี้เพิ่มเติมจากแนวคิดของเฮลล์เวก คือ แกนนำใหญ่นอกจากจะมีบทบาทในการส่งต่อข้อมูลข่าวสารแล้ว ในขณะเดียวกันก็ต้องกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่ตนเองเป็นผู้ส่งด้วย

นอกจากนี้แก่นนำใหญ่ยังมีบทบาทเทียบได้กับ bridge ตามแนวคิดของเฮลล์เวก คือ เป็นผู้เชื่อมประสานระหว่างกลุ่ม และผู้นำเครือข่าย

4. แก่นนำย่อย มีบทบาทในด้านการประสานงานภายในพื้นที่ การส่งต่อข้อมูลข่าวสาร การแก้ไขและตัดสินปัญหาภายในกลุ่มย่อยของตน

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาบทบาทของแก่นนำย่อยกับแนวคิดของเฮลล์เวก พบว่า แก่นนำย่อยมีบทบาทเทียบได้กับ bridge คือ เป็นผู้เชื่อมประสานภายในเครือข่ายที่มีกลุ่มสังกัด เป็นของตนเอง

ข้อแตกต่างที่พบระหว่างการศึกษาบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่ายกับแนวคิดของเฮลล์เวก คือ บทบาทของแก่นนำใหญ่และแก่นนำย่อยนั้นมิได้เป็นเพียงแค่ผู้เชื่อมประสาน (laision, bridge) แต่ยังเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจแก้ไขปัญหาภายในกลุ่มย่อยของตนด้วย ซึ่งในแนวคิดของเฮลล์เวกมิได้กล่าวถึงบทบาทนี้ นอกจากนี้ผู้วิจัยไม่สามารถจัดบทบาทในการแก้ไขปัญหาภายในกลุ่มย่อยให้เข้าอยู่กับบทบาทผู้เชื่อมประสานตามกฎคนพิเศษจำนวนหนึ่งของแกลด์เวลล์ได้เช่นเดียวกัน เนื่องจาก “ผู้เชื่อมประสาน” กับ “ผู้มีอำนาจตัดสินใจ” มีนัยความหมายของบทบาทแตกต่างกัน

จากบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่ายในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า สมาชิกภายในเครือข่ายนั้นไม่ได้สวมบทบาทใดบทบาทหนึ่ง แต่มีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้นว่าต้องการให้สมาชิกสวมบทบาทไหน

ในขณะที่แนวคิดและงานวิจัยต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้อ้างถึงนั้น สมาชิกภายในเครือข่ายมีบทบาทตายตัวมากกว่าที่จะมีบทบาทแบบยืดหยุ่นได้เช่นเดียวกับบทบาทของสมาชิกภายในเครือข่ายนี้ คือ สามารถเปลี่ยนบทบาทได้เมื่อเกิดการเรียกร้องให้เปลี่ยนบทบาทโดยสภาพแวดล้อม

การบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่าย

การดำเนินงานภายในเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ การวางนโยบายจากนายสมชาย คุณปลื้มหรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย การส่ง

ต่อข้อมูลข่าวสารผ่านทางแกนนำใหญ่และแกนนำย่อย และการสื่อสารกลับจากสมาชิกหลังจากได้รับนโยบายและข้อมูลข่าวสาร

ได้แบ่งประเภทเครือข่ายการสื่อสารออกเป็น 1) เครือข่ายการสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง (Centralized Network) และ 2) เครือข่ายการสื่อสารแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Network)

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษากิจการและการดำเนินงานของเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กับแนวคิดของฮาร์โรวด์ เจ ลีวิตต์ (Harold J. Leavitt อ้างใน จารุณี พัทธพิมานสกุล, 2541) พบว่า ลักษณะการดำเนินงานภายในเครือข่ายที่มีการมอบนโยบายจากหัวหน้ากลุ่มคือ นายสมชายและศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและแกนนำใหญ่แล้วจึงลงไปสู่สมาชิกอีกทีหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของเส้นทางไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง ทำให้เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้มีลักษณะเทียบได้กับเครือข่ายการสื่อสารแบบมีศูนย์กลางของลีวิตต์

เมื่อเปรียบเทียบกับผลการศึกษากิจการดำเนินงานของเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กับการศึกษาของจารุณี พัทธพิมานสกุล (2542) เกี่ยวกับเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มชีวิต พบว่ามีความสอดคล้องกัน โดยนายสมชาย ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายจะเป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารเช่นเดียวกับดร.สาธิต อินทรกำแหงในการศึกษาของจารุณี จะเป็นผู้เผยแพร่นโยบายไปสู่แกนนำใหญ่และแกนนำย่อย แล้วแกนนำใหญ่และแกนนำย่อยจะส่งต่อยังสมาชิกในที่สุด

สำหรับการตัดสินใจภายในเครือข่ายนั้น นายสมชาย คุณปลื้ม ผู้นำเครือข่ายเป็นผู้มีบทบาทในการตัดสินใจสูงสุดภายในกลุ่ม แต่ก็ยังเปิดโอกาสให้แกนนำได้เป็นผู้ตัดสินใจภายในกลุ่มย่อยของตนเองได้

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจภายในเครือข่ายที่พบ ทำให้กล่าวได้ว่าเครือข่ายมีลักษณะของการกระจายอำนาจอยู่ด้วยเช่นกัน คือ เปิดโอกาสให้แกนนำได้เป็นผู้ตัดสินใจภายในกลุ่มย่อย ซึ่งผู้วิจัยจึงขอตั้งข้อสังเกตว่า ภายในเครือข่ายการสื่อสารนั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องมีความรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง เครือข่ายสามารถดัดแปลง หรือใช้

รูปแบบการสื่อสาร อย่างไรก็ตามก็ได้ที่เครือข่ายคิดว่าเหมาะสม สามารถช่วยให้การบริหารและการดำเนินงานภายใน เครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาการบริหารและการดำเนินงานของเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ พบว่าเครือข่ายมีผู้นำเป็นผู้ควบคุมความสำเร็จในการทำงานของกลุ่ม เนื่องจากเป็นศูนย์กลางและเป็นตัวเชื่อมการสื่อสารที่สำคัญของกลุ่ม ซึ่งเปรียบเทียบกับเครือข่ายการสื่อสารแบบรวมอำนาจสู่ศูนย์กลางในงานวิจัยของชอว์ (Shaw, 1987 อ้างถึงในยุบล เบญจรงค์กิจ, 2534) โดยเครือข่ายการสื่อสารแบบรวมอำนาจสู่ศูนย์กลางนี้ ส่งผลก่อให้เกิดความผิดพลาดในการทำงานน้อยและสามารถทำงานได้สำเร็จรวดเร็วกว่าเครือข่ายแบบกระจายอำนาจ

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้วิจัยกับงานของชอว์ พบว่ามีความแตกต่างกัน โดยชอว์กล่าวว่าจุดด้อยของเครือข่ายประเภทนี้ คือ การเกิดสภาวะข่าวสารท่วมท้น เพราะข่าวสารและการตัดสินใจจะไปรวมอยู่ที่จุดศูนย์กลางของเครือข่าย แต่จากการศึกษาการบริหารและการดำเนินงานของเครือข่ายนี้ ผู้วิจัยไม่พบ “สภาวะข่าวสารท่วมท้น” ภายในเครือข่าย ซึ่งผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ว่า เครือข่ายมีลักษณะพิเศษ คือ เครือข่ายมีศูนย์กลางในการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งก็คือ ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศูนย์ฯ นี้เป็นคลังข้อมูลที่จะช่วยเก็บข้อมูลและสนับสนุนข้อมูลให้กับผู้นำกลุ่ม รวมทั้งจัดระเบียบข่าวสารข้อมูล อันทำให้ไม่เกิดปัญหาสภาวะข่าวสารท่วมท้นตามลักษณะเครือข่ายแบบรวมอำนาจเกิดขึ้นดังการศึกษาของชอว์

รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่าย

วิธีการสื่อสาร

เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรียังมีลักษณะการสื่อสารแบบมีศูนย์กลาง โดยมีนายสมชาย คุณปลื้มซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มและศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นศูนย์กลางของข้อมูลข่าวสาร

เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งแบ่งออกได้เป็นการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ และการสื่อสารแบบเป็นทางการ

สำหรับการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการนั้น เครือข่ายใช้วิธีการพบปะกันโดยบังเอิญ การเข้าพบผู้นำเครือข่าย การโทรศัพท์และการอาศัยคนส่งข่าว

ลักษณะพิเศษที่ผู้วิจัยค้นพบ คือ เครือข่ายใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการกับข้อมูลข่าวสารทุกประเด็น อันเนื่องมาจากการยึดถือคำพูดของสมาชิกทุกคนภายในเครือข่ายว่าเป็น “สัจจะ” เมื่อพูดอะไรออกไปแล้ว ถือว่าเป็นการยืนยันตามนั้น โดยไม่จำเป็นต้องมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษร

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า เครือข่ายนิยมใช้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการในทุกประเด็นได้ เนื่องจากเป็นวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นการทำให้การสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการมีประสิทธิภาพได้ ก็ต้องอาศัย “สัจจะ” เป็นตัวกำกับผู้สื่อสาร “สัจจะ” จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการมีความน่าเชื่อถือ และทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ

สำหรับการสื่อสารแบบเป็นทางการนั้น เครือข่ายใช้วิธีการจัดกิจกรรมระหว่างสมาชิก ทั้งที่จัดกันภายในกลุ่มย่อย และจัดร่วมกันทั้งเครือข่าย การประชุมระหว่างสมาชิก ทั้งที่ประชุมกันภายในกลุ่มย่อย และประชุมร่วมกันทั้งเครือข่าย และการโทรสารหรือจดหมาย

ข้อสังเกตที่ผู้วิจัยพบคือ กิจกรรมที่จัดนั้นจะเป็นประโยชน์โดยรวมต่อท้องถิ่น ในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือช่วยให้สมาชิกได้รู้จักกันและมีความสามัคคีกันมากขึ้น

เส้นทางการไหลของข่าวสารและประเด็นการสื่อสารภายในเครือข่าย

ภายในเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีนี้ พบเส้นทางการไหลของข่าวสารทั้งแบบแนวดิ่ง (Horizontal Communication) และการไหลของข่าวสารแบบแนวนอน (Vertical Communication) และมีการสื่อสารกลับ (feedback)

ข้อสังเกตที่ผู้วิจัยพบ คือ เส้นทางการไหลแบบแนวดิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางการไหลของข่าวสารแบบบนลงล่าง (top – down) โดยนายสมชาย คุณปลื้มจะเรียกให้แกนนำใหญ่เข้ามารับข้อมูลข่าวสารหรือส่งข้อมูลข่าวสารไปยังศูนย์พรรคชาติไทยประจำอำเภอ แล้วจากนั้นจะส่งข้อมูลข่าวสารต่อไปยังแกนนำย่อยเพื่อนำไปกระจายสู่สมาชิกอีกทีหนึ่ง

ถึงแม้ว่าเส้นทางการไหลแบบบนลงล่างเป็นเส้นทางการไหลหลัก แต่เครือข่ายก็เปิดโอกาสให้เกิดเส้นทางการไหลแบบล่างขึ้นบน (bottom – up) โดยสมาชิกสามารถส่งข้อมูลข่าวสารไปยังแกนนำย่อย แล้วแกนนำย่อยจะส่งผ่านไปยังแกนนำใหญ่ เพื่อนำไปแจ้งที่นายสมชาย หรือศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สุด

ดูเหมือนว่าเครือข่ายมีลำดับในเส้นทางการไหลของข่าวสารที่แน่นอน แต่ก็ยังมีลักษณะพิเศษปรากฏให้เห็นคือ บางครั้งเกิดการลัดชั้นตอนโดยสมาชิกในเครือข่ายสื่อสารกับนายสมชายโดยตรง โดยไม่ผ่านแกนนำใหญ่หรือแกนนำย่อย ในกรณีที่สมาชิกสนิทสนมกับนายสมชาย หรือเคยได้ให้แกนนำพาเข้าไปพบแล้ว

การเปิดโอกาสให้มีการลัดชั้นตอนการสื่อสารภายในเครือข่ายนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ การสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ไม่จำเป็นต้องผ่านชั้นตอนเป็นจำนวนมาก และนายสมชายได้รับทราบปัญหาจากต้นตอโดยไม่ต้องผ่านคนกลาง แต่ข้อเสียก็คือ หากมีการลัดชั้นตอนโดยสมาชิกมากๆ จะทำให้การสื่อสารทั้งระบบเกิดความยุ่งเหยิง นายสมชายต้องรับทราบข้อมูลข่าวสารมากเกินไป ทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็น ขาดแกนนำช่วยกลั่นกรองข้อมูล

ผลการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นการสื่อสารภายในเครือข่าย พบการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการในทุกประเด็นการสื่อสาร คือ ประเด็นการจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี ประเด็นนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ประเด็นการแข่งขันในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายใน จ.ชลบุรี ประเด็นปัญหาเรื่องเงินทอง ประเด็นการอบรมสั่งสอนสมาชิกโดยหัวหน้ากลุ่ม ประเด็นกิจกรรมทางสังคม และประเด็นการดำเนินธุรกิจ

นอกจากนี้ยังพบการสื่อสารแบบเป็นทางการในประเด็นการจัดสรรงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี ประเด็นนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ประเด็นกิจกรรมทางสังคมทั่วไป

การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสารตามแนวคิด Network Descriptors

จากผลการวิจัยในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้นำแนวคิด Network Descriptors ของเฮลล์เวกส์ (1997) ในการวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร ซึ่งผู้วิจัยพบว่า แนวคิดของเฮลล์เวกส์ สามารถช่วยให้ผู้วิจัยอธิบายภาพของเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แนวคิด Network Descriptors ของเฮลล์เวกส์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายโดยการศึกษา Descriptors ดังต่อไปนี้ คือ 1) Dominance- การชี้นำ 2) Centrality – ศูนย์กลาง 3) Flexibility – ความยืดหยุ่น 4) Reachability – การเข้าถึง 5) Symmetry – ความสมดุล และ 6) Openness – การเปิด

สิ่งที่ผู้วิจัยศึกษาพบครั้งนี้ สามารถเสริมเข้าไปในแนวคิด Network Descriptors คือ คำสำคัญ (keywords) ใน Descriptors แต่ละประเภท ส่งผลให้ผู้วิจัยด้านเครือข่ายการสื่อสารท่านอื่นๆ นำแนวคิดนี้ไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายภาพเครือข่ายการสื่อสารได้ง่ายขึ้น

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีการครอบงำสูง (highly dominant network) คำสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบจากผลการศึกษาในประเด็น Dominance Descriptor คือ สมาชิกรับนโยบายจากผู้นำเครือข่าย, สมาชิกไม่มีความเท่าเทียมกันโดยแท้จริง และการตัดสินใจขึ้นอยู่กับผู้นำเครือข่าย

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายที่มีการรวมศูนย์สูง (highly centralized network) โดยคำสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบจากผลการศึกษาในประเด็น Centrality Descriptors คือ ลำดับการไหลของข่าวสารระหว่างสมาชิกอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีความยืดหยุ่นน้อย (lowly flexible network) โดยคำสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบจากผลการศึกษาในประเด็น Flexibility Descriptor คือ เส้นทางการสื่อสารที่แน่นอนและวิธีการสื่อสารแบบเดิมๆ

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่ไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร โดยคำสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบจากผลการศึกษาในประเด็น Reachability Descriptor คือ ความรวดเร็วในการส่งผ่านข้อมูลข่าวสาร การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายการสื่อสารที่มีความไม่สมดุลง (highly asymmetrical network) โดยคำสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบจากผลการศึกษาในประเด็น Symmetry Descriptor คือ การสื่อสารกลับภายในเครือข่าย

จากการศึกษาพบว่า เครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี เป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบเครือข่ายเปิด (open network) โดยคำสำคัญที่ผู้วิจัยค้นพบจากผลการศึกษาในประเด็น Openness Descriptor คือ การเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่นๆ

ข้อสังเกตจากการนำแนวคิด Network Descriptors ไปใช้ในการวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร พบว่ายังมีข้อจำกัดในด้านการวัดเครือข่าย เนื่องจากเฮลล์เวกส์ ได้แบ่ง Descriptors แต่ละประเภทออกเป็น 2 ขั้ว คือ สูง-ต่ำ อาทิ ครอบงำสูง – ครอบงำต่ำ, รวมศูนย์สูง – รวมศูนย์ต่ำ มาก-น้อย อาทิ ยึดหยุ่นมาก – ยึดหยุ่นน้อย, เท่าเทียมมาก – เท่าเทียมน้อย และเปิด-ปิด อาทิ เครือข่ายเปิด - เครือข่ายปิด

ปัญหาที่ผู้วิจัยพบคือ ในการวิเคราะห์ผลการศึกษา บางครั้งไม่สามารถตัดสินเครือข่ายได้อย่างแน่ชัดว่าเครือข่ายจะอยู่ในขั้วไหน ถ้าสามารถวัด Descriptors แต่ละตัวให้ออกมาในรูปแบบของ scale ได้ คือ สูง – กลาง – ต่ำ, มาก – ปานกลาง – น้อย และ เปิด – กึ่งเปิด – กึ่งปิด – ปิด จะช่วยให้การวัดเครือข่ายด้วย Descriptors มีความละเอียด และให้ภาพของเครือข่ายที่ถูกต้องมากขึ้น

กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ 1) การปรากฏขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม 2) การก่อตัวของกลุ่ม 3) การขยายตัวของกลุ่ม และ 4) กลุ่มที่เป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจน

ระยะที่ 1 การปรากฏขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มเริ่มต้นงานการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีด้วยการเป็นผู้ใหญ่บ้านและเริ่มสั่งสมชื่อเสียงและบารมี เป็นระยะที่ยังไม่มีภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มและสมาชิกที่ชัดเจน มีเพียงผู้ที่เข้ามาขอความช่วยเหลือจากนายสมชายเท่านั้น

การศึกษาของพัฒนาฯ ในขั้นตอนที่ 1 ว่าด้วยการจัดตั้งกลุ่ม มีส่วนประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ผู้นำกลุ่ม 2) สมาชิก และ 3) สถานการณ์ในการเกิดกลุ่ม โดยในขั้นตอนนี้จะต้องพยายามค้นหาผู้นำให้พบเสียก่อน

ผลการศึกษากระบวนการรวมกลุ่มในระยะที่ 1 ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ มีความคล้องจองกับงานของพัฒนาฯ บุญยรัตพันธุ์ (อ้างในปาริชาติ วัลย์เสถียรและคณะ, 2543) ตรงที่ระยะที่ 1 นี้เป็นระยะการเกิดขึ้นของผู้นำ และสถานการณ์ในการเกิดกลุ่ม โดยกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี มีการปรากฏขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม คือ นายสมชาย คุณปลื้ม และมีสถานการณ์ในการเกิดกลุ่ม คือ ความแตกแยกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยของผู้มีอิทธิพลใน จ.ชลบุรี ข้อแตกต่าง

ระหว่างผลการวิจัยชิ้นนี้กับงานของพัฒน์ คือ ในระยะการปรากฏขึ้นของผู้นำกลุ่มในกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจ.ชลบุรีกลุ่มนี้ ยังไม่สามารถระบุสมาชิกกลุ่มได้แบบการศึกษาของพัฒน์

ระยะที่ 2 การก่อตัวของกลุ่ม

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้ม ได้พัฒนาบางแสนจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน จนผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเข้ามาหาเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชาย การก่อตัวของกลุ่มจึงเริ่มจากการรวมตัวกันของผู้นำท้องถิ่นบางแสนและผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียง

จากการศึกษาพบว่า มูลเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มในระยะนี้ คือ เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาท้องถิ่นจากนายสมชาย แล้วนำกลับไปปรับใช้กับท้องถิ่นของตน

จากการศึกษาพบว่า ภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มในระยะนี้ คือ การพัฒนาพื้นที่บางแสนและท้องถิ่นใกล้เคียงเป็นหลัก

หากเปรียบเทียบกระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีในระยะที่ 2 นี้กับการศึกษาของพัฒน์ พบความแตกต่างคือ การศึกษาของพัฒน์ยังอยู่ในขั้นตอนที่ 1 ว่าด้วยการหาสมาชิกร่วมกันภายในกลุ่ม แต่กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีได้ก้าวเข้าสู่ระยะที่ 2 คือ ระยะการก่อร่างสร้างกลุ่ม โดยในระยะนี้กลุ่มเริ่มมีสมาชิกเป็นของตนเอง แต่มิได้เกิดจากหัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ออกหาสมาชิكدังการศึกษาของพัฒน์ แต่สมาชิกซึ่งก็คือผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงเดินเข้ามาขอร่วมเป็นสมาชิกภายในกลุ่มของนายสมชายเอง โดยมูลเหตุจูงใจที่ทำให้เข้าร่วมกลุ่ม คือ ต้องการศึกษารูปแบบการพัฒนาท้องถิ่นของนายสมชาย เพื่อนำไปปรับใช้กับท้องถิ่นของตน

ระยะที่ 3 การขยายตัวของกลุ่ม

เป็นระยะที่นายสมชาย คุณปลื้มขยายกลุ่มด้วยการส่งสมาชิกกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติใน จ.ชลบุรี ซึ่งสมาชิกกลุ่มสามารถได้รับตำแหน่งเป็นจำนวนมาก

จากการศึกษาพบว่า มูลเหตุจูงใจที่ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มในระยะนี้ คือ ต้องการการสนับสนุนด้านฐานเสียงจากกลุ่มในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น

หากเปรียบเทียบผลการศึกษาระบบการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ในระยะที่ 3 นี้กับการศึกษาของพัฒนา พบความแตกต่างที่ว่า การศึกษาของพัฒนายังอยู่ในขั้นที่ 2 ว่าด้วยการเคลื่อนไหวของกลุ่ม ในขณะที่การศึกษาระบบการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ใน จ.ชลบุรี ได้ก้าวไปสู่ระยะที่ 3 คือ ระยะการขยายตัวของกลุ่ม โดยกลุ่มได้ส่งสมาชิกภายในกลุ่ม ลงสมัครรับเลือกตั้งในท้องถิ่นและในระดับชาติ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการส่งสมาชิกภายในกลุ่ม ลงสมัครรับเลือกตั้งนั้นอาจเปรียบเทียบได้กับการเคลื่อนไหวของกลุ่มเพื่อทดสอบพลังของกลุ่มตาม การศึกษาของพัฒนาได้เช่นกัน

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า “การเคลื่อนไหวของกลุ่ม” มีความสัมพันธ์กับ “การขยายตัวของกลุ่ม” ในความเห็นของผู้วิจัย การเคลื่อนไหวของกลุ่ม เป็นตัวชี้วัดว่ากลุ่มเกิดการขยายตัว ซึ่งจะช่วยให้ การสังเกตกระบวนการรวมกลุ่มและการขึ้นตอนการรวมกลุ่มทำได้ง่ายขึ้น

ข้อแตกต่างอีกประการหนึ่งที่พบในการศึกษาระบบการขยายกลุ่มในระยะที่ 3 นี้กับงาน ของพัฒนา คือ พัฒนพบว่าการกลุ่มจะเกิดวัตถุประสงค์ร่วมหรือผลประโยชน์ร่วมกัน แต่สำหรับ กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีแล้ว ผลประโยชน์ร่วมกันจะเห็น ชัดเจนที่สุดในระยะสุดท้ายคือ ระยะที่กลุ่มเป็นปีกแผ่นแล้ว เนื่องจากช่วงเวลานั้นนายสมชายได้ เป็นประธานประสานแผนพัฒนาและงบประมาณใน จ.ชลบุรี

ระยะที่ 4 กลุ่มที่เป็นทางการและมีระเบียบแบบแผนแน่ชัด

เป็นระยะที่กลุ่มได้จัดตั้งสำนักงานอย่างเป็นทางการขึ้น และนายสมชาย คุณปลื้ม ได้เป็น ประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี ผู้นำท้องถิ่นเกือบทั้งจังหวัดเป็นสมาชิกกลุ่มเนื่องจาก คาดหวังว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณลงในพื้นที่ของตน

จากการศึกษาพบว่า ภารกิจและจุดมุ่งหมายของกลุ่มในระยะนี้ คือ การพัฒนาพื้นที่ของ สมาชิกและ จ.ชลบุรีให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับจังหวัดอื่นๆ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ของสมาชิกภายในกลุ่ม และการสร้างภาพของกลุ่มพัฒนา

หากเปรียบเทียบกระบวนการขยายกลุ่มในระยะที่ 4 กับงานของพัฒนา พบความคล้ายคลึง กันระหว่าง “แกนนำใหญ่” และ “แกนนำย่อย” ในงานวิจัยชิ้นนี้ ก็กับการสนธิกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยเข้า ด้วยกันเพื่อสร้าง “หน่วยนำร่วม” ในขั้นตอนที่ 3 ว่าด้วยการเจริญเติบโตของกลุ่มในการศึกษา

ของพัฒนา ซึ่งกล่าวได้ว่า การมี“แกนนำ” หรือ“หน่วยนำร่วม” เป็นการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม และช่วยให้กลุ่มเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนี้ยังพบความคล้ายคลึงกันเกี่ยวกับการได้รับตำแหน่งเป็นประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรีของนายสมชาย คุณปลื้ม กับการสร้างพลังต่อรองในการศึกษาของพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่นายสมชายได้เป็นประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี เปรียบได้กับเป็นการสร้างพลังต่อรองอันเป็นการช่วยรักษาผลประโยชน์ที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้จะได้รับ

ในระยะที่ 4 กลุ่มที่เป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจนนี้ ยังพบความคล้ายคลึงระหว่างการก่อตั้งศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก กับการสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นเพื่อทำให้กลุ่มขยายตัวไปสู่ความเจริญเติบโตขึ้น ในระยะที่ 4 ของพัฒนาว่า การที่กลุ่มมีสำนักงานอย่างเป็นทางการนั้น เปรียบได้กับการสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นเพื่อนำไปสู่การเติบโตขึ้นของกลุ่มตามการศึกษาของพัฒนา

กล่าวโดยสรุป สำหรับกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้ ในช่วงเริ่มต้นในระยะแรก ก็เกิดจากการรวมตัวกันของผู้นำท้องถิ่นใกล้เคียงกัน ซึ่งแน่นอนว่าย่อมเป็นเพื่อนหรือเป็นพวกพ้องกัน และเมื่อกลุ่มพัฒนาต่อมาจนถึงระยะปีปัจจุบัน จึงจะเห็นผลประโยชน์ร่วมกันชัดเจนยิ่งขึ้น คือ การแบ่งสรรปันส่วนงบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย

สิ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปรากฏการณ์พิเศษในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี คือ กระบวนการรวมกลุ่มผูกติดอยู่กับตัวนายสมชาย คุณปลื้ม ผู้นำกลุ่ม พัฒนาการของกลุ่มควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตบนเส้นทางทางการเมืองของนายสมชาย ใน จ.ชลบุรี

นอกจากนี้ โดยความคิดเห็นของผู้วิจัย มูลเหตุจูงใจสำคัญที่ทำให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่ม คือ ผลประโยชน์ไม่ว่าในทางใดก็ตามที่สมาชิกจะได้รับจากการเข้าร่วมกลุ่ม ซึ่งผลประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ งบประมาณการพัฒนา จ.ชลบุรี และฐานเสียงในการลงสมัครรับเลือกตั้ง

เมื่อเปรียบเทียบผลการการศึกษามูลเหตุจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่มของสมาชิกของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจ.ชลบุรีกับการศึกษาของศิริศักดิ์ ศิริมังคะลา (2533) พบว่ามีความเหมือนกันในมูลเหตุจูงใจที่นำไปสู่การรวมกลุ่ม คือ ตัวผู้นำและผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับเป็นมูลเหตุจูงใจในการเข้าร่วมกลุ่ม

ข้อแตกต่างระหว่างผลการศึกษาคั้งนี้กับการศึกษาของศิริศักดิ์ คือ บัณฑิตและจุดจบของกลุ่ม โดยศิริศักดิ์พบว่าการยึดถือตัวบุคคลมากกว่าหลักการหรือนโยบายกลุ่ม เป็นเหตุปัจจัยที่จะนำไปสู่ความอ่อนแอของกลุ่มและง่ายต่อการเกิดปัญหาความขัดแย้ง ในขณะที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ยึดถือตัวผู้นำ คือ นายสมชายนั้น เป็นการนำกลุ่มไปสู่ความแข็งแกร่ง เนื่องจากตัวหัวหน้ากลุ่มเองมีคุณสมบัติในการขจัดความขัดแย้งโดยสามารถจัดสรรอำนาจและผลประโยชน์ได้อย่างเป็นที่พึงพอใจของสมาชิก ความขัดแย้งภายในกลุ่มจึงไม่เกิดขึ้น และไม่เกิดความอ่อนแอและความขัดแย้งภายในกลุ่มดังการศึกษาของศิริศักดิ์

ท้ายที่สุด ผู้ศึกษามีความเห็นว่ กระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มแต่ละประเภทนั้นแตกต่างกันออกไป การศึกษากระบวนการรวมกลุ่มเป็นการศึกษาที่มีความเป็นปัจเจกสูง กลุ่มแต่ละกลุ่มมีพื้นฐาน สภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป จึงเป็นไปได้ยากที่จะสรุปขั้นตอนในการรวมกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม สำหรับการศึกษากลุ่มรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ ผู้วิจัยสามารถหาความคล้ายคลึงหรือ "ปัจจัย" หรือ "ตัวบ่งชี้" ที่ควรสังเกตในแต่ละระยะในกระบวนการรวมกลุ่มได้ คือ ระยะที่ 1) การค้นหาหัวหน้ากลุ่มหรือการเกิดขึ้นของหัวหน้ากลุ่ม ระยะที่ 2) การค้นหาสมาชิกหรือการดึงดูดสมาชิกเข้าหากกลุ่ม โดยมีผลประโยชน์ร่วมกันหรือความต้องการที่ตรงกันจึงทำให้เกิดการรวมกลุ่ม และการสนธิของกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยเข้าด้วยกัน ระยะที่ 3) การขยายกลุ่ม สังเกตได้จากเกิดการ"สร้างความเคลื่อนไหว" ให้กับกลุ่ม และระยะที่ 4) กลุ่มที่เป็นรูปธรรมชัดเจนจะมีการสร้างสิ่งใหม่ๆ เพื่อให้กลุ่มเจริญเติบโตยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็นปัจจัยหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้นำกลุ่มและการประสานประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และปัจจัยสนับสนุน ซึ่งประกอบไปด้วยการสื่อสารที่มีคุณภาพ ความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด และผลงานด้านการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

1. ปัจจัยหลัก

1.1 ปัจจัยด้านผู้นำ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี พบว่า ผู้นำเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลสำเร็จในการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของซาญชัย บุญเสนอ (2536) และแนวคิดของรีฟส์ (Reeves, 1970) ที่กล่าวว่ากลุ่มดำรงอยู่ได้เนื่องมาจากมีผู้นำที่ดีและเข้มแข็ง

โดยคุณสมบัติของผู้นำนั้นประกอบไปด้วยความมีคุณธรรม มีใจนักเลงและกล้าได้กล้าเสีย จริงใจในการให้ความช่วยเหลือสมาชิกในทุกๆ ด้าน ทุ่มเทให้กับงานพัฒนา มีบารมี รู้จักคนมาก และมีความสามารถในการจัดสรรงบประมาณลงสู่ท้องถิ่น ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มมีเศรษฐกิจที่ดีอย่างทั่วถึงกัน

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่ม พบว่า ผู้นำเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สมาชิกสามารถมารวมกัน และทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ โดยเมื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติของผู้นำกับแนวคิด “บารมี” เท่ากับ “ภาวะผู้นำ” ของเซาวัน มณีวงศ์ (2545) ซึ่งกล่าวว่า ผู้ที่มีภาวะผู้นำนั้น คือ ผู้ที่มีบารมีในสังคมไทย ซึ่งตรงกับการศึกษาคุณสมบัติของ นายสมชาย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้ที่มี “บารมี” หรือ “ภาวะผู้นำ” คือ เป็นผู้ที่มีอำนาจ มีอิทธิพล อันประกอบด้วยบุคลิกภาพ มีวิสัยทัศน์ มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี และมีคุณธรรม โดยสามารถสังเกตได้จากการให้ความช่วยเหลือทั้งด้านเงินทองและด้านต่างๆ แก่สมาชิก ซึ่งเมื่อผนวกเข้ากับอำนาจบังคับบัญชาที่ถูกต้องตามกฎหมาย คือ นายสมชายเป็นนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข และประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี แล้ว จึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ คือ ผู้นำที่มี “บารมี” หรือมี “ภาวะผู้นำ” นั้นเองตามแนวคิดของเซาวัน มณีวงศ์

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาด้านผู้นำกับการศึกษาของพนม อารีย์ (อ้างถึงใน กุสุมา ภูใหญ่, 2540) ที่กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของผู้นำไว้หลายประการ กล่าวคือ ผลการศึกษาคุณสมบัติผู้นำในการวิจัยชิ้นนี้ มีความคล้ายคลึงกับบทบาทและหน้าที่ของผู้นำที่พนมกล่าวไว้หลายประการ คือ นายสมชาย มีบทบาทเป็นผู้บริหาร วางแผนและวางนโยบาย เป็นตัวแทนของกลุ่มเพื่อติดต่อกับคนภายนอก ซึ่งก็คือ หน่วยงานราชการและหน่วยเหนือในเรื่องของงบประมาณลงใน จ.ชลบุรี เป็นผู้ควบคุมความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม และตัดสินใจประนีประนอมสังเกตได้จากการที่นายสมชายมีบทบาทในด้านการไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่าง

สมาชิก เป็นบุคคลตัวอย่างในด้านการพัฒนาท้องถิ่น เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจ มีอุดมการณ์ในการพัฒนา เปรียบได้กับบิดา และเป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่สมาชิก

1.2 การประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม

สมาชิกภายในกลุ่มมีเป้าหมายและภารกิจสำคัญร่วมกันในการทำงาน คือ ไม่พยายามขัดแย้งกันด้วยเรื่องงบประมาณ โดยสิ่งสำคัญที่สุด คือ สมาชิกทุกคนต่างมีรายได้เป็นที่พอใจและได้พัฒนาท้องถิ่นของตนในขณะเดียวกัน

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านการประสานผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก พบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของวรพันธ์ สุวรรณยุหะ (2535)ว่า การดำรงอยู่ได้ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นขึ้นอยู่กับการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิกภายในกลุ่ม

ข้อแตกต่างที่พบระหว่างการศึกษาคั้งนี้กับการศึกษาของวรพันธ์ คือ งานของวรพันธ์มิได้กล่าวถึงสิ่งที่กลุ่มการเมืองมอบให้กับท้องถิ่น ในขณะที่กลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ยังคงมีจิตสำนึกตระหนักถึงผลประโยชน์ของท้องถิ่นตนเองเช่นกัน กล่าวคือ ท้องถิ่นของตนต้องได้รับงบประมาณและได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับท้องถิ่นอื่นๆ โดยอาจกล่าวได้ว่า กลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้มีได้แสวงหาแต่ผลประโยชน์ส่วนตน แต่ยังคงคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมที่ท้องถิ่นของตนควรจะได้รับควบคู่ไปด้วย

2. ปัจจัยสนับสนุน

2.1 การสื่อสาร

การสื่อสารที่มีคุณภาพระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ประกอบไปด้วย การสื่อสารที่เป็นไปอย่างทั่วถึงกันด้วยความรวดเร็ว การรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก และระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารและการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารภายในกลุ่ม

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสื่อสารว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้เท่าที่ควร ซึ่งทั้งที่จริงแล้วการสื่อสารกลับแทรกอยู่ในทุกขั้นตอนของกระบวนการรวมกลุ่ม

ผู้วิจัยพบว่า ในการศึกษาทางด้านรัฐศาสตร์ของวรพันธ์ สุวรรณยุหะ (2535) นกาดล สุคนธ์วิท (2539) และเดชะ สิทธิสุทธิ (2541) เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและ

ทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ กล่าวถึง“ความสัมพันธ์ส่วนตัว” ว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่ม ในความคิดเห็นของผู้วิจัยที่ศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์เห็นว่า การสร้างความสัมพันธ์ต้องอาศัยการสื่อสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงอนุมานว่า “ความสัมพันธ์” ในการศึกษาเหล่านั้นก็คือ “การสื่อสาร” ในการศึกษากลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี นั่นเอง

เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กับการศึกษาของเมืองทอง เขมมณี (2527) พบว่ามีความสอดคล้องกัน คือ การเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นในกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี นี้เท่ากับเป็นการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้สมาชิกได้เสนอแนะวิจารณ์ ให้ข้อมูลและติชมกันและกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานภายในกลุ่ม

นอกจากนี้การมีระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารที่เป็นระบบ สมาชิกสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ทุกเมื่อที่ต้องการ ก่อให้เกิดการแบ่งปันและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิก การแบ่งปันและการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารนี้เท่ากับว่าสมาชิกได้สื่อสารกันมากขึ้น อันเป็นการสร้างความเข้าใจและสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างสมาชิก ส่งผลให้การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

จากผลการศึกษาพบว่า เมื่อเกิดปัญหาหรือความขัดแย้งขึ้นระหว่างสมาชิก สมาชิกจะพยายามช่วยกันจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นด้วยการพูดคุยกัน ปรึกษาหารือกัน หรือหาฉันทามติ

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในปัจจัยด้านการรักษาผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มที่ว่า สมาชิกผูกพันกันผูกพันกันไว้ด้วยผลประโยชน์ซึ่งก็คืองบประมาณในการพัฒนาจังหวัดก่อนใหญ่ ดังนั้นประเด็นที่สามารถทำให้สมาชิกขัดแย้งกันได้ ก็คือ ประเด็นการจัดสรรงบประมาณลงในแต่ละท้องถิ่น ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในผลการวิจัย

ดังนั้น การพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยอาศัย “การสื่อสาร” ซึ่งประกอบไปด้วย การพูดคุย การปรึกษาหารือ หรือการหาฉันทามติกันนั้น ก็เป็นการพยายามใช้การสื่อสารในการจัดสรรผลประโยชน์ที่สมาชิกแต่ละคนควรจะได้รับนั่นเอง

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า สมาชิกกลุ่มย่อมไม่พยายามที่จะสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้น นอกเสียจากสมาชิกจะเกิดความารู้สึกว่า ตนไม่ได้รับประโยชน์ตามที่ควรจะได้รับ เว้นเสียแต่ข้อนี้การสร้าง ความขัดแย้งให้เกิดขึ้นภายในกลุ่มเท่ากับเป็นการทุบหม้อข้าวตัวเอง ไม่เกิดประโยชน์ใดๆ กับสมาชิก

2.3 ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม

ความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่มนั้นเป็นปัจจัยสนับสนุนที่จำเป็นสำหรับกลุ่มที่มีสมาชิกเป็นจำนวนมาก เนื่องจากช่วยให้กลุ่มไม่เกิดความวุ่นวายจากการไร้ระเบียบของสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาปัจจัยด้านความเคร่งครัดในกฎระเบียบของกลุ่ม คือ กลุ่มอภัยการ boycott เป็นการลงโทษสมาชิกที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่ม ทำให้สมาชิกกลัวการถูกตัดออกจากกลุ่ม ซึ่งจะทำให้สมาชิกสูญเสียผลประโยชน์ที่ตนควรจะได้รับ และไม่ได้รับการสนับสนุนในการลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น ดังนั้นเมื่อสมาชิกปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่มอย่างเคร่งครัด จึงไม่เกิดความวุ่นวายภายในกลุ่ม ทำให้การดำเนินงานภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและกลุ่มดำรงอยู่ได้

2.4 โครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มมีการรณรงค์เพื่อเพิ่มสมาชิกใหม่อยู่เสมอ โดยจัดให้มีกลุ่มเคลื่อนไหว (Activists) ลงในแต่ละพื้นที่เพื่อวางโครงสร้างเครือข่ายของกลุ่มให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด

นอกจากนี้ยังสมาชิกของเครือข่ายเหล่านี้พยายามสื่อสารโดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องผ่านการร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ภายในท้องถิ่นกับประชาชน อันเป็นการรักษาฐานเสียงของกลุ่ม ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในช่วยการเลือกตั้งภายในจังหวัด

ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า จากความพยายามของกลุ่มในการวางโครงสร้างเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งจังหวัดนั้น เป็นกลยุทธ์ของกลุ่มในการหาความสนับสนุนจากบุคคลภายนอกกลุ่ม ซึ่งก็คือ ประชาชนทั่วไปนั่นเอง ดังนั้น การที่กลุ่มจะดำรงอยู่ได้หรือไม่ คงไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวกลุ่มและปัจจัยภายในกลุ่มแต่เพียงอย่างเดียว ขึ้นอยู่กับว่ากลุ่มได้รับการสนับสนุนจากพันธมิตรและประชาชนทั่วไปที่อยู่รอบๆ ตัวกลุ่มด้วยหรือไม่

2.5 ผลงานการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มได้ทำงานพัฒนาภายในท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาสาธารณูปโภคต่างๆ ส่งผลให้เกิดผลงานด้านการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ประชาชนเห็นว่า เมื่อเลือกสมาชิกของกลุ่มเข้าไปทำงานแล้ว สมาชิกกลุ่มได้ปฏิบัติตามสัญญาที่ให้ไว้ก่อนได้รับเลือกตั้ง ประชาชนจึงให้ความเชื่อถือและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเมื่อสมาชิกของกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้ง

ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านผลงานการพัฒนานี้ เป็นเครื่องยืนยันว่า กลุ่มไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างโดดเดี่ยว ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอก แต่กลุ่มจะดำรงอยู่ได้ต้องอาศัยการสนับสนุนจากพันธมิตรและประชาชนทั่วไปที่อยู่รอบๆ ตัวกลุ่ม เช่นเดียวกับกับปัจจัยด้านโครงสร้างเครือข่ายที่ครอบคลุมทั้งจังหวัด

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านผลงานการพัฒนา ยังชี้ให้เห็นอีกว่า การประชาสัมพันธ์แต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถซื้อใจประชาชนได้ ต้องอาศัยการลงมือปฏิบัติให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน จะเป็นการสร้างแรงสนับสนุนให้แก่กลุ่มได้อย่างยั่งยืนที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครือข่ายการสื่อสาร

1.1 หากเครือข่ายการสื่อสารมีลักษณะเป็นเครือข่ายแบบรวมศูนย์ เครือข่ายควรมีการป้องกันปริมาณข่าวสารข้อมูลท่วมท้นเครือข่ายด้วยการจัดตั้งศูนย์กลางในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ เช่นเดียวกับที่ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นธนาคารข้อมูลให้กับนายสมชาย คุณปลื้ม และสมาชิกของเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้

1.2 เครือข่ายการสื่อสารจะมีความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้น หากสมาชิกภายในเครือข่ายสามารถเปลี่ยนแปลงบทบาทและสวมบทบาทให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่น ผู้เป็นแกนนำสามารถเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้ตัดสินใจปัญหาภายในกลุ่มย่อยของตน ไปเป็นบทบาทผู้ส่งต่อข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในขณะเดียวกันก็ต้องทำหน้าที่กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารไปด้วยในตัว เป็นต้น

1.3 เครือข่ายการสื่อสารไม่ควรยึดติดกับรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานแบบใดแบบหนึ่งโดยเฉพาะ ถึงแม้ว่าตัวเครือข่ายการสื่อสารเองโดยเนื้อแท้แล้วเป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบรวมอำนาจ เครือข่ายก็สามารถใช้รูปแบบการบริหารและการดำเนินงานแบบกระจายอำนาจได้ในกรณีที่เครือข่ายคิดว่าเหมาะสม ซึ่งจะทำให้การบริหารและการดำเนินงานภายในเครือข่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 หากเครือข่ายการสื่อสารต้องการให้การสื่อสารภายในเครือข่ายเป็นไปอย่างรวดเร็ว เครือข่ายจะต้องอาศัยการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งเครือข่ายสามารถเพิ่มความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบไม่เป็นทางการได้ โดยปลูกฝังแนวคิด “การยึดถือสัจจะ” ให้กับสมาชิกภายในเครือข่าย

1.5 การจัดกิจกรรมร่วมระหว่างสมาชิกภายในเครือข่าย เป็นวิธีการสื่อสารที่ช่วยให้สมาชิกภายในเครือข่ายได้รู้จักกันและมีความสามัคคีกันมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะโดยรวม โดยกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมเป็นการดำเนินงานครั้งเดียวแต่ได้ประโยชน์ถึงสองต่อ ดังสุภาษิตที่ว่า “ยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัว”

1.6 เครือข่ายควรพิจารณาให้ดีว่าควรให้เกิดการลดขั้นตอนในเส้นทางการไหลของข่าวสารภายในเครือข่ายหรือไม่ ดังเช่นเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ที่เปิดโอกาสให้ สมาชิกลดขั้นตอนเส้นทางการไหลของข่าวสาร โดยสมาชิกสามารถสื่อสารกับผู้นำเครือข่ายได้โดยไม่ต้องผ่านแกนนำ เนื่องจากการลดขั้นตอนการสื่อสารมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือ จะทำให้การสื่อสารกลับจากสมาชิกไปสู่ผู้นำเครือข่ายเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้นำเครือข่ายได้รับทราบปัญหาจากต้นตอของปัญหาโดยไม่ต้องผ่านคนกลาง แต่ข้อเสีย คือ หากมีการลดขั้นตอนเส้นทางการไหลของข่าวสารโดยสมาชิกมากๆ จะทำให้การสื่อสารภายในเครือข่ายทั้งระบบเกิดความยุ่งเหยิง และผู้นำต้องรับทราบข้อมูลข่าวสารมากเกินไปทั้งที่จำเป็นและไม่จำเป็น เนื่องจากข้อมูลข่าวสารไม่ได้ผ่านแกนนำที่จะเป็นตัวกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารให้ชั้นหนึ่งก่อน

1.7 กลยุทธ์ในการเปลี่ยนสมาชิกที่มีพฤติกรรมไม่ดีให้กลับมามีพฤติกรรมที่ดี ทำได้โดยการมอบหมายตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูง อาทิ แกนนำ หรือผู้นำกลุ่มย่อย ให้กับสมาชิกคนนั้น อันเป็นความกดดันที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถที่จะมีพฤติกรรมนอกกลุ่มนอกทางได้ เนื่องจากสวมบทบาทผู้นำที่ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกคนอื่นๆ ด้วย

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการขยายกลุ่ม

2.1 ในระยะเริ่มต้นของกลุ่ม การค้นหาตัวผู้นำให้พบ เป็นปัจจัยสำคัญในการเริ่มต้นกระบวนการรวมกลุ่ม นอกจากนี้สถานการณ์คืบชั้นยังเป็นตัวเร่งให้กระบวนการรวมกลุ่มเกิดได้เร็วขึ้น

2.2 ในระยะของการขยายกลุ่ม กลุ่มควรจะพยายามสร้างการเคลื่อนไหวในด้านต่างๆ ทั้งภายในกลุ่มหรือภายนอกกลุ่มให้เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี กลุ่มนี้ในระยะของการขยายกลุ่ม ได้ส่งสมาชิกกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น เพื่อทดสอบฐานเสียงของกลุ่ม ซึ่งเป็นการทดสอบตัวกลุ่มเองด้วยว่ากลุ่มมีความเข้มแข็งในระดับไหน และมีประสิทธิภาพมากพอที่จะพัฒนาต่อไปได้หรือไม่

2.3 ในระยะสุดท้ายของกระบวนการรวมกลุ่ม หากต้องการให้เกิดกลุ่มอันเป็นรูปธรรมและมีระเบียบแบบแผนชัดเจน กลุ่มต้องพยายามสร้างพลังร่วมในการดำเนินงาน คือ การสนธิกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยให้เข้ามารวมเป็นกลุ่มเดียวกัน และสร้างหน่วยนำร่วม และสร้างพลังต่อรองเพื่อรักษาอำนาจของกลุ่มอันเป็นการรักษาผลประโยชน์และดำรงกลุ่มไว้ ดังเช่นที่นายสมชาย คุณปลื้ม ได้รับเลือกเป็นประธานประสานแผนงบประมาณ จ.ชลบุรี และการสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นเพื่อทำให้กลุ่มขยายตัวไปสู่ความเจริญเติบโตยิ่งขึ้น ดังเช่นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี ที่ได้จัดตั้งศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก อย่างเป็นทางการขึ้น

2.4 กลุ่มควรแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผลประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับเมื่อเข้าร่วมกลุ่มคืออะไร ซึ่งจะเป็นการจูงใจให้สมาชิกเข้าร่วมกลุ่ม

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

3.1 ผู้นำเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ โดยผู้นำควรมีภาวะผู้นำหรือมีบารมีมากพอที่จะควบคุมความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม ตัดสินใจประนีประนอม ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและข้อพิพาทระหว่างสมาชิก เป็นตัวอย่างให้กับสมาชิก และเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม

3.2 คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดที่ผู้นำควรมี คือ ผู้นำต้องสามารถจัดสรรประโยชน์ระหว่างสมาชิกได้อย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกฝ่าย

3.3 การจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ หากกลุ่มไม่สามารถจัดสรรอำนาจและผลประโยชน์ได้อย่างเป็นที่พึงพอใจระหว่างสมาชิก จะทำให้กลุ่มเกิดความอ่อนแอและนำไปสู่จุดจบของกลุ่มได้

3.4 ปัจจัยด้านการสื่อสารเป็นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้ กลุ่มจะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้าง ทำให้สมาชิกกล้าที่จะเสนอแนะวิจารณ์ ให้ข้อมูลและติชมกันและกัน

3.5 กลุ่มควรจะสร้างระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้สมาชิกสามารถเรียกใช้ข้อมูลได้ทุกเมื่อที่ต้องการ การสร้างระบบการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แบ่งปันและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นการเพิ่มการสื่อสารระหว่างสมาชิก อันเป็นการสร้างความเข้าใจและส่งเสริมสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างสมาชิก ส่งผลให้การดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ภายในกลุ่มเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.6 การพยายามจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นโดยอาศัย"การสื่อสาร" ซึ่งประกอบไปด้วย การพูดคุย การปรึกษาหารือ หรือการหาฉันทามติ เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

3.7 บทลงโทษที่เฉียบขาดและมีเหตุผล เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

3.8 การสนับสนุนจากพันธมิตรและประชาชนที่อยู่รอบๆ กลุ่ม เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ส่งผลต่อกระบวนการรวมกลุ่มและทำให้กลุ่มดำรงอยู่ได้

3.9 การสร้างแรงสนับสนุนจากพันธมิตรและประชาชนที่อยู่รอบๆ กลุ่ม สามารถทำได้โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดี การประชาสัมพันธ์ และการลงมือปฏิบัติงานอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดผลงานที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการทำวิจัยเพื่อศึกษาถึงเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มอื่นๆ ใน จ.ชลบุรี ว่ามีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้อย่างไร เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน จะทำให้เห็นภาพรวมของเครือข่ายการสื่อสารกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีที่ชัดเจนขึ้น

2. ควรจะได้มีการทำวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัจจัยของการไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีกลุ่มนี้ ของผู้นำท้องถิ่นคนอื่นๆ ที่สมัครใจอยู่แบบไม่มีสังกัดหรือสังกัดเครือข่ายอื่น

3. ควรจะได้มีการทำวิจัยเพื่อศึกษาถึงเครือข่ายการสื่อสาร กระบวนการรวมกลุ่มและปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่ม ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดอื่น เพื่อรวบรวมให้เกิดองค์ความรู้ทางด้านเครือข่ายการสื่อสาร กระบวนการรวมกลุ่ม และปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มประเภทกลุ่มการเมืองท้องถิ่นให้มีความชัดเจนขึ้น

4. ควรจะได้มีการทำวิจัยเชิงปริมาณหรือวิธีการศึกษาเครือข่ายโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เพื่อศึกษากลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มนี้ในหัวข้อเดียวกัน เพื่อจะได้นำมาประกอบกันอธิบายภาพของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. ควรนำแนวคิด Network Descriptors ของเฮลล์เวกส์ ไปวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสารอื่นๆ เพื่อเป็นการพัฒนาแนวคิดนี้ให้เป็นทฤษฎีด้านการวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสารต่อไป

6. ควรมีการศึกษาระบบความคิดและระบบการตัดสินใจของผู้นำในการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกและการจัดการความขัดแย้งระหว่างสมาชิก เพื่อให้ทราบว่าผู้นำมีวิธีการอย่างไรในการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างสมาชิกและการจัดการความขัดแย้งระหว่างสมาชิก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กิตติ กันภัย. กลยุทธ์การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่แนวใหม่. เอกสารประกอบการประชุมระดมความคิดเรื่อง “แนวทางในการพัฒนาการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในประเทศไทย”. มุฉินิธิธรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2543.

จารุณี พัชรพิमानสกุล. การศึกษาเครือข่ายการสื่อสารของกลุ่มชีวิต. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

เจษฎา รัตนเขมากร. ศิลปินเพลงไทยและเครือข่ายการสื่อสารกับแฟนคลับ. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ชวลิต ศิริศักดิ์วัฒนา. ความขัดแย้งในการเมืองท้องถิ่น : ศึกษากรณีการขยายเขตเทศบาลเมืองอ่างทอง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ดำรง ลัทพิพัฒน์. การพัฒนาการเมืองในท้องถิ่น : ทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาประเทศ. พระนคร : โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การซื้อและการขายแห่งประเทศไทย, 2515.

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. การสื่อสารในกลุ่ม. กรุงเทพฯ : ฌาน, 2534.

นพดล สุขคนธวิท. พรรคการเมืองไทยกับการเมืองท้องถิ่น : ผลประโยชน์และฐานอำนาจ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

บุญเกิด มาอ่อง. การศึกษาการรวมกลุ่มและการทำกิจกรรมร่วมกันของกลุ่มผู้ฟังวิทยุ จส. 100. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ประหยัด หงษ์ทองคำ. การพัฒนาการเมืองโดยกระบวนการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพาพาส, 2539.

ปาริชาติ วลัยเสถียรและคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2542.

พัชนี เขยจรรยาและคณะ. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : บริษัทเเอลโล่การพิมพ์, 2541.

วินิจ เกตุขำและคมเพชร ฉัตรศุภกุล. กระบวนการกลุ่ม (ศึกษา 325). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.

วรพันธุ์ สุวรรณยุหะ. การรักษาอำนาจของกลุ่มการเมืองในระบบการเมืองท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มการเมือง “พลังสังคม” ในเทศบาลเมืองสงขลา. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ศิริชัย ศิริกายะ. การวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร.วารสารนิเทศศาสตร์ 5 (สิงหาคม 2527) : 66-73, 2543.

สายพิรุณ น้อยศิริ. ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรประชาชนในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีธนาคารข้าว บ้านโนนขุย ต.ชุมพวง อ.ชุมพวง จ.นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ (สส.ม.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

อุทัย หิรัญโต. การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Peter Hartley. Group Communication. London: Routledge, 1997.

Peter Monge และ Noshir Contractor. Handbook of Organizational Communication.
C.A.:Sage, 1997.

Sven Windahl ,Benno H, Signitzer and Jean T. Olson. Using Communication Theory : an
introduction to planned communication. London : Sage, c1992.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ปัญหานำวิจัยข้อ 1 เครือข่ายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีลักษณะอย่างไร

1.1 สมาชิกภายในเครือข่ายเป็นใคร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

คำถาม

- สมาชิกภายในกลุ่มเป็นใคร มาจากที่ไหนกันบ้าง แล้วมารู้จักกันได้อย่างไร(ใช้ประกอบกับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม)

1.2 รูปแบบการสื่อสารภายในเครือข่ายมีลักษณะอย่างไร

คำถาม

- ท่านสื่อสารกับสมาชิกคนอื่นอย่างไร หรือได้รับข้อมูลข่าวสารจากใครบ้างภายในกลุ่ม
- สมาชิกคนใดภายในกลุ่มที่มักจะเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกคนอื่นๆ
- มีการกำหนดหรือแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มหรือไม่ อย่างไร
- สมาชิกคนใดที่เป็นตัวประสานหรือเชื่อมโยงสมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่ม
- สมาชิกคนใดที่เป็นตัวประสานหรือเชื่อมโยงกับคนภายนอกกลุ่ม
- สมาชิกคนใดที่มักจะนำข้อมูลข่าวสารเข้ามาเผยแพร่ภายในกลุ่ม
- สมาชิกคนใดที่เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารที่เข้ามาเผยแพร่ภายในกลุ่ม
- ใครเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจภายในกลุ่ม
- สมาชิกคนใดที่เป็นผู้กว้างขวางภายในกลุ่ม (รู้จักคนเยอะ)
- สมาชิกภายในกลุ่มมีความเท่าเทียมกันในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นหรือไม่ อย่างไร
- เวลาที่มีเรื่องราวก่อเกิดขึ้นภายในกลุ่มหรือมีข้อมูลข่าวสารเข้ามา ท่านได้รับทราบโดยรวดเร็วหรือไม่ อย่างไร (สมาชิกจะได้รับทราบโดยพร้อมเพรียงกันหรือไม่ อย่างไร)
- สมาชิกสามารถสื่อสารกลับได้มากน้อยแค่ไหน อย่างไร
- กลุ่มเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากภายนอกมากน้อยเพียงไร / ท่านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากภายนอกผ่านจากสมาชิกคนอื่นๆ มากน้อยเพียงไร

1.3 เนื้อหาที่แลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในเครือข่ายคืออะไร มีรูปแบบการไหลของข่าวสารอย่างไร

คำถาม

- เรื่องที่มักจะพูดคุยกันหรือแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มคืออะไร
- เมื่อได้รับทราบเรื่อง.....นี้มา แล้วมีวิธีการส่งต่อหรือเผยแพร่เรื่องนั้นอย่างไร หรือบอกกับสมาชิกคนอื่นต่อหรือไม่ อย่างไร

ปัญหานำวิจัยข้อ 2 กระบวนการขยายกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรีมีขั้นตอนอย่างไร

คำถาม

- สาเหตุที่เข้ามาร่วมกลุ่มการเมืองกลุ่มนี้ (ถามสมาชิก)
- สาเหตุที่มาร่วมตัวกันทำงานการเมือง ความเป็นมาของการรวมกลุ่ม(ถามแกนนำ)
- สมาชิกมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันก่อนที่จะเข้ามาร่วมกลุ่มหรือไม่ อย่างไร
- มีการพบปะกันสม่ำเสมอแค่ไหน ที่ไหน อย่างไร ทำกิจกรรมอะไรร่วมกันบ้าง
- มีความไว้วางใจ ความเป็นเพื่อนหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างไร มากน้อยแค่ไหน
- ภารกิจหลัก / จุดมุ่งหมายของกลุ่มคืออะไร
- กลุ่มมีแบบแผนในการดำเนินงานหรือกระทำภารกิจต่างๆ หรือไม่อย่างไร
- กลุ่มมีกฎเกณฑ์หรือระเบียบแบบแผนที่สมาชิกยึดถือปฏิบัติร่วมกันหรือไม่ อย่างไร
- ภายในกลุ่มสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อยๆ ได้อีกหรือไม่ อย่างไร
- มีใครบ้างที่เป็นหน่วยนำ หรือแกนนำของกลุ่มย่อยต่างๆ

ปัญหานำวิจัยข้อ 3 ปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการรวมกลุ่มของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

คำถาม

- สาเหตุใดที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จในการทำงานการเมือง และดำรงอยู่ได้เป็นระยะเวลายาวนาน

ภาคผนวก ข

รายชื่อแกนนำใหญ่และแกนนำย่อยในแต่ละอำเภอ

1. อำเภอเมือง

- นายอุกฤษณ์ ตีนสวัสดิ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี
- นายวัฒนา ตั้งประกอบ นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน

2. อำเภอศรีราชา

- นายฉัตรชัย ทิพกระจ่าง นายกเทศมนตรีเทศบาลศรีราชา
- นายสุรสิทธิ์ ชัยตระกูลทอง สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี
- นายพินิจ ประจักษ์แสงสกุล นายกเทศมนตรี ต.อ่าวอุดม

3. อำเภอบ้านบึง

- นายสุรสิทธิ์ กังวลกิจ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองบ้านบึง
- นายบำเพ็ญ แซ่เซียง

4. อำเภอพนัสนิคม

- นายอาจันต์ ทรัพย์ทวีผลบุญ นายกเทศมนตรีเทศบาลพนัสนิคม
- นายสมชาย สหชัยรุ่งเรือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี
- นายอุดมศักดิ์ เจริญวุฒิ สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี
- นายวิชัย อมรวิไลชิต อดีตนายกเทศมนตรีเมืองพนัสนิคม

5. อำเภอบ่อทอง

- นายไพบุรณ์ พันธุ์สนิท นายกเทศมนตรีเทศบาลบ่อทอง
- นายจารุวัฒน์ สุขภักดิ์ถาวร สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี

6. อำเภอหนองใหญ่

- นายกมล เลิศประเสริฐเวช นายกเทศมนตรีเทศบาลหนองใหญ่
- นายภิญโญ ตันวิเศษ นายกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

7. อำเภอพานทอง

- นายธงชัย สหยา นายกเทศมนตรีเทศบาลพานทอง
- นายวินัย คุ่มทอง ประธานกำนัน – ผู้ใหญ่บ้านอ.พานทอง

8. อำเภอสัตหีบ

- นาวาโททวีชัย คงทน นายกเทศมนตรีเทศบาลสัตหีบ
- นายศิริ ศิริเจริญ สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี

9.อำเภอเกาะสีชัง

- นายดำรงค์ เกตุรา นายกเทศมนตรีเทศบาลเกาะสีชัง
- นายสมศักดิ์ เนตรนิมิตร สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี
- นายเนื่อง พุ่มเกษม ประธานสภาอบต.สัตหีบ

10.อำเภอบางละมุง

- นายปราโมทย์ บัวโตน นายกเทศมนตรีเทศบาลบางละมุง
- นายไพรัช สุทธิอำรงสวัสดิ์ นายกเทศมนตรีเมืองพัทยา
- นายสันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จ.ชลบุรี
- นายเรวัต ผลิตุกอินทร์ สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

การรวบรวมเอกสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นใน จ.ชลบุรี

แสดงความยินดี นายสุจิตต์ บังฉิมพันธ์ ผวจ.ชลบุรี นายปรีชา กมลบุตร รอง ผวจ.ชลบุรี ร่วมแสดงความยินดีที่นายสนงยา คุณปลื้ม ได้รับตำแหน่งเลขาธิการพรรคชาติไทย ที่บ้านพักชายหาดบางแสน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชดนิรันดร์ ฉบับวันที่ 16 มิถุนายน 2544

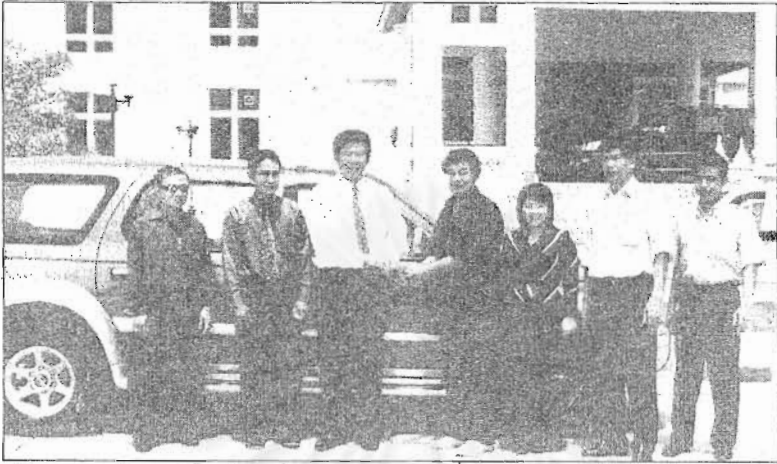
ฟุตบอลสหภาพแรงงาน นายวิทยา คุณปลื้ม นายกสมาคมกีฬาจังหวัดชลบุรี เป็นประธานในการ
 แลกส่งถ้วยรางวัลการแข่งขันฟุตบอลสหภาพแรงงานภาคตะวันออกครั้งที่ 1 โดยมอบให้สหภาพ
 แรงงานรถยนต์มีตูดุสิตแห่งประเทศไทย เป็นเจ้าภาพ แข่งขันที่สนามกีฬาเทศบาลเมืองชลบุรี.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 16 มิถุนายน 2544

รับมอบรถ อตีด ส.จ.วิโรจน์ ปลูกใจ นำคณะจากบริษัทลือชายหาค และบริษัททากเพียร บริษัท รดยนต์นิสสัน เพื่อใช้ในราชการของเทศบาลตำบลแสนสุข โดยมีนายสมชาย คุณปลื้ม นายกฯเป็นผู้รับมอบ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชดนิวัธ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2544

ส.ส.สมชาย-อนงค์นาฎ สหชัยรุ่งเรืองและคณะครูโรงเรียนวัดนานาชาติ ร่วมถวายพานพุ่ม
ดอกมะลิเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ 12 สิงหาคม
ณ อาคารประสงค์เทศบาลเมืองพนัสนิคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวัล์ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

พบกับแฟน ๆ นสพ. **ข่าวเมืองชล** ตามปรกติทุกวันที่ 1 กับ 16 ฉบับนี้ประจำวันที่ 16 สิงหาคม 2544 * เม็ดเงินก้อนใหญ่ที่รัฐบาล **พตท.ทักษิณ ชินวัตร** นายกรัฐมนตรีลงทุนกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ทั่วประเทศ จะสัมฤทธิ์ผลขนาดไหน จากเงิน 80,000 ล้านบาท และธนาคารประชาชนจะถึงรากหญ้าได้จริงหรือ ก็ต้องดูกันสักพัก * โครงการเรารักชลบุรี ของ ส.ส. พรรคชาติไทย ชลบุรี สู่ประชาชนชาวชลบุรีอย่างจริงจังนั้น **ฉลามดุ** ขอปรบมือให้กับ **พณฯสนทยา คุณปลื้ม** รมา.วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม แต่ที่อยู่เบื้องหลังการเขียนโครงการสำคัญนี้ก็ต้องยกนิ้วให้กับ **รศ.เชาวน์ มณีวงษ์** ผอ.ศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทยชลบุรี * ไกลจะเป็นความจริงทุกขณะแล้ว ชลบุรีโฉมใหม่ที่กำนันเป๊าะ **สมชาย คุณปลื้ม** นายกเทศมนตรีตำบลแสนสุข ในฐานะประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาองค์กรท้องถิ่นจังหวัดชลบุรีที่รวมทุกองค์กรท้องถิ่นเป็นหนึ่งเดียว และเป็นจังหวัดนำร่องของทั่วประเทศในขณะนี้ สรุปในปี 2544 นี้ งบประมาณที่ดึงมาสู่ชลบุรี กว่าหมื่นล้านบาท และที่บ้านเกิดตนเองของกำนันเป๊าะ คือบางแสน ไม่น่าแปลกใจพัฒนาปรับปรุงไม่หยุดนิ่ง จึงทำให้ทุกวันหยุด และวันหยุดในเทศกาลต่าง ๆ นักท่องเที่ยวทุกภาคหลังไหลเหมือนน้ำตกกันไว้จนแน่นหาด และกระจายไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น สวนสัตว์เปิดเขาเขียว เมืองพัทยา จนเลยไปเมืองสุนทรภู่ ระยองโน่น เยี่ยมจริง ๆ ขอยกนิ้วให้ * เทศบาลเมืองชลบุรีก็ไชโยย **นายกฤษี อุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์** นายเทศมนตรีและคณะ **สท.กลุ่มลูกเมืองชลโฉมใหม่** มุ่งการพัฒนาให้เกิดประโยชน์เป็นรูปธรรม และสภาพตัวอย่างที่เปิดโอกาสให้ตรวจชำระราชการประจำ ใช้สโลแกนคิดใหม่ ทำเร็ว ชาวเมืองไม่ผิดหวังที่เลือกเข้ามาเป็นทีม ถนนเลียบชายฝั่งทะเลเกิน 50% จากปลายสะพานคลองสังเขป มาถึง ถนนหน้าศาลารวมใจชน จะเห็นว่าตอนนี้ปรับเป็นถนน คสล. เพื่อรับกับถนนเส้นนี้ ความสะอาดก็ดีขึ้น มีความเป็นระเบียบ การศึกษามีการยกระดับทัดเทียมกับโรงเรียนที่มีการสอนในระดับมาตรฐาน และทุกโครงการจะมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ชาวเมืองทราบจะได้ ติดตั้งตู้ไปรษณีย์เพื่อรับเรื่องราวจะฉลุยกว่านี้ ผากไว้ด้วย * พ่อ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวิธ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

อบรมลูกเสือชาวบ้านที่วัดเสม็ด รุ่น ชบ.306 อ.เมืองชลบุรี

นายวิชา คุณปลื้ม

นางสดี คุณปลื้ม

นายสัทธอน คุณปลื้ม ประธานรุ่นชบ.306

การอบรมลูกเสือชาวบ้านในสมัยแรกนั้น ใช้วิธีแนะนำ ชักจูงรวบรวมเอาประชาชน ให้มาอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ โดยใช้วิธีการกิจกรรมของลูกเสือมาเสริมสร้างปลูกฝังนิสัย ให้เขารักถิ่นฐาน รักหมู่คณะ ร่วมกันทำกิจกรรม ร่วมกันพัฒนาบ้านใกล้เรือนเคียง ร่วมกันเสียสละ ช่วยเหลือตนเอง และอีกประการ ให้มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ดังหัวใจของลูกเสือชาวบ้านที่มีว่า

"ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เอกลักษณ์ไทย พลเมืองดี สามัคคี พัฒนา ประชาธิปไตย"

ผลการฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านหลักสูตรทดลอง ปรากฏว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีเยี่ยม กล่าวคือ สามารถใช้เป็นพื้นฐานในการต่อต้าน และป้องกันอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ได้อย่างได้ผล จึงได้มีการส่งเจ้าหน้าที่จากหลายพื้นที่เข้ามาฝึกอบรม เพื่อนำกลับไปฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้านในท้องถิ่นพื้นที่ของตนเอง

การจัดการอบรมลูกเสือชาวบ้าน ขึ้น ที่วัดเสม็ด ต.เสม็ด อ.เมือง จ.ชลบุรี ซึ่งอำเภอเมืองชลบุรี ร่วมกับลูกเสือชาวบ้าน เขต อ.เมืองชลบุรี จัดการอบรมลูกเสือชาวบ้าน ประจำปี 2544 โดยมี นายปรีชา กมลบุตร รอง ผวจ.ชลบุรี เป็นประธานพิธีเปิด นายวิชา คุณปลื้ม ประธานลูกเสือชาวบ้าน จ.ชลบุรี สดี คุณปลื้ม

ประธานลูกเสือชาวบ้าน อ.เมืองชลบุรี ร่วมพิธี มีผู้เข้าร่วมการอบรม รวม 131 คน จากประชาชนในเขตองค์การบริหารตำบล 15 ตำบล ในเขตอำเภอเมืองชลบุรี พร้อม กับ 1 เทศบาลเมืองชลบุรี ประกอบด้วย ต.แสนสุข , ต.เหมือง , ต.บ้านบึง , ต.เสม็ด , ต.อ่างศิลา , ต.ห้วยกะปิ , ต.บ้านสวน , ต.หนองรี , ต.หนองไม้แดง , ต.หนองข้างคอก , ต.คลองตำหรุ , ต.บางทราย , ต.นาป่า , ต.ดอนหัวฬ่อ , ต.สำนักบก และเทศบาลเมืองชลบุรี

การอบรมลูกเสือชาวบ้านในเขต อ.เมืองชลบุรี มีการอบรมเป็นประจำในทุกๆปี ซึ่งนางสดี คุณปลื้ม ประธานกรรมการลูกเสือชาวบ้านอำเภอเมืองชลบุรี ได้จัดให้มีขึ้นในทุกๆปี ซึ่งการอบรมลูกเสือชาวบ้านนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรักความสามัคคีให้เกิดในหมู่คณะ ที่ให้ทุกคนมาอยู่รวมกัน เป็นหมู่ และร่วมกันปราบปรามยาเสพติด ซึ่งการอบรมจะมีขึ้น ตั้งแต่วันที่ 3 จนถึงวันที่ 7 กันยายน 2544 พร้อมทั้งมีการเลือกตั้งประธานรุ่นปรากฏว่า นายสัมภาระณ์ บริบูรณ์ ได้เป็นประธานรุ่นลูกเสือชาวบ้าน รุ่น ชบ.306 อำเภอเมืองชลบุรี โดยมี ปทุมมา สนิทขำ และ รัตนา ทองระอา เป็นรองประธาน การอบรมลูกเสือชาวบ้านในครั้งนี้ก็หวังว่าจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป.

ลูกเสือชาวบ้าน นางสติล คุณปลื้ม ประธานลูกเสือชาวบ้านอำเภอเมืองชลบุรี จัดประชุม
วาระพิเศษ เพื่อเตรียมการประชุมลูกเสือชาวบ้าน ประจำปี 2544 ที่ อบต.เสม็ด อ.เมือง
ชลบุรี จ.ชลบุรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวส์ ฉบับวันที่ 16 กันยายน 2544

นายชาติ ศิริวรรณ ผู้อำนวยการฝักการอบรมลูกเสือชาวบ้าน นายสัมภาษณ์ บริบูรณ์ ประธาน
ลูกเสือชาวบ้าน รุ่น ทบ.306 ร่วมถวายพรวันเกิดนายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีตำบลแสนสุข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวส์ ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2544

ผู้นำสตรีชลบุรี คุณสดดี คุณปลื้ม มอบดอกไม้ให้กับ ฯพณฯบรรหาร ศิลปอาชา ที่ ร.ร.ดุสิตโรตารีพญา 4 พ.ย.44

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

C.H. Post ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544

คืนสู่เหย้า นายสนธยา คุณปลื้ม รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ร่วมงานเป็กระโดดคืนสู่เหย้า พร้อมถ่ายภาพกับ นาย
ตรงค์ (ซ้าย) สิงห์โตทอง ประธานจัดงาน โดยมี นายสัมฤทธิ์ จจร อาจารย์ใหญ่ ร.ร.บ้านเป็กระโดด นายบรรเจ็ด
สิงห์โตทอง ประธาน อบต.หนองซาก และ นายพุดพิงค์ สิงห์โตทอง กำนัน ต.หนองอิ้วถัน ให้การต้อนรับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชดนิวัล ฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2544

นายปรีชา กมลบุตร รอง ผวจ.ชลบุรี พร้อมด้วยนางสตีล คุณปลื้ม และนายพินิจ ประจักษ์
แสงสกุล นายกเทศมนตรีอำเภอดุคม ร่วมโครงการเข้าถึงประชาชนที่โรงเรียนบ้านโค้งคารา
ต.หนองขาม อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี

นายบุญไญย ดันสวัสดิ์ นายก อบจ.ชลบุรี พร้อมด้วย ผอ.โรงเรียนอนุบาลชลบุรีและคณะ
ข้าราชการ ร่วมกันปลูกต้นไม้ตามแนวพระราชเสาวนีย์ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี
นาถ บริเวณถนนทางเข้าโรงเรียนอนุบาลชลบุรี (ฝั่งใหม่) ต.เสม็ด อ.เมือง จ.ชลบุรี

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2544

วันเกิด นายสมควร นกพงษ์ ประธานหอการค้า จ.ชลบุรี อายพรวันคล้ายวันเกิด “พดนา สอนทยา
คุณเป็ลิม รามว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ณ สำนักงานพรรคชาติไทย
บางแสน

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวิธส์ ฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2544

พ่อคำ สุรสิทธิ์ นิติพิทักษ์ ส.ส.ชลบุรี ,สมควร นกหงษ์ ,ก้านนภาเพ็ญ โรจน์พัฒนา
กุล ประธานชมรมก้านนา อ.บ้านบึง ร่วมงานสังสรรค์ชมรมผู้ประกอบการค้าบ้านบึง
โดยมี ชีระพล กิจดาวรงค์ ประธานชมรมฯ ให้การต้อนรับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

ชลนิวส์ ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2545

บรรณาธิการเปิดใจ

วันสื่อมวลชนแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 5 เมื่อสื่อทุกสื่อ รวมใจเป็นหนึ่งเดียวกัน

ในอดีตที่ผ่านมา ทุกวันที่ 5 มีนาคมของทุกปี เรียกกันว่า "วันนักข่าว" ต่อมาทางราชการให้ความสำคัญจึงเรียกใหม่ว่า "วันสื่อมวลชนแห่งชาติ" ระหว่างวันที่ 1-5 เดือนมีนาคมของทุกปี สื่อสารมวลชนทุกแขนงให้ความสำคัญทุกจังหวัดมีการจัดงานกัน

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็มี สมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมเป็น สมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือแห่งประเทศไทย เพราะได้เล็งเห็นความสำคัญของสื่อสารมวลชน ในยุคที่ นายผดุงศักดิ์ ต้นดระวรรศิลป์ มาดำรงตำแหน่ง

นายกฯ มาจากการเลือกตั้งที่มวลสมาชิกยอมรับในบทบาทการ

ทำงานและบริหารโปร่งใส และทำงานเป็นทีมเวิร์ค ที่น่าจับตามองอย่างยิ่งตั้งแต่ปี 2539-2545 รวม 7 ปี

การได้รับการเลือกเป็นนายกฯ มาตั้งแต่ปี 2539 คือบทพิสูจน์หนึ่ง (สมัยละ 2 ปี) จนปัจจุบันเป็นนายกฯ 4 สมัยติดต่อกัน เป็นการแสดงศักยภาพ และเป็นที่ยอมรับทุกวงการขณะนี้

และปีนี้การจัดงาน "วันสื่อมวลชนแห่งชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ครั้งที่ 5 มีการเพิ่มกิจกรรมคืนกำไร ใน วันที่ 2-3 มีนาคม 2545 ภาคเช้าตั้งแต่ 7 โมงเช้าถึง 5 โมงเย็น บริเวณหน้าริมสระน้ำบางแสนบิซริสอร์ท ชายหาดบางแสน

ตั้งแต่ ภาคนิทรรศการ ให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปเรื่อง ... พลังน้ำมันเชื้อเพลิงจาก โรงกลั่นน้ำมันไทย ออยล์...พลังงานไฟฟ้าจาก โรงไฟฟ้าบางปะกง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ... การส่งเสริมการท่องเที่ยวจาก สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 3 พัทยา ... สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ให้อะไรบ้าง โชคดีสำหรับประชาชนที่ต้องการตรวจสุขภาพฟรี จะมีโรงพยาบาลศูนย์ชลบุรีมาให้บริการ

การจำหน่ายโทรศัพท์มือถือล้ำยุคของ ศูนย์บริการภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เอไอเอส. ... ที่หาชมได้ยากยิ่ง ... ซื้อได้ในราคาถูก

นอกจากนี้พัฒนาการจังหวัดชลบุรี โดย คุณธีระพันธุ์ แก่นจันทร์ นำมหัศจรรย์ภูมิปัญญาชาวชลบุรี 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ จากทุกอำเภอ มาจำหน่ายให้กับประชาชนทั่วไป ... พร้อมด้วยเกษตรจังหวัดชลบุรี โดย คุณยงยุทธ พรหมสถิต นำพืชผักสวนครัวผลไม้ปลอดสารพิษ จากทุกอำเภอมาจำหน่ายอีกด้วย

ในส่วนของกิจกรรมภาคกลางคืน หัวใจสำคัญของงาน ในคืนวันอาทิตย์ 3

พลังชีวิตของเครือข่าย หนังสือพิมพ์อิสระชน ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

ภาพในอดีตเมื่อปี 2544 งานวันสื่อมวลชนแห่งชาติภาคตะวันออก ครั้งที่ 4 ที่ริมสระน้ำโรงแรมบางแสนบีชรีสอร์ท ชายหาดบางแสน โดยในขณะนั้น นายผดุงศักดิ์ ตันตระกูลศิลป์ นายก สมอง. สมัยที่ 3 กล่าวรายงานและวัตถุประสงค์ และบิณฑ์จัดงานในวันอาทิตย์ 3 มี.ค.45 ที่เดียวกัน.

มีนาคม 2545 ตั้งแต่เวลา 18.30 น. ณ บริเวณริมสระน้ำโรงแรมบางแสนบีชรีสอร์ท ชายหาดบางแสน

และงานนี้เป็นการรวมใจของทุกสื่อใน ภาคตะวันออก 8 จังหวัด และยังได้รับความร่วมมือจากสื่อในกรุงเทพมหานคร ... ภาคเหนือ ... ภาคอีสาน ... และภาคใต้มาร่วมงานเหมือนนัดกันไว้

ส่วนงานภาคกลางคืนเริ่ม 19.00 น. ในคืนวันอาทิตย์ 3 มีนาคม 2545 ที่ริมสระน้ำโรงแรมบางแสนบีชรีสอร์ท ชายหาดบางแสน ... โดยจะมีการสังสรรค์ร่วมรับประทานอาหารโต๊ะจีน ... ชมการแสดงลูกหลานในชุดต่างๆ ... ดนตรีวงใหญ่ขับกล่อม พร้อมदानเซอร์บางเสร์

การมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ... รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน ข้าราชการกรมวิมลชนสัมพันธ์ดีเด่น ... และรางวัลสื่อมวลชนดีเด่นสาขาต่างๆ และการจับรางวัลทางบัตรมากมาย

การจัดงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้จาก การจองบัตร ... นำไปเป็นเงินกองทุนสื่อมวลชน ... การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และต้านภัย

ยาเสพติด ...

ควรจะสนับสนุนกัน เพราะองค์กรสื่อมวลชนโดยสมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออกแห่งประเทศไทย ... ปัจจุบันได้แม่กึ่งก้านลาซาออกไปเป็น ... สมาคมผู้สื่อข่าวชลบุรี ... ศูนย์ข่าวชลบุรี ที่ใช้สถานที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี เป็นเวทีแสดงความคิดเห็น และบริการข่าวสารให้ฟรี ... ศูนย์รวมข่าวสื่อมวลชนชลบุรี ... ศูนย์เผยแพร่ข่าวภาคตะวันออก ... ชมรมผู้สื่อข่าวและการประชาสัมพันธ์ ... สโมสรเพื่อนสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย

และเป็นที่มาของ สมาพันธ์สื่อสารมวลชนแห่งชาติ โดยมี คุณสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข เป็นประธานสมาพันธ์ฯ เพราะท่านเป็นพ่อพระวงการสื่อมวลชน มาตั้งแต่ครั้งก่อตั้ง สมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออก ...

จึงไม่น่าแปลกที่ สื่อมวลชนทุกแขนงจะมารวมตัวเป็นหนึ่งเดียว. ในงานวันสื่อมวลชนแห่งชาติภาคตะวันออก.

บอ.กอ.แวน

○ ชาวฉบับที่แล้วหน้า 1 พาดหัวนายกเป๊าะ ... ได้
งบทว่า 200 ล้านบาท พลิกโฉมใหม่บางแสน ... จริงๆแล้วขาดไปอีก 175 ล้านบาท ...
รวมเป็น 375 ล้านบาทจ้ะ ... ลงมือทำพร้อมกันคือ ที่บริเวณรอบเขาสามมุข ... ทำทุ่น
ลอยห่างจากฝั่งชายหาดบางแสนไปอีก 500 เมตร และขยายถนนชายหาดกว้างอีก 10
เมตร ... พร้อมวางระบายน้ำ ... ไฟฟ้าแสงสว่าง ... อีกมายมายเกือบจะสมบูรณ์แล้ว ...
ประชุมสภาเทศบาลที่ผ่านมา ทำให้สื่อมวลชนมองเป็นตาเดียวกัน เมื่อ ส.ท.จิราภรณ์
คุณปลื้ม ลาออกจาก ส.ท.ให้น้องชายคนเล็ก ณรงค์ชัย คุณปลื้ม ปริญญาโทบริหาร
ธุรกิจ ยูเอสเอ. เป็น ส.ท.ใหม่ถอดด้าม ให้จับคู่บทบาทการบริหารต่อไป ... ไม่เกิน 3
สมัย ... จะเป็นนายกเทศมนตรีแสนสุขแทนพ่อ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พันธมิตรของเครือข่าย

หนังสือพิมพ์อิสระชน ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

2-3 มี.ค. วันสื่อมวลชนฯ ภาคอ.

จัดอย่างยิ่งใหญ่!

นายวรวิทย์ ไพบูลย์รัตนากร รองนายกฯ และเลขาฯ สมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออกแห่งประเทศไทย ได้เปิดเผยการเตรียมการจัดงาน วันสื่อมวลชนแห่งชาติภาคตะวันออก ครั้งที่ 5 ประจำปี 2545 ในวันที่ 2-3 มี.ค.45 ที่สนามหน้าริมสระน้ำโรงแรมบางแสนบีชรีสอร์ท ชายหาดบางแสน ว่าเดิมที่กำหนดจัดกิจกรรมและงานสังสรรค์ในวันเดียว จึงได้ขยายเพิ่มอีก 1 วัน โดยจัดกิจกรรมภาคเช้า ภาคบ่าย (อ่านต่อหน้า 11)

2-3 มี.ค.

ภาคเย็น

กิจกรรมภาคเช้าถึงบ่าย 5 โมงเย็นจะมีการแสดงนิทรรศการให้ความรู้โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ มาออกร้านเช่น ศูนย์บริการภาคตะวันออก บริษัท เอไอเอส นำโทรศัพท์มือถือล้ำยุค มาจำหน่ายและให้ความรู้ นอกจากนี้โรงไฟฟ้าบางปะกง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โรงกลั่นน้ำมันไทยออยล์ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 3 พัทธาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว

นอกจากแสดงนิทรรศการแล้ว พัฒนาการจังหวัดชลบุรี ได้นำสินค้ามหัศจรรย์ภูมิปัญญาชาวชลบุรี จากทุกอำเภอ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ มาจำหน่าย เกษตรจังหวัดชลบุรีนำพืชผักผลไม้ปลอดสารพิษ จากทุกอำเภอมาจำหน่าย

พันธมิตรของเครือข่าย

หนังสือพิมพ์อิสระชน ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

ส่วนกิจกรรมสังสรรค์วันที่ 3 มี.ค.45 เวลา 19.00 น.ณ ริมสระน้ำโรงแรมบางแสนบีชรีสอร์ท ชายหาดบางแสนในปีนี้ จัดยิ่งใหญ่ บนเวทีมีการแสดงดนตรี ด้านเซอร์บางเสร์ การแสดงชุดพิเศษ ลูกหลานสื่อมวลชน การมอบรางวัลเชิดชูเกียรติให้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และรางวัลสื่อมวลชนดีเด่นแห่งปี ยังมีการจับรางวัลทางบัตรมากมายจากน้ำใจของแกแล็คซี่บางแสน ชลบุรีแอปป์เวิลด์ บริษัทน้ำปลาพิชัย น้ำปลาพิพยรด ชมรมนาป่าสัมพันธ์ชลบุรี ร้านอึ้งย้งกี และจากศูนย์บริการภาคตะวันออก บริษัท เอไอเอส จำกัด

นับเป็นการรวมใจหนึ่งเดียวของสื่อมวลชนทุกแขนง เพราะงานนี้ทาง สมอท.ได้เรียนเชิญฯพณฯสนรยา คุณปลื้ม รมว.วิทยาศาสตร์ฯ พร้อม ส.ส.ชลบุรีพรรคชาติไทย นายจเด็จ อินสว่าง ผวจ.ชลบุรี นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข นายภิญโญ ตันวิเศษ นายอบจ.ชลบุรี และแขกผู้ใหญ่ที่สมาคมฯ เรียนเชิญ พร้อมทั้งสื่อมวลชนทุกจังหวัดในภาคตะวันออก และสื่อมวลชนภาคเหนือ ภาคอีสาน ที่มีความสัมพันธ์แนบแน่นกับ สมอท. มาร่วมเป็นเกียรติในงานครั้งนี้.

กีฬา นายสุรสิทธิ์ นิตวุฒิวรวิทย์ ส.ส.ชลบุรี เป็นประธานมอบถ้วยรางวัลให้กับทีมนักกีฬาที่ชนะเลิศการแข่งขันฟุตบอลบ้านเบ็نگคัพ ครั้งที่ 1 โดยมีนายสุรสิทธิ์ กังวลกิจ นายกเทศมนตรีเทศบาลบ้านเบ็نگเป็นผู้จัดการแข่งขัน ที่โรงเรียนบ้านเบ็نگ (อำนาจคณูปถัมภ์) เมื่อเร็ว ๆ นี้

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสารภายในเครือข่าย

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

ชดนิวส์ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2544

มหาวิทยาลัย คุณเป็ลิม เลขานุการ รมว.สวัสดิการและสังคม มอบรางวัลสิ่งทงคำให้นายทรงสิทธิ์ รัชชาศิลป์ กำนัน ต.หนองรี (ขวา) และรางวัลสิ่งทงธรรมดา นายวิจิต ชิตวิเศษ กำนัน ต.บ้านสวน อ.เมืองชลบุรี (ซ้าย)

มหาวิทยาลัย คุณเป็ลิม เลขานุการ รมว.สวัสดิการและสังคม มอบรางวัลให้กับกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประจำปี 2544 ในงานวันกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแห่งชาติ จัดขึ้นที่หน้าอำเภอเมืองชลบุรี

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

ชลนิวลส์ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

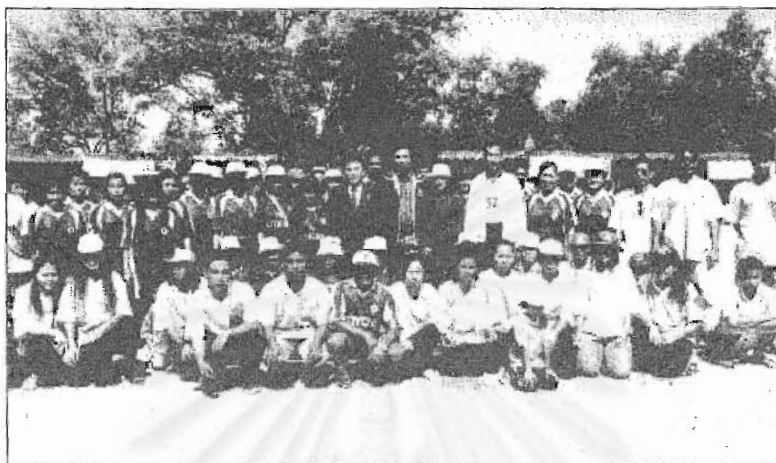
กีฬา นายสมชาติ คุณเปลิม นายสมสรส่งเสริมกีฬา ต.แสนสุข ให้การต้อนรับโค้ชหรั่ง ผู้ฝึกสอน นักกีฬาทีมชาติหญิงชุดซีเกมส์ พร้อมทั้งลงพาดแข่งกับทีม วีไอพี.แสนสุข หลังจากนั้นจัดงานเลี้ยงฉลอง ก่อนที่จะเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศชาติ.

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

ทลนิวส์ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

ด้านยาเสพติด นายวิทยา คุณปลื้ม นายกสมาคมกีฬาจังหวัดชลบุรี เป็นประธานเปิดการแข่งขันกีฬาประชาชนและเยาวชนด้านกีฬาเสพติด ต.คลองตำหรุ ประจำปี 2544 โดยมีนายธีระชัย ล้อวีระวิทย์ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุให้การต้อนรับ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

ชดนิวิสต์ ฉบับวันที่ 1 กันยายน 2544

กีฬาเป็นยาวิเศษ (ซ้าย) นายวัฒนา ตั้งประกอบ หัวหน้ากลุ่มบ้านสวนโมกข์ใหม่ เป็นประธานในการปิดการแข่งขันฟุตบอล 9 คน บ้านสวน พ.ท.คัพ ครั้งที่ 2 พร้อมมอบถ้วยรางวัลชนะเลิศประเภทประชาชน คือ ทีม สมทรงบุเป็น ณ.สนามบ้านสวน พ.ท.คัพ (ขวา) หลังจากนั้นได้มอบใบประกาศเกียรติคุณให้กับลุงบุญดี อาหารป่า หลัง รพ.ชลบุรี ที่ให้การสนับสนุนในการจัดการแข่งขันฟุตบอลครั้งนี้

วิสาหกิจผู้สื่อข่าว

การชุดศึกษากรรมในภาคอุษยอยุธยา

ชุดวิชา ๑๒๖๖๖๖๖๖ ๑ ตุลาคม 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปิดฟุตบอล นายสุพจน์ แยมเอม ประธานบริหาร อบต.เสม็ด นายวินัย ทัณภัยพาล กำนันตำบล
เสม็ด ร่วมมอบถ้วยรางวัลในพิธีปิดฟุตบอลเมืองใหม่อุดรฯ ครั้งที่ 1 ต่อด้านยาเสพติด

ปิดฟุตบอล นายสมชาติ คุณเป็ลิม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข เป็นประธานปิดการแข่งขัน
ฟุตบอล ต่อด้านยาเสพติด ตาลถล่มคัพ ครั้งที่ 3 พร้อมมอบรางวัลกับผู้นำละศีต

สถาบันวิทยบริการ

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

ชลนิวิศ ฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2544

มอบถ้วยรางวัล นายสมชาติ คุณปลื้ม นายกสิมสรส่งเสริมกีฬา ต.แสนสุข มอบถ้วยรางวัล
ให้แก่ทีม ฟุตบอลหาดวอนนภา และทีมฟุตบอลบางแสนมหานคร ในการแข่งขันฟุตบอลแสนสุขคัพ
ที่ โรงเรียนแสนสุข

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

ชดนิวัติ ฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2544

ส.ส.วิทยา คุณปลื้ม นายกสมาคมกีฬาจังหวัดชลบุรี มอบประกาศเกียรติบัตรการเป็นโฆษกบรรยายฟุตบอลยอดเยี่ยมให้กับ นายชัยวัฒน์ กฤษณะโณ แห่งชัยวัฒน์สปอร์ต ซึ่งบรรยายฟุตบอลได้แบบเข้าใจถึงอารมณ์ ในพิธีเปิดฟุตบอลไทยเบย์คัพ เมื่อเสาร์ที่ สนามฟุตบอลเทศบาลเมืองชลบุรี

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

หนังสือพิมพ์อิสระชน ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

ศึกลูกหนังแดนสุโขทัย ครั้งที่ 25 เปิดสนาม 11 มี.ค. นี้
จัดพิธีเปิดยิ่งใหญ่คาราหึงจตุรลแห่งวีไอพีแดนสุโขทัย

นายสมชาติ คุณปลื้ม รองนายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข ในฐานะนายกสโมสรส่งเสริมกีฬาตำบลแสนสุข ประธานจัดการแข่งขันฟุตบอลแดนสุโขทัย ครั้งที่ 25 ได้เปิดเผยว่า จะมีพิธีเปิดที่ยิ่งใหญ่ในวันที่ 11 มี.ค.45 ณ สนามโรงเรียนแสนสุข ต.แสนสุข อ.เมืองชลบุรี โดยเชิญ นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุขเป็นประธาน ในพิธีเปิดจะมีขบวนพาเหรดนักกีฬาทุกทีมที่ส่งแข่งขัน การตัดสินขวัญใจแดนสุโขทัย สำหรับสตรีที่ถือป้าย มีการปล่อยแพรวลูกโป่ง หลังจากเสร็จสิ้นพิธีเปิดแล้ว จะมีการแข่งขันฟุตบอลคู่พิเศษ ระหว่างคาราหึงชื่อดัง พบ วีไอพี.แดนสุโขทัย นำทีมโดย กำนันเป๊าะ นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข ส.ส.พรรคชาติไทย ชลบุรี และผู้นำท้องถิ่นต่างๆ

การแข่งขันฟุตบอลแดนสุโขทัย ครั้งที่ 25 จะมีการแข่งขันทุกวัน ที่สนามโรงเรียนแสนสุขวันละ 2 คู่ หากมีจำนวนทีมมาก จะไปแข่งขันสนาม ม.บูรพา และสนามโรงเรียนสาธิตพิบูลย์บำเพ็ญ ม.บูรพา คาดหมายจะมีทีมส่งแข่งขัน 4 ประเภทกว่า 50 ทีม สำหรับเงินรางวัลทีมแต่ละประเภทมีดังนี้ ประชาชน ก.ทั่วไปชนะเลิศ 3 หมื่นบาท, รองชนะเลิศ 10,000 บาท และอันดับ 3 เงิน 5,000 บาท ประชาชนทั่วไป ข. (หมู่บ้าน) ชนะเลิศ 2 หมื่นบาท รองชนะเลิศ 80,000 บาท อันดับสามได้ 4,000 บาท ประเภทประชาชนสูงอายุ 40 ปีขึ้นไป ชนะเลิศ 10,000 บาท รองชนะเลิศ 5,000 บาท และอันดับ 3 เงิน 3,000 บาท ส่วนประเภทสูงอายุ 45 ปีขึ้นไป ชนะเลิศ,รองชนะเลิศ และอันดับ 3 ได้ถ้วยรางวัล.

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสาร

การจัดกิจกรรมในกลุ่มย่อย

หนังสือพิมพ์อิสระฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

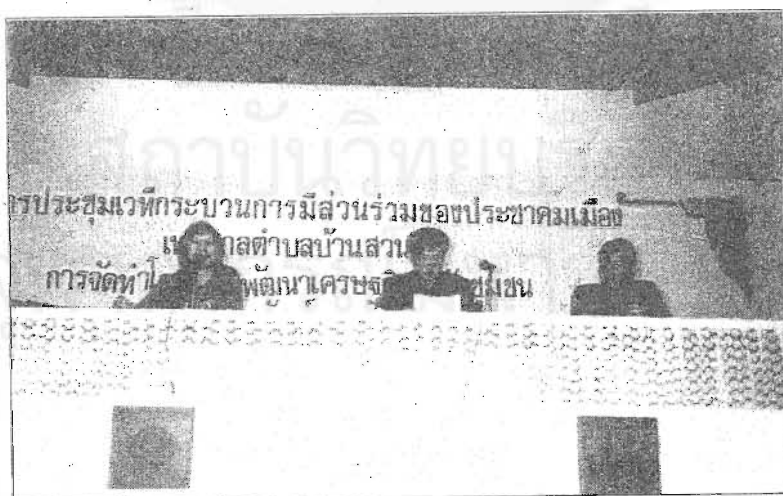
วิธีการสื่อสาร

การประชุมภายในกลุ่มย่อย

หนังสือพิมพ์อิสระชน ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

ประชุมพร้อมเพียง นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสลงชัย เป็นประธานการจัดงานประเพณีก่อพระทรายวันไหลบางแสน จะจัด 16-17 เม.ย.อย่างยิ่งใหญ่ โดยมีทุกฝ่ายประชุมกันพร้อมเพียง เมื่อเร็วนี้ ที่ห้องประชุมเทศบาลเมืองแสลงชัย.

ประชาคม นายวัฒนา ตั้งประภอภูมิ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสวน จัดการประชุมเวทีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเมืองวิฑูรย์ ตำบลบ้านสวน และการจัดทำโครงการพัฒนาเศรษฐกิจระดับชุมชน ที่ศาลารามใจซล จังหวัดสระบุรี การประชุมภายในกลุ่มย่อย

หนังสือพิมพ์อิสระชน ฉบับวันที่ 1 มีนาคม 2545

บน พรรคชาติไทย สัมมนาสมาชิกที่ ร.ร.ดุสิตรีสอร์ท 4 พ.ย.44 ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา ฯพณฯ เดช บุญหลง ฯพณฯ ภิญญ ไนิโรจน์ อดีต ร.ม.ช.สันติศักดิ์ งามพิเชษฐ์ ล่าง ส.ส.สง่า อินสวงนางค์ และแขกผู้มีเกียรติ

บน ฯพณฯ สนธยา คุณปลื้ม คุณประสงค์ แสนปราชญ์ คุณธีระพล กิจถาวรวงศ์ ล่าง ส.ส.จของชัยเที่ยงธรรม อติตร.ม.ช.สถ.สันติศักดิ์ งามพิเชษฐ์ คุณสุรชัย ชัยตระกูลทอง คุณประสงค์ แสนปราชญ์

สัมมนาพรรคชาติไทย (บนซ้าย) นายฯ กำพล วงศ์ทรายทอง นายฯ วีระมณีรัตน์ ส.ท.โสภณ อนันตกุล (บนขวา) นายฯ วิชิต เชื้อนาค ,กำนัน ปรีชา ทิมานันท์โต และแขกผู้มีเกียรติ (ล่างซ้าย) ส.จ. ประเมศวร์ งามพิเชษฐ์ คุณสุทิน ภาสิวมาศ นายฯ ไพรัช สุทธิธำรงสวัสดิ์ (ล่างขวา) คุณสมควร นกหงษ์ นายฯ พินิจ ประจักษ์แสงสกุล นายฯ ทวีชัย คงทน เมื่อวันที่ 4 พ.ย. 2544

นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์ นายกเทศบาลเมืองชลบุรี พร้อมคณะ
อวยพรปีใหม่ นายสมชาย คุณปลื้ม อดีตนายกเทศบาลตำบล
แสนสุข

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสาร

การขอเข้าพบผู้นำเครือข่าย

ชลนิวัศ ฉบับวันที่ 16 ธันวาคม 2544

วัดมหา ตั้งประกอบด้วย นายเทศมนตรีเทศบาล ต.บ้านสวน พร้อมเทศมนตรีและสมาชิก
เทศบาล ต.บ้านสวน มอบกระเช้าอวยพรปีใหม่ ให้กับ พล.ท.สมชาย คุณปลื้ม นายกเทศ
มนตรีเทศบาลเมืองแสนสุขที่ เทศบาลเมืองแสนสุข บางแสน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีการสื่อสาร

การขอเข้าพบผู้นำเครือข่าย

ชดนิรล ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2545

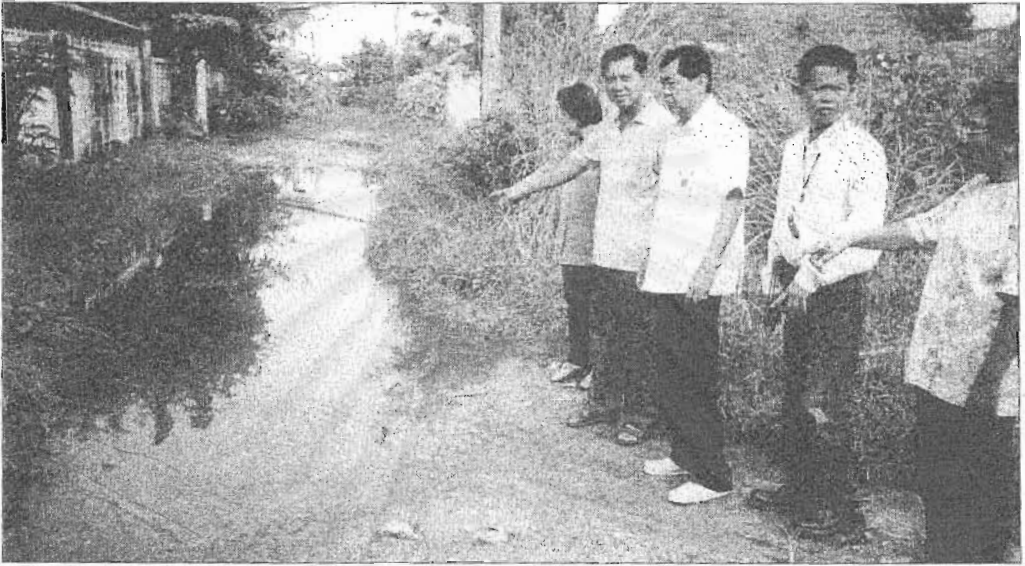
กำพล วงศ์ทรายทอง นายกเทศมนตรีเทศบาล ต.บางทราย มอบกระเช้าวยพริปีใหม่ให้กับ สมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข ที่เทศบาลเมืองแสนสุข บางแสน

วิธีการสื่อสาร

การขอเข้าพบผู้นำเครือข่าย

ชดนิวิธ ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2545

นายฯ วัดนา ตั้งประกอบ ออกดูแลความเดือดร้อนของชาวบ้านด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 2 พ.ย.44

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เส้นทางกำรไหลของข่าวสาร
การสื่อสารกลับโดยสมาชิกภายในเครือข่าย
C.H. Post ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544

สนับสนุน นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข ได้ให้การสนับสนุนนายพินิจ ประจักษ์แสงสกุล หัวหน้ากลุ่มอ่าวอุดมใหม่ใหม่ ลงวิ่งช่วย ส.ท.อ่าวอุดม(ตามข่าว)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การส่งสมาชิกของเครือข่ายลงสมัครรับเลือกตั้งทั้งภายในท้องถิ่น

ชลนิวัติ ฉบับวันที่ 11 เมษายน 2544

เปิดตัว นายวัฒนา ตั้งประกอบ หัวหน้ากลุ่ม "บ้านสวนโมกข์ใหม่" นำผู้ลงสมัครชิงชัย ส.ท.บ้านสวน
ทั้งหมดเข้าพบ นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข เพื่อขอความคิดเห็นและ
รับโอวาท โดยหวังว่าการเลือกตั้งในครั้งนี้จะยกทีม เข้าไปบริหารงาน.

าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การส่งสมาชิกของเครือข่ายลงสมัครรับเลือกตั้งภายในท้องถิ่น

ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

อบจ.ชลบุรีลดงบประมาณ-สำนักงาน

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเรียกประชุมองค์กรท้องถิ่น เสนอกรอบการของบประมาณพัฒนาพื้นที่ โดยปี 44 จะลดงบประมาณขั้นพื้นฐาน ถนนหนทาง และสำนักงานขององค์กรท้องถิ่น หวังเน้น (อ่านต่อหน้า 3)

ชาวชลปลื้ม

คุณภาพชีวิตสนองนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจแผน 9

นายภิญโญ ตันวิเศษ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เปิดเผยว่า ในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี 2544 ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อสนับสนุนองค์กรท้องถิ่นทั้งหมดภายในจังหวัด ซึ่งประกอบไปด้วยเทศบาล 26 แห่ง อบต.75 แห่ง เมืองพัทยา และ อบจ.ชลบุรี รวมทั้งหมด 103 แห่ง ซึ่งได้มีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว สำหรับนโยบายการจัดสรรงบประมาณของ อบจ.จะลดงบประมาณเกี่ยวกับสาธารณูปโภค คือ การของบประมาณในการสร้างถนนหนทาง รวมทั้งอาคารสำนักงาน แต่จะเน้นงบประมาณทางด้านการพัฒนาคน และคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อตอบสนองแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

นายภิญโญกล่าวว่า สำหรับข้อเรียกร้องของแกนนำเทศบาล และ อบต. ได้เสนอให้ทางเทศบาล และ อบต. ชั้น 1 และ 2 ลดงบประมาณ เพื่อเจียดจ่ายให้กับ อบต. ชั้น 3-5 เพื่อนำไปพัฒนาถนนหนทาง และสร้างอาคารสำนักงาน ซึ่งขณะนี้เทศบาลที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ และ อบต. หลายแห่งยังไม่มีสำนักงานเป็นของตัวเอง ซึ่งข้อเรียกร้องดังกล่าวทางสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจะนำไปพิจารณาในการจัดเจียดงบประมาณอีกครั้งหนึ่ง

งบประมาณของ อบจ.มีประมาณ 200 กว่าล้านในอดีตได้มีการนำไปพัฒนาสาธารณูปโภคกันอย่างมากมาย ซึ่งในปีงบประมาณ 2544 นี้ จะเน้นงบประมาณในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มากยิ่งขึ้น โดยจะตัดทอนงบประมาณสาธารณูปโภคลงไป จึงได้สอบถามความต้องการของนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล รวมทั้งประธาน อบต. และปลัด อบต. เพื่อกำหนดทิศทางในการจัดงบประมาณปี 44 อีกครั้งหนึ่ง" นายภิญโญกล่าว.

การจัดสรรงบประมาณภายในเครือข่าย

ชลนิวิธ ฉบับวันที่ 11 เมษายน 2544

ทบ.แสนสุขเตรียมวางมาตรการกันขยะทะเลลักเข้าสู่ชายหาดบางแสน

เทศบาลแสนสุขเตรียมมาตรการเข้ม วางท่อน้ำทิ้งขยะกลางทะเลป้องกันขยะทะเลลักเข้าสู่ชายหาดบางแสน

นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี เปิดเผยว่า สภาพชายหาดบางแสนซึ่งอยู่ในความดูแลของเทศบาลตำบลแสนสุข ปัจจุบันนี้ได้มีขยะจำนวนมากภายในทะเลได้พัดเข้าสู่ชายฝั่งทำให้เกิดการสกปรกกรุงรังไปทั่วบริเวณชายหาด จากการที่ตนได้เดินทางไปดูงานต่างประเทศพบว่า ได้มีการวางท่อน้ำทิ้งขยะเพื่อป้องกันขยะพัดเข้าสู่ชายฝั่ง จึงได้มีแนวความคิดที่จะนำมาปรับปรุงบริเวณชายหาดบางแสน โดยจะใช้วนดักปลาพร้อมท่อน้ำวางอยู่ในทะเลห่างจากชายฝั่งประมาณ 2.5 กิโลเมตร ยาวประมาณ 500-600 เมตร เพื่อดักขยะที่อยู่กลางทะเล หลังจากนั้นจะใช้เรือของเทศบาลออกไปจัดเก็บ

"ขณะนี้กำลังประสานงานกับกรมเจ้าท่า เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ลงมาสำรวจพื้นที่ หากสามารถดำเนินการวางท่อน้ำได้ก็จะทำให้ปริมาณขยะที่จะทะเลลักเข้าสู่ชายหาดบางแสนลดลง 70-80% ชายหาดบางแสนก็จะ เป็นสวรรค์ของนักท่องเที่ยว" นายสมชายกล่าวและว่า สำหรับโครงการดังกล่าวจะใช้งบประมาณ 10-20 ล้านบาท

นายสมชายกล่าวอีกว่า นอกจากการวางท่อน้ำเรียบร้อยแล้ว ทางเทศบาลจะกันพื้นที่ไว้ให้ประชาชนได้เล่น

น้ำทะเลอย่างปลอดภัย โดยจะกันเรือสกีเตอร์ให้วิ่งนอกบริเวณที่วางท่อน้ำไว้ เพราะได้รับการร้องเรียนจากนักท่องเที่ยวหลายครั้งว่าได้รับอุบัติเหตุจากเรือสกีเตอร์ ซึ่งในเรื่องนี้ทางเทศบาลก็ไม่ได้นิ่งนอนใจได้มีการเรียกประชุมผู้ประกอบการเรือสกีเตอร์ ซึ่งมีประมาณ 100 กว่าลำให้บริการเห็นความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว แต่ก็ยังมีผู้ฝ่าฝืนก็สั่งให้พักการให้บริการไปแล้วหลายราย

"ผมเป็นห่วงมาก เพราะในช่วงวันหยุดได้มีเด็กมาเล่นน้ำกันอย่างมากมาย ต่อไปหากมีการวางท่อน้ำเรียบร้อยแล้ว ถ้าผู้ประกอบการรายใดยังฝ่าฝืน นำเรือสกีเตอร์เข้ามาวิ่งในเขตหวงห้าม จะสั่งยกเลิกการให้บริการทันที" นายสมชายกล่าว

ส่วนการปรับปรุงชายหาดบางแสนและเขาสามมุข นายสมชายกล่าวว่า ในปี 2544 นี้ทางเทศบาลได้รับงบประมาณราว 100 ล้านบาทเศษในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณเขาสามมุขรวมทั้งการขยายถนนให้กว้างขึ้น เพื่อให้มีพื้นที่จอดรถของนักท่องเที่ยวที่จะขึ้นไปเที่ยวบนเขาสามมุข ส่วนชายหาดบางแสนจะมีการขยายถนน เพื่อให้มีพื้นที่จอดรถให้เพิ่มมากขึ้น

นายสมชายกล่าวอีกว่า ส่วนลานพระเทวี ซึ่งเป็นพื้นที่ว่างเปล่าที่อยู่ด้านล่างของเขาสามมุขนั้น ขณะนี้กำลังประสานกับทางพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี เพื่อนำสินค้าของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรโดยทางเทศบาลจะไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น.

การจัดสรรงบประมาณภายในเครือข่าย

ชลนิวัศ ฉบับวันที่ 11 เมษายน 2544

ทบ.เมืองชลบุรีตันโครงการถนนเลียบชายฝั่งระยะ2

นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี เปิดเผยว่า ในการดำเนินโครงการถนนเลียบชายฝั่งทะเลจังหวัดชลบุรี โดยสร้างเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กยกระดับ ทางด้านทิศตะวันตกฝั่งชายทะเล ระยะที่ 1 ตั้งแต่บริเวณคลองสังเขปถึงซอยท่าเรือพลี ใช้งบประมาณ 92 ล้านบาทเศษ ได้มีการดำเนินโครงการไปแล้วประมาณ 80% ส่วนโครงการระยะที่ 2 เริ่มตั้งแต่บริเวณซอยท่าเรือพลีถึงศาลารวมใจชล ซึ่งตั้งงบประมาณไว้ 85 ล้านบาท ได้มีผู้รับเหมาประมูลราคาเรียบร้อยแล้ว 84.95 ล้านบาท แต่ยังมีปัญหาในการก่อสร้าง เนื่องจากเจ้าท่าภูมิภาคที่ 6 ยังไม่ได้อนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้าง และอยู่ในระหว่างการพิจารณาโครงการ หากเจ้าท่าภูมิภาคที่ 6 ให้ความเห็นชอบก็จะเห็นดีสัญญาดำเนินการก่อสร้างทันที สำหรับถนนเลียบชายฝั่งทะเลจะเสร็จประมาณปลายปี 2545

นายอุกฤษณ์ กล่าวว่ การสร้างถนนเลียบชายทะเล เพื่อระบายการจราจรแออัดในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี โดยหวังว่าหากโครงการดังกล่าวดำเนินการสำเร็จก็จะระบายรถจากชุมชนชายทะเลไม่ต้องมาแออัดในเขตเทศบาล และยังเป็นกรช่วยเหลือความรุนแรงหากเกิดเพลิงไหม้ชุมชนชายทะเลได้อีกทางหนึ่งด้วย.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดสรรงบประมาณภายในเครือข่าย
ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2544

ท้องถิ่นชลบุรี จัดสรรภาษีลงตัว

องค์กรท้องถิ่นชลบุรีนำร่องจัดสรรภาษี
ลงตัว เตรียมเสนอคณะกรรมการแผนขึ้น
ตอนกระจายอำนาจพิจารณา

นายภิญโญ ตันวิเศษ นายกองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และรองประธาน
คณะกรรมการประสาน (อ่านต่อหน้า 11)

ท้องถิ่นชลบุรี

แผนพัฒนาท้องถิ่น จ.ชลบุรี เปิดเผยว่า คณะกรรมการแผนขึ้นตอนกระจายอำนาจได้มีคำสั่งให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การเงิน การคลัง รวมทั้งจัดตั้งคณะทำงานเพื่อจัดสรรในเรื่องภาษีเฉพาะปี 2544 ทางคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น จ.ชลบุรี จึงได้เรียกประชุมองค์กรท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย เทศบาล 26 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 75 แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และเมืองพัทยา เพื่อประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดสรรปันส่วนเกี่ยวกับภาษีที่ท้องถิ่นจะได้รับในแต่ละองค์กร

นายภิญโญกล่าวว่า เกี่ยวกับภาษีล้อย่อยอื่นในที่ประชุมได้มีมติชัดเจนให้มีการจัดสรรให้เทศบาลได้ 70% อบจ.ได้ 20% และ อบต.ได้ 10% แต่เนื่องจากเทศบาลของ จ.ชลบุรีเดิมมี 6 แห่งคือ เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลเมืองศรีราชา เทศบาลตำบลแสนสุข เทศบาลตำบลบ้านบึง และเทศบาลตำบลแหลมฉบัง ต่อมาได้มีเทศบาลได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาลเพิ่มขึ้นอีก 20 แห่ง และเมืองพัทยา จึงได้มีการจัดสรรในส่วนของ 70% โดยให้เทศบาลเดิม 6 แห่งรวมกับเมืองพัทยาได้ 40% ส่วนเทศบาลที่ยกฐานะจากสุขาภิบาลได้ 30% ส่วน อบต.ให้ใช้จำนวน อบต.ทั้งหมดหารจากเงินภาษี 10%

นายภิญโญกล่าวอีกว่า ในส่วนของธุรกิจเฉพาะ เช่น อสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจการเงิน ให้ท้องถิ่นออกข้อบัญญัติจัดเก็บกันเอง โดย อบต.ออกข้อบัญญัติร้อยละ 8 เทศบาลออกเทศบัญญัติร้อยละ 8 อบจ.ออกข้อบัญญัติร้อยละ 2 รวมแล้วไม่เกิน 10 ส่วนเมืองพัทยาออกข้อบัญญัติร้อยละ 10 ในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่ม คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น จ.ชลบุรี ได้มีมติให้อาภาษีมูลค่าเพิ่มจากการนำเข้า ทารด้วยจำนวนประชากรทั้งประเทศ แล้วนำภาษีในส่วนนั้นนำเข้าจังหวัด โดยให้คณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่นจังหวัดเป็นผู้นำดำเนินการ และภาษีมูลค่าเพิ่มจากการซื้อ-ขายภายในประเทศ ให้แบ่งเปอร์เซ็นต์ตามฐานรายได้ของจังหวัด หลังจากนั้นนำมารวมกัน หากท้องถิ่นของจังหวัดใดสามารถตกลงกันได้ก็ให้จัดสรรแบ่งกันเอง หากตกลงกันไม่ได้ให้ใช้สัดส่วนเทศบาล 50% อบจ.30% และ อบต.20%

"ยกเว้น จ.ชลบุรีมีการปกครอง 4 รูปแบบ คือ เทศบาล, อบจ., อบต. และเมืองพัทยา ในการจัดสรรภาษีหากได้มาเท่าไรให้จัดสรรกับเมืองพัทยาก่อน 20% ที่เหลือให้นำมาคิดเป็น 100% จัดสรรให้เทศบาล 50% อบจ. 30% และ อบต. 20% สำหรับเทศบาลให้ใช้สัดส่วนเทศบาลเดิม 6 แห่งได้ 30% ที่เหลือ 20 เทศบาลที่ยกฐานะจากสุขาภิบาลได้ 20% ส่วน อบต.ให้ใช้จำนวน อบต.ทั้งหมดหารก็จะได้รับส่วนแบ่งเท่าๆกัน" นายภิญโญกล่าวและว่า จากการประชุมของคณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่น จ.ชลบุรีในครั้งนี้ จะนำมติในที่ประชุมเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี ประธานคณะกรรมการแผนขึ้นตอนกระจายอำนาจ และกระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีที่องค์กรท้องถิ่นสามารถตกลงกันเองได้.

อบจ.ชลบจจัดตั้งบริษัท บริหารศูนย์กำจัดขยะ

อบจ.ชลบจจัดตั้งบริษัท
บริหารศูนย์กำจัดขยะ
ถือหุ้น100% เปิดโอกาส
ให้องค์กรท้องถิ่นร่วม
ถือหุ้นหากสนใจ เผย
การจัดซื้อที่ดินเปิดเสนอ
(อ่านต่อหน้า 11)

นายภิญโญ ตันวิเศษ

อบจ.ชลบจ

ราคารอบ 2 เพื่อความโปร่งใส

นายภิญโญ ตันวิเศษ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ชลบุรี เปิดเผยว่า ความคืบหน้าในการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยจังหวัดชลบุรี ที่บริเวณบ่อฝังกลบขยะของเทศบาลเมืองแสนสุข ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ซึ่งจะใช้งบประมาณราว 2 พันล้านบาท เพื่อจัดเก็บขยะชุมชนทั้งหมดในพื้นที่ จ.ชลบุรีนั้น ทางอบจ.ชลบุรี ได้ยื่นเรื่องขอจัดตั้งเป็นรูปบริษัท เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานโดยทาง อบจ.ชลบุรี ได้ถือหุ้น 100% ส่วนองค์กรท้องถิ่น อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เมืองพัทยา หากสนใจที่จะเข้าร่วมลงทุนและร่วมบริหารงานในรูปแบบของบริษัทก็สามารถประสานงานมายัง อบจ.ชลบุรีได้

นายภิญโญ กล่าวว่า ส่วนการจัดซื้อที่ดินเพื่อขยายศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยชลบุรี ได้มีการประกาศยื่นซองประกวดราคาไปแล้วครั้งหนึ่ง ปรากฏว่ามีผู้สนใจยื่นซองประกวดราคามารายเดียว โดยมีพื้นที่ประมาณ 170 ไร่ จึงได้สั่งให้มีการยื่นซองประกวดราคาใหม่ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และเพื่อลบข้อครหาว่ามีการฮั้วกันสำหรับการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะคาดว่าจะเริ่มดำเนินการภายในปี 2545

สำหรับศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม จ.ชลบุรี จะใช้งบประมาณ 700 ล้านบาท โดยจะดำเนินการก่อสร้างที่บริเวณบ่อขยะฝังกลบของเทศบาลตำบลแสนสุข ต.บางพระ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ซึ่งมีพื้นที่ 171 ไร่ และทาง อบจ.จะจัดซื้อเพิ่มเติมประมาณ 150 ไร่ โดยทางกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้ใช้งบประมาณ 560 ล้านบาท ส่วนทาง อบจ.สนับสนุน 140 ล้านบาท

ในส่วนการจัดซื้อที่ดินประมาณ 150 ไร่ นั้นทางอบจ.ชลบุรีจะใช้งบประมาณจากเงินปรับปรุงที่ดินชายทะเลเมืองใหม่ จำนวน 80 ล้านบาท ส่วนการศึกษาในเรื่องของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้วโดยใช้งบประมาณ 15 ล้านบาท นอกจากนี้ในการสร้างศูนย์กำจัดขยะ ได้มีระเบียบให้จัดจ้างบริษัทที่ปรึกษาโครงการ 12 ล้านบาท ขณะนี้ได้มีการอนุมัติผ่านสภาเรียบร้อยแล้ว สำหรับงบประมาณสนับสนุนของ 140 ล้านบาทนั้น ทาง อบจ.ขอู้เงินจากคณะกรรมการควบคุมเงินทุนสะสมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด 100 ล้านบาท ส่วนที่เหลืออีก 40 ล้านบาทนั้น ทางอบจ.ได้จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในลักษณะของงบประมาณผูกพัน 3 ปีคือปี 2545-2547 โดยปีแรก 1 ล้านบาท 19 ล้านบาท และ 20 ล้านบาทตามลำดับ.

การจัดสรรงบประมาณภายในท้องถิ่น

ชลนิวส์ ฉบับวันที่ 1 มกราคม 2545

นายก'เป๊ะ'รับอีก137ล.

พลิกบางแสน!!

ตามที่ นสพ.อิสระชน ฉบับเดียวได้เสนอข่าวมาตามลำดับ ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของก้านเป๊ะ นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเมืองแสนสุข ซึ่งองค์การสหประชาชาติให้เป็นฟรีเซ็นเตอร์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การบริหาร (อ่านต่อหน้า 11)

นายก "เป๊ะ"

และการจัดการจนเทศบาลได้รับการยกย่องจากทั่วโลก ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสนใจตลอดจนผู้นำน้องค์กรท้องถิ่นทุกภาคมาดูงานไม่ขาดสาย จนล่าสุดเอกอัครราชทูตออสเตรเลียได้มาเยี่ยมเยียน ก้านเป๊ะ เป็นการส่วนตัวพร้อมกับชมเชยในความ สำเร็จ การพัฒนาแบบอย่างที่ดี สมกับเป็นเมืองท่องเที่ยวน่ารัก ที่จะนำไปเป็นแบบอย่างการจัดระเบียบ สังคม การรักษาความสะอาด การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผู้สื่อข่าวรายงานมาอีกว่า การพัฒนาบ้านเมืองตนเองในเทศบาลเมืองแสนสุขมีแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวอย่างมาก เช่น ที่ชายหาดบางแสน หาดวอนนภา แหลมแท่น และเขาสามมุข ตลอดจนถึงกำจัดขยะที่ทันสมัย และโรงบำบัดน้ำเสีย 2 โรง งบประมาณที่ได้รับตามข่าวที่ได้เสนอไปเมื่อฉบับที่แล้ว กว่า 200 ล้านบาท มีรายงานข่าวแจ้งเพิ่มเติมว่า งบที่ได้รับรวมทั้งสิ้น 337 ล้านบาทเศษ งบประมาณดังกล่าว นำไปปรับปรุงทำถนนชายหาดบางแสนให้กว้างอีก 10 เมตร รองรับการจอดรถของนักท่องเที่ยวให้เพียงพอ บริเวณชายหาดบางแสนจนถึงหาดวอนนภาต่อเนื่อง มีการทำทูนลอยจากฝั่งไปในทะเล 500 เมตร เพื่อป้องกันขยะที่ลอยมา และจัดเก็บโดยใช้เรือ และมีพนักงานดำเนินการพร้อม อีกรับประมาณหนึ่งนำไปพัฒนารอบเขาสามมุข มีที่อะบายน้ำต่อเชื่อมกับโรงบำบัดน้ำเสีย เพื่อบำบัดให้เป็นน้ำดี และนำไปใช้ประโยชน์รดน้ำต้นไม้เป็นการประหยัดอีกทางหนึ่งด้วย จะมีการสร้างศูนย์ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

อีกด้านหนึ่งตั้งแต่แหลมแท่นจนถึงวงเวียนศาลาราชธานี มีการปรับปรุงขยายผิวการจราจรไปอีก 5 เมตร ในส่วนงบประมาณของเทศบาลมีการประชุมสภาเทศบาลสมัยแรก ครั้งที่ 1 เมื่อ 18 ก.พ.45 โดยมีนายสุวิทย์ ชลิตตาภรณ์ ทำหน้าที่ประธานสภาฯ ที่ประชุมอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมมีการสร้างโรงฆ่าสัตว์ที่ทันสมัย และสร้างสถานานูบาล หรือโรงรับจำนำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชาวบ้านที่ยากจน และได้มีการดำเนินการพร้อมกัน

สำหรับสวนโอเชียนเวสต์กลางชายหาดบางแสนเป็นที่กว้างและเป็นที่ราชพัสดุ จะมีการสร้างโรงแรมระดับ 5 ดาว สูงไม่เกิน 6 ชั้น จำนวน 150 ห้องพัก มีห้องประชุมบรรจุได้ 500 คน และขนาดลดหลั่นลงมา มีสิ่งอำนวยความสะดวกทุกด้าน พร้อมแหล่งบันเทิงภายในโรงแรม โดยใช้งบกว่า 100 ล้านบาท เมื่อสร้างเสร็จยกให้

เทศบาลเมืองแสนสุขดูแลจัดเก็บผลประโยชน์เพิ่มรายได้ ก้านเป๊ะกล่าวกับผู้สื่อข่าว นสพ.อิสระชนว่า ขณะนี้เทศบาลได้ทำโครงการรองรับเพื่อปรับปรุงให้แหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน หาดวอนนภา แหลมแท่น เขาสามมุข ให้สมบูรณ์มากที่สุด สมกับเป็นบางแสนโฉมใหม่ ที่รอคอยและตั้งใจไว้ เราทำเพื่อส่วนรวม ผมมีความสุขกับภาพของการพัฒนา ดูงานและควบคุมดำเนินการด้วยตนเอง และได้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคน ตลอดจนข้าราชการทุกฝ่ายเดินหน้าบริหารการจัดการ และพัฒนาทำงานด้วยความเข้าใจและให้เกียรติกัน ผมถือว่าทุกคนเป็นผู้ร่วมงานที่ดี ไม่เพียงแต่การพลิกโฉมใหม่บางแสนเท่านั้น ยังรวมไปถึงการพัฒนาโฉมใหม่ทั้งจังหวัดชลบุรี ขณะนี้ทุกองค์กรท้องถิ่นจนถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคชาติไทย ต่าง น ด้วยความสามัคคีมีประสิทธิภาพ และทำให้จังหวัด ุบลุรี เป็นจังหวัดนำร่องทุกด้าน.

ะมวลภาพวงศิลาฤกษ์ศาลาการเปรียญวัดนาเขื่อน

นายวิทยา คุณเปลื้อง ส.ส.ชลบุรี เขต 2 เป็นประธานในการวางศิลาฤกษ์ศาลาการเปรียญ วัดนาเขื่อน ต.นาป่า อ.เมือง จ.ชลบุรี

นายวัฒนา ตั้งประกอบ หรือกำนันน้อง สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี เขต อ.เมืองชลบุรี ร่วมพิธีวางศิลาฤกษ์

นายกิตติ รุ่งเรืองสินงาม สมาชิกสภาจังหวัดชลบุรี เขต อ.เมืองชลบุรี ร่วมพิธีวางศิลาฤกษ์

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวัศ ฉบับวันที่ 2 พฤษภาคม 2544

นายก้าพล วงษ์ทรายทอง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบางทราย ได้เดินทางมาร่วมงานด้วยเช่นกัน

นายศุภชัย มนโกศล ประธานหน่วยกู้ภัยไตรคุณธรรม ได้ประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์ โดยมีประชาชนมาร่วมงานกันอย่างมากมาย

ภายหลังจากการวางศิลาฤกษ์แล้ว นายวิทยา คุณปลื้ม ส.ส.ชลบุรี ได้ร่วมกับผู้นำชุมชน ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวัธส์ ฉบับวันที่ 2 พฤษภาคม 2544

เชิญวางศิลาฤกษ์ คณะกรรมการศาลพระโพธิสัตว์กวางอิม บ้านสวน ชลบุรี เชิญ
นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข มาวางศิลาฤกษ์ศาลพระ
โพธิสัตว์กวางอิม วันที่ 8 สิงหาคม 2544 .

สถาบันวิทยบริการ
วาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม
ชลนิวัติ ฉบับวันที่ 16 มิถุนายน 2544

มูทิดาจิต นายวัจนภา ตั้งประกอบ ส.จ.ชลบุรี เขตเมืองชลบุรีพร้อมด้วยศิยานุศิษย์ แสดงมูทิดาจิต พระครูพิศิษฐ์โลภการ (หลวงพ่อก่ดียง) ไหว้หน้าไหว้ครู และทำบุญครบรอบวันเกิดหลวงพ่อก่ดียง เมื่อ 21 มิ.ย.ที่ผ่านมา

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชดนิวส์ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2544

ไหว้ครู นายวัฒนา
ตั้งประกอบ ส.จ.ชลบุรี
เขต อ.เมืองชลบุรี ร่วม
งานไหว้ครูของชมรม
อนุรักษ์ประเพณีไทย
ที่บ้านประธานชมรมฯ
เมื่อเร็ว ๆ นี้ (ภาพเล็ก)
นายสุภรัตน์ มลโกศล
ประธานมูลนิธิกุ๊กยไทร
คุณธรรม มอบรางวัล
ให้ผู้โชคดีที่มาร่วมงาน.

แสดงความยินดี นายกำพล วงศ์ทรายทอง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบึงทวาย แสดงความ
ยินดีกับนายประสิทธิ์ กาลานุกาล เมืองไม้ออกัสเปิดบริษัท รุ่งแสงโปรเซอรัล จำกัด อ.เมืองชลบุรี

ร่วมงานแนวช นวยสยาม ไตรรักษ์ กำนันตำบลดอนหัวฬ่อ ร่วมงานอุปสมบท ร.ต.อ.ธีรคม
ศิริลักษ์ รอง สวป.สภ.อ.เมืองชลบุรี ที่เจ้าอุปสมบทที่วัดนางอมเทียน เมื่อเร็ว ๆ นี้.

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 16 กรกฎาคม 2544

งานบวช นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองชลบุรี ร่วมงาน
อุปสมบท นายยิ่งยง กันตะลีโล ที่วัดเขาช่องลม อ.เมืองชลบุรี เมื่อเร็ว ๆ นี้

ชมรม นายอุกฤษณ์ ตันสวัสดิ์ ประธานชมรมมวยไทยสมัครเล่นจังหวัดชลบุรี ถ่ายรูปร่วมกับ
กรรมการบริหารชมรม ประจำปี 2544-2545 เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนได้ดำเนินมวยระดับอาชีพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 16 กรกฎาคม 2544

นายสนธยา คุณปลื้ม รามว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ และสิ่งแวดลอม พร้อมมารดาสด คุณปลื้ม
ปรุงต้มยำกุ้งไสยทอดมะพร้าว เพื่อให้กลุ่มแม่บ้านได้ลิ้มชิมรส เมื่อเร็ว ๆ นี้ที่สวนหนองขี้ตบ.

อบรมเยาวชน นายอิทธิพล คุณปลื้ม ส.ส.ชลบุรีพรรคชาติไทย เป็นประธานเปิดอบรมผู้นำเยาวชน
เพชรบูรณ์ ครั้งที่ 3 ตามโครงการค้นหาพรสวรรค์ที่ฉันทน์ รุ่นที่ 2 ที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำ
บางพระ ศรีราชา จ.ชลบุรี เมื่อเร็ว ๆ นี้

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชดนิวส์ ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

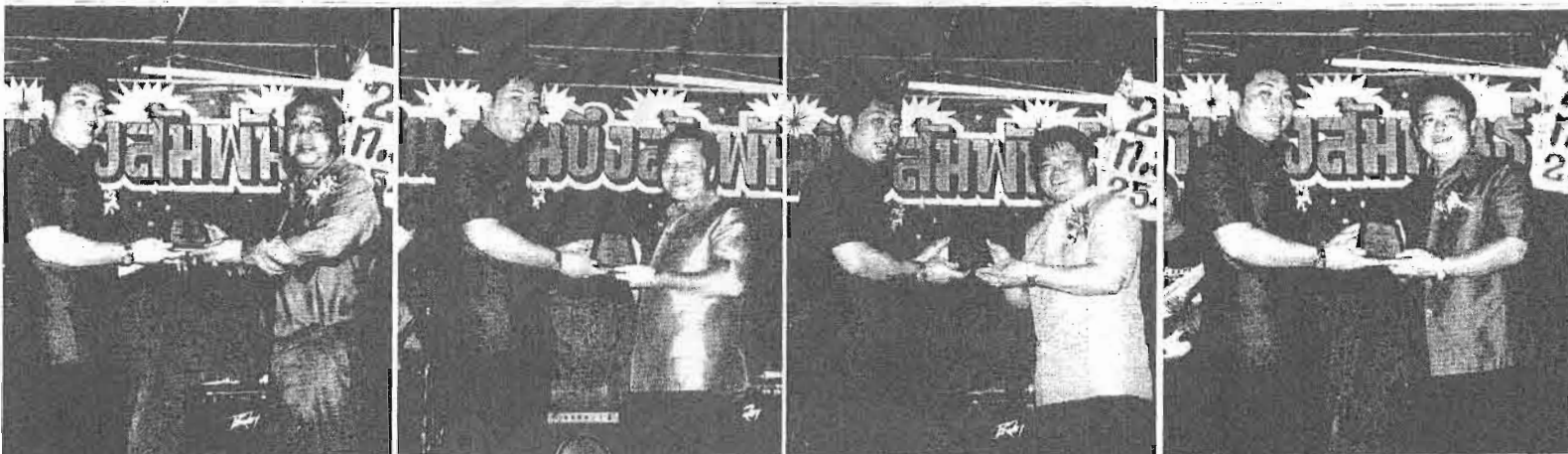
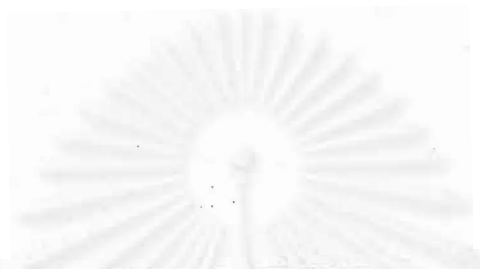
ประกวด นางสดีด คุณปลื้ม เป็นประธานการประกวดกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น ที่ศูนย์สาธิตและ
 คู่มือฐานชุมชน โดยมี นายสมศักดิ์ สวัสดิ์มงคล อ.จ.ชลบุรี นายสุจิต ท้าวอุดมรงค์ ประธาน อบต. ห้างสูง
 อ.หนองใหญ่ จ.ชลบุรี และสมาชิกให้การต้อนรับ เมื่อเร็ว ๆ นี้

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

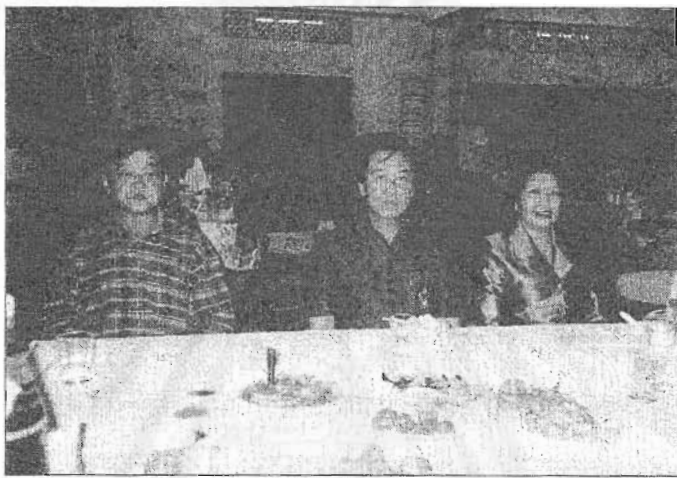
ชดนิวิสัย ฉบับวันที่ 16 สิงหาคม 2544

มอบโล่ นายสนธยา คุณปลื้ม รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานเปิดงานและมอบโล่แก่ผู้ให้การสนับสนุนงาน "รวมใจชมรม ก.ศ.น. สัมพันธ์ อ.บ้านบึง" (จากซ้าย) นายสมควร นกหงษ์ ประธานหอการค้า จ.ชลบุรี นายลำสัน อมรเกียรติ์กำจร บริษัท ชลบุรี แอล.ซี. จำกัด นายประสงค์ แสนปราชญ์ ประธานองค์กรนักศึกษา อ.บ้านบึง และ นายสัมพันธ์ วรณีย์ ประธานกลุ่มอุตสาหกรรม OTS เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2544

กิจกรรมสังคมที่ตมทศิกภายในเครือข่ายเข้าสู่รางวัล
ชนะเลิศ ฉบับพิเศษ 1 ตุลาคม 2544

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส.ส.สมชาย สหชัยรุ่งเรือง และภรรยา นายกา วัฒนา ตั้งประกอบ ไป
ร่วมงานมงคลสมรส คุณวลัยพร - ชาคริต ที่ศาลาประชาคม ต.บางทราย
เมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2544

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

C.H. Post ฉบับวันที่ 16 พฤศจิกายน 2544

ชิงแชมป์ นายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองแสนสุข เป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขันรถจักรยานยนต์ทางเรียบ ชิงแชมป์ 4 ภาคสนามสุดท้าย Molla Road Racing 2001 ที่สนามเมืองใหม่ จ.ชลบุรี

มอบถ้วยรางวัล นายอิทธิพล คุณปลื้ม ส.ส.ชลบุรี เป็นประธานในการมอบถ้วยรางวัลชนะเลิศการแข่งขันกอล์ฟ ซึ่งโรงแรมเดอะซีดี ศรีราชา จัดร่วมกับบิกอล์ฟ เพื่อส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวและต่างชาติมาเล่นกอล์ฟในประเทศไทย ที่สนามเนเชอรัล ปาร์ค รีสอร์ทฯ

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวิสัย ฉบับวันที่ 1 ธันวาคม 2544

ช่วยผู้ประสบภัย นายอาทิตย์ อุทัย ข้าหิรัญ นายอำเภอเมืองชลบุรี นางสตีล คุณปลื้ม ประธานชมรมพัฒนาสตรีภาคตะวันออก พร้อมทั้งบรรดา พ่อค้า แม่ค้า และประชาชนได้ร่วมการบริจาคสิ่งช่วยผู้ประสบภัยภาคใต้

ส.จ.อุดมศักดิ์ เจริญวุฒิ เป็นตัวแทน ส.ส.สมชาย สหชัยรุ่งเรือง มอบของขวัญให้ บุญเกียรติ ทองเชื้อ ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 ต.หมอนนาง พร้อมมอบของขวัญของตนเองแก่ผู้ใหญ่บุญเกียรติ ทองเชื้อ

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวัธ ฉบับวันที่ 30 ธันวาคม 2544

เปิดงาน- มอบถ้วย นายสนธยา คุณปลื้ม รมว.วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เป็นประธานเปิดการแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศลวอลเลย์บอล โดยมี นายสุวิทย์ ชัยตระกูลทอง สจ.ชลบุรี เป็นประธานในการจัดงาน (ซ้าย) นายอิทธิพล คุณปลื้ม ส.ส.ชลบุรี เขต อ.ศรีราชา มอบถ้วยรางวัลให้กับผู้เข้าแข่งขันโบว์ลิ่งการกุศลของชมรมวอลเลย์บอล จ.ชลบุรี เมื่อเร็ว ๆ นี้ ที่ PS โบว์ลิ่ง แอซีฟิตฟาร์ครีราชา (ขวา)

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมสังคมที่ส่งมาชิกภายในเครือข่ายเข้ารวม
ชุดนี้จัดส่งฉบับวันที่ 1 มกราคม 2545

ถวายผ้าป่า นายวัฒนา ตั้งประกอบ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสวน นำคณะสมาชิกสภาเทศบาลฯ ร่วมถวายผ้าป่าไร้ไซเคิล ตามโครงการ การจัดเก็บแยกขยะมูลฝอยในชุมชน ที่วัดใหม่บ้านสวน ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.ชลบุรี

กิจกรรมสังคมที่สมาชิกภายในเครือข่ายเข้าร่วม

ชลนิวส์ ฉบับวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2545

ฯพณฯ บรรหาร ศิลปอาชา
อดีตนายกรัฐมนตรี และ หน.
พรรคชาติไทยเมื่อครั้งก่อนเป็น
ประธานในพิธีวางศิลาฤกษ์
สร้างอาคารเรียน รร.อนบาล
ชลบุรี วันที่ 30 ก.ย. 43 จะเดิน
ทางมาเป็นประธานเปิดพรรค
ชาติไทย สาขาชลบุรี
(ตามข่าว)

'บรรหาร' เปิดพรรค 'ชาติไทย' ชลบุรี ประชาชนนับหมื่นร่วมงาน 30 ก.ย. นี้

ผู้สื่อข่าว นสพ.อิสระชน รายงานว่า สำนักงานพรรคชาติไทย สาขาจังหวัดชลบุรี ซึ่งตั้งอยู่ที่บางแสน เลขที่ 36/2 ถนนบางแสนล่าง ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ได้สร้างอย่างงดงามใช้งบประมาณกว่า 20 ล้านบาท และเป็นศูนย์ใหญ่ของชลบุรี ในการติดต่อศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาอำเภอต่างๆ เช่น อ.พนัสนิคม, อ.พานทอง, อ.บ้านบึง, อ.ศรีราชา, อ.บางละมุง และ อ.สัตหีบ โดยมี รศ.เชาวน์ มณีวงษ์ เป็นผู้อำนวยการศูนย์ชลบุรี นายสมชาย คุณปลื้ม เป็นผู้อำนวยการการเลือกตั้งพรรคชาติไทยภาคตะวันออก รับผิดชอบ 5 จังหวัดคือ ชลบุรี, ระยอง, จันทบุรี, ตราด และฉะเชิงเทรา

(อ่านต่อหน้า 5)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การจัดตั้งศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก

หนังสือพิมพ์อิสระชน 16 กันยายน 2543

“บรรหาร”เปิดพรรค

ปัจจุบันพรรคชาติไทย ประจำจังหวัด ชลบุรีมี ส.ส. 7 คน คือ ส.ส.สนธยา คุณปลื้ม รมช.มหาดไทย, ส.ส.วิทยา คุณปลื้ม เลขานุการ รมว.เกษตรและสหกรณ์, ส.ส.สันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ ประธานกรรมการการท่องเที่ยว, ส.ส.สง่า ธนสงวนวงศ์ ผช.เลขานุการ รมช.มหาดไทย, ส.ส.สมชาย สหชัยรุ่งเรือง รองโฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี, ส.ส.สุรสิทธิ์ นิติวุฒิวรวัักษ์ และ ส.ส.ชาญศักดิ์ ขวลิตินิติธรรม และ ว่าที่ ส.ส.อิทธิพล คุณปลื้ม ผู้ช่วยดำเนินงาน ส.ส.ชลบุรี

การทำงานเป็นหนึ่งเดียวของ ส.ส.ชลบุรี พรรคชาติไทย สร้างความศรัทธาต่อประชาชนชาวชลบุรีอย่างมากมาย และยังผลักดันงบประมาณปีหนึ่งเกือบหมื่นล้านบาทจาก กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ การดำเนินงานของ ส.ส.ชลบุรี เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในการเลือกตั้ง ส.ส.ครั้งใหม่ที่จะถึงนี้ ทางพรรคชาติไทยได้ให้ ส.ส.สนธยา ลงสมัครรับเลือกตั้งในระบบบัญชีรายชื่อพรรค หรือปาร์ตี้ลิสต์ และ

ให้นายอิทธิพล คุณปลื้ม ลงสมัครในเขตอำเภอศรีราชา จากการจัดลำดับผู้สมัคร ส.ส.ในจังหวัดชลบุรีแบ่งเป็น 7 เขต ได้แก่ เขต 1 ส.ส.สง่า ธนสงวนวงศ์, เขต 2 ส.ส.วิทยา คุณปลื้ม, เขต 3 ส.ส.สมชาย สหชัยรุ่งเรือง, เขต 4 ส.ส.สุรสิทธิ์ นิติวุฒิวรวัักษ์, เขต 5 นายอิทธิพล คุณปลื้ม, เขต 6 ส.ส.ชาญศักดิ์ ขวลิตินิติธรรม และเขต 7 ส.ส.สันต์ศักดิ์ งามพิเชษฐ์ ในขณะที่ประชาชนได้ตื่นตัวการสมัครเป็นสมาชิกพรรคชาติไทย จะมีฐานะคะแนนเสียงที่ทำให้ได้รับเลือกเป็น ส.ส.อีกครั้ง ด้วยผลงานที่เป็นรูปธรรม และการช่วยเหลือประชาชนจากทุกองค์กรท้องถิ่น

ในพิธีเปิดสำนักงานพรรคชาติไทย สาขาจังหวัดชลบุรี ได้เรียนเชิญ ๖ พันฯ บรรหาร ศิลปอาชา อดีตนายกรัฐมนตรี

และหัวหน้าพรรคชาติไทยมาเป็นประธาน เปิดในเวลา 10.39 น.ของวันที่ 30 ก.ย. 43 ซึ่งตรงกับวันเกิดนายสมชาย คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข อายุครบ 63 ปี ถนนทุกสายจะมุ่งมาที่บ้านแสนสุข คาดว่าจะมีประชาชนจากทุกสารทิศนับหมื่นและเป็นการประชุมผู้นำการเมืองใหญ่ จนถึงนักการเมืองท้องถิ่น ผู้นำทุกองค์กรท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน หัวหน้าส่วนราชการ ต่างๆ กลุ่มพลังมวลชน กลุ่มผู้นำสตรี สื่อมวลชนทุกแขนงมาร่วมเป็นเกียรติ โดยจะมีการจัดร้านอาหารด้วยการออกจากร้านอาหาร 100 ร้าน เตรียมไว้เพื่อบริการให้กับผู้ที่เดินทางมาอวยพรวันเกิดและวันเปิดสำนักงานพรรคชาติไทย สาขาจังหวัดชลบุรี.

การจัดตั้งศูนย์ประสานงานพรรคชาติไทย สาขาภาคตะวันออก

หนังสือพิมพ์อิสระชน 16 กันยายน 2543

มอญโล่ พระเทพวาที เจ้าคณะภาค 13 เป็นประธานมอญโล่ประกาศเกียรติคุณให้นายสมชาย
คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข ที่ทำคุณต่อพระพุทธศาสนา ในการประชุมพระ
สังฆาธิการ ตามมติมหาเถรสมาคม ณ วัดราษฎร์รัทธา ต.เวียง อ.ชลบุรี เมื่อเร็วๆ นี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณสมบัติของผู้นำเครือข่าย

นายสมชาย คุณปลื้ม

ชลนิวัต ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2544

อจน.เก็บค่าบำบัดน้ำเสีย แสนสุขส่งยกเล็กชั่วคราว

กำหนดเป็าะขนาด เจ้าหน้าที่ อจน.เก็บค่าบำบัดน้ำเสีย มั่ว ผ่าพื้นเทศ
บัญญัติ จัดเก็บจากประชาชนนอกพื้นที่เขตเทศบาล คิดเกินราคาลูกเมตรละ
2 บาท ควักเงินส่วนตัว 4 แสนชดใช้คืนประชาชน (ส่วนต่อหน้า 2)

อจน.จัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย

นายสมชาย คุณปลื้ม หรือกำนันเป๊าะ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข อ.เมืองชลบุรี เบียดเสียดเกี่ยวกับโครงการนำร่องการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียของเทศบาลว่า ขณะนี้ทางเทศบาลได้รับการร้องเรียนจากประชาชนอย่างมากมาย เกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แสนสุข เก็บค่าบำบัดน้ำเสียแพงกว่าที่ทางเทศบาลได้ตราเทศบัญญัติ เกี่ยวกับ การจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย พ.ศ.2544 โดยเริ่มจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2544 โดยเทศบัญญัติกำหนดไว้ว่า ค่าบำบัดน้ำเสียจะจัดเก็บได้ไม่เกินลูกบาทกิโลเมตรละ 2 บาท แต่ปรากฏว่าบางรายถูกจัดเก็บเท่ากับค่าน้ำประปา เช่น บางรายเสียค่าน้ำประปา 100 บาท แต่เสียค่าบำบัดน้ำเสีย 100 บาท รวมค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% ทั้งที่ประชาชนควรจะเสียประมาณ 25 บาท ทำอย่างนี้เหมือนกับทางเทศบาลไปโกงประชาชน และแทบไม่น่าเชื่อเพียงเดือนเดียวจัดเก็บได้ 3.7 แสนบาท นอกจากนี้ยังพบว่าเจ้าหน้าที่ของ อจน.ไปจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียนอกเขตเทศบาลอีกด้วย สร้างความสับสนและความเดือดร้อนให้กับประชาชน

นายสมชายกล่าวว่า ทาง อจน.มาจัดเก็บเกินข้อเท็จจริงไป ทางเทศบาลคงยอมไม่ได้ เสมือนไปรีดไถประชาชน ประกอบกับช่วงนี้ ไฟฟ้าก็ขึ้นราคา น้ำประปาก็มีราคาแพง แล้วมาเสียค่าบำบัดน้ำเสียแพงไปอีก ที่สำคัญทำผิดเทศบัญญัติ ในเมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงไม่ได้ ทางเทศบาลจำเป็นต้องประกาศยกเลิกค่าจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียของ อจน.ไป ส่วนประชาชนที่เสียไปแล้ว สามารถติดต่อขอรับเงินพร้อมทั้งนำไปเสริมจากรับเงินที่เทศบาลได้ตลอดเวลาราชการ

"ส่วนเงินที่จ่ายคืนในครั้งนี้ ได้ควักเงินส่วนตัวประมาณ 3-4 แสนบาท เพราะไม่ต้องการเสียชื่อเสียงที่สะสมมาหลายปี เมื่อทำผิดก็ต้องขอโทษประชาชน ส่วนอนาคตจะมีการจัดเก็บใหม่หรือไม่นั้นจะได้มีการพูดคุยกับทาง อจน.อีกครั้งหนึ่ง หากเจรจาไม่สำเร็จทางเทศบาลอาจจะต้องดำเนินการแทน" นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุขกล่าว

นายสมชายกล่าวอีกว่า การที่ อจน. มีปัญหาในครั้งนี้ ทั้งที่ทางเทศบาลได้มีการเตรียมความพร้อมทุกด้านแล้ว ทั้งการประชาสัมพันธ์ การเชิญชวนประชาชน แต่ในที่สุดก็ยังมีปัญหาเกิดขึ้นมาได้ ฉะนั้นในหลายพื้นที่ที่มีบ่อบำบัดน้ำเสียคงไม่ไว้ใจ อจน. เพราะจะทำความเสียหายให้กับท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นที่ จ.ชลบุรี ยังมีบ่อบำบัดน้ำเสียอีก 4 แห่งคือ เทศบาลเมืองศรีราชา เทศบาลเมืองชลบุรี เทศบาลตำบลแหลมฉบัง และเมืองพัทยา คงไม่กล้าให้ทาง อจน.มาดำเนินการ.

คุณสมบัติของผู้นำเครือข่าย

นายสมชาย คุณปลื้ม

ชลนิวิธ ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2544

ได้จัดเลี้ยงส่งไปแล้ว... เมื่อเรีววันนี้ ⊙ ดังจนจุดไม่อยู่แล้ว นายกกำนันเป๊าะ ... สมชาย
คุณปลื้ม นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแสนสุข ... ประธานที่ปรึกษาเมือง
พิทยา ... ประธานกรรมการประสานแผนองค์กรท้องถิ่นชลบุรี ... คณะกรรมการกระจาย
อำนาจในองค์กรท้องถิ่นบอร์ดใหญ่ของรัฐบาล ... องค์การสหประชาชาติ ... องค์กรใหญ่
ของโลก ยกย่องให้เป็น ฟรีเซ็นเตอร์ และ นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโลก ... พลิกมุมมอง

หลัง ... ทำให้เทศบาลตำบลแสนสุข ได้รางวัลชนะเลิศความ
สะอาด 3 ปีซ้อนจากกรมการปกครอง และสมาคมสันนิบาต
เทศบาลแห่งประเทศไทย ... ได้รางวัลเหรียญเงินจากมูลนิธิ
คอนราด เยอร์มัน ภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ...
ซึ่งเป็นตัวแทนเทศบาลของประเทศไทย ... เป็นรองประเทศ
เกาหลีใต้ ประเทศเดียวเท่านั้น ... สมาคมสื่อมวลชนภาคตะวันออก
แห่งประเทศไทย ... ได้มอบโล่เชิดชูเกียรติให้เป็น นักพัฒนาภาค
ตะวันออกมาแล้ว ... สมควรแก่การยกย่อง ⊙ 30 ก.ย.43
นี้ ครอบรอบเชิดชูอีก 1 ปี ของ นายกกำนันเป๊าะ ... ถนนทุกสาย
มุ่งสู่บ้านแสนสุข พร้อมกับเปิดศูนย์ประสานงาน พรรคชาติไทย
สาขาชลบุรี ... เชิญ บรรหาร ศิลปอาชา อดีตนายกรัฐมนตรี
และหัวหน้าพรรคชาติไทย เป็นประธานเปิดเวลา 10.00 น....งาน
นี้พลังมวลชน กลุ่มองค์กร กลุ่มสตรี นำอาหารกว่า 100 ชนิด บริการ
ฟรีผู้มาร่วมงานนี้ ... ส.ส.สรธยา คุณปลื้ม รพช.มหาดไทย ... นำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คุณสมบัติของผู้นำเครือข่าย

นายสมชาย คุณปลื้ม

ชลนิวิส์ ฉบับวันที่ 16 กันยายน 2544

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพรรณสิริ จิตรรัตน์ เกิดวันที่ 1 มีนาคม 2521 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี
นิเทศศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง สาขาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบริหาร
สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย